

GLASUL BISERICII

REVISTA OFICIALĂ A SF. ARHIEPISCOPII A BUCUREȘTILOR
ȘI A SFINTELOR EPISCOPII A BUZĂULUI ȘI DUNĂRII DE JOS

APARE CU BINECUVINTAREA
ȘI SUB INDRUMAREA I. P. S.
J U S T I N I A N
PATRIĂRHUL ROMINIEI

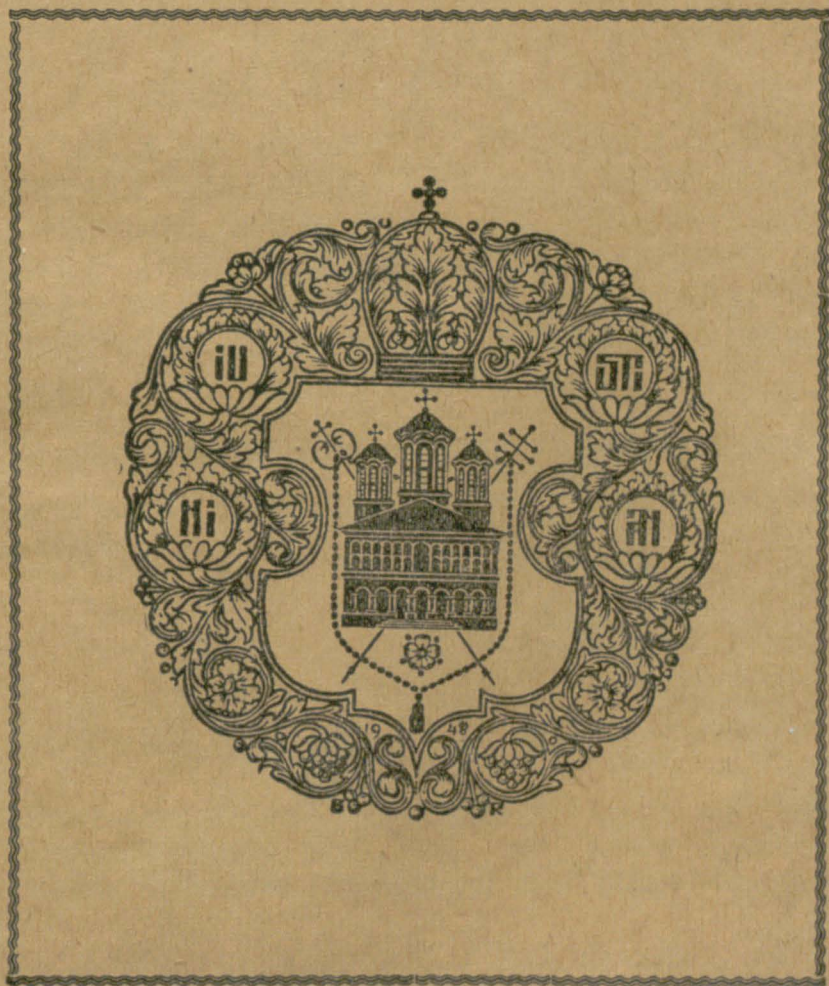
11-12

NOEMBRIE - DECEMBRIE

GLASUL BISERICII

REVISTA OFICIALĂ A SFINTEI ARHIEPISCOPII A BUCUREȘTILOR
ȘI A SFINTELOR EPISCOPII A BUZĂULUI ȘI A DUNĂRII DE JOS

APARE CU BINECUVÎNTAREA ȘI ÎNDRUMAREA I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN

Redacția și Administrația : Secția Culturală a Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor

† JUSTINIAN

DIN MILA LUI DUMNEZEU ȘI VOINȚA CLERULUI ȘI POPORULUI DREPTCREDINCIOS, ARHIEPISCOP AL BUCUREȘTILOR, MITROPOLIT AL UNGRO-VLAHIEI, PATRIARH AL BISERICII ORTODOXE ROMINE, LOCȚIITOR AL SCAUNULUI DIN CEZAREEA CAPADOCIEI ȘI PREȘEDINTE AL SFÎNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMINE,

~ IUBITULUI NOSTRU CLER ȘI POPOR DREPTCREDINCIOS,

Har și pace de la Dumnezeu, iar de la Noi arhipăstorească binecuvîntare.

«Răsună blind spre seară
Al clopotelor cînt,
Căci vine. vine iară,
Hristos pe-acest pămînt».

(Colindă rominească)

Iubiții mei fii duhovnicești,

În sunetele line de toacă și dangăt de clopot, v-ați adunat iarăși în sfintele voastre lăcașuri de rugă, pentru a prăznui cu aleasă bucurie sufletească Nașterea cea după trup a Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

Fiul lui Dumnezeu S-a născut în miez de noapte, cu multe veacuri în urmă, neștiut de nimeni. Nicio strălucire în jurul Lui, în afară de strălucirea boltei înstelate a cerului. Lîngă El, o Maică necunoscută, care și-a rupt cămașa ca să-și înfeșe Copilul,

născut din pîntecele ei neprihănit; un bătrîn, — Iosif teslarul — copleșit de minunea ce se arăta sub ochii săi; o iesle în staul și, lîngă ea, vitele blînde adăpostite aci de gerul aspru al nopților de decembrie.

Așa S-a născut pe pămînt Mîntuitorul nostru Iisus Hristos: „Lumina cunoștinței” și „Soarele dreptății”. Cine se putea teme de lumină? Ce conștiință s-ar fi sbuciumat sub razele dogoritoare ale „Soarelui dreptății”? Lumina și dreptatea au fost dintotdeauna doruri fierbinți ale inimii omenesci. Au suspinat pentru ele mulțimile oropsite, le-au dorit cu ardoare spiritele înalte ale tuturor timpurilor, — iar Iisus a venit pe lume ca întruparea lor desăvîșită. Lumina învățaturii Lui avea să deslege marile întrebări ale sufletului omenesc, și setea de dreptate a veacurilor avea să-și afle în El izvorul care s-o potolească.

Pentru aceea „Cărțile noastre de slujbă”, — aceste comori strălucitoare de gînd și simțire creștină — preamăresc în felurite chipuri dumnezeiasca Întrupare și chiamă cerul și pămîntul întreg, să se bucure împreună de arătarea în lume a Celui ce S-a născut pe paiele ieslei din Betleem: „Bucură-te cerule și pămîntule te veselește, că Dumnezeuul nostru, făcîndu-Se trup, din Curata Fecioară S-a născut, cu scutece S-a înfășat și a deslegat legăturile noastre ca un Milostiv... Umpleți-vă de bucurie toate marginile pămîntului, că Născătoarea de Dumnezeu se apropie să nască pe Împăratul a toate. O minune negrădită! Cel fără început Se începe și Se întrupează Cel fără de trup; peștera primește înlăuntru pe Cel ce ține împreună toate. Betleeme bucură-te și dăntuește făptură în această zi” (din canoanele Mineiului pe decembrie).

Iubiți mei fii sufletești!

Fiul lui Dumnezeu „S-a pogorît din cer, S-a întrupat de la Duhul Sfînt și din Fecioara Maria și S-a făcut om” (Simbolul Credinței), din marea iubire a Ziditorului a toate pentru făptura omenescă robită de păcat. Toată viața pămîntească a Mîntuitorului nostru, de la Nașterea Sa umilă în staulul bethleemic și pînd la sacrificiul de pe crucea Golgotei, poartă pecetea divină a unei nemărginite iubiri pentru zidirea mîinilor Sale, precum Insuși o mărturisește: „Dumnezeu așa a iubit lumea, încît a dat pe Fiul Său Unul Născut, pentru ca oricine crede într-Insul să nu piară, ci să aibă viață veșnică... N-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume, ca să osîndească lumea, ci ca să se mîntuiască lumea prin El” (Ioan III, 16—17).

Iisus Mîntuitorul, Care „a gustat moartea pentru fiecare om (Evrei II, 9), a venit în lume pentru ca lumea „să aibă viață și din belșug să aibă“ (Ioan X, 10). Deaceea, Nașterea Lui este prăznuită cu atîta bucurie de creștinii de pretutindeni, iar copiii popoului dreptcredincios de pe tot întinsul scumpei noastre Patrii Il preamăresc, în aceste zile, prin duioasele „colinde“, cîntate pe sub ferestre luminate ale caselor :

*Sus în deal la Galileu,
In casa lui Dumnezeu,
Șade Pruncu-n legănel,
Maica Sfîntă lîngă el...
Și cînd naște Maica Sfîntă
Ingeri vin în sbor și cîntă ;
Mii făclii pe sus se-aprind
Ca luceferii lucind.
Iar prin iesle cresc bujori,
Fînul s-a schimbat în flori.
Și veneau moșnegi cărunți,
Juni păstori de pe la munți,
Falnici crai din țări streine
Pruncuțului să se-nchine.*

Intrupîndu-Se „pentru mîntuirea noastră“ și jertfindu-Se pentru a deschide porțile „Împărăției cerurilor“, Fiul lui Dumnezeu a arătat oamenilor calea regăsirii adevăratei fericiri pierdute prin păcat.

În „Țara fîgăduinței“, El și-a început propovăduirea prin aceste cuvinte : „Pocățiți-vă, împărăția cerurilor este aproape“, (Matei IV, 17). Și tilcuirea spuselor Sale e limpede : curățiți-vă gîndurile și simțirile, locuitori ai pămîntului ! Indreptați-vă viața, deveniți făpturi noi, căci nefericirea de care sînteți cuprinși își are izvorul în voi.

Iar în biserica din Nazaret, plecînd de la Isaia profetul, Mîntuitorul Hristos spunea despre Sine : „Duhul Domnului este asupra Mea, pentru care M-a uns să binevestesc săracilor, M-a trimis să tîmăduiesc pe cei sdrobiți cu inima, să propovăduiesc celor luați robi desrobirea și celor orbi căpătarea vederii, să dau drumul celor apăsăți și să vestesc anul plăcut Domnului“ (Luca IV, 17-18)

Deschizînd astfel vistieria învățăturilor Sale, Fiul lui Dumnezeu putea rosti cu toată țaria în predica de pe munte : „Fericii voi cei săraci, că a voastră este împărăția lui Dumnezeu. Fericii

voi care flămânziți acum, că vă veți sătura. Fericiți cei care plângeți acum, că veți râde", (Luca VI, 20—21).

E ușor să desprindem, din aceste cuvinte de foc ale Sfinței Evanghelii, câteva din înțelesurile adânci ale venirii Mântuitorului nostru Iisus Hristos pe pământ. Cel mai de seamă este, fără îndoială, împăcarea omului cu Dumnezeu și eliberarea lui din robia păcatului: „Fiul Omului a venit ca să-Și dea sufletul Său preț de răscumpărare pentru mulți" (Matei XX,28); dar alături de el stau alte înțelesuri, tot așa de mari și de veșnice, pe care încerc să vi le deslușesc acum, odată cu prăznuirea Nașterii Lui.

Întii de toate, inima noastră este cucerită de învățătura că toți pământeni sînt fii ai aceluiași „Părinte ceresc", care „a făcut, dintr-un sînge, întregul neam al oamenilor, ca să locuiască pe toată fața pământului și a așezat de mai înainte vremurile și hotarele așezării lor" (Fapte XVII, 26); iar Copilul născut în ieslea Bethleemului este fratele fiecăruia dintre noi, cu deosebire fratele celor săraci, flămânzi și nefericiți din această lume, precum spune Scriptura: „Adevăr grăiesc vouă, întrucît ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei prea mici, Mie Mi-ați făcut" (Matei XXV, 40).

Inima noastră este cucerită, apoi, de învățătura că toți pământeni, care sînt făcuți „după chipul și asemnarea lui Dumnezeu", au o egală îndreptățire față de bunurile acestei lumi, după cuvîntul vechi al profetului, care zice: „Rupeți lanțurile nedreptății, deslegați legăturile jugului, dați drumul celor asupriți, sfărîmați jugul lor! Imparte pîinea ta cu cel flămînd, adăpostește în casă pe cel fără cămin; dacă vezi un om gol, pune haină pe el, — și nu te ascunde de cel de un neam cu tine" (Isaia LVIII, 6-7).

În sfîrșit, inima noastră este cucerită de îndălțătoarea învățătură a iubirii aproapelui, veșmîntul luminos care învăluie toată dumnezeiasca Evanghelie: „Vă dau poruncă nouă, ca unul pe altul să vă iubiți... Întru aceasta vor cunoaște toți că sînteți ucenicii Mei, dacă veți avea iubire unii către alții... Mai mare dragoste decît aceasta nimeni nu are, ca viața lui să și-o pună pentru prieteni" (Ioan XIII, 34-35; XV, 13).

Iar încoronarea vieții și învățăturii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, pecetea cerească a ființei și Testamentului Său, este nepieritoare idee a păcii. Nașterea Sa a fost slăvită de corul îngerilor, ca începutul păcii pe pământ: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire" (Luca II,14); iar întiul Său cuvînt, după Învierea din morți, a fost:

„Pace vouă“ (Ioan XX,19), căci „împărăția lui Dumnezeu nu este mîncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfînt“ (Romani XIV,17), cum spune marele Apostol Pavel. Ideea pămîntului străbate de la un capăt la altul toată opera scrisă a acestui „vas ales“ al lui Dumnezeu, cel mai mare misionar al tuturor timpurilor: „Trăiți în pace între voi“ (I Tesaloniceni V,13); „Trăiți în pace și Dumnezeu dragostei și al pămîntului va fi cu voi“ (II Corinteni XIII,11); „De este cu putință, cît ține de voi, trăiți în bună pace cu toți oamenii“ (Romani XII,18).

Acest dumnezeesc Testament al Mîntuitorului a fost slujit cu rîvnă sfîntă nu numai de urmașii Săi apropiați, dar și de scriitorii și părinții bisericești de mai tîrziu. Iată cîteva din spusesele lor: Creștinul apără pacea „cu munca sa, cu truda sa... și, dacă este nevoie, chiar cu primejdia vieții și a bunului său nume“ (Origen, Comentar la Epistola către Romani); „Îndată ce popoarele înțeleg învățătura lui Hristos se îndeletnicesc cu munca ogoarelor în loc să se lupte; își împreună mîinile pentru rugăciune în loc să le pună pe arme“ (Sf. Atanasie cel Mare, Despre Întruparea Cuvîntului).

Iubiții mei fii sufletești !

Nouăsprezece veacuri și jumătate au trecut de cînd Iisus a rostit printre oameni și pentru ei, înaltele Sale învățături. În multe privințe, lumea și-a schimbat fața în acest lung răstimp de veacuri, sub înrîurirea nemijlocită a doctrinei Sale despre om, despre bunurile vieții și despre pace. Sclavajul a rămas, pentru cea mai mare parte a planetei noastre, o tristă amintire a trecutului; femeea și familia au dobîndit prețuire și înțelegere; cultura și civilizația au cunoscut propășiri uimitoare; — dar respectul pentru adevăr ne cere să arătăm că sîntem încă departe de a fi dat împlinire tuturor dumnezeieștilor învățături ale Celui născut în ieslea de la Bethleem, cu nouăsprezece veacuri și jumătate în urmă.

Știm că sîntem fii ai Aceluiași Părinte Ceresc și sîntem frați cu toții pe acest pămînt, care ne-ar putea hrăni și bucura pe toți; dar pe pămîntul acesta, pe care cîndva și-a purtat pașii Fiul lui Dumnezeu, trăiesc încă milioane de oameni robiți și înfomețați, îmbrăcați în sdrențe și lipsiți de adăpost. Pentru aceștia n-au fost rupte lanțurile nedreptății, n-au fost deslegate legăturile jugului, asuprirea și înrobirea continuă.

Știm — iarși — că cea mai înaltă virtute a creștinului este iubirea, cea care „nu caută ale sale... nu se bucură de ne-

dreptate, ci se bucură de adevăr“ (I Corinteni XIII, 5-6). Trăim astăzi, mai puternic ca oricând în istorie, simțămîntul că lumea de pe tot întinsul planetei formează o unitate. Albi sau negri, roși sau galbeni, toți deopotrivă sînt făpturi ale mîinilor lui Dumnezeu și egal îndreptății să se bucure de piine și de lumină în această viață.

Cît despre ideia păcii, care încoronează viața și învățătura Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, este drept că popoarele creștine au vrut să-și modeleze traiul după pilda „Domnului Păcii“ și au rîvnit ca pe pămînt și printre oameni să se sălășluiască deplina stăpînire a buneii înțelegeri, pe care a văzut-o cu ochiul minții profetul de demult: „Atunci... preface-vor săbiile lor în brăzdare de pluguri și lăncile lor în seceri. Niciun neam nu va mai ridica sabia împotriva altui neam și pravila războiului nu o vor mai deprinde“ (Isaia II, 4); dar pe pămînt lanțul războaielor a fost neîntrerupt și milioane de vieți și-au curmat firul în măcelurile dintre frați.

Năzuința spre pace a tuturor popoarelor lumii a prins tărie abia după încheierea celui de al doilea război mondial. Mille de sate și orașe distruse; nesfîrșitele întinderi de pămînt răscolite de obuze și de bombe; marii mutilați care s-au întors din tranșee fără ochi, fără brațe, purtîndu-și încă printre noi nefericirea lor; văduvele și orfanii, valorile culturale și artistice care au fost îngropate sub dărîmături, — toate acestea au pus în grea cumpănă inima omenească și de pretutindeni s-a ridicat spre ceruri un singur glas: „să nu mai fie război“!

Pămîntul este încă umed de sînge și lacrimi, de suferințe și morminte. Rănilile războiului trecut nu s-au vindecat deplin nici pîndă astăzi. Dar, precum la Nașterea Mîntuitorului așa și astăzi, focul lui a fost stins în toată lumea, prin vrerea neștrămutată a milioaneilor de oameni luptători pentru pace. Urgia războiului nu mai pustiește Coreea, nici îndepărtatul Vietnam. Pacea și-a întins împărăția ei de lumină pe tot întinsul pămîntului. Visul păcii universale începe să se întrupeze și un veac nou își deschide porțile pentru istoria omenirii.

Forțele întunerecului, însă, vor să-i zăgăzuiască mersul înainte. Se urzesc planuri pentru noi vărsări de sînge, se făuresc alianțe și acorduri militare, se cultivă vrăjmășia și învrăjbirea oamenilor. De pe vechile unelte de luptă se curăță rugina, unelte noi încep să se lucreze, zi și noapte. Taine noi au fost descoperite de știință și în mîinile oamenilor au fost date uriașe puteri de distrugere.

Putem rămîne nepăsători la toate aceste încercări, care vor să arunce omenirea întregă în suferințe și moarte? În decursul unei singure vieți de om, pămîntul sfînt al Patriei noastre a fost de două ori cîmpul de năvălitorii germani. Am cunoscut atunci foamea și frigul, jaful și toate umilințele. Au pierit nenumărate vieți omenești, sub dărîmături au fost îngropate bunuri și valori spirituale, care nu se vor mai putea reface niciodată.

Ca fii ai lui Dumnezeu, noi iubim deopotrivă toate neamurile pămîntului, căci în împărăția Lui „nu mai este iudeu, nici elin, barbar, scit, rob ori slobod, ci toți sînt una întru Hristos Iisus“ (Galateni III, 28; Coloseni III, 11). Dar nu putem să nu ridicăm glas de împotrivire față de uneltirile conducătorilor acelor neamuri care pun la cale reînvierea militarismului german, fie ei englezi, americani sau francezi. Iubim poporul german pentru alesele lui însușiri sufletești și pentru marea sa contribuție la propășirea civilizației și culturii universale. Cunoaștem dîrzenia cu care și el luptă pentru așezarea păcii în lume, — și tocmai pentru aceea ridicăm împotrivirea noastră față de cei care vor să-l arunce iarăși în viltoarea unei noi vărsări de sînge. Bătrînul nostru continent are nevoie de pace. Ideea liniștei, păcii și securității colective în Europa va birui, căci forța morală care însuflețește jumătate din populația planetei noastre nu poate fi cu nimic înfrîntă.

Hristos, Cel născut astăzi pe paietele ieslei din staulul Bethleemului, a grăit astfel în cunoscuta Sa predică de pe munte: „Feriți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema“ (Matei V, 9). Și Noi, ca Arhipăstor al dreptcredincioșilor creștini din această țară, ferim pe ziditorii păcii și ne rugăm Domnului pentru izbîndirea luptei lor sfinte. Sub faldurile uriașei mișcări pentru pace, în care s-a înrolat și poporul țării noastre, alături de popoarele celor mai mari țări din lume—China și Rusia—nu se ascunde nici teama, nici lașitatea, ci dragostea omului pentru semenii săi, pentru fericirea și bunăstarea lor. Acestea trebuiesc apărute, împotriva oricărei silnicii. Precum în trecut, așa și mîine de va fi nevoie, poporul nostru va ști să-și apere mormintele strămoșilor, ogoarele roditoare ale patriei, munții și pădurile, atelierele și uzinele, așezămintele de cultură și sfintele biserici străbune. Domnul puterilor va fi cu noi, căci dreaptă și dumnezească este lupta noastră.

Increderea noastră în biruința păcii este neclintită. Hristos „Domnul Păcii“, care veghează asupra mersului înainte al lumii, va lumina cugetele înalților dregători ai popoarelor și va netezi drumul bunei lor înțelegeri, căci — așa cum ne arată Sf. Ioan

Gură de Aur: „Nimic nu este asemenea păcii. Ea este maica tuturor bunurilor, ea nimicește războiul, distruge teama, alungă vrăjmășia“ (Comentar la Epistola către Coloseni).

Al vostru fierbinte rugător către Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel născut din Fecioară și slăvit de îngeri,

I. Justinian

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMINE

Dată în reședința Noastră patriarhicească din București, de Praznicul Nașterii Domnului din anul mîntuirii 1954.

Nr. 20.500/1954

† ANTIM

DIN ÎNDURAREA LUI DUMNEZEU EPISCOP
A L B U Z Ă U L U I

Iubiții noștri cler, eoseptosului cîn monahal și binecredincioșilor creștini,

Har, Milă și Pace dela Hristos Domnul, iar dela noi arhterească binecupîntare.

„Și Cuvîntul s-a făcut trup și s-a sălășluit între noi și am văzut mărirea Lui, mărirea ca Unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr“ (Ioan. I. 14)

Iubiții mei, fiți sufletești,

Cu aceeași deosebită dragoste, cuprinși de fior și de sfîntă cutremurare, vă vestim iarăși Marea Taină a Întrupării Domnului și Mintuitorului nostru Iisus Hristos. O, minune! O, înfricoșată taină! Cel nemărginit, acum este mărginit. Cel netrupesc, acum, se întrupează. Cel nevăzut, se face văzut. Cel nepîpăit acum se pipăe. Acela pe care Cerul și pămîntul îl binecupîntează, se sălășluiește într-o peșteră săracă — zice un Bărbat al Bisericii.

S-a plinit proorocia, care așa grăește: „Prunc s-a născut nouă, un fiu s-a dat nouă, a cărui stăpînire e pe umărul lui și se cheamă numele lui înger de mare sfat, sfetnic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn al Păcii, Părinte al veacului ce va să fie“ (Isaia. IX. 5)

„Doamne, Dumnezeul nostru, cît de minunat este numele Tău în tot pămîntul“ (Ps. VIII. 1), Tu ești Fiul lui Dumnezeu. Tu ești Emanuil, care se tilcuește „Cu noi este Dumnezeu“. „Strălucirea Slavei Tale se înalță mai presus de ceruri“ (Ps. VIII. 2). Dar care este strălucirea Slavei Lui? Iată, Maica Precista se supune planurilor Providenții și se adăpostește împreună cu Logodnicul și păzitorul ei — bătrînul Iosif — în peștera din orașul Bet-

leem, unde veniseră să se înscrie, căci de aci li se trăgea neamul. Orașul era cufundat în somn, iar pe bolta cerească stelele străluceau în chip cu totul deosebit, ca niciodată, și se auzeau cîntări îngerești necunoscute pămîntului. A sosit plinirea vremii, căci „pe cînd erau ei în Betleem, s-au împlinit zilele ca ea să nască. Și a născut pe Fiul ei cel întîi născut și l-a înfășat și l-a culcat în iesle, căci nu mai era loc pentru ei în casa de poposire“ (Luca II, 6-7).

Vedeți, că Intruparea Domnului n-are nici o strălucire în afară, care să ne uimească și să ne incînte simțurile. Nu măreție luminează admirăm noi la acest Praznic, ci pe Dumnezeu, căci „Cuvîntul trup s-a făcut și s-a sălășluit între noi și am văzut mărirea Lui, plin de har și de adevăr (Ioan I, 14).

„După ce Dumnezeu, odinioară, în multe rînduri și în multe chipuri a vorbit părinților noștri prin prooroci, în zilele acestea mai de pe urmă ne-a grăit nouă prin Fiul, pe care L-a pus moștenitor a toate și prin care a făcut și veacurile“. (Ebrei I, 1-3).

Doamne, ai venit printre noi, ai intrat în viața noastră, Te vedem și Te auzim. Din îndurarea Ta ne-ai cercetat, ca un Soare, Tu, Răsărite al răsăritului și ai unit strîns Cerul cu pămîntul, cuvîntul cu trupul, duhul cu țărîna, pe Dumnezeu cu omul. Ieșind din stînrile Fecioarei, ca dintr-o cămară, ai venit la noi. Zicem acum și noi ca un Sf. Părinte bisericesc : Acest nou născut a fost înfășat în scutece pentru ca noi să fim deslegați din legăturile morții. A venit pe pămînt, pentru ca noi să fim în cer. El n-a avut loc în casa de oaspeți, ca noi să avem multe locașuri în ceruri. Fiind bogat, pentru noi a sărăcit. A voit să fie lipsit de toate pentru ca noi să avem cu îndestulare. Lacrămile Lui au spălat păcatele noastre. Cît de mult îi datorăm pentru suferințele cu care ne-a răscumpărat !

Să mergem acum cu păstorii la Peșteră ! Parcă auzim întrebarea pe care mai tirziu, Domnul, a pus-o Ucenicilor, în părțile Cesareei lui Filip : Cine zic oamenii că sînt Eu ? Nu vom răspunde că, pentru unii, El este Ioan Botezătorul, Ieremia sau vreunul din Prooroci, căci ni se pune nouă de-a dreptul întrebarea : Dar voi cine ziceți, că sînt Eu ? Să împrumutăm graiul Sf. Apostol Petru și să-I spunem Pruncului : „Tu ești Hristos Fiul lui Dumnezeu celui viu“ (Matei XVI, 16).

Împreună cu magii să-I aducem darurile credinței, ale sufletului și ale inimii noastre. „Fără credință, deci, nu este cu putință să fim plăcuți lui Dumnezeu, căci cine se apropie de Dumnezeu trebuie să creadă că El este și că se face răsplătitor celor care Il caută“. (Ebrei XI, 6).

Steaua a călăuzit pe magi și astfel au aflat pe noul născut Iisus Domnul. Pe noi ne călăuzește către Mîntuitorul, Sfînta noastră Biserică. Ea este Ierusalimul cel pămîntesc, care ne duce la Ierusalimul cel ceresc. Ea este depozitara credinței celei adevărate, a nădejzii și a dragostei și nu-mai ea ne duce la mîntuire.

Iubiților,

Biserica este păstrătoarea credinței adevărate și drumul pe care strălucește lumina cerească. Acel credincios care nu se supune ei și nu merge pe drumul pe care ea ni-l arată rămâne în întuneric, neștiință și în moarte.

Să ne aducem aminte de cuvintele Mintuitorului către Sfinții Apostoli și de atunci, de-a lungul veacurilor, către urmașii acestora: „Cine vă ascultă pe voi, pe Mine mă ascultă” (Luca X, 16). Cine n-are Biserica de mamă, nu poate avea pe Dumnezeu de tată – zice un Bărbat al Bisericii. Căutați unde sînt episcopii, urmașii apostolilor, ascultați cuvîntul lor și credeți! Nu uitați că Biserica este mireasa lui Hristos. El n-a părăsit Biserica, căci zice: „Eu sînt cu voi pînă la sfîrșitul veacului” (Matei XXVIII, 20). El este cu ea în toate zilele, în toate ceasurile și fără alt termen, decît sfîrșitul veacurilor. Aduceți-vă aminte de cuvintele Sî. Apostol Pavel care zice: „Nu vă socotiți pre voi înșivă înțelepți” (Rom. XII, 16).

Biserica ne învață să păzim ordinea și rînduiala în viață. „Vă mai rugăm, fraților, să aveți luare aminte pentru cei ce se ostenesc între voi, pentru cei ce vă cirmuiesc întru Domnul și bine vă sfătuesc” (I. Tes. V, 12) „Trăiți între voi în bună pace și dojeniți pe cei fără de rînduială” (I. Tes. V 13, 15).

Credincioșii noștri să se supună stăpînirii populare care ne călăuzește spre o viață mai bună și mai fericită.

Iubiții mei fii,

Domnul Hristos a intrat în viața noastră. Cu ventrea Lui au luat sfîrșit toate pustirile păcatului, iar îngerii au vestit pacea pe pămînt. El a împăcat cerul cu pămîntul. „El este pacea noastră, El care a făcut din cele două lumi – una, adică a surpat peretele din mijloc al despărțirii” (Efeseni II, 14).

„Și a venit și pace a binevestit vouă celor de departe și celor de aproape” (Efeseni II, 17).

Să facem ca pacea vestită prin îngeri la Întruparea Domnului Păcii să fie dusă pe întreg pămîntul, la toate popoarele și în toate familiile. Să faceți așa ca ea să pătrundă în toate simțirile, gîndurile, dorințele și cuvintele voastre. Să știți că acela care nu va respecta testamentul păcii, nu va veni și nu va avea parte la moștenirea Domnului. Zarea păcii este încă întunecată de nori gri. Pacea trebuie salvată. Relațiile dintre popoare și toate neînțelegerile internaționale se vor lămuri pe căile păcii. Luptătorii pentru pace veghează necurmat la păstrarea ei în lume. Biserica vă cheamă și de data aceasta să intrați cu hotărîre în lupta pentru apărarea păcii. Pacea este seninătatea sufletului, curățenia inimii și legătura dragostei. „Și pacea lui Dumnezeu, care covârșește orice minte, va păzi inimile voastre și cugetele voastre întru Hristos Iisus” (Filip. IV, 7).

Iată că se împlinesc cuvintele, care spun, că din dragostea cea mare pe care o are Dumnezeu - Tatăl față de toți oamenii, a trimis în lume pe Fiul Său: „Că Dumnezeu așa a iubit lumea, încît a dat pe Fiul Său, Unul-Născut, pentru ca oricine crede într-Însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan III, 16). Și noi sintem încredințați că Dumnezeu dragostei nu vrea altceva decît armonia și pacea între popoare.

Trebue să dovedim dragostea de pace, să fim adevărați prieteni ai ei. Un adevărat ucenic al Domnului Hristos trebue să se împotrivescă cu toată energia războaielor de jaf, cotropire și inrobire a altor neamuri.

Iubiților,

Nașterea Domnului apropie pe Dumnezeu de om și pe om de Dumnezeu. „Fiul Fecioarei” este mai aproape de noi. El se mai numește și Emanuil, adică „Cu noi este Dumnezeu”. Această denumire exprimă prezența intimă, apropiată a lui Dumnezeu de omenire. El și-a închinat toată viața pămîntescă pentru noi oamenii. În calitate de credincioși nu ne putem desprinde de viața cea de toate zilele. Nu greșim dacă tîlmăcim aceste cuvinte, în înțelesul că dorim o organizare a vieții, în societate, în așa fel, ca nimeni să nu fie lipsit de cele ce îi sînt de trebuință pentru o existență normală și fericită. Pentru o viață nouă palpită tot sufletul creștin. Pentru noi, viața cea veșnică în perspectiva fericirii nu este numai un lucru viitor. Trebuie să trăim, în prezent, veșnicia. Să nu uitați că Domnul Iisus a apropiat pe Dumnezeu de noi, așa precum v-am mai spus. Dumnezeu-Tatăl împodobește cu mare strălucire florile cîmpului, se îngrijește de păsările cerului. El răspunde celei mai intime și îndreptățite nădejdi a noastre. N-avem dreptul să uităm că orice credincios este o făptură a lui Dumnezeu și că condițiile de trai ale lui trebuiesc luate în serios.

Desvoltarea trupească, morală și spirituală a noastră stă în strînsă legătură cu desvoltarea fizică, naturală și economică. Omul nu intră în viață și nu se menține în ea decît în măsura în care se consideră și se comportă ca dependent de alți oameni.

Toți sintem obiectul dragostei lui Dumnezeu. Deci, este voința Lui ca orice credincios să aibă cu adevărat partea îndreptățită din bunurile de aici, de pe pămînt, ca hrană, îmbrăcăminte și dreptul la muncă și odihnă.

Domnului Iisus i-a plăcut munca. Cînd mai tîrziu a vorbit despre semințe, de seceriș, culesul viilor, case zidite pe stîncă sau pe nisip, despre lucrătorii viei și alte lucrări ale cîmpului, a vorbit din experiență, căci Însuși a trăit această viață pînă la 30 ani. Învățătura Lui este un aluat al dreptății și al iubirii între oameni.

Iubiților,

Să ne înfățișăm acum înaintea Domnului, ca să mîngie inimile noastre, strînși uniți în iubire și să ne îmbogățim în deplina încredințare a priceperii și a cunoștinței tainei Lui, adică a lui Hristos... „Deci, precum ați primit pe Hristos Iisus, Domnul, așa să umblați întru El“ (Colos. II, 6). „Căci întru El locuște trupește, toată plinătatea Dumnezeirii“ (Colos. II, 9). „Imbrăcați-vă, dar, ca aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și prea iubiți, cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, cu blîndețe, cu îndelungă răbdare... Și pacea lui Hristos, întru care ați fost chemați, ca să fiți un singur trup, să stăpînească în inimile voastre și dovediți-vă mulțumitori“ (Colos. III, 12, 15). „Orice faceți, cu cuvîntul sau cu lucrul, toate să le faceți în numele Domnului Iisus și prin El să mulțumiți lui Dumnezeu-Tatăl“ (Colos. III, 17). „Toate să le faceți fără de cîrtiri și fără de îndoială“ (Filip. II, 14).

„Mai departe, fraților, cite sînt adevărate, cite sînt de cinste, cite sînt drepte, cite sînt curate, cite sînt de iubit, cite sînt cu nume bun, orice faptă bună și orice laudă — la acestea să vă fie gîndul“ (Filipen. IV. 8).

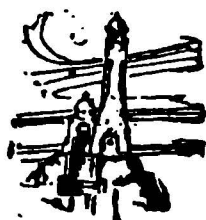
Harul Domnului Iisus Hristos să fie cu duhul vostru!

Al vostru de tot binele doritor și rugător pentru amîndouă fericirile

† ANTIM
EPISCOPUL BUZĂULUI

Data în reședința Noastră în Buzău la 20 decembrie 1954

Nr. 10570

† CHESARIE

DIN MILA LUI DUMNEZEU EPISCOP AL EPARHIEI DUNAREA DE JOS

*ÎNTREGULUI CLER ȘI TUTUROR CREDINCIOȘILOR DIN ACEASTĂ
EPARHIE, HAR, MILĂ ȘI PACE DE LA DUMNEZEU TATĂL ȘI
DE LA DOMNUL NOSTRU IISUS HRISTOS, IAR DE LA SMERENIA
NOASTRĂ ARHIEREASCĂ BINECUVÎNTARE.*

*„Hristos se naște, slăviți-L
Hristos din ceruri, întâmpinați-L
Hristos pe pământ, îndlățați-vă“*

Iubiții mei fii duhovnicești,

Cu această cîntare întîmpină Sfînta noastră Biserică prea slăvitul Praznic al Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, care luminează sufletele noastre și ne face să ne pătrundem adînc de fiorii sfințeniei care ne cuprinde în fața tainei celei mari a mîntuirii noastre.

În fiecare an, noi primim cu bucurie acest Praznic și îi facem sălaş plăcut în inimile noastre, pentru că el, de fiecare dată, ne amintește de Părintele Ceresc, Dumnezeu, Tatăl nostru al tuturor, despre dragostea Lui față de noi, despre Fiul Său iubit, pe care L-a trimis pe pămînt, pentru mîntuirea noastră și despre datoriile pe care noi le avem unii față de alții, ca fii ai lui Dumnezeu, care ne-am învrednicit de prea mari faceri de bine.

Întru această zi, toți creștinii slăvesc pe Pruncul cel nou născut, venit între noi ca semn al iubirii lui Dumnezeu și cheazăse a mîntuirii noastre. **«Acesta este Dumnezeuul nostru... Pe pămînt s-a arătat și cu oamenii împreună a locuit»** (Baruh III, 38-39).

Pentru aceasta, cerul și pămîntul se bucură astăzi, îngerii și oamenii împreună prăznuiesc, văzînd negrăita plecăciune a lui Dumnezeu-Cuvîntul și smerenia Sa cea nemăsurată.

«Tot pămîntul se veselește văzînd pogorîrea lui Dumnezeu. Magii daruri aduc, cerul prin stea vestește, îngerii slăvesc, păstorii fluerînd se minunează».

Iubiții mei fii duhovnicești,

Venirea Domnului Iisus Hristos în lume este așteptarea celor credincioși și împlinirea făgăduințelor date prin Proorocii cei de demult, care, prin negura vremurilor, au văzut venirea Lui prin Duhul Sfânt și au binevestit-o.

Această nădejde a călăuzit pe cei credincioși pe drumul de veacuri spre «plinirea vremii», când Dumnezeu a găsit Luiși lăcaș cinstit în Prea Curata Fecioară Maria, și a ales-o pe aceasta să fie Mamă a Celui ce s-a născut din Tatăl mai -nainte de toți vecii.

Fiecare prunc, iubiților, aduce bucuria în casa părinților lui. Pruncul Iisus Hristos Mîntuitorul aduce însă bucurie tuturor celor credincioși, pentru că El vine să mîntuiască pe fiecare.

Proorocul cel de demult, numit Evanghelistul Vechiului Testament, văzîndu-L pe Acesta cu Duhul Sfânt, s-a bucurat zicînd: «Prunc s-a născut nouă, Fiul, și s-a dat nouă. A cărui stăpînire s-a făcut peste umărul Lui. Și se chiamă numele Lui: Inger de mare sfat, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare, Stăpînitor, Domn al Păcii» (Is. IX, 5).

Iar Sf. Evanghelist Ioan ne încredințează că: «Toate prin El s-au făcut și fără de El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut» (Ioan I, 3).

Toate sînt ale Lui și El este al tuturor. Iar după plinirea așteptării, El a devenit «Piatra cea din capul unghiului», temelia pe care s-a zidit lumea creștină.

De aceea, spre El, Cel ce s-a născut astăzi în peștera din cîmpia Betleemului și în iesle săracă s-a culcat, Hristos Domnul nostru, au venit cetele îngerești cîntînd: «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu». Spre El a venit steaua și a călăuzit pe cei trei magi de la Răsărit, care au venit cu daruri bogate: aur, smirnă și tămîie, pentru «Cel ce bogat fiind, a sărăcit pentru noi, ca pe noi să ne îmbogățească».

La El au venit și păstorii, care, cei dinții dintre oameni, au auzit vestea cea mare a îngerului: «...Iată vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul, că vi s-a născut astăzi Mîntuitor, care este Hristos Domnul» (Lc. II, 10-11). Pe care veste primind-o, ei n-au zăbovit și au zis unii către alții: «Să mergem dar la Betleem și să vedem cuvîntul acesta ce s-a făcut pentru noi, pe care Domnul ni l-a descoperit. Și au venit degrabă și au aflat pe Maria și pe Iosif și Pruncul culcat în iesle» (Luca II, 15-16). Și închinîndu-se Pruncului, I-au slujit cu cele ce au avut, apoi s-au întors slăvind pe Dumnezeu.

Iubiții mei fii duhovnicești,

«Cu adevărat, mare este Taina creștinătății: Dumnezeu s-a arătat în trup, s-a îndreptat în Duhul (Sfânt), s-a văzut de îngeri, s-a propovăduit între neamuri...» (I Tim. III, 16). Lumina cea din Lumină, Răsăritul cel de sus, strălucește astăzi lumii: «Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul ce vine în lume» (Ioan I, 9).

De aceea «toți prăznuesc, văzînd pe Dumnezeu pe pămînt și pe om în ceruri, zice Sf. Ioan Gură de Aur, pe Cel de sus, jos, din pricina Tainei Intrupării și pe Cel de jos, sus, din pricina iubirii de oameni», pentru că Dumnezeu se face om, iar omul se face Fiul lui Dumnezeu.

«Fiul lui Dumnezeu s-a făcut Fiul Omului, pentru ca fii oamenilor să se facă fii ai lui Dumnezeu», zice Sf. Atanasie. Pentru că «celor ce cred întru numele Lui (Iisus Hristos), Sfînta Scriptură ne arată că le-a dat putere să se facă fii ai lui Dumnezeu» (Ioan I, 12).

Deci prin credința în Mîntuitorul Iisus Hristos, noi toți sîntem fii ai lui Dumnezeu. «Și dacă sîntem fii, sîntem și moștenitori: moștenitori ai lui Dumnezeu și împreună moștenitori cu Hristos» (Rom. VIII, 17).

Omul, iubiților, a fost creat la început «cu puțin mai prejos decît îngerii» (Ps. VIII, 6). Dar prin Nașterea Mîntuitorului Iisus Hristos în chip de om, omul s-a făcut părtaș firii celei dumnezeiești. Din această clipă el s-a ridicat la o treaptă nouă de vrednicie, putînd fi asemenea îngerilor. Iar prin Prea Curata Fecioară Maria, Născătoarea de Dumnezeu, care este cel mai curat dar pe care îl aduce, ca mulțumire lui Dumnezeu, neamul omenesc, i-a întrecut chiar și pe Sfinții Ingeri.

Praznicul Nașterii Domnului Iisus Hristos însemnează dar întotdeauna pentru noi înnoire și înălțare duhovnicească, iubiților.

Prin Mîntuitorul nostru, creștinul se eliberează din legăturile păcatului strămoșesc, și prin Sfintele Taine ale Bisericii, el primește putere și binecuvîntare de a se ridica prin faptele cele bune și prin credința la înălțimea vieții duhovnicești care este cea mai frumoasă stare — vecină cu starea îngerilor.

Praznicul Nașterii Domnului Iisus Hristos însemnează însă și pace: împăcarea lui Dumnezeu cu oamenii și pacea și bunăvoința între oameni.

Odată cu vestea Nașterii Mîntuitorului, îngerii au vestit păstorilor și prin ei lumii întregi, condițiunile noi pentru viața omenirii, care sînt: «Pe pămînt pace și între oameni bunăvoință» (Lc. II, 14).

Pruncul Iisus este «Domn al Păcii», iar «Pacea cheazășuiește mîntuirea», iar bunăvoința asigură fericirea.

Mîntuitorul aducea, deci, în lume, odată cu Nașterea Sa, nu numai slobozenia sufletelor, dar și a trupurilor. Toată viața Sa El a propovăduit pacea, iar prin porunca iubirii aproapelui nostru a nimicit toate pricinile care duc la vrajbă.

Astăzi, mai ales, după ce pacea a cîștigat vrednici apărători în toate popoarele din lume, ea a devenit o forță uriașă, căreia nu-i poate sta nimic împotrivă. Nimenea, care este de bună credință, nu mai poate propovădui decît pacea, înțelegerea și bunăvoința între oameni și popoare, adică: «Pe pămînt pace și între oameni bunăvoință».

Iar dacă, totuși, mai sînt unii de rea credință, cei cîțiva bancheri și guvernanți din țările imperialiste, care pentru a se îmbogăți și mai mult, urzesc planuri de război și blocuri agresive, împotriva păcii și împotriva libertății popoarelor, ei o fac spre a lor grabnică pieire. Pentru că popoarele lumii nu vor lăsa să le scape din mîini acest mare dar: «pacea a toată lumea», pentru care s-au străduit atît de mult și care le este atît de trebuincioasă.

Soarta celor care doresc războiul și asuprirea, este pecetluită chiar de Mîntuitorul Iisus Hristos, care a spus: «Cel ce scoate sabia, de sabie va pieri» (Mat. XXVI, 52). Iar «Cine sapă groapa altuia, cade el singur în ea» (Proverbe XXVI, 27).

Iubiților,

Mulțumesc lui Dumnezeu pentru voi și mă rog și pentru fericirea și sănătatea voastră, pentru că am văzut la voi multă dragoste și rîvnă pentru cele ce sînt de trebuință poporului nostru.

De multe ori, în cursul anului acestuia m-am îndreptat către voi, cu cuvîntul, prin păstorii voștri duhovnicești, iar pe alții, cînd Ne-a fost cu putință, v-am cercetat chiar în locurile unde vă aflați și în bisericile voastre, unde v-am grăit față către față.

De fiecare dată, aceste întîlniri cu voi Ne-au prilejuit multă bucurie, pentru că am găsit la voi înțelegere deplină pentru cele ce sînt spre folosul obștesc. Am văzut că fiecare, acolo unde vă aflați, după îndrumările conducătorilor noștri, ați dat avînt muncii voastre și v-ați făcut datoria cu prisosință, astfel că Biserica noastră și Patria se pot lăuda cu asemenea fii.

În fabrici, în uzine, în școli și pe ogoare, la orașe și la sate, voi ați muncit cu dragoste și cu pricepere. V-ați îndeplinit sarcinile, iar unii le-ați și depășit, astfel că s-a făcut în anul acesta încă un pas însemnat pe drumul pe care — conducători și popor — strîns uniți, construim pentru pace și pentru fericirea obștească.

De aceea, «mai mare bucurie decît aceasta nu am: ca să aud că fiii mei umblă întru adevăr» (III Ioan I, 4).

Este un mare cîștig ceea ce s-a înfăptuit pînă acum. Eforturile voastre îndreptate spre același țel, au învins greutățile mai mari, care stăteau în cale. De acum înainte, dacă veți depune mai departe aceeași stăruință, ne va fi mult mai ușor. Condițiile de muncă se vor îmbunătăți cu fiecare zi, iar cele trebuincioase traiului obștesc vor prisosi totdeauna.

Strădanile acestea, iubiților fii duhovnicești, au o mare însemnătate pentru viața noastră. Fiecare succes al poporului nostru ajută la fericirea noastră a fiecăruia, pentru că tot ceea ce se face în țara noastră este pentru noi. Școli, biserici, spitale, uzine, fabrici, drumuri, locuințe și altele sînt ale noastre și sînt pentru noi, pentru pacea, bunăstarea și înflorirea Patriei noastre.

Pentru aceea, în această slăvită zi, cînd Dumnezeu a arătat negrăita Lui dragoste pentru neamul creștinesc, trimițîndu-ne nouă pe Fiul Său prea iubit, pentru a lucra cele spre mîntuirea noastră, ca părinte duhovnicesc al vostru vă îndemn și vă rog «să nu oboșiți în facerea de bine» (Gal. VI, 9), pentru că «tot cel ce face binele este de la Dumnezeu» (III Ion, 11).

Toată priceperea voastră, toată puterea de muncă să le folosiți înțelepțește pentru binele obștesc, cu rîvnă și cu dragoste întrecîndu-vă unii pe alții.

Ascultați și luați pildă, întru aceasta, de la conducătorii Patriei și ai Bisericii noastre, care priveghiază pentru noi și ne asigură viața pașnică și cele de trebuință.

Ajutați-i pe aceștia în munca lor, făcându-vă datoria acolo unde sînteți.

Dumnezeu să binecuvinteze munca și credința voastră și să vă îmbogățească cu darurile cele pentru fericirea voastră și pentru mîntuire.

Să vă dăruiască a petrece aceste Sfinte Sărbători în pace, cu sănătate și cu toată bunăvoirea, bucurîndu-vă în casele voastre și mulțumind lui Dumnezeu.

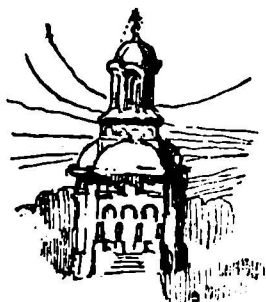
Iar Anul Nou care vine, să fie pentru toți și mai bogat în faptele cele bune și să ne aducă numai pace și bunăvoire, după porunca îngerilor.

Al vostru către Domnul de tot binele rugător,

† *CHESARIE*
EPISCOPUL DUNĂRII DE JOS

Nr. 8700/1954.

Data în reședința Noastră episcopală Galați, la Praznicul Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos din anul mîntuirii 1954.

SĂRBĂTORIREA I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN CU PRILEJUL ÎMPLINIRII A 30 DE ANI DE LA HIROTONIA ÎN PREOT

La 14 octombrie anul acesta —, cînd creștinătatea ortodoxă de pretutindeni prăznuia amintirea Sfintei Prea Cuvioasei Maici Parascheva, ocrotitoarea Moldovei —, în Catedrala Patriarhală din Capitala țării s-a săvîrșit slujbă aleasă de mulțămîtă Domnului pentru binefacerile revărsate asupra alesului Său, Prea Fericitul Patriarh Justinian, Arhiepiscopul Bisericii Ortodoxe Romîne, cu prilejul împlinirii a treizeci de ani de neîntre-rupță trudă duhovnicească lîngă altarul credinței noastre străbune.

Ierarhi sinodali și preoți de mir, călugări smeriți și monahii cuvioase, ostentori din Cancelariile Patriarhiei Romîne și Arhiepiscopiei Bucureștilor, precum și norod de prin toate ulițele Capitalei, — au îngenunchiat pe lespezile vechii biserici a Mitropoliei Ungro-Vlahiei, mulțumind și rugîndu-se Bunului Dumnezeu, cu un singur glas și o singură inimă, să înzilească îndelung pe Sanctitatea Sa și să-i încununeze viața, și de aci înainte, cu floarea rară a virtuților și a marilor fapte.

Sfînta Liturghie solemnă a fost oficiată de Inalt Prea Sfîntitul Mitropolit Firmilian al Olteniei, înconjurat de PP. SS. Episcopi Antim al Buzăului și Theoctist Botoșăneanu, de soborul Catedra'ei Patriarhale, — arhimandriți, protosingheli, arhidiaconi —, de solii învățămîntului teologic și ai administrației bisericești. Tot aceștia au slujit și îndătinatul Te-Deum, iar răspunsurile liturgice au fost date de Corala Patriarhiei, sub conducerea profesorului Nicolae Lungu.

Încerc să prind în această cronică frumusețea acelei zile, să introduc pe cititorul acestor rînduri în grădina cea cu bună mireasmă a sărbătoririi Prea Fericitului nostru Patriarh, deși sînt încredințat, din capul locului, că încercarea aceasta va fi lovită de neizbîndă. Căci numai cine a fost de față la desfășurarea dumnezeestilor slujbe de atunci și numai cine a urmărit cu atență luare aminte mișcările sufletești ale Inaltului sărbătorit, a putut gusta din frumusețea acelei zile și numai pe acela îl urmărește buna mireasmă a ceasurilor de praznic luminos trăite acolo laolaltă. E greu, dacă nu chiar cu neputință, să afli cuvintele cele mai potrivite pentru a descrie solemnitatea sărbătoririi și simțămintele de atunci ale celor prezenți.

Iată-i pe sfințiții slujitori săvîrșind îndătinatele slujbe! Mișcările lor sînt largi și cuviincioase, glasurile stăpînite, emoționate. Se înalță rugăciuni lui Dumnezeu pentru cel care, în urmă cu treizeci de ani, primea Taina hirotoniei în preot, iar pe umeri i se așeza greaua răspundere a unei

păstoriri sătești, în ținuturi sărace, cu biserici în ruină. Preotul acesta tânăr era rînduit de Providență să urce pe tronul Patriarhilor Bisericii Ortodoxe Romîne. Împlinirea acestor tainice rînduieli divine cu ființa preotului Ioan Marina de odinioară, nu se putea să nu copleșească în emoție pe slujitorii și ascultătorii de acum ai sfintelor oficii liturgice.

Ascult pe Mitropolitul Firmilian citind Sfînta Evanghelie a Te Deumului: «...Eu sînt păstorul cel bun. Păstorul cel bun viața și-o pune pentru oile sale...». Cuvintele textului sacru introduc pe ascultători pe cărările drepte înțelegeri a misiunii preoțești, care este înaltă și unică numai prin ideea de sacrificiu care îi stă la temelie. Ele constituie preambulul cel mai potrivit pentru rostirile ocazionale ce vor urma. Și s-au rostit, într-adevăr, cuvîntări în ziua aceea.

Cel dintîi cuvînt de caldă prețuire și închinare a fost rostit de **Mitropolitul Firmilian al Oltenjei**, din porunca Mitropoliților și Ierarhilor țării. Cuvîntul înalt Prea Sfinției Sale despre «logodirea cu truda preoțească a unui tânăr, în mîna căruia Dumnezeu și vrerea credincioșilor vor pune toiagul și cîrma Bisericii Ortodoxe Romîne precum și uriașele ei poveri dumnezeiești», a înfățișat — rînd pe rînd — marile capitole ale vieții de preot și mare Arhieru a Prea Fericitului Patriarh Justinian.

Preoția de țară a Patriarhului de astăzi al Bisericii Ortodoxe Romîne n-a însemnat o «înfundare» și nici «semnul micii apostolii». Lucrarea preotului Ioan Marina la altarul smeritei parohii din satul Băbeni-Vîlcea, este «filada cea mai aleasă din hronograful său pastoral», armia Bisericii luptătoare probîndu-și uneltele sale duhovnicești și făurind împărăția lui Dumnezeu, după chipul și asemănarea lui Hristos, în aceste vetre ale evlaviei care sînt parohiile de țară. «Purcederea din întîia cămară a Bisericii — parohia, cu merindele de acolo —, este trăsătura celui de al treilea Patriarh al țării».

Trecînd din satul Băbenilor în Rîmnicul Vîlcea, preotul Marina «urcă pe un Tabor bisericesc, de unde se deschid priveliști mai întinse», care îi impun să se aplece către «vrerile și trebuințele de obște ale preoțimii și să devină solitorul lor». El se afla acum în capul unor lucrări pastorale de întindere: cercuri pastorale, cămine parohiale, cooperative de ajutorare, comitetele revistei și societății preoțești «Renasterea». Acum se rotonjește deplin personalitatea preotului Marina, iar cutezanța lui «într-o lature de bogați nemilostivi a cutremurat multe alunecări preoțești, a înviat pilda samarineanului milosîrdnic, a adevărit în parohia și prin bunăvestirea lui cuvîntul care zice: Mai fericit este a da, decît a lua». Pentru aceea, «cînd vremile și înnoirile din țară vor da în mîna sa cîrma Bisericii și cumpăna puterii, aceste vrednicii vor sluji, ca niște preîntîmpinări, cuvenitele chivernisiri ale dumnezeescului nostru așezămînt».

Fericită a fost, pentru viața de mai tîrziu a Bisericii noastre, trecerea preotului Ioan Marina pe la diriguirea Seminarului Teologic din Rîmnicul Vîlcea. Sîntem în vremea cînd «aceste școli, cu prelungirile lor, Facultățile de Teologie, stăteau în afară de oblăduirea Bisericii și de Cîrmicii lor firești», astfel că «în unele, duhul lumii prinzea cu teologhisirea; în altele, voința inșilor nu cunoștea unitatea, în duh și în lucrare, a Bisericii și ierarhiei sale». Toate acestea și-au aflat lecuire dreaptă, cînd directorul de altădată, ridicat în fruntea conducerii bisericesti ortodoxe din țara noastră, a putut da întocmiri noi învățămîntului teologic romînesc.

Mitropolitul Firmilian s-a referit în cuvîntul său și la intrarea preotului Ioan Marina în cinul călugăresc cînd, la căderea pletelor, primește numele bazileului Justinian. Legăturile preotului Ioan Marina cu cei cari primiseră înaintea sa chipul îngeresc sînt mai vechi decît tunderea lui în monahism. El a sorbit din apele curate ale unui monahism adevărat, cercetînd chinovia de la Frăsineiu, cea «aspră cu lumea și aprinsă pentru Dumnezeu», — formîndu-și convingeri tari despre chipul în care trebuie organizată această armie de geniu a Bisericii Romînești Ortodoxe, menită să «împletească cu mîinile lucruri pentru țară, iar cu gîndul împărăția cea pururea fiitoare».

Cu privire la înfăptuirile patriarhicești ale Inaltului sărbătorit, Mitropolitul Firmilian, «pentru scurtime de cuvînt», a pus în lumina cunoașterii pe cele mai de seamă și le-a prezentat astfel:

Patriarhul Justinian a întins puntea de colaborare între lucrarea Bisericii și oblăduirea seculară în anii puterii populare. Patriarhul Justinian «a dus lupta cea bună împotriva unui vifor de neîncredere, a stat drept în toila temerii» și a asigurat Bisericii viața ei nestrîcătă, printr-o întoarcere către «porunca și pravila cea nesmintită».

De aci au purces toate propășirile Bisericii Ortodoxe romînești: noi legiuiri și așezăminte, îndrumări ale preoțimii și ajutorințe pentru călugări, școli și meșteșuguri, tipărite și scrieri.

Patriarhul Justinian a aprins făclia unirii, a dragostei, a scrisului și a cercetării în cîmpul larg al Ortodoxiei ecumenice, reluînd vechile legături de prietenie cu toate Bisericile Autocefale Ortodoxe surori. El însuși a călătorit în țările pravoslavnice vecine — Uniunea Sovietică și Republica Populară Bulgaria —, iar trimișii săi au făcut drumuri și popasuri din Cehoslovacia pînă în Siria și Liban.

De numele Patriarhului Justinian trebuie legată orientarea clerului și a credincioșilor Bisericii Ortodoxe Romîne în lupta pentru apărarea păcii. «Slobozirea lumii de groaza morții silnice» a fost un gînd care a urmărit pe Sanctitatea. Sa încă din vremea păstoririi sale preoțești în Rîmnicul Vlcea. Este vorba, prin urmare, de o convingere veche, pe care Patriarhul de astăzi a căutat să o facă proprie oricărei conștiințe preoțești și cetățenești din țara noastră, indicîndu-i în același timp și uneltele ei de biruință: «sațiul poporului, unirea cea dinlăuntru și propășirea scumpei noastre patrii».

Mitropolitul Firmilian și-a încheiat inspirata sa cuvîntare printr-o smerită rugăciune către Dumnezeu, pe care L-a implorat să dea celui sărbătorit «îndelungare de zile, sănătate și tinereți înnoite ca ale vulturului din psalmi».

A urmat la cuvînt preotul Constantin Grigore de la biserica «Sf. Ilie-Gorgani» din București. Prea Cucernicia Sa a trudit multă vreme ca dascăl de Teologie la Seminarul din Rîmnicul Vlcea. Acolo a cunoscut în deaproape pe Patriarhul de mai tîrziu al țării, — pe preotul Marina de la biserica «Sf. Gheorghe», el însuși Director și profesor la același Seminar Teologic. Reproducem textul integral al cuvîntării omagiale rostite de Prea Cucernicia Sa:

Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Stăpine,

Erați tânăr, 23 de ani neîmpliniți, când, după primirea dumnezeescului har al preoției, acum 30 de ani, poțneați pe cărarea sacră a dublului apostolat de preot și învățător, spre Băbenii-Ungureni, frumosul sat de pe malurile Bistriței Vîlcene.

S-a zis, și cu drept cuvînt, că drumul vieții e o necunoscută, o carte al cărei conținut nu se descifrează decît pe măsura în care-și fac rînd filele zilelor ce le trăim.

Dar nu-i mai puțin adevărat că viața mai e în același timp și o carte, pe ale cărei file își așterne fiecare slovele zilelor în chipul în care și le întocmește.

Și nu-i nimic mai plăcut, mai duios, decît cînd, tîrziu în viață, în clipe de liniște și reculegere, răsfoindu-ți filele zilelor trăite, să te rezezi în ceea ce ai fost, în ceea ce ai gîndit și mai ales în ceea ce ai izbutit, în ceea ce ai realizat.

Și cîte amintiri nu se răscolesc, purtîndu-ne acum gîndul pe unde vă mîna odinioară tinerețea și imboldul sacru al apostolatului. Cum străbăteați zilnic Băbenii în lung și în lat, prin vîlcele și peste muncele, prin colbul și glodul șoselelor, cum nu era familie pe care să n-o cercetați și copil pe care să nu-l știți cum îl chiamă. Cum nu era necaz pe care să-l încercați să-l alinați, după cum nu era bucurie în sat și în sate, pe care să n-o împărtășiți.

«Părinte, ce plăcere ne faci cînd te vedem», era cuvîntul de bun sosît al celor ce le treceați pragul.

De toate vă interesați. Le spun acestea cele trei biserici ale Băbenilor complet renovate, le spune biserica din Valea Mare, refăcută din temelie. Le spun cimitirele puse în ordine, le spune Căminul Cultural ridicat din cărămizile ce ați adunat, le spun școlile puse în disciplina cărții și a muncii.

Desigur că vă revin la fel în minte și sfaturile ce aveți cu sătenii pentru cele ale gospodăritului lor, după vreme și anotimpuri, după cum desigur că vă revin în minte și corurile de țărani care dădeau răspunsurile la Sfînta Liturghie, ca și șezătorile săptămînale la școală, cu cîntecele lor, cu glumele tinerilor și lucrul sătencelor.

Orele la școală, apoi, cu elevii lor.

Elevii de atunci, mulți azi oameni cu rosturi în Stat, își aduc, la rîndu-le, și ei, amînte cu mulțumire și mîndrie de dascălul care le-a alintat copilăria și le-a îndrumat primii pași pe calea vieții.

Și așa, zi după zi, an după an, fără preget și odihnă 10 ani cînd, după împlinirea lor, ați trecut la Rîmnicul Vîlcii.

Bisericile Băbenilor se schimbă acum în biserica Sfîntul Gheorghe din inima țîrgului rîmnicean, iar clasele de la școala primară a Ungurenilor, în direcție și catedră la Seminarul eparhial.

Și lucrul începe și aici, fără zăbavă și fără răgaz.

Biserica Sfîntul Gheorghe e refăcută de nu se mai recunoaște, casa parohială e dărîmată și în locu-i e ridicată alta, în completă concordanță cu genul bisericii și prestața orașului.

Curînd după aceea, într-un imobil al preoților din centrul orașului, apare un Cămin preoțesc și apoi un Cămin Cultural, înzestrat cu prima bibliotecă a orașului.

Tot acolo ia ființă și o cooperativă a preoților și învățătorilor.

Desigur, și de timpul cît ați fost director și profesor al Seminarului vă aduceți aminte. Dar mai mult credem că-și amintesc de timpul acela toți elevii pe care i-ați avut. Căci nici unul din directorii cari au trecut pe acolo, n-a fost atît de solicitat de ei, în lipsurile și nevoile lor.

Cînd, după aceea, ați trecut director la tipografia Episcopiei, i-ați înviorat și ei teascurile, scoțînd-o din impasul în care se găsea.

Între timp începînd durerosul calvar al războiului, la biserica Sfîntul Gheorghe ia ființă o cantină, unde primesc zilnic hrană, peste 60 de copii sărmani și din ai celor de pe front. În același timp, zi de zi e cercetat de parohieni de la biserica Sfîntul Gheorghe și azilul de bătrîni al orașului.

Și cu acestea încă multe, multe altele.

Nu știu de se mai poate găsi un preot, care să fi izbutit ca, într-un așa scurt timp, să închege atîtea cunoștințe și să antreneze în preocupările sale atîta bunăvoință. Parcă vă vedem și azi pe străzile Rîmnicului, în costumul preoțesc totdeauna și în completul formeii și exigenței sale regulamentare, cu pălăria neagră cu boruri mari, oprindu-vă și stînd de vorbă cu toți cunoștii înfilniți în cale, cu veșnică bună dispoziție și comunicativitate sufletească.

În urma marilor prefaceri din viața politică și socială a țării noastre, Bisericii i se puneau probleme cu totul noi și deosebit de serioase, care-și solicitau soluționare precisă și fără zăbavă. Ca pe vremea Sfîntului Apostol Pavel, se cereau răsturnări ale izvodirilor vechi ale minții și ale tuturor înălțimilor protivnice și apoi creații pentru zidirea, iar nu pentru dărîmarea noastră (I Cor. X, 5 și 8).

Pentru împlinirea lor, Dumnezeu își făcuse alegerea.

Și astfel, după încă 11 ani de plin apostolat pe plaiurile vîlcene, ați fost tuns în monahism și, sub noul nume de Justinian, ați fost încredințat ca Arhiepiscop Cuvioasei Parascheva la Iași, care vă patronase și hirotonia întru preoție, ca să vă călăuzească și să vă ocrotească în noua Voastră misiune, de Vicar și apoi Mitropolit al Moldovei.

Și acolo, ați pornit la fel, imediat, la lucru de nădejde. Seceta și războiul care trecuseră peste trupul Moldovei, lăsaseră dire adînci.

Dar nu mai puteați fi lăsat de acum prea mult nicăiri și nici chiar Iașilor, oricît ar fi căutat ei să vă țină. Prefacerile prin care treceam vă cereau urgent și insistent la cirna Bisericii, în scaunul patriarhal.

Desigur că veți fi avut îngrijorări, veți fi încercat sfielei deplin justificate, pentru o atît de înfricoșătoare răspundere. Dar porunca divină a putut să vă convingă că harul Domnului este de ajuns, puterea Sa fiind desăvîrșită în aleșii Săi (II Cor. 12 a.).

Și astfel ați purces la împlinirea și a acestor noi și grele chemări.

Pentru răsturnarea izvodirilor vechi ale minții noastre, ați creat cursurile de îndrumare misionară, iar pentru noile zidiri, ca un al doilea Justinian, ați întocmit Bisericii și tuturor organelor sale de activitate, temelii noi cu legiuiri noi.

Pe temelii noi au fost așezate și raporturile dintre Biserică și Stat, în năzuințele aceluiași ideal al vieții noi, ce se plămădește azi pe tot întinșul patriei noastre.

Niciodată nu i s-au creat Bisericii atîtea posibilități și drepturi între-le sale, iar preoțimea n-a fost niciodată mai omogenă, mai la locul și mai în elementul său ca acum.

Niciodată n-a fost mai mult și mai stăruitor solicitată și numai pentru rosturi și sarcini, spre care instinctul ne îmbie sufletul și de la sine ne mîna oficiul, cum e chemarea luptei pentru pace.

Dar și în raporturile cu Bisericile surori de peste hotare, cînd am fost noi în mai strînse legături ca acum? Prezența Patriarhului Bisericii Bulgare și a suitei sale, chiar în aceste momente, la noi în țară, e suficient de elocventă.

Dar, alături de aceste preocupări oarecum cardinale ale Bisericii, nu putem să nu menționăm preocuparea Inalt Prea Sfinției Voastre și pentru cei ce vă sînt colaboratori, ostenitori pe același ogor al lui Hristos.

Ca fost preot de mir, deci în completă cunoștință a tuturor rosturilor și obligațiilor preoțești, ați sesizat în același chip și ați chibzuit cu aceeași înțelepciune și soluționarea nevoilor oficiului și vieții noastre.

Nu este inițiativă în parohie, care să nu vă fie cunoscută și apreciată în jertfele și ostenele sale. Nu este lucrare de seamă la care să nu sosească din parte-Vă, prompt și fără protocol și forme, un ajutor, după caz.

În aceeași măsură preocupările Inalt Prea Sfinției Voastre, pentru nevoile cotidiene ale familiilor noastre, ne-au asigurat posibilități de trai, prin mijloace la care nimeni pînă acum nu se gîndise. Ne-ați îlesnit completarea salariilor, ne-ați îndreptățit concedii, ne-ați organizat și amenajat sanatorii și case de odihnă.

Și la toate acestea, putem noi oare să nu ne amintim și, după versul evhologhiului, să nu vă mulțumim Vouă, bunului meșter?

Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Stăpîne,

E timp îndelungat din ziua Cuvioasei Parascheva a anului 1924. Și gîndind la anii care s-au scurs de atunci, parcă se desprinde un suspin ușor din piept, căci treizeci de ani sînt o viață de om!

Dar cînd priviți peste ei, la cîte s-au petrecut, la cîte ați realizat, de bună seamă că încercați și un puternic sentiment de deosebită mulțumire sufletească, consecință firească a datoriei cu prisosință împlinite.

De acum, ziua aceasta, răscolitoare de atîtea amintiri și duioase și mărețe, se transformă în zi de cinstire și de sărbătoare pentru toți pe cari grijile și ostenele Inalt Prea Sfinției Voastre i-au hărăzit cu binecuvîntări, pentru toți cari din plinătatea Voastră au primit har, după har.

De aceea e atîta pace în suflete și atîta voie bună pe fețele tuturor celor ce au venit aici ca să vă talmăcească și omagiul lor nemărginit, dar și profundele lor mulțumiri.

Și, de aceea, cu gîndul la Cel Atotputernic, noi îi facem din partea cea mai curată a sufletului nostru, cea mai călduroasă rugă pentru Inalt Prea Sfinția Voastră. Și cu poetul în cîntul său de cîntări, cîntăm și noi:

Trăiască zile multe Inalt Arhipăstorul,
Să poată să propage cuvîntul cel divin,
Și hrană sufletească să dea la tot soborul,
Biserica s-atingă înaltul ei destin.

În sfîrșit, amintindu-ne și de cuvintele Sfîntului Ioan Gură de Aur, spuse Sfîntului Vasile cel Mare, ținem, în același chip, să vă mai asigurăm solemn, că «în toate momentele, în lucrările marii meziri ce aveți de îm-

plinit, vom fi de-a pururea lângă Voi, vă vom susține cu toate puterile noastre, că devotamentul nostru deplin și neșovăelnic nu vă va lipsi niciodată».

Intru mulți și fericiți ani, Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Stăpîne!

Din jețul său arhieresc, Patriarhul Justinian a ascultat cuvântările omagiale ce i-au fost adresate, cuprins de vădită emoție și cutremurare sufletească.

Îl văd și acum, îmbrăcat în haina neagră a smereniei călugărești, urmărind desfășurarea serviciului divin, descoperindu-și fruntea în clipele solemne ale Sfintei Liturghii și ale Te deum-ului de mulțumire, închinându-se, după pravilă, ori de câte ori i se pronunța numele de către Ierarhii care săvârșeau dumnezeieștile slujbe.

Cînd a fost să răspundă aleselor rostiri ce i-au fost adresate, Sanctitatea Sa a cuvîntat înțelepțește, înfățișînd, — precum odinioară Sfinții Părinți ai Bisericii —, icoana adevăratei preoții creștine și chemările ei de astăzi, după modelul preotului desăvîrșit și etern, Iisus Hristos: calea, adevărul și viața. A fost o cuvîntare în care și-au dat întîlnire adîncimea gîndirii cu elevațiunea morală, sobrietatea principiilor cu strălucirea stilistică. Vorbînd despre preoția sa, cu prilejul împlinirii a treizeci de ani de activitate bisericească, Patriarhul Justinian a conturat liniile mari ale adevăratei preoții creștine, privită dintr-un întreit punct de vedere: haric, sacramental sau liturgic; didactic și pastoral-social.

«Ca dintr-un caer al duoaselor amintiri — a spus Inalt Prea Sfinția Sa — ați tors și depănat firul celor treizeci de ani de slujire preoțească, ...cu multe din gîndurile, năzuințele și idealurile cărora am izbutit să le dau rost și împlinire în curgerea acestei vremi, cu bună-vrerea, ajutorul și îndurarea Atotmilostivului Dumnezeu». Mulțumînd cuvîntătorilor și tuturor celor ce s-au gîndit că este bine să-l înconjoare cu iubirea lor curată în ziua aceluia soroc binecuvîntat din viața sa, Părintele Patriarh Justinian a adăugat: «...Plecîndu-mi fruntea înaintea Celui Atotputernic, mă rog să reverse harurile Sale cele bogate peste toți, cu dăruiri de sănătate, pace și mîntuire».

Și-a îndreptat apoi gîndul către toți aceia cari au conlucrat, în felurite chipuri la zidirea sa sufletească, de la dascălii școlii primare din Stănești-Vilcea și Seminarului Teologic din Rîmnicul Vilcii și pînă la erudiții profesori ai Facultății de Teologie din Capitala țării, pentru toți păstrînd o vie și recunoscătoare aducere aminte.

Dar momentul cel mai impresionant din introducerea cuvîntării Inalt Prea Sfinției Sale a fost acela în care a pomenit despre bunii săi părinți după trup, care odihnesc lângă altarul bisericii din satul, Suiestilor. Sanctitatea Sa a spus: «Preoția mea a fost visul sfînt al mamei mele și primii mei pași pe calea adevăratei înțelegeri a slujirii lui Dumnezeu printre oameni i-am făcut sub călăuzirea ei curată și evlavioasă. Am avut privilegiul rar să respir, în casa părinților mei, duhul unui creștinism autentic, întemeiat pe faptele iubirii lui Dumnezeu și a aproapelui... Pentru aceea,

gate și aproape întotdeauna împotriva voinței lor. Au făcut aceasta, gândindu-se la sublimitatea slujirii preoțești, pe de o parte, iar pe de alta la slăbiciunea organică a firii omenești. Gîndul acesta trebuie să fie nedeslipit de ființa preotului. Dar Sanctitatea Sa a adăugat: «Conștiința că ești chemat în această lume să întinzi punți de lumină între pămînt și cer, gîndul că prin lucrarea ta oamenii pot să dobîndească mîntuirea și să devină fii ai paradisiului», trebuie să-ți dea curaj. Lîngă fiecare preot care trudește pentru Biserica lui Dumnezeu, stă nevăzut Iisus Hristos, care a spus: «Eu sînt cu voi pînă la sfîrșitul veacurilor».

Solemnitatea sărbătoririi s-a încheiat cu tradiționalul «polihroniu», după care Sanctitatea Sa a binecuvîntat credincioșii și a părăsit Catedrala, în acordurile Imnului Patriarhal.

Din colțul nostru redacțional, trimitem Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian alee doriri de sănătate și fericire — și rugăm pe Atotputernicul Dumnezeu să-l înzilească îndelung, dăruindu-i puteri sporite de muncă pentru cîrmuirea Bisericii noastre strămoșești către limanuri de glorie și strălucire.

Preot STAN C. DIMANCEA

G.B. 1954, XIII

11-12

ÎNDRUMĂRI PASTORALE

SCHIȚE ȘI PREDICI

LA DUMINICA XXX-a DUPĂ RUSALII

Sfânta Evanghelie de astăzi ne istorisește cum un tânăr bogat a venit odată la Mântuitorul și L-a întrebat ce ar putea face el ca să câștige viața veșnică. Precum mărturisește el însuși, era un tânăr care cunoștea și respecta încă din pruncie toate poruncile de căpetenie ale Legii: nu era desfrinat, nu fura, nu depunea mărturie mincinoasă, cinstea pe părinții săi, și așa mai departe. Dar când Mântuitorul îi spune că, pentru a fi desăvârșit trebuie să-și vîndă averile, să le împartă la săraci și apoi să-L urmeze pe El, tânărul pleacă întristat, căci — spune Sfânta Evanghelie — «era bogat foarte» și îi venea greu să se despartă de avuția sa. Aceasta dă prilej Mântuitorului să rostească adevărul amar că mai lesne este să treacă o funie prin urechile acului, decît să întne un bogat în împărăția cerurilor. Iar cei de față, auzind această grea sentință, au întrebat îngrijorați: atunci cine poate să se mintuiască, dacă nici bogații, care au și pot toate cu averea lor, nu pot să-și asigure mîntuirea?

Să scrutăm puțin această întîmplare și să vedem dacă și în ce fel bogăția poate fi o piedică în calea mîntuirii omului?

De dorit ar fi ca toți oamenii să fie înstăriți, astfel ca nimeni să nu ducă lipsă de nimic și să nu existe săraci, căci sărăcia este în general o piedică în calea spre mai bine a omenirii și izvor de suferință. Dar aceasta era cu neputință mai ales în lumea veche, cu cumplitele ei inegalități sociale. Erau adică și pe vremea Mîntuitorului, cum sînt, din nefericire, încă și azi pe o mare parte a globului pămîntesc, unii oameni foarte bogați, deși puțini, care nu mai știau ce să facă cu averile lor, și alții foarte săraci, deși foarte mulți, care nu mai știau cum să-și ducă zilele de azi pe mîine.

Dumnezeu n-a osîndit însă pe bogați pentru că erau bogați, după cum n-a fericit nici pe cei săraci, anume pentru că erau săraci. Căci bogăția nu e un rău în sine, deoarece toate bunătățile și darurile pămîntului au fost date de Dumnezeu omului ca să se bucure de ele. Osînda sau fericierea bogaților atîrnă de felul cum și-au agosisit și cum își întrebuintează averile. Și ei pot să se mîntuiască, atunci cînd prisosul avuției lor e strîns

prin muncă cinstită și când e întrebuințat spre binele tuturor. De aceea, raiul nu e plin numai cu săraci, după cum nici iadul numai cu bogați. Sfânta Scriptură ne înfățișează adesea bogați buni și milostivi, care, prin înțeleapta folosire a avuției lor, au dobândit fericirea raiului. De exemplu, Patriarhul Avraam, care a fost un om foarte bogat, stă în rai alături cu săracul Lazăr (Luca XVI, 19 sq.). Bogăția proverbială a dreptului Iov nu l-a împiedicat să fie pomenit cu cinste în calendarul creștin alături de alți drepti ai Vechiului și Noului Testament, mai puțin bogați ca el. Iar lângă ieslea sfântă a Nașterii Domnului găsim ingenuchiați atît pe sârmanii păstori din preajma Vitleemului cît și pe bogații crai din îndepărtatul Răsărit.

Așa dar, putea să se mintuiască și tînărul bogat, de care e vorba în Sfînta Evanghelie de astăzi? Fără îndoială că da! Și cum? I-o arată foarte bine Mîntuitorul: «Vinde-ți averea și împarte-o săracilor și vei avea comoară în cer...». Observați, jubiți frați, că Mîntuitorul nu spune: «Vinde-ți averea, transform-o în bani și pune-o în pungă, căci vei avea astfel mai puține griji și îți vei asigura o viață tihnită...». El spune clar: «Vinde și împarte săracilor...». Bani rezultați din vînzarea averii tale pune-i nu în pungă sau la casa de păstrare sau în afaceri, ci în mîinile săracilor. Împarte acești bani nu rudelor sau prietenilor tăi, ci celor ce duc lipsă, celor neputincioși, sârmani și suferinzi. Alină cu ei suferințele celor bolnavi, umple cu ei lipsurile celor săraci, îmbracă pe cei goi, hrănește pe cei flămînzi, găzduiește și adăpostește pe cei fără adăpost... Dar cît bine nu poți face pe pămînt cu banii tăi! Cîtă mulțumire, cîtă bucurie și cîtă fericire nu poți procura altora cu avuția ta!

Nu-ți fie teamă că vei săraci tu însuți! Bogăția astfel cheltuită îți va aduce ceea ce nu-ți poate da atunci cînd e strînsă la chimir sau păstrată în lăzi: îți va aduce fericirea! Căci nici una dintre bucuriile omenești nu e mai curată, mai adîncă și mai aleasă decît mulțumirea pe care o simți tu însuți atunci cînd cu banul tău, cu fapta sau cu vorba ta ai alinat o suferință, ai descrescit o frunte întunecată de grija zilei de mine, ai adus îndestulare într-un cămin împovărat cu copii mulți, dezbrăcați și flămînzi, ș.a.m.d. Nu există răsplată mai mare și mai curată decît bucuria și recunoștința pe care o citești în ochii celui pe care l-ai ajutat la nevoie! Doar nu în zadar spune Mîntuitorul: «Mai fericit este a da, decît a lua!» (Fapte XX, 35).

Dar ceva mai mult: cu banii cheltuiți astfel, vei simți adevărata fericire nu numai aici pe pămînt, ci îți vei agonisi și comoară în cer: comoară neîmpuținată, nemenințată de furi și nestrucată de molii și de rugină (Luca XII, 33-34). Căci săracii pe care îi vei fi ajutat, bolnavii pe care i-ai tămăduit, nefericiții pe care i-ai bucurat cu darul tău generos sînt, toți, prieteni și frați mai mici ai lui Iisus. A spus-o El însuși: «Ori cîte veți fi făcut unuia dintre acești frați mai mici ai Mei, Mie însumi Mi-ați făcut!» (Matei XXV, 26). O spune și înțelepciunea bătrînească a poporului, împrumutată din Sfînta Scriptură: Cine pe săraci ajută, pe Dumnezeu împrumută (comp. Prov. XIX, 17). Precum spune un mare Părinte al Bisericii noastre, săracul întinde mîna, dar Dumnezeu e cel ce primește. Pe cît de mult suferă Mîntuitorul împreună cu săracii, cînd aceștia duc lipsă, pe atît de mult se bucură El de ei, atunci cînd primesc darul tău. El îți rămîne dator și îți va răsplăti însuțit și înmîit, în împărăția Lui cea ce-

rească, în care vor intra toți cei ce I-au făcut bucurie și în care nu este nici durere, nici întristare, nici suspin. De aceea spune Psalmistul: «Ferice de cel ce poartă grijă de săraci, căci la vreme de necaz îl va izbăvi pre el Domnul!» (Ps. XL, 1).

Astfel de bogați au intrat și vor mai intra în împărăția cerurilor. Căci unii ca aceștia împlinesc sfatul dat de Sfântul Apostol Pavel prin ucenicul său Timotei: «Celor bogați în veacul de acum poruncește-le să nu se semețească în nestatornicia bogăției, ci în Dumnezeu cel viu, care ne dă din belșug toate spre folosință; să facă bine, să se îmbogățească în fapte bune, să fie darnici, cu inimă largă, agonisindu-și temelie bună în (veacul) viitor, ca să dobândească viață veșnică» (I Tim. VI, 17-19).

Dar bogăția este ca o sabie cu două tăișuri: dacă pe unii ea îi ajută să se mintuiască, în schimb pe cei mai mulți îi duce la pierzare. De ce? Mai întâi pentru că, după învățătura Sfinților Părinți ai Bisericii noastre Ortodoxe, la baza tuturor avuțiilor mari stă o nedreptate, un furt din necesarul altora; tot ceea ce ne prisosește nouă, este tocmai ceea ce lipsește altora. Bogăția este o crimă atunci când este agonisită pe căi nedrepte și necinstite, prin înșelăciune, jaf și asuprire, prin furtul și exploatarea muncii și a sudoarei altora. În al doilea rând bogăția, chiar dacă am admite că este agonisită în chip cinstit, începe să devină foarte ușor o piedică în calea mântuirii atunci când pune stăpânire pe sufletul nostru, când ne robește patima ei, când ne lipim inima de ea și când ochii noștri, orbiți de strălucirea aurului, încep să nu mai vadă lipsurile celor din jur, când urechile noastre devin surde la glasul suferinței altora, când inima noastră, subjugată de patima avuției, rămâne împietrită și nesimțitoare la mizeria și suferința aproapelui nostru neputincios, sărac sau bolnav (comp. I Ioan III, 17). Bogăția devine un păcat strigător la cer, atunci când punga noastră este doldora de bani iar vecinul nostru n-are nici măcar cu ce să-și plătească impozitele la stat, când cămărilor și pivnițele noastre sînt pline cu bunătăți de tot felul, iar văduva săracă de peste drum n-are nici cu ce să astîmpere foamea copilașilor ei flămînzi, când scrinurile și lăzile noastre gem de haine scumpe și nefolositoare, iar sârmanul tăietor de lemne de pe stradă tremură de frig.

Așa dar, iubiți frați, când o strîngem pe căi necinstite și numai pentru noi înșine, bogăția este pricină de osîndă și pierzare; ea este atunci ca un plumb pe aripile sufletului, o povară care ne trage în jos și pe care trebuie s-o aruncăm ca să ne putem înălța spre Dumnezeu, așa cum Sfântul Ilie proorocul și-a aruncat coșocul pe pămînt, atunci când a fost ridicat la cer (IV Imp., cap. 2). Dacă, dimpotrivă, facem din prisosul nostru izvor de sprijin, ajutor și mîngîiere pentru cei ce duc lipsă, el devine pentru noi unealtă de mîntuire și scară către cer. Și ca să înțelegem mai bine cum unii bogați se pot mîntui iar alții nu, am să vă spun o întîmplare ade-vărată, din vremurile de bejenie.

Era pe vremurile de bejenie, când bieții romîni abia își puteau salva viața și puținul avut fugind în munți, de frica turcilor și a tătarilor, care pîrjoleau totul în calea lor. Pe cărarea strîmtă dintre doi munți, un convoi de băjenari trebuia să treacă pe o punte îngustă, dedesubtul căreia se

căsca o prăpastie adincă. Din convoi făceau parte și doi gospodari mai înstăriți, purtând în spate boccele mari și grele, în care înghesuiră tot ce aveau mai de preț în casă. Unul din ei, mai înțelept, dându-și mai dinainte seama că nu va putea trece puntea cu atîta greutate în spate și că nici nu avea unde s-o ascundă, a împărțit-o băjenarilor mai săraci, care aveau miinile goale, dăruind fiecăruia cîte ceva: unuia o piine, altuia o haină, altuia o icoană scumpă, ș.a.m.d. Acesta a trecut puntea ușor și s-a salvat de la pieire. Celălalt, mai lacom și mai zgîrcit, a rămas la urmă și se încăpățîna zadarnic să treacă puntea cu povara pe care voia s-o ducă întregă cu sine. Căci tot cumpănindu-se pe punte, l-au ajuns următorii și de spaimă s-a prăbușit cu povară cu tot în adîncul prăpastiei de sub punte.

Cei doi gospodari avuți, din această veche întîmplare, sînt și bogății în fața porților cerului: cei care cred că pot intra prin ele cu povara bogățiilor în spate, se înșeală amarnic; dar cei care vor avea prudența să împartă din vreme și altora din această povară, vor putea trece ușor. «Strîmtă este ușa și îngustă calea care duce la mîntuire...» (Matei VII, 14). Îngustă este ușa raiului și prin ea nu se poate intra cu sacii bogăției în spate.

Lipindu-și inima de avuție, tînărul bogat din Sfînta Evanghelie de astăzi a preferat să piardă viața veșnică decît să-și sacrifice averea. El făcea parte dintr-o lume întemeiată pe cumplite inegalități și nedreptăți sociale, ca și alți bogați pe care ni-i înfățișează Sfînta Evanghelie, ca de exemplu bogatul nemilostiv, care se veselea în toate zilele la mese îmbelșugate și nesfîrșite, în timp ce la porțile casei lui sârmanul Lazăr, ros de bube și de foame, nu putea căpăta nici măcar firimiturile ce cădeau de la mesele bogatului (Luca XVI, 19-31); sau ca bogatul fără minte, căruia, dacă i-a rodit țarina, ne mai avînd unde să-și pună strînsura, plănua să-și strice vechile hambare și jitnițe, devenite neîncăpătoare, pentru a-și face altele mai mari, fără să bănuiască măcar că în cea mai apropiată noapte își va da sufletul (Luca XII, 15-21). În acea lume existau de altfel, bogați și mai nebuni, ca Xerxes, împăratul persilor, care fiindcă îi era drag un platan din grădina lui, îi uda rădăcinile cu parfumuri și îi împodobea ramurile cu mîrgăritare, în timp ce milioane de oameni din întîinsa lui împărăție pierneau de foame. Cum s-ar fi putut mîntui astfel de bogați? Astfel de bogați n-au putut și nu vor putea intra în împărăția lui Dumnezeu. Pe unii ca aceștia îi plînge și îi mustră cu cuvinte de foc Sfîntul Evanghelist Luca (VI, 25) și Sfîntul Apostol Iacov: «Vai vouă bogaților, plîngeți și vă tînguți de necazurile ce vor să vină asupra voastră...!» (Iacov V, 1).

Din fericire, în noua orînduire socială pe care și-o făurește astăzi poporul muncitor, existența unor astfel de bogați nu mai este posibilă. În această lume nouă, fiecare din noi are dreptul să năzuiască și să se sirguiască pentru îmbunătățirea condițiilor sale de viață, pentru bunăstarea materială, care este o condiție a progresului social, și care se poate dobîndi prin muncă cinstită și prin înțeleapta chivernisire a cîștigului muncii noastre. Dar adevăratul creștin știe că bunăstarea materială este cu totul altceva decît bogăția, care nu aduce nici fericirea pămîntească, nici pe cea cerească. De aceea el nici nu dorește avuția, nici nu regretă dacă a avut-o și a pierdut-o, și nici nu aleargă după ea, ci se mulțumește cu

atita cît îi trebuie pentru îndestularea nevoilor sale, iar dacă îi prisosește ceva, oricît de puțin ar fi, împarte și celor mai săraci ca el, după sfatul Sfîntului Apostol Pavel: «Prisosința voastră să îplinească lipsa altora..., pentru ca nici celui cu mult să nu-i prisosească, nici celui cu puțin să nu-i lipsească» (II Cor. VIII, 14-15).

Preot Prof. ENE BRANIȘTE

LA DUMINICA DE DUPĂ BOTEZUL DOMNULUI

Sfînta noastră Biserică a rînduit ca, în Duminica ce urmează după Botezul Domnului, să se cinstească începutul activității publice a Mîntuitorului.

Ați aflat de altfel, din Sfînta Evanghelie care s-a citit astăzi, că Mîntuitorul, după ce Sf. Ioan Botezătorul a fost arestat din ordinul lui Irod, a mers în Galileia și a început să propovăduiască vestea cea bună, spunînd: «Pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția cerurilor!». Și astfel se îplineau cuvintele Proorocului Isaia, care zice: «Galileia neamurilor, poporul ce ședea în întuneric, a văzut lumină mare și celor ce ședeau în lătura și în umbra morții, lumină le-a răsărit» (Isaia IX, 1-2).

Dar, iubiți credincioși, începutul activității publice a Mîntuitorului, așa cum ne este prezentat, pe scurt, de Sf. Evanghelie, pune sufletului nostru o întrebare: De ce, oare, a trebuit ca Mîntuitorul să meargă în Galileia ca să-și înceapă activitatea Sa publică? De ce nu a mers El direct la Ierusalim, la marea cetate a iudaismului, ca s-o cîștige prin propovăduirea Sa?

Răspunsul la această întrebare nu este însă greu de dat. Mai întii trebuia să se îplinească profetia, despre care am amintit, și care arăta că în Galileia avea să apară o lumină mare, o lumină care avea să lumineze poporul ce ședea în întuneric, în lătura și în umbra morții.

Dar mai era ceva. Mîntuitorul a găsit că nu era momentul potrivit ca să înceapă lupta cea mare cu fariseii din Ierusalim. Trebuia să mai treacă încă doi ani de zile pînă să se întîmple acest lucru. Trebuiau mai întii instruiți un grup de discipoli apropiați, care să înțeleagă așa cum trebuie noua învățătură și care apoi s-o răspîndească chiar cu prețul vieții lor. Ierusalimul trebuia cucerit printr-un asediu lent, plecînd de la periferie spre centru, plecînd de la marginile țării spre inima țării. Altfel, cauza cea mare a Evangheliei se putea compromite din prima zi. Ierusalimul, acel oraș mare, cu lume amestecată, cu oameni bogați și porniți pe afaceri și petreceri, cu farisei încrezuți și habotnici, Ierusalimul omorîtor de prooroci, nu era terenul cel mai nimerit pentru a arunca în el cea dintîi sămînță a Evangheliei. Mîntuitorul venea tocmai ca să izbească în lăcomia celor avuți, în stricăciunea celor petrecăreți, în trufia și habotnicia fariseilor, care strecurau țințarul, dar care nu erau de fapt decît morminte frumos vopsite pe dinafară, cum le va spune Mîntuitorul. Toți ace-

știa, marii bogătași, marii negustori, mai-marii fariseilor, s-ar fi înțeles din prima clipă să sară și să nimicească pe noul Profet, care le tulbura socotelile lor mărunte și meschine. De aceea Mântuitorul se îndreaptă spre Galileea, spre acel ținut cu oameni săraci, muncitori de pământ sau pescari, pe care grija bogăției nu-i apăsa și nu-i împiedeca să-și îndrepte privirile spre cer. Aici Mântuitorul nu avea să se întâlnească la fiecare pas cu fariseii și saducheii gilcevitori. Sămînta Evangheliei avea să cadă pe pământ bun, dînd rod însutit.

Însăși natura încîntătoare a Galileii din vremea aceea forma un cadru minunat pentru începerea unei activități de primenire spirituală. Clima dulce a Galileii, aerul ei curat, verdeața arborilor de tot felul și a cîmpurilor, contrasta izbitor cu aspra și posomorîta Iudee. Scriitorul evreu Iosif Flaviu, care a trăit cam pe vremea Mîntuitorului, spune că Galileia era pe atunci «un rai pămîntesc», în care te puteai bucura de o «veșnică primăvară». Lacul Ghenizaret, în jurul căruia s-a desfășurat cea mai mare parte din activitatea pămîntească a Mîntuitorului, era străbătut în toate direcțiile de 500 corăbii cu pînze, iar în jurul lui înfloreau zece orașele pașnice.

Aici, în mijlocul acestei naturi încîntătoare și printre galileenii simpli, își începe Mîntuitorul activitatea Sa publică; activitate încununată de succes pentru un moment, dar care avea să se sfîrșească, la Ierusalim, prin răstignirea pe Cruce a Mîntuitorului.

Și iarăși, iubiți credincioși, ne răsare în suflet o întrebare: oare Mîntuitorul n-a meditat El îndelung, înainte de a-și începe activitatea, asupra greutăților ce-I stăteau în față? Desigur că da.

Dar El știa că tocmai pentru aceea venise, ca să spargă cetatea cea de piatră a inimilor fariseilor și saducheilor, să zgîlție conștiințele înăbușite de povara bogățiilor și să aducă bucurie celor săraci, celor veșnic umiliți și batjocoriți. De aceea El nu ezită nici o clipă în fața misiunii Sale de zdrobitor al capului șarpelui și de propovăduitor al împărăției lui Dumnezeu: împărăția dreptății, a iubirii și a păcii.

Și astfel, în clipa cînd Sf. Ioan Botezătorul a fost arestat și capul său avea să fie adus lui Irod pe tîpsie, Mîntuitorul a socotit că este momentul să-și înceapă propria Sa activitate publică. El merge deci în Galileia și, după un scurt popas în Nazaret, se stabilește în Capernaum. Aici se prezintă sîmbăta la sinagogă și, la fel cu ceilalți credincioși, citește și explică texte din Scrierile Sfinte, mai ales din scrierile profeților. Dar, de la început, atenția celorlalți credincioși se îndreaptă spre Acest om, în vorbele Căruia se lămuresc textele cele mai încălcite. Prin cuvintele Mîntuitorului devine limpede, înțeleasă, învățătura Cărilor Sfinte, care mai înainte părea rezervată unui cerc restrîns de inițiați în tainele Scrierilor Sfinte. Mîntuitorul vorbește galileenilor în sinagogă, dar nu numai în sinagogă, ci și pe malurile lacului Ghenizaret, pe cîmp sau chiar pe la casele lor. Le vorbește pe limba lor, pe înțelesul lor, cu fraze simple, cu imagini din viața de toate zilele. Cuvintele Lui merg la inimia ascultătorilor, comunicîndu-le ceva din căldura sufletului Său. Mulțimile simt această căldură sufletească, simt că cel care le vorbește este un om deosebit, că în El sălășluiește o putere ce depășește firea. Ele se lasă atrase, încălzite, transfigurate de cuvîntul Mîntuitorului.

Și ce le spunea, în fond, Mîntuitorul? Care era cuvîntul cu care El răscolea mulțimile și le tira după El? Sf. Evanghelie ne spune că Mîntuitorul și-a început propovăduirea prin cuvintele: «Pocăiți-vă, căci s-a apropiat împărăția cerurilor!». Mîntuitorul vestea, deci, mulțimilor apropierea, sosirea, începutul împărăției cerurilor, împărăției lui Dumnezeu, ceea ce este tot una.

Acesta era cuvîntul cel mare, spre care se strîngeau toate gîndurile, toate vorbele și toate faptele Mîntuitorului: Impărăția cerurilor, Impărăția lui Dumnezeu, împărăția care, cum va lămuri mai tîrziu Sf. Apostol Pavel, este «dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfînt» (Romani XIV, 17). Mulțimilor acelora, sărace și obișnuite, turburate și descumurate, Mîntuitorul le aducea vestea cea bună, solia cea nouă a dreptății, a păcii și a bucuriei. Impărăția lui Dumnezeu nu urma să fie numai locul cel fericit, unde se duc sufletele celor drepti pentru a-și primi răsplata cuvenită, fericirea veșnică. Impărăția lui Dumnezeu era o realitate prezentă, care se înfiripa sub ochii ascultătorilor. Ea era ca un aluat, mic la început, dar care dospește toată frămîntătura; era ca o sămînță de muștar, pe care abia o vezi cu ochii, dar care se va transforma într-un arbore mare, în jurul căruia se vor aduna toți cei curați cu inima, cei blînzi, cei ce suferă nedreptăți, cei ce plîng, toți cei ce renunță la viața de păcat și devin curați și simpli ca niște copii. Toți aceștia vor gusta bucuria, fericirea de a trăi în împărăția lui Dumnezeu.

O singură condiție pune Mîntuitorul, pentru ca cineva să fie vrednic de a intra în împărăția lui Dumnezeu: pregătirea sufletească necesară, schimbarea felului de a fi, regretul pentru greșelile făcute, într-un cuvînt: pocăința. «Pocăiți-vă, căci s-a apropiat împărăția cerurilor!». Pocăiți-vă, *μετνοείτε* în grecește, cuvînt care are mai mult înțeles de schimbare a gîndului, a părerii, de transformare lăuntrică. Mîntuitorul vrea să spună prin acest cuvînt: cercetați-vă cugetul, cercetați-vă viața, vedeți dacă nu cumva s-a așezat pe ele zgura groasă a păcatului, care vă face nefericiți! Schimbați-vă cugetele, schimbați-vă viața, introduceți în camera sufletului vostru aer proaspăt, curat, și din clipa aceea vă veți însenina, vă veți lumina, vă veți simți în împărăția lui Dumnezeu, în împărăția binelui, a sincerității, a iubirii, a dreptății și a păcii. Din acel moment, împărăția păcatului, a lăcomiei și a zgîrceniei, a urii și a pizmei, a patimilor și a desfriului, împărăție în care se complac încă atîtea suflete, vi se va părea grozav de urîtă, nevrednică, o adevărată vale a plîngerii, din care Dumnezeu v-a scăpat prin cuvîntul Său mîntuitor.

Ce păcat însă, iubiți credincioși, că răscolitoarele cuvinte, cu care Mîntuitorul își începe activitatea Sa publică: «Pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția cerurilor», au fost înțelese greșit în vremea noastră de unii credincioși, care s-au lăsat tirîți în afara Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, cu făgădueli înșelătoare că numai așa se vor putea **pocăi** cu adevărat și se vor putea bucura de favorurile împărăției lui Dumnezeu! Ce cumplită rătăcire, ce cumplită greșală! În sînul Bisericii noastre Ortodoxe există cuvîntul Domnului și toate învățăturile și harurile necesare pentru ca sufletele chinuite, rătăcite să se pocăiască, să se îndrepte și să dobîndească părăția la fericirea din împărăția lui Dumnezeu. Numai acela care nu vrea sau nu știe să caute, numai acela nu găsește în Sfînta noastră Biserică Ortodoxă tot ce îi trebuie pentru ca să-și dobîndească mîntuirea.

Mîntuitorul a ieșit la propovăduire în Galileia neamurilor, dar și aici, în această sfință biserică și în toate bisericile ortodoxe în care se învață cuvîntul Domnului și I se aduce cinstirea cuvenită. Mîntuitorul se adresează și astăzi lumii întregi și fiecărui individ în parte, cîrîndu-i să se pocăiască și să devină un cetățean fericit al împărăției lui Dumnezeu: împărăția dreptății, a iubirii și a păcii. Impărăția lui Dumnezeu cuprinde o comuniune de suflete: suflete dornice de adevăr religios, de dreptate, de iubire și de bună învoire între oameni; suflete dornice de sfințenie și de săvîrșire; suflete care pregustă încă de pe acum bucuriile cele negrăite ale cerului. Aceste suflete au văzut Lumina cea mare, care s-a arătat în părțile Galileii neamurilor, și din întunericul în care ședeau, din laturea și din umbra morții în care lincezeau, au venit la lumina cunoașterii celei adevărate. Lor le-a răsărit lumina despre care ne vorbește Proorocul Isaia și care se poate aprinde în orice suflet, în orice moment, dacă cineva pornește cinstit și hotărît pe calea pocăinței, a schimbării gîndurilor și vieții.

Sîntem încă la începutul unui an nou. Sîntem deci încă în momentul hotărîrilor care ne angajează viața pe un an sau pe mai mulți ani. Mîntuitorul care a ieșit la propovăduire ne strigă: «Pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția cerurilor!». Cercetați-vă cugetul și viața. Sfințiți-vă gîndurile, sfințiți-vă simțirile, sfințiți-vă faptele, și aveți marea bucurie de a vedea răsărind și pentru voi acea lumină mare, care a răsărit galileenilor. Veți avea marea, negrăita bucurie, de a vedea cum se sălășluiește, cum crește și înflorește înlăuntrul vostru împărăția lui Dumnezeu, împărăția liniștei, a seninătății, a încrederii, a nădejdi, a păcii.

Așa ne grăiește Mîntuitorul la începutul activității Sale publice. El ne chiamă să intrăm în rîndurile galileenilor care-I ascultau cuvîntul, se pocăiau și începeau o viață nouă, făcîndu-se vrednici de împărăția lui Dumnezeu. Trebuie deci să răspundem la chemarea Mîntuitorului, și aceasta cît mai neîntîrziat, chiar astăzi, căci mîine, cine știe, s-ar putea ca pentru unii dintre noi să fie prea tîrziu. Și dacă puterile noastre ni se par prea slabe pentru a lua o astfel de hotărîre și a o ține, să rugăm pe Dumnezeu să ne ajute El, prin puterea harului Său divin, care «pe cele slabe le întărește», ca să ne dea curajul și forța necesară pentru a începe o viață nouă. Să-L rugăm pe El să îplinească lipsurile noastre și să ne ajute să ducem la bun sfîrșit strădania noastră, pentru ca să simțim, încă de pe acum, în sufletul și în viața noastră, bucuriile cele mai negrăite ale împărăției cerurilor, de care să ne facă părtași din plin în viața ce va să vie. Amin!

Diacon Prof. EMILIAN VASILESCU

LA DUMINICA XXXII-a DUPĂ RUSALII (A LUI ZAHEU)

„Astăzi s-a făcut mîntuire casei
acesteia... (Luca XIX — 9)

De mare folos sufletesc este pentru noi creștinii, să luăm aminte la minunata lepădare a lui Zaheu vameșul de păcatul lăcomiei și al iubirii de avuții, adică la pocăința și mîntuirea lui și a casei lui, așa după cum ne arată Sfînta Evanghelie de azi. Socotesc minunată această lepădare pentru că se petrece în împrejurări și situații care ne arată în deajuns că Mîntuitorul este deopotrivă doctor al sufletelor și al trupurilor. În poarta Ierihonului vindecă o suferință trupească: dă vedere orbului Bartimeu. În Ierihon vindecă o suferință sufletească: descătusează pe Zaheu de păcatul lăcomiei și al iubirii de avuții.

Două lucruri ne spune Sfînta Evanghelie despre Zaheu. Intîi ne arată că Zaheu era vameș. Făcea parte, cu alte cuvinte, din acea categorie socială a vameșilor, atît de urîtă și disprețuită la poporul iudeu, pe acea vreme. Vameșii erau priviți ca cei mai mari păcătoși. Orice atingere de ei era socotită ca o întinare. Poporul îi ura pentru că intraseră în slujba romanilor, cei mai cruzi asupritori ai săi. Dările pe care vameșii le încasau pentru romani, erau privite ca o jignire națională, căci iudeii nu socoteau îndreptățită decît darea către templu. Plata acestor dări le aducea multă amărăciune, pentru că le amîntea că vremurile de mărire ale poporului ales au apus și că Dumnezeu s-a depărtat de ei. În ochii lor, vameșii erau simbolul acestei nefericite și dureroase situații.

Ura și disprețul lor se măreau și mai mult cînd vedeau cu cît zel strîng acești vameși dările și cîte nedreptăți săvîrșesc. Romanii arendau aceste dări celor care ofereau mai mult. La rîndul lor, vameșii căutau să scoată un cîștig cît mai mare, ca ei să, poată plăti arenda și să le rămînă și lor. Deci dările acestea nu erau stabilite de nici o lege, ci erau la bunul plac al vameșului arendaș și variau în sus sau în jos, după lăcomia și dorul de cîștig al acestuia. Este ușor de închipuit cît de mari venituri aducea ocupația aceasta de vameș și cît de mult trebuie să fi fost căutată de toți aceia care doreau o îmbogățire grabnică și fără multă osteneală.

Unul dintre aceștia era și Zaheu. El nu se mulțumi numai cu o vamă, ci arendase mai multe, spre a avea un cîștig și mai mare. El avea sub ascultarea sa și pe alți vameși. Pentru aceasta, Sfînta Evanghelie îl numește «mai-marele vameșilor».

În al doilea rînd, Sfînta Evanghelie ne arată despre Zaheu că «era bogat». Dar de unde avea el această bogăție? Din muncă personală nu, pentru că experiența, din viața de toate zilele, ne arată că nimeni nu se poate îmbogăți prin munca sa proprie, dacă aceasta este cinstită. Prin muncă proprie, omul poate satisface trebuințele sale și ale familiei sale. Poate realiza ceva și peste aceste trebuințe, dar în nici un caz nu poate aduna o avere mare. La fel este și cazul vameșului Zaheu. El avea o mare avere, a cărei proveniență nu putea fi justificată numai prin munca sa personală. Izvorul ei deci trebuie căutat în ocupația de vameș. În acest caz, averea lui Zaheu nu provenea din izvoare curate, ci din lăcomia și zelul cu care el încasa dările de la multele vămi arendate de el.

«Vameș» și «bogat». iată cele două caracteristici ale lui Zaheu. Dar nici înalta sa funcțiune de mai-mare al vameșilor și nici marea sa bogăție

nu-i aduceau lui Zaheu fericirea la care ne-am putea gândi. Ca vameș, Zaheu simțea, din plin, ura și disprețul poporului. De ieșea pe stradă, toți îl ocoleau și-i aruncau priviri pline de dispreț. De intra în sinagogă să se roage, fariseii îl arătau cu degetul și-i enumerau cu glas tare păcatele. Și atunci Zaheu căuta mângâiere în bogăție: o casă mare și confortabilă, slugi multe, un trai îmbelșugat, mult aur și argint, păstrat cu grije în saci și lăzi, alături de care uita ura și disprețul poporului.

Cu toate acestea, conștiința poziției sale false, față de Dumnezeu și de oameni, îl turbura adeseori. Avea momente când ar fi voit s-o rupă cu această ocupație de vameș, să se împace cu frații săi, să poată merge și el pe stradă fără a fi ocolit, să poată merge și el în sinagogă fără să fie arătat cu degetul. Dar nu putea, căci se ridica atunci în el lăcomia și iubirea de avuție. Să renunți la ocupația de vameș? Dar ce ocupație mai bănoasă vei găsi? Să renunți la avere și câștig? Dar ce vor face ai tăi? Femeia ta, copiii tăi, slugile tale? Cum ai să poți trăi în sărăcie?

Astfel toate pornirile sale spre îndreptare, aceste scilipiri luminoase ale conștiinței în negura păcatului, erau înăbușite de lăcomie. Zaheu era omul care dorea să se îndrepte, dar nu putea, pentru că lăcomia ieșea totdeauna biruitoare în această luptă.

Aceasta era starea sufletească a lui Zaheu, când, la urechile sale a ajuns un șvon. I l-au adus vameșii săi odată cu șocoteala banilor. Un nou învățător a apărut în Israel, dar El nu învață ca ceilalți învățători de pînă acum, ci ca unul care are putere, pentru că însoțește învățătura. Sa cu semne minunate, ca vindecări și chiar învieri din morți. El nu se poartă după legea fariseilor, pentru că nu se ține de obiceiurile lor. El îndeamnă pe oameni să se iubească între ei; să nu se asuprească unul pe altul; să se lepede de păcat, să se pocăiască, să înceapă o viață nouă, curată și dreaptă; să nu rîvnescă la stringerea de avuții; căci sînt trecătoare; cei ce le au, să le dea săracilor.

Cît de mult se potrivea această învățătură cu situația lui! Parcă acest învățător îi vorbea numai lui, căci pe cine iubea el? Pe nimeni. Pe cine nu asuprise el? Pe toți. La ce rîvnise el mai mult în viață? La stringerea de avuții. Cîte lipsuri și suferințe alinase el cu această bogăție? Nici una. Cît era de păcătos, o știa prea bine. Să se lepede de păcat, să se pocăiască, să înceapă o viață nouă, o, cît ar fi dorit și el! Dar cum? Pentru că el era vameș, urît și ocolit de toți. Cine nu se ferește de vameși? Dar acest mare învățător nu se ferește nici de vameși, nici de păcătoși. Stă cu ei de vorbă, mîنینcă la ei, găzduiește la ei. Pe un vameș l-a făcut chiar Ucenic al Său. Pe toți oamenii El îi iubește deopotrivă, dar se pare că El caută mai ales pe vameși și pe păcătoși. El însuși a spus că au nevoie de El, nu cei drepti, ci cei păcătoși. Fariseii îl numesc în batjocură «prieten al vameșilor și al păcătoșilor». Și el era vameș și știa prea bine că este și păcătos. Să fie oare posibil ca un învățător atît de mare să fie prieten cu vameșii și păcătoșii? S-ar putea oare ca și el, vameș și păcătos, să se bucure de prietenia acestui învățător? A se bucura de prietenia acestui mare învățător, i se părea mult pentru el. Ar fi fost mulțumit și numai să-L vadă. Astfel se înfiripă în sufletul său, la început mai timid și mai nelămurit, apoi din ce în ce mai puternic, dorința vie de a vedea pe acest mare învățător.

În această stare sufletească îl găsi Mîntuitorul cînd trecu prin Ierihon, în drum spre Ierusalim. Neputînd să-L vadă, din cauza staturii sale

mici și a mulțimii care-L înconjură, Zaheu recurse la singurul mijloc posibil, cu tot ridicolul situației la care se expunea: se sui într-un pom.

Mîntuitorului îi era pe deplin cunoscută starea suflească a lui Zaheu, frămîntarea lui lăuntrică, dorința sa de îndreptare și lupta lui neputincioasă cu sine însuși. De aceea oprindu-se sub pomul acela, privi la Zaheu și-i zise: «Zahee, grăbește de te coboară, că astăzi în casa ta Mi se cade să fiu». Ce bucurie pe Zaheu, ce fericire neașteptată! El dorise numai să-L vadă pe Mîntuitorul, și iată acum că i-a vorbit, ba îl va primi în casa sa, îl va ospăta, îl va găzdui. Nu se socotea vrednic de o așa mare fericire și cinste. Totul nu dură decît o clipă în mintea sa, căci cu mare grabă coborî, și deschizînd porțile casei sale îl primi cu mare cinste și bucurie. În acest moment uită și de bogăția sa, ca și de înalta sa funcțiune; totul era pentru el Acest musafir deosebit. Pentru prima dată simțea o mulțumire nouă, necunoscută, mult mai plăcută și mai reconfortantă decît aceea pe care i-o adusese avuția sa de pînă acum.

Murmurul poporului însă, îi aminti că este un om păcătos și deci nevrednic de a primi în casa sa pe Mîntuitorul. În sufletul său se produse o schimbare. El voi să fie demn de Acela pe care-L primise în casa sa. Lăcomia și iubirea de avuții nu mai avu nici o putere asupra sa. Se simți dezlegat de lanțurile nevăzute ale bogăției și strigă cu glas tare: «Doamne, iată jumătate din avuția mea o dau săracilor și de am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit». Era strigătul de pocăință și de îndreptare al lui Zaheu, la care Mîntuitorul a daugă: «Astăzi s-a făcut mîntuirea casei acesteia, pentru că și acesta fiul lui Avraam este, că a venit Fiul Omului să caute și să mîntuiască pe cel pierdut».

Mîntuitorul anunță public că Zaheu s-a învrednicit de mîntuire, el și toată casa lui, ca urmare a pocăinței și îndreptării lui. Zaheu nu mai era un păcătos, nici el și nici casnicii lui. Sufletul și casa lui fuseseră curățite de păcat. Erau acum demne de a primi în lăuntru lor pe Mîntuitorul.

Mînănată și plină de învățăminte este pentru noi pocăința și mîntuirea lui Zaheu!

Păcatul este o realitate de necontestat în viața omului. Toți greșim, căci nu este om pe lume care să viețuiască și să nu greșască. Dar a greși nu este ceva atît de greu în fața lui Dumnezeu, pentru că El ne știe firea noastră slabă. Greu este însă cînd omul rămîne mereu în păcat, adică nu încearcă să se descătușeze de păcat, să se pocăiască, să se îndrepteze. Această dorință de îndreptare, această luptă cu sine însuși, reprezintă începutul sau primul moment al pocăinței omului. La strădaniile lui, nu întîrzie să vină ajutorul lui Dumnezeu, fără de care puterile omului ar fi neindestulătoare. Zaheu era un om păcătos. El avea conștiința păcatului și încerca sincer să se deslipească de păcat, dar prin propriile sale puteri n-a putut. Păcatul era mai puternic decît el. A fost deajuns prezența Mîntuitorului și ajutorul dumnezeiesc care s-a revărsat peste el, ca barierele lăcomiei să cadă, sărăcia să nu-l mai sperie, să-și împartă averea la săraci și să repare toate nedreptățile săvîrșite.

Deci nu răul în sine, ci rămînerea și stăruirea în rău duce pe om la pierzanie.

Păcatul cel mai de seamă și cel mai frecvent în viața omului, acela care atrage după sine și pe altele, este iubirea de avuție. «Rădăcina tuturor relelor este iubirea de argint», spune Sfîntul Apostol Pavel (I Tim.

VI, 10). Pentru aceasta Mîntuitorul îndeamnă pe oameni să nu rîvnească la stringerea de avuții. Bogăția este trecătoare și nestatornică. Ea nu însoțește pe om după moarte. Faptele bune sînt mai de folos și mai de preț pentru om, decît bogăția. Bogații se mîntuiesc cu greu. Ei se alipesc de bogății, căci inima lor este acolo unde este și cîmăra lor. Sfînta Evanghelie ne mai vorbește și despre alți bogați, dar din aceștia nici unul nu s-a mîntuit. Bogatul căruia i-a rodit țarina, este omul preocupat continuu de a strînge cît mai mult și numai pentru sine, dar care nu folosește nimic din cauza morții sale, venită pe neașteptate. Bogatul nemilostiv este omul care întrebuițează averea numai pentru plăcerile sale, nesimțitor la suferințele semenilor săi. Tînărul bogat, care îndeplinise toate poruncile Legii, nu dobîndește mîntuirea pe care o dorea, pentru că nu s-a putut lipsi de avuție. Pentru toți aceștia, bogăția a fost o piedică în calea mîntuirii. Și pentru Zaheu, bogăția a fost multă vreme piedică în calea mîntuirii. Iubirea de avuții era păcatul său cel mai de seamă, dar el se pocăiește la vreme, averea devenind pentru el prilej de mîntuire.

Mîntuitorul nu condamnă bogăția ca fiind rea, ci numai dacă i se dă o întrebuițare egoistă, nepotrivită cu scopul său firesc. Bunurile materiale sînt lăsate de Dumnezeu, la îndemîna omului, pentru susținerea vieții. La ele au dreptul toți oamenii deopotrivă și dacă unii au mai mult decît sînt necesare trebuințelor lor firești, ei sînt datori să vină în ajutorul celor lipsiți. Bogăția are astfel un însemnat rol social. Cu ea se pot face acte caritabile de tot felul și se pot ridica diferite așezăminte de folos obștesc. Un exemplu grăitor, în această privință, este Sfîntul Vasile cel Mare, care întreaga sa avere a pus-o în slujba săracilor și bolnavilor. Întrebuițată în acest fel, bogăția poate fi de mare folos omului, în calea mîntuirii.

Creștinismul este religia pocăinței și a harului: a pocăinței pentru că urmărește îndreptarea omului de pe căile păcatului; a harului pentru că în această îndreptare omul nu este singur, ci este ajutat de harul lui Dumnezeu. Zaheu vameșul este pentru noi chip de pocăință, model vrednic de urmat în lupta ce avem de dus cu păcatul, pe calea îndreptării și pocăinței noastre. Cuvintele Mîntuitorului spuse lui Zaheu, se adresează deopotrivă și nouă, de atunci și pînă azi: «Grăbește de te pogoară, că astăzi în casa ta mi se cade să fiu». «Grăbește de te coboară de pe calea păcatului, a răutății, a dușmăniei, a urii, a asupririi, a iubirii de avuție, a egoismului și a plăcerilor deșarte și pregătește casa ta și sufletul tău, ca să găzduiesc la tine». Ca și Zaheu, să părăsim calea păcatului, să ne curățim, prin pocăință, făcîndu-ne vrednici a primi pe Mîntuitorul în cămara sufletului nostru, căci El ne caută pe noi, păcătoșii, ca și pe Zaheu, că pentru aceasta a venit în lume, așa după cum a spus: «Că a venit Fiul Omului să caute și să mîntuiască pe cel pierdut».

Preot Gh. Iordăchescu

CUVINT DESPRE FOLOSUL TIMPULUI PENTRU MINTUIRE

Slăvite și de neprețuit folos duhovnicesc sînt, pentru creștinii ortodocși, praznicele împărătești, adică sărbătorile bisericești închinat preamăririi lui Dumnezeu, ori a uneia dintre Fețele Sfintei Treimi și în deosebi a Domnului nostru Iisus Hristos. Dar alese și ziditoare de suflet sînt, pentru credincioși, și sărbătorile rînduite de Biserică pentru preacinstirea Maicii Domnului și pentru cinstirea Sfinților, adică a acelora dintre oameni, care au îndeplinit cu vrednicie voia lui Dumnezeu, cît au trăit pe pămînt, iar după mutarea lor la cele veșnice se roagă neîncetat Părintelui Ceresc pentru mîntuirea noastră.

De asemenea, scumpe și de mare folos sînt, pentru fiecare dintre noi, și sărbătorile civile, adică aniversările marilor momente și personalități din istoria națională sau din viața omenirii. În cinstea unor astfel de zile, toți fiii scumpei noastre Patrii se opresc din munca lor obișnuită, își îndreaptă gîndul spre învățămintele trecutului, ascultă cu luare aminte îndemnul ocîrmuitorilor treburilor obștești și se întăresc în hotărîrea de a-și spori eforturile pentru construirea unei vieți sociale din ce în ce mai drepte, mai bune și mai fericite. Pline de învățăminte se cuvine să fie, pentru orice om, și aniversările locale, familiale și personale, cînd ne dăm seama că nevăzuta vreme, în curgerea ei cea fără oprire, așterne într-una pecetea trecutului peste o parte tot mai mare din durata vieții noastre, și cînd inima își îndreaptă nădejdea de mai bine spre împlinirile încă neștiute ale viitorului.

Fără îndoială, timpul se aseamănă cu un rîu neconținut curgător, ce izvorăște din veșnicie și se varsă tot în veșnicie, ori cu o luntre ce plutește fără oprire între două eternități, purtînd într-însa viața și destinul întregii existențe. Cu fiecare clipă, lunecă în veșnicia trecutului tot mai multe file din istoria lumii și din viața noastră, iar drept soli ai eternității viitoare sosesc în schimb alte clipe, alte zile și nopți, alți ani... Înțeleptul Solomon, luînd aminte la curgerea cea neobosită a vremii și la neconținută mișcare a materiei, ne spune că **«toate rîurile curg în mare, dar marea niciodată nu se umple»**, și că **«toate lucrurile se frămîntă pe pămînt mai mult decît poate s-o spună graiul omului»** (Eccl. I, 4-8). Și, de bună seamă, are dreptate Psalmistul David și cu el Sfîntul Apostol Petru, cînd ne învață că **«o zi înaintea Domnului este ca o mie de ani și o mie de ani ca o zi»** (Ps. 90, 4, și II Petru III, 5), căci singur Dumnezeu este, după credința creștină, fără început și fără de sfîrșit, în vece același și imutabil (Evrei XIII, 8; Apoc. I, 4, 8, etc.), iar făptura mereu se schimbă și se învechește (Ps. 102, 15; Evrei I, 10-12).

Intr-adevăr, ce însemnează o zi, o lună ori un an, în raport cu veșnicia? Ce însemnează viața omului, în cumpăna nemărginitelor hotare ale timpului? Picătură de apă în oceanul cel nemăsurat. Și totuși, cît de mult prețuiește timpul înaintea Ziditorului a toate, și cît de hotărîtoare poate fi o singură zi și chiar o singură clipă pentru istoria lumii sau pentru destinul omului.

Sfînta Scriptură ne încredințează că în șase zile a făcut Dumnezeu cerul și pămîntul, cu toate cîte sînt într-însele. Ea ne învață că îngerii cei răi, răzvrătindu-se odinioară împotriva suveranității supreme a lui

Dumnezeu, într-o singură clipă au fost aruncați, din înălțimea slavei cerești, de fulgerul miniei divine, pecetluindu-și soarta pentru veșnicie. Pentru o singură clipă de neascultare, Adam și Eva au fost izgoniți din raiul fericii pămîntesti, în care-i așezase Creatorul, și s-au cufundat în noaptea păcatului și a morții, împreună cu toți urmașii lor.

Tot astfel, într-o viață de numai cîțiva ani, în cîteva zile, ori chiar numai în cîteva clipe, creștinul poate dobîndi fericirea cea veșnică, ori se poate pierde pentru totdeauna. În minunata carte de înțelepciune, Ecclesiastul, citim: «**Toate le-a făcut Dumnezeu frumoase și la locul lor, și tot El a pus în inima oamenilor pasul veșniciei. Dar omice lucru are clipa lui prielnică și este vreme pentru toate indeletnicirile de sub cer: Vreme este să te naști și vreme este să mori; vreme este să îmbrățișezi și vreme să fugi de îmbrățișeri; vreme este să agonisești și vreme să risipești; vreme este să rizi și vreme să plîngi; vreme este să lucrezi și vreme să te odihnești**» (Eccl. III, 1-11).

Drept aceea, datori sîntem să luăm aminte, cu toată grija, la curgerea vremii, să înțelegem cum se cuvine rostul ei pentru mîntuire și să ne folosim cu înțeleaptă cumpănire de toate clipele vieții noastre. Căci deși pe dinafară «**vremea care a trecut se aseamănă cu cea prezentă și cu aceea care va să fie**» (Eccl. I, 9), totuși, după locul și după menirea lor aparte, se deosebește nu numai epocă de epocă, an de an, lună de lună și zi de zi, dar chiar ceas de ceas și clipă de clipă.

Intr-adevăr, cîtă deosebire între soarta îngerilor răi dinainte și după clipa căderii! Cîtă deosebire între starea lumii din diferitele zile ale creației! Cîtă deosebire între viața primilor oameni în paradis, înainte de ceasul neascultării, și truda lor după izgonirea din rai! Apoi, cîtă deosebire între viața omului păcătos și viața celui drept, între zilele omului sănătos și ale celui suferind, între gîndurile omului tînăr și frămîntările celui bătrîn, ori între anii de pace și anii de război!

De aceea, pentru omul cu adevărat înțeles, nici un an, nici un anotimp, nici o zi și nici o clipă nu trebuie lăsate să se scurgă la voia întîmplării, fără rod, asemenea norilor fără de apă, purtați din loc în loc de vînturile deșertului. Timpul este nu numai unitatea cu care se măsoară mișcarea și viața, ci însuși cadrul în care se desfășoară viața și progresul, iar de întrebuintărea pe care i-o dăm noi înșine depinde, pentru viitor și pentru veșnicie, starea bună sau rea a fiecăruia dintre noi. În cunoscuta carte biblică înțelepciunea lui Iisus, fiul lui Sirah, citim: «**Pentru ce o zi este mai slăvită decît alta, odată ce toată lumina din zilele anului vine de la soare? Prin înțelepciunea Domnului s-au osebit între ele, căci El a statornicit vremurile felurite și zilele de sărbătoare, astfel că, dintre ele, pe unele le-a înălțat și le-a sfințit, iar pe altele le-a pus în rîndul zilelor obișnuite. La fel, toți oamenii sînt din țărîină, din pămîntul din care a fost plămădit Adam, dar, întru mulțimea înțelepciunii Sale, Domnul i-a osebit și le-a dat să meargă pe căi diferite... Față în față cu răul stă binele, față în față cu moartea stă viața, așijderea în față celui ducernic stă păcătosul**» (XXXIII, 7-16). Iar Psalmistul David, întru înțelepciunea lui însuflată de Dumnezeu, grăiește: «**Ziua spune zilei cuvint și noaptea vestește nopții știință**» (Ps. 18, 3), ceea ce înseamnă că fiecare an, fiecare zi și chiar fiecare clipă din viața noastră și a lumii înconjurătoare are povața ei pentru anii, zilele și clipele care urmează.

Care sînt, pentru creștini, învățămintele timpului trecut și ce povăț ne dă, în neîncetata lui curgere, timpul prezent? Ce ne sfătuește vremea lăsată dincolo de hotarul prezentului, cînd ne luăm rămas bun de la ea, în momente festive, și ce dorințe de mai bine se cade să pună stăpînire pe inimile noastre, cînd ne adunăm laolaltă, în zilele de sărbătoare, ori cînd ne aflăm în pragul unor noi perioade din calendarul bisericesc, din istoria Patriei sau din viața noastră și a semenilor noștri?

Mai întii, noi trebuie să înțelegem că timpul este unul dintre cele mai prețioase daruri ale lui Dumnezeu. El a izvorit din manifestarea bunătății Părintelui Cereșc, care a voit să ofere și creaturii posibilitatea desăvîșirii, prin conlucrarea cu harul Său. Timpul este un capital pe care Dumnezeu ni-l împrumută nu pentru a-l cheltui la voia întîmplării, nefăcînd nici un bine, săvîrșind cele rele sau întorcîndu-l împotriva noastră, ori a semenilor noștri, ci pentru a-l folosi cu înțelepciune, în vederea desăvîșirii și mîntuirii, și a-l înapoia Stăpînului Cereșc sporit cu dobînda faptelor bune. Dumnezeu ne-a dăruit timpul vieții noastre pentru a ne agonisi cu el comoara virtuților religioase, morale și cetățenești și pentru a putea colabora cu el în lupta împotriva răului, a întunericii, a morții.

Să ne folosim, așa dar, de fiecare clipă a vieții cu înțelepciune și prudență, după îndemnul marelui Apostol Pavel, care zice: «Iar despre ani și despre vremi, fraților, nu aveți trebuință să vă scriem... Pentru că voi toți sînteți fii ai luminii și fii ai zilei; nu sîntem ai nopții, nici ai întunericii. Deci dar să nu dormim, ca și ceilalți, ci să priveghem și să fim treji. Căci cei ce dorm, noaptea dorm; și cei ce se îmbată, noaptea se îmbată. Iar noi, fiind ai zilei, să fim treji, îmbrăcîndu-ne cu platoșa credinței și a dragostei și cu coiful nădejdi de mîntuire, căci Dumnezeu nu ne-a rînduit spre mînie, ci spre dobîndirea mîntuirii prin Domnul nostru Iisus Hristos» (I Tes. V, 1-9), și iarăși: «Vedeți, așa dar, cum să umblați bine, nu ca niște neînțelepți, ci ca niște înțelepți, rîscumpărînd vremea, căci zilele sînt rele» (Ef. V, 15-16), și iarăși: «Și aceasta, cunoscînd vremea, că este chiar ceasul să ne sculăm din somn; căci acum mîntuirea este mai aproape de noi, decît cînd am primit credința» (Romani XIII, 11).

În al doilea rînd, ori de cîte ori încercăm să descifrăm semnificația zilelor de sărbătoare din calendarul bisericesc, din crugul anului civil sau din desfășurarea vieții noastre personale, sîntem datori să luăm aminte că, în timpul care s-a dus, mulți dintre cunoștii noștri au trecut la cele veșnice, iar prezentul mereu înnoit găsește pe pămînt și alți oameni, me-niți să le ia locul. Să mulțumim, prin urmare, lui Dumnezeu, că ne-a ținut în viață și ne-a dăruit sănătate, să ne rugăm pentru mîntuirea celor mutați de la noi și să ne îndreptăm toată grija către buna creștere a pruncilor, a copiilor și a tinerilor, căci ei sînt chemați să continue și să ducă mai departe, pe pămîntul binecuvîntat al scumpei noastre Patrii, flacăra vieții, făclia progresului și nădejile de mai bine ale generațiilor dinaintea noastră și ale noastre înseși.

Totodată, să făgăduim lui Dumnezeu că vom frecventa mai regulat lăcașurile de închinăciune, în duminici și sărbători bisericești, vom fi mai harnici și mai devotați în slujirea patriei noastre pămîntești, și ne vom îmbogăți viața cu tot mai multe cunoștințe folositoare, cu tot mai multe fapte bune, cu tot mai multe virtuți morale și civice. În acest scop, Sfin-tul Pavel îndeamnă pe creștini astfel: «Vrednic de crezare este cuvîntul

și voiesc să adeverească acestea, pentru ca cei ce au crezut în Dumnezeu să poarte grijă să fie în frunte la fapte bune, căci acestea sînt cele bune și de folos oamenilor» (Tit III, 8), sau: «In sfîrșit, fraților, toate cîte sînt adevărate, cîte sînt cinstite, cîte sînt drepte, cîte sînt curate, cîte sînt iubite, cîte sînt cu nume bun, orice virtute și orice laudă, acestea să le gîndiți; cele ce ați și învățat și ați primit și ați văzut la mine, acestea să le faceți, și Dumnezeuul Păcii va fi cu voi» (Fil IV, 8-9).

Dar popasurile sărbătorești lîngă barca ce lunecă fără oprire pe matca nevăzută a vremii veșnic curgătoare, ne mai învață ceva: Cu fiecare an, cu fiecare anotimp, cu fiecare ceas adăugat pe răbojul trecutului, se învechește și se scurtează firul zilelor noastre pămîntești. Noi nu putem înțelege adîncul tainei dumnezeiești cu privire la durata vieții noastre fizice și nu cunoaștem dinainte anii sau vremile pe care Dumnezeu le-a pus din veac întru a Sa stăpînire (Rom. XI, 33-36). Dar știm că ignorarea lungimii vieții noastre în trup este un bun pedagog, iar conștiința că ne apropiem într-una de sorocul inevitabil al trecerii spre cele veșnice ne îndeamnă neconținut la fapte bune. Oferindu-ne timpul, Dumnezeu nu ne dăruiește o veșnicie, ci numai cît ne trebuie pentru mîntuire sau osîndă. Cine-și cunoaște dinainte ceasul obștescului sfîrșit? Care om poate ști dacă nu cumva, în cel mai apropiat viitor, îl va cerceta fără de veste îngerul morții, ca pe bogatul neînțelept din parabola Mîntuitorului (Luca XII, 16-21)? Cine poate ști dacă, nu cumva, anul în care se află va fi pentru el ultimul an al îndurării divine, ca în parabola despre smochinul neroditor îngăduit încă, pentru o vreme, de stăpînul viei (Luca XIII, 6-9)?

Creștinul este deci dator să-și aducă mereu aminte de parabola celor zece fecioare, căci nu cunoaște ziua și ceasul cînd Fiul Omului va veni să-i ceară lumină din candela faptelor bune, dar știe că va fi vai de cel găsit de El cu candela deșartă sau stinsă (Matei XXV, 1-13). Mîntuitorul ne-a spus: «**Privegheați, că nu știți în care zi vine Domnul vostru. Acela cunoașteți, că de ar ști stăpînul casei la ce strajă din noapte va veni furul, ar veghia și n-ar lăsa să i se spargă casa...**» (Matei XXIV, 42 și urm.). Să priveghem deci neîncetat și să nu pregetăm în strădănițele noastre după desăvîrșire, ca să nu ne fure cumva somnul păcatului și sărăcia de fapte bune. Sfîntul Apostol Petru ne îndeamnă zicînd: «**Sfîrșitul tuturor este aproape. Fiți dar înțelepți și privegheați în rugăcuni, iar mai presus de toate să aveți dragoste unii către alții, pentru că dragostea acoperă multe de păcate... Căci este vremea să înceapă judecata de la casa lui Dumnezeu. Și dacă începe întii de la noi, care va fi sfîrșitul celor păcătoși?» (I Petru IV, 7-18). Tot astfel, Sfîntul Apostol Pavel ne spune: «**Cele ce se văd sînt trecătoare, iar cele ce nu se văd sînt veșnice. Și știm că de se va strica această locuință a noastră pămîntească de corț, avem zidire de la Dumnezeu, casă nefăcută de mină, veșnică, în ceruri... De aceea ne și nevoim ca, ori petrecînd aici, ori despărțindu-ne, să fim bineplăcuți lui Dumnezeu, căci noi toți trebuie să ne înfățișăm înaintea judecării lui Hristos, ca să ia fiecare după cele ce a făcut prin trup, ori bine, ori rău» (II Cor. IV, 18-V, 10).****

Pretutindeni, în cinstea zilelor de sărbătoare, oamenii își curăță trupul și se împodobesc cu îmbrăcăminte mai aleasă, iar în nopțile de veghe sau de adunare aprind numeroase lumini. Să se petreacă la fel și cu viața noastră. Așa cum natura își dezbracă, toamna, podoabele îmbă-

trinite și se trezește la o viață nouă când vine primăvara, să procedăm și noi, după cuvintele Apostolului Neamurilor, care zice: «Să lepădăm chipul viețuirii de mai înainte a omului celui vechi, care se strică prin poftele cele rele și să ne înnoim în duhul minții noastre, îmbrăcându-ne în omul cel nou, zidit după chipul lui Dumnezeu, întru dreptate și întru sfințenia adevărului» (Ef. V, 22-24). Drept aceea, să nu mai fim părtași la faptele cele fără de roadă ale întunericii, ci să umblăm ca fii ai luminii, căci «roada Duhului este bunătața, pacea, dreptatea și adevărul» (Ef. IV, 25-V, 13). «Să lepădăm dar toate lucrurile întunericii și să ne îmbrăcăm cu toate armele luminii» (Rom. XIII, 12-14), privind mereu spre «cetatea cea din ceruri, de unde așteptăm și Mântuitor, pe Domnul nostru Iisus Hristos, care va schimba chipul trupului nostru cel smerit, ca să-L facă după chipul trupului mării Lui» (Fil. III, 20-21).

Toate instituțiile obștești obișnuiesc ca, la anumite soroace, să încheie bilanțuri de activitate și să pornească apoi mai departe, cu planuri precise de viitor. Tot așa să procedăm și noi, din când în când, și în deosebi cu prilejul marilor sărbători. Să ne cercetăm cu luare aminte trecutul, să ne fixăm planul de activitate pentru zilele ce ne stau în față și să pornim cu puteri mereu înnoite spre ținta finală: desăvârșirea de sine, slujirea Patriei, mântuirea cea veșnică.

Pentru aceasta, să ne într-armăm sufletele cu platoșa credinței în Dumnezeu, căci numai astfel vom sta neclintii împotriva ispitelor și slăbiciunilor dinlăuntru și dinafară, asemenea casei zidită pe piatră, din parabola rostită de Domnul (Matei VII, 24-25), asemenea stejarului, pe care nici o furtună nu-l poate smulge din rădăcinile sale și asemenea cirmaciului pe care nici o primejdie nu-l poate alunga de la postul său de comandă și răspundere. Să ne întărim apoi inima cu puterea nădejzii, căci numai cel ce are cu nădejde are parte de roada ostenețelor sale (I Cor. IX, 10), și numai vislașul care nădăjduiește să ajungă cu bine la țarm, are curajul și tăria să înfrângă împotrivirea valurilor furioase ale mării. De asemenea, să ne îmbogățim viața cu faptele iubirii de aproapele, căci numai ele ne deschid cu adevărat porțile împărăției lui Dumnezeu. Iar peste toate, să ne îmbrăcăm cu mantia iubirii de Patrie și cu rîvna neobosită pentru apărarea și consolidarea păcii între oameni și popoare, căci «făcătorii de pace fii ai lui Dumnezeu se vor chema» (Matei V, 9).

Se zice că de adevărata valoare a unor bunuri ne dăm seama numai după ce le-am pierdut. Aștepta-vom, oare, sfîrșitul vieții, ca să înțelegem prețul timpului? Da-vom și noi, semenilor noștri, spectacolul omului care abia pe patul de moarte își aduce aminte de necesitatea faptelor bune pentru mîntuire? O, da, atunci vom înțelege cu toții că nimic nu e mai de preț, pe lumea aceasta, decît faptele bune săvîrșite la vreme, căci doar ele ne însoțesc înaintea Dreptului Judecător, că nimic nu e mai valoros, decît timpul pe care Dumnezeu ni-l pune la dispoziție în vederea mîntuirii noastre.

Cu fiecare sărbătoare și cu fiecare ceas de reculegere și meditație, ne dăm seama că alte zile și nopți s-au șters de pe răbojul vieții noastre pămîntești. În schimbul vremii înscrise în bilanțul trecutei veșnicii, nădejdea altor zile și nopți întreține permanent în inimile noastre vraja vieții, purtîndu-ne spre limanul izbăvirii, ca steaua ce lumina calea magilor porniți spre Betleemul de acum nouăsprezece veacuri și jumătate.

Ce ducem cu noi în această călătorie? Doar vistieria faptelor bune și setea de pace și fericire veșnică. Faptele se agonisesc aici pe pământ, în timpul călătoriei noastre pe fluviul vremii veșnic curgătoare. Fără ele, setea noastră permanentă de pace și fericire nu se va potoli niciodată. Acesta este rolul timpului în actul mântuirii, aceasta este marea taină a vieții creștine.

Diac. Prof. N. I. NICOLAESCU

MUNCA PENTRU MAI BINELE COMUN, O DATORIE RELIGIOASĂ

Una dintre cele mai de seamă îndatoriri, pe care Sfânta noastră Biserică le pune înaintea credincioșilor săi, este aceea de a nu trăi izolați, de a nu ne îngriji numai de noi, de a nu căuta numai binele și fericirea noastră, de a nu fi, cu alte cuvinte, egoiști.

Ne este vie în minte parabola despre bogatul nechibzuit, căruia i-a rodit țarina, parabolă rostită de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos înaintea celor ce-L ascultau. Se apropia vremea secerișului. Hambarele bogatului erau pline de tot felul de grîne, încă din anii trecuți, căci, din dorința după un câștig cât mai mare, el le ținuse nevîndute. Holdele anunțau, însă, de data aceasta, o recoltă deosebit de frumoasă. Și, ceea ce pentru oricare altul ar fi putut fi un motiv de bucurie, pentru acest bogat nechibzuit devine un lucru de îngrijorare. Bogatul începe să se amărăscă și își face tot felul de imputări, pentru că nu-și vînduse mai înainte grînele pe care le avea în hambare. Anunțarea unei recolte bogate făcea întotdeauna ca prețul grînelor vechi să scadă. Dorința după câștig mare îl îndemna să păstreze și mai departe recoltele din anii trecuți, pentru ca să le poată specula în voie, în anii secetoși care aveau să vină. De data aceasta, însă, nu mai avea unde să-și pună recolta. Parcă-l vedem plimbîndu-se agitat; de colo pînă colo: «Ce voi face?», se întreba el. Dar, după multă trudă, deodată se luminează la față. O idee nouă prinde să se infiripeze în gîndul lui: «Voi strica hambarele mele și mai mari le voi zidi, și voi strînge acolo toate roadele și bunurile mele. Și voi zice sufletului meu: Suflete! Ai multe bunătăți, strînse pentru mulți ani. Odihnește-te, mîncă, bea și te veseleşte!».

Bogatul acesta nechibzuit nu se gîndea decît la el. Ce-l interesa pe el, dacă grînele acestea, al căror spic bogat da acum în copt, erau roadele muncii altora, dacă ele erau sudoarea oboselilor oamenilor nevoiași de pe moșia lui, care, poate, de multe ori nu aveau să împartă o bucățică de pîine cu soțiile și copiii lor? Ce-i păsa lui de suferințele și de lipsurile altora? El își făcuse planuri de cum să se desfășoare în viitorul îndepărtat, în timp ce alții abia cutezau să se gîndească la ziua de mîine. Dar, în timp ce bogatul acesta nechibzuit își freca mîinile de bucurie că a găsit calea care să-l scoată din încurcătura în care se afla, iată, glasul lui Dumnezeu

ajunge la urechile lui, spunându-i: «Nebune! În noaptea aceasta au să ceară sufletul tău de la tine. Deci, cele ce ai gătit, cui vor rămîne?».

Este glasul judecății celei nepărtinitoare pentru toți aceia care, trecînd prin această viață își urmăresc numai propriile lor interese și rămîn cu totul nepăsători și orbi față de lipsurile și suferințele, de trebuințele și nevoile, de rugămintele și lacrimile semenilor lor și care, de multe ori, fac din mizeria semenilor lor, pedestalul pe care își ridică edificiul propriilor lor interese.

Dar, dacă parabola bogatului nechibzuit ne arată cum nu trebuie să fim, din nenumărate alte exemple, pe care ni le-a dat Domnul și mai ales din imaginea pe care ne-a dat-o cu privire la Judecata de Apoi (Matei XXV, 31-46), putem să înțelegem cum nu se poate mai bine, că viața noastră de pe pămînt capătă valoare înaintea Dreptului Judecător, numai prin ceea ce dăm altora. În sensul acesta, orice faptă a noastră închinată slujirii semenilor noștri și, cu aceasta, mai-binelui obștesc, devine pentru noi o datorie impusă de însăși credința noastră.

Pentru ca să înțelegem mai bine lucrul acesta și pentru ca să putem da propulsiune și mai multă vieții noastre creștinești, să stăruiem puțin asupra acestei idei și să vedem pentru ce munca pentru mai-binele comun este o datorie religioasă.

Viața creștinească este o viață activă. Ea este o împletire continuă de fapte de credință și de fapte de dragoste: credință în Dumnezeu și dragoste față de Dumnezeu și de aproapele nostru. «De aș avea toată credința, încît să mut și munții — zice Sf. Apostol Pavel — și dragoste nu aș avea, nimic nu sînt» (I Cor. XIII, 2). Iar Sf. Apostol Iacob, căutînd să ne facă să înțelegem că fapta dragostei creștine este deopotrivă de însemnată în economia mîntuirii noastre, ca și credința, și că credința, fără de fapta de dragoste creștinească este ca și moartă, a zis: «Ce folos, frații mei, de ar zice cineva că are credință, iar fapte nu are? Au poate credința singură să-l mîntuiască? De va fi vreun frate sau soră goi și în lipsă de hrană cea de toate zilele și le va zice cineva dintre voi: Mergeți în pace, încălziți-vă și vă săturați, și nu le-ați da cele de trebuință pentru trupul lor, care va fi folosul? ...Voiesc, dar, să înțelegi, o, omule deșert, că credința fără fapte este moartă» (II, 14-20).

Ceva mai mult: dragostea vie și înflăcărată față de Dumnezeu nu se poate dovedi decît prin măsura dragostei noastre de aproapele. Căci zice Sf. Ioan Teologul: «De va zice cineva că iubește pe Dumnezeu, iar pe fratele său, urăște, mincinos este; căci cel ce nu iubește pe fratele său, pe care îl vede, cum poate iubi pe Dumnezeu, pe care nu l-a văzut nicio dată?» (I Ioan IV, 20).

Meditînd la cele de pînă acum, nu putem decît să rămînem uimiți de înțelepciunea dumnezeiască și de bunătatea lui Dumnezeu, care ne-a dat cea mai fără de greș învățătură, nu numai de felul cum să ne purtăm, pentru ca să devenim bine-plăcuți Lui, ci, prin învățătura Lui, ne-a arătat, în același timp, cum să devenim, prin purtarea noastră de adevărați creștini, lucrători devotați și conștienți în via Domnului și împreună-lucrători la răspîndirea pe pămînt a împărăției lui Dumnezeu. Căci acolo unde este credință în Dumnezeu și faptă de dragoste creștinească, acolo se lucrează cu adevărat la zidirea dreptății, a milei, a adevărului, la coborîrea împărăției cerurilor pe pămînt, la înfrățirea dintre oameni și po-

poare, acolo se zidește pacea, acolo se înfăptuiește voia cea sfântă a lui Dumnezeu.

Dorința arzătoare a creștinului trebuie să fe aceea de a deveni moștenitor al împărăției cerului. Dar, după cum între viața aceasta pămîntească și cea de dincolo de zările lumii acesteia, pentru creștinul adevărat trebuie să fie o desăvîrșită continuitate, în sensul că, devenit odată, aici pe pămînt, mădular al Trupului tainic al Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, să-și păstreze această calitate în toată veșnicia, dincolo de moarte, tot astfel, datorită lui este de a se strădui din toate puterile și cu toată voința lui, să facă să coboare, aici pe pămînt, din ce în ce mai mult împărăția lui Dumnezeu, care este o împărăție a păcii, a bunei înțelegeri, a frățietății și a bucuriilor nevinovate. Iar aceasta nu o va izbuti, decît printr-o muncă organizată și susținută, călăuzit ca de un far luminos, de convingerea sa religioasă.

Lupta pentru coborîrea împărăției lui Dumnezeu pe pămînt, îmbracă două aspecte. Pe deoparte ea se manifestă ca luptă aprigă împotriva răului, a nedreptăților de tot felul, pentru înlăturarea mizeriilor, a lipsurilor, a bolilor și a suferințelor din sinul obștii din care credinciosul face parte, iar pe de altă parte ea se înfățișează ca o strădanie neadormită pentru înlocuirea tuturor acestora cu raporturi sociale cu adevărat frățești, așa cum ne-a învățat Mîntuitorul Iisus Hristos și cum ne învață, din porunca Lui, neîncetat, Biserica creștină, de aproape două mii de ani.

S-a crezut de multe ori că Biserica creștină, continuatoarea în lume a învățaturii Domnului, punînd înaintea credincioșilor idealul vieții veșnice, rupe pe credincioșii săi din viața cea de toate zilele și face din ei niște transfugi de la îndatoririle sociale, din cadrul vieții pămîntești. S-a adus ca dovadă în susținerea acestei credințe necorespunzătoare adevărului, monahismul creștin, cea formă desăvîrșită de trăire religioasă, susținîndu-se că nimic nu poate fi mai egoist și mai potrivnic învățaturii Mîntuitorului Iisus Hristos, decît retragerea aceasta din mijlocul societății, pe care o fac monahii, în urmărirea cu exclusivitate a mîntuirii personale. Dar adevărul este cu totul altul. Mînăstirile nu s-au rupt niciodată de societatea contemporană lor. Dimpotrivă, ele au înălțat întotdeauna, cu osîrdie, rugăciuni pentru pacea lumii, pentru înfrățirea oamenilor și popoarelor, iar prin comunitatea de dragoste, pe care au realizat-o monahii în incinta mînăstirilor, au dovedit că trăirea laolaltă a oamenilor, în duh de frățietate și de dragoste și în colaborare pentru înfăptuirea scopurilor superioare, este ceva cu putință. Și, adăogăm în treacăt numai, că istoria Bisericii creștine este plină de exemple, cînd marii Sfinți ai Bisericii porneau cu curaj din mînăstire în cetățile împărătești, ca să înfrunte cu bărbăție creștinească, pornirile pătimase ale împăraților și marilor dregători, de pe urma cărora poporul de jos suferea și sub apăsările cărora masele credincioșilor gemeau.

Dimpotrivă, Biserica creștină a fost întotdeauna alături de năzuințele cele mai bune și cele mai nobile ale fiilor acestei lumi și de aceea, urmînd cu sfințenie linia ei tradițională, și astăzi se găsește alături de năzuințele mari și nobile ale lumii noi ce se ridică, din ce în ce mai puternică și mai viguroasă, pe ruinele nedreptăților sociale ale lumii vechi. Dacă este adevărat că creștinii trăiesc pe pămînt, dar viețuiesc în cer, apoi tot atît de adevărat este că această viețuire a lor, cu alte cuvinte această trăire

după alt calapod, decît acela al vieții obișnuite, după îndreptarul de viață sublim, al cărui model este însuși Fiul lui Dumnezeu — Omul Iisus Hristos, și-a avut și își are influențele lui binefăcătoare asupra întregii obști. Numai creștinii să trăiască în așa fel, încît să-și merite cu adevărat acest nume.

Biserica creștină este deopotrivă de interesată în ceea ce privește ridicarea buneistării a credincioșilor ei, ca și a întregii societăți din care face parte. De aceea, ea îndeamnă pe fiii săi duhovnicești să nu obosească o clipă întru aducerea la îndeplinire a cuvintelor Domnului, care, în marea Lui bunătate, a arătat o grijă deosebită din punctul acesta de vedere, dînd de mîncare celor lipsiți de hrană, vindecînd pe cei ce sufereau de tot felul de boli, înfruntînd cu hotărîre pe toți asupritorii celor de jos și arătîndu-le fie direct, fie prin pilde, soarta care îi așteaptă dincolo de mormînt, pentru faptele lor mirșave, desființînd toate barierele dintre rase și clasele sociale, prin învățătura Lui despre dragoste și învățîndu-ne că toți fiii pămîntului acestuia sîntem frați, ca unii care sîntem fii ai aceluiași Părinte, Dumnezeu.

Adevărata ridicare a poporului înseamnă îndepărtarea tuturor mizeriilor din cadrul vieții de toate zilele, îndepărtarea lipsurilor și a suferințelor și putința pentru toți oamenii de a duce o viață omenească demnă, bucurîndu-se deopotrivă de bunurile și bucuriile acestei vieți. Mai înseamnă, apoi, desființarea tuturor barierelor care țineau separați pe oameni în clase sociale și odată cu aceasta, călcarea în picioare, pentru totdeauna, a părerii pe care o aveau cei din clasele de sus ale societății, că numai ei au dreptul la toate bucuriile vieții, pe cînd cei de jos nu au decît datoria de a munci și a le agonisi lor averi și bucurii. Biserica creștină a lucrat în limitele posibilităților ei, și cu armele cu care a fost înzestrată de Intemeietorul ei, la realizarea acestui sublim ideal. Ea a făcut lucrul acesta, motivată de însăși misiunea ei în lume, și a învățat pe fiii ei duhovnicești să facă aceasta din însăși porunca Dumnezeescului ei Intemeietor. Creștinismul a înnobilat și conceptul de muncă, pe care îl aveau cei din antichitate, căci în creștinism munca nu mai înseamnă o povară, o pacoste sau un blestem, și nici atributul exclusiv al celor de jos, ci ea este o datorie de oțoare a fiecărui credincios. În sensul acesta, marele Apostol Pavel a grăit: «Dacă nu voiește cineva să muncească, nici să nu mănînce» (II Tes. III, 10), arătînd cu aceasta că, precum hrana, tot astfel și munca trebuie să fie un element absolut necesar al fiecăruia.

Dar, dacă aceasta este învățătura Bisericii creștine cu privire la viața socială din care credincioșii săi fac parte, și dacă strădaniile Bisericii și ale adevăraților creștini au fost îndreptate întotdeauna, cu stăruință, pentru ridicarea din toate punctele de vedere a obștii din care au făcut parte, trebuie să recunoaștem, cu sinceritate, că nu toți creștinii s-au lăsat convinși și au activat în viață, întotdeauna, potrivit poruncilor Domnului. Mulți dintre ei, rămîinînd numai de formă creștini, au devenit robi ai patimei de îmbogățire care nu cunoaște limite și au călcat, cu aceasta, în picioare, toată sublimitatea învățăturii Domnului. Ei au contribuit, cu aceasta, la acțiuni cu totul potrivnice spiritului creștinismului și s-au asemănat cu fariseii Legii celei Vechi, pe care Mîntuitorul îi numise «morminte vărute, care se arată frumoase pe dinafară, iar pe dinlăuntru sînt pline de oase de morți și de toată necurățenia» (Matei XXIII, 27).

Așa se face că în timp ce Biserica creștină a propovăduit în lume una dintre cele mai sublime învățături, poporul de jos a continuat să suporte mai departe povara apăsătoare a tuturor silniciilor celor din clasele așa zise superioare ale societății. Când, însă, suferința a ajuns la culme, poporul de jos, sub conducerea unora dintre cei mai buni fii ai lui, luându-și soarta în propriile sale mâini, a îndepărtat din mijlocul său pe exploatare și a început să-și croiască singur o viață nouă: o viață de dreptate socială, o viață de frățietate, de încredere reciprocă, luptând din toate puterile și cu toată forța în vederea construirii buneistării a poporului întreg.

Sfânta noastră Biserică, laolaltă cu clerul și credincioșii săi, se bucură sincer văzând cum binele se întinde din ce în ce mai mult în sînul societății noastre, pe zi ce trece, și cum răul cedează din ce în ce mai mult. În această marea și nobilă luptă împotriva nedreptăților sociale și pentru înfăptuirea unui trai mai bun pentru întregul nostru popor, Sfânta noastră Biserică vede degetul lui Dumnezeu, care toate le orînduiește, spre binele tuturor. De aceea, ea ia parte cu toată însuflețirea la opera de ridicare a buneistării a poporului și făcînd aceasta se simte în adevăratul său element, cu alte cuvinte pe linia marilor și adevăratelor ei îndatoriri, trasate de Domnul și Mîntuitorul Iisus Hristos care, plecînd din lume și înălțîndu-se la cer, a lăsat în urmă Testamentul păcii și al iubirii, ca cele mai de seamă porunci ale Lui.

Intr-o lume interesată, unde cei avuți nu fac altceva decît să urmărească cu toată grija sporirea pe orice căi a averilor lor, nu poate să existe nici pace și nici dragoste de oameni. În lumea cea nouă, pe care o vedem ridicîndu-se sub ochii noștri, pacea este o condiție de viață și de muncă, iar dragostea față de oameni și grija față de bunăstarea și fericirea lor este motorul întregii activități sociale.

De aceea Biserica creștină se găsește alături de această lume nouă, fiindcă în idealurile ei, ea vede poruncile lăsate ei de Mîntuitorul Hristos, de aducerea la îndeplinire a cărora este direct interesată, căci aceasta este adevărata ei misiune în lume. Ca atare, ea îndeamnă și pe credincioșii săi, să treacă plini de încredere la înfăptuirea sinceră a tuturor îndatoririlor lor religioase, căci niciodată nu s-au găsit în condițiuni mai prielnice să facă lucrul acesta, ca acum.

Patria noastră are nevoie de toți fiii ei și de aportul pe care toți aceștia îl aduc, în vederea ridicării buneistării a întregului popor. Muncii cu râvnă, cu zel și cu ardoare, fiecare în compartimentul de activitate publică în care vă găsiți, căci oriunde v-ați găsi, munca voastră este deopotrivă de nobilă și deopotrivă de necesară patriei noastre. Fiți sinceri în munca voastră! Marele Apostol Pavel scria odinioară credincioșilor galateni: «Pînă cînd avem îndemănare, să facem binele către toți». Aceasta înseamnă că, atîta vreme cît încă sîntem în stare, fiecare acolo unde ne găsim: la birouri, în școli, în fabrici, în uzine sau pe ogoarele patriei noastre, să ne îndeplinim munca noastră în chip conștiințios, străduindu-ne ca rezultatul ei să fie cît mai însemnat, căci aportul nostru nu va mai lua astăzi calea neînturnată a buzunarelor fără fund ale trîntorilor, ci se va revărsa asupra întregului popor muncitor, contribuind la ridicarea buneistării a lui.

Nu vi se cere nimic peste puterile voastre. Vi se cere să vă îndepliniți, însă, munca voastră și să răspundeți la chemările ce vi se fac, cu dragoste, cu entuziasm și cu voie bună.

Dorința pentru realizarea mai-binelui în lume trebuie să fie dorința cea mai arzătoare a sufletelor voastre creștine. Astăzi vi se dă putința să vă arătați pe față această dorință și totodată aveți toată posibilitatea să v-o puneți în practică.

Săvârșiți binele, lucrați cu toată râvnă pentru mai-binele fraților voștri, căci răspunzând apelurilor ce vi se fac de către conducerea patriei noastre, la lupta pentru ridicarea bineistării a poporului, voi răspundeți totodată și așteptărilor Mîntuitorului Iisus Hristos, către care vă puteți arăta dragostea, numai prin fapte de dragoste săvîrșite față de aproapele vostru și față de întreaga obște.

Și Cel care vede toate cele ce se săvîrșesc la lumină, dar care cunoaște tot atît de bine și adîncul sufletului vostru, vă va răsplăti vouă la arătare. Amin!

Preot SILVESTRU VATRICI

PENTRU APĂRAREA PĂCII

IMPLINIRILE PĂCII IN 1954

Existența omenirii este condiționată de mulți factori: economici, politici, sociali, culturali, etc. Dar pe toți aceștia îi condiționează unul singur: **PACEA!**

Sub zodia binefăcătoare a păcii, munca savantului din laboratoare este mai spornică, truda ostentorului de pe ogoare mai rodnică, strădania celui din uzină mai avîntată, energia celui de pe schele mai susținută, zelul scriitorului mai aprins, gîndurile cercetătorului mai limpezi, studiul tinerilor mai cu temei, zîmbetul copiilor mai senin, rugăciunea credinciosului mai fierbinte, mersul fiecărui om mai sigur, viitorul omenirii mai luminos.

Drept aceea — în cele de mai jos — vom depune mărturie despre împlinirile păcii în anul 1954, căci spre pace năzuiesc toți oamenii și toate popoarele. Pacea o doresc cu însetare toți cei ce iubesc viața și libertatea; toți cei ce cred în măreția omului; toți cei ce se bucură de lumina soarelui; toți cei ce îndrăgesc gunguritul fericit al pruncilor; toți cei ce-și încălzesc inima în căldura căminului; toți cei ce se încintă la vederea florilor, la ciripitul păsărilor, la duioșia muzicii; toți cei ce vor să-și trăiască viața după cugetul lor și să-și făurească viitorul după priceperea lor, după imboldul inimii lor, prin munca lor, în stilul lor.

Anul 1954 — etapă scurtă în mersul mereu înainte al omenirii — face ultimii pași domoli de moșneag către intrarea firească în crugul istoriei, unde fi vor fi înregistrate, de cronicarii vremii, năzuințele și împlinirile, bucuriile și durerile, izbînzile și înfrîngerile, luminile și umbrele, ca și perspectivele deschise fratelui care vine să-i ia locul și făclia — anul 1955.

Cronica epocii noastre va înscrie anul 1954 pe o pagină cu chenar împodobit, căci anul acesta este întiul — după mulți ani —, cînd pașii sîngeroshi ai lui Marte nu se mai aud sinistru pe planeta noastră. Intr-adevăr — după 24 ani de la agresiunea japoneză în Manciuria — în miezul verii lui 1954, odată cu încetarea focului în Vietnam, în întreaga lume s-a așternut liniștea, imnul funerar al bombelor și obuzelor încetînd pretutindeni pe globul nostru. Acum, pe tot întînsul pămîntului copiii dorm fără groaza exploziilor și a morții; mamele fără teama de a nu-și mai vedea

acasă feciorii; soțiile fără tremurul inimii de a nu-și mai îmbrățișa soții; oamenii muncii și creației fără grija de a-și vedea distruse operele izvorite din truda minții și a brațelor lor.

Linistea aceasta — cum spunea Ilya Ehrenburg — o datorăm partizanilor păcii din lumea întreagă, luptei lor fără preget, curajului lor, hotărârii lor, jertfelor lor.

Cu toate acestea, porumbelul păcii mai tremură încă de neliniștea ce i-o produc ochii însingerați ai șacalului lui Marte, ghiarele de foc și de oțel ale căruia îl amenință încă.

Dar să analizăm lucrurile în succesiunea lor, de-a lungul anului 1954.

Zorii acestui an au fost întâmpinați de întreaga omenire cu o mare speranță, izvorită din importante succese obținute de forțele păcii, în cursul anului 1953, în lupta lor pentru atenuarea încordării internaționale, pentru colaborarea și prietenia între popoare, pentru tratative pasnice întru rezolvarea problemelor litigioase dintre națiuni. Armistițiul din Coreea a demonstrat opiniei publice mondiale, că înțelegerea între popoare este posibilă, atunci când buna credință, perseverența și dorința de pace, stau la baza negocierilor cinstitute și la lumina zilei.

Partizanii păcii au pășit pragul anului 1954, cu un limpede program de acțiune și de luptă, stabilit în Rezoluția Consiliului Mondial al Păcii, adoptată la Viena, la 28 noiembrie 1953. Iată acest program:

1. Să se depună noi eforturi pentru ca în lume să progreseze ideea reglementării diferendelor internaționale prin acorduri acceptabile pentru toți cei în cauză.

2. Să se împiedice reînvierea, sub orice formă, a militarismului german.

3. Să se pună capăt războiului din Indochina, prin negocieri directe între părțile interesate.

4. Să se sporească strădaniile în direcția interzicerii absolute a tuturor armelor nucleare și a reducerii controlate a tuturor tipurilor de armament.

5. Să se obțină convocarea unei conferințe a celor cinci Mari Puteri, — calea cea mai sigură și mai eficace către realizarea destinderii internaționale.

Acțiunile luptătorilor pentru pace — acțiuni ferme, dirse și neînfricate — s-au desfășurat cu amploare în toată lumea, corespunzător acestui program realist, iar roadele n-au întârziat să se vadă. Ideea posibilității coexistenței pasnice între diferitele sisteme sociale și a reglementării, prin tratative, a problemelor litigioase internaționale, a pătruns tot mai adânc în conștiința omenirii. Teza menținerii păcii, pe calea înțelegerii între părțile interesate, a cuprins întreaga opinie publică mondială, în dauna tezei: «pace prin forță».

Și astfel, sub presiunea conștiinței militante a omenirii, puterile occidentale — în urma schimbului de note cu Uniunea Sovietică, din cursul lunii decembrie 1953 — au acceptat punctul de vedere al U.R.S.S., privitor la reluarea tratativilor directe între Marile Puteri, pentru cercetarea în comun a problemelor care stau la baza tensiunii internaționale.

Conferința de la Berlin.

Convocarea Conferinței de la Berlin, la 25 ianuarie 1954, — după cinci ani de întrerupere a contactului direct între puterile occidentale, pe de o parte, și Uniunea Sovietică pe de alta, — a fost cu certitudine o biruință a forțelor iubitoare de pace din lumea întreagă, în frunte cu Uniunea Sovietică, stegarul păcii și înfrățirii dintre popoare.

Cei patru miniștri de externe ai Franței, Angliei, Statelor Unite ale Americii și Uniunii Sovietice, au dezbătut — în cele 27 de ședințe ale Conferinței — probleme de o importanță capitală pentru pacea lumii: despre măsurile pentru micșorarea încordării în relațiile internaționale; despre convocarea unei conferințe a ministrilor afacerilor externe ai Franței, Angliei, Statelor Unite ale Americii, Uniunii Sovietice și Republicii Populare Chineze; despre problema germană și sarcinile asigurării securității Europei; despre tratatul de pace cu Austria.

De sigur, rezultatele Conferinței de la Berlin nu au fost cele sperate de omenirea iubitoare de pace. Fără îndoială, însă, această Conferință nu a constituit un eșec. Dimpotrivă, faptul că aci s-a căzut de acord asupra unei noi și apropiate conferințe la Geneva, cu participarea Republicii Populare Chineze, pentru reglementarea problemelor coreeană și indochineză, a fost considerat de toată lumea ca un succes de primă importanță. Și, de asemenea, un rezultat pozitiv al conferinței l-a constituit acordul intervenit între cele patru Mari Puteri, privitor la colaborarea acestora pentru rezolvarea problemei dezarmării, sau, cel puțin, a unei reduceri însemnate a înarmărilor.

Cauzele care au împiedecat realizarea unui succes deplin al Conferinței de la Berlin sînt multiple. Una dintre acestea a constituit-o — cum sublinia Pierre Cot — poziția pe care s-au situat puterile occidentale, de a transforma dezbaterile într-un dialog între Vest și Est, — Vestul reprezentat de Franța, Anglia și Statele Unite ale Americii și Estul reprezentat de Uniunea Sovietică. «Cele trei puteri occidentale s-au întrunit în prealabil, au stabilit un front comun și o strategie comună, și-au împărțit rolurile și sarcinile. Dacă în loc de o conferință care să opună două teze, teza Estului și cea a Vestului, reprezentanții Marilor Puteri ar fi ținut cu adevărat o conferință în patru, străduindu-se să găsească soluțiile cele mai potrivite intereselor omenirii și cauzei păcii, rezultatele ar fi fost altele... Acest mod de a proceda al occidentalilor se înrudește încă cu metodele războiului rece care scindează lumea». Iar cu asemenea metode nu se pot netezi căile păcii.

Consecvență politicii sale statornice de pace, Uniunea Sovietică — prin delegația sa la Conferința de la Berlin — a făcut eforturi considerabile pentru a se ajunge la înțelegere în toate problemele de care depinde pacea Europei și pacea lumii. Și propunerile concrete ale Ministrului de Externe al U.R.S.S., V. M. Molotov, au pus la grea încercare obstința celor trei miniștri occidentali, antenați pe calea dezbinării lumii în blocuri militare și politice, pe calea scindării Europei și a reînvierii militarismului german.

Încă din prima zi a Conferinței, V. M. Molotov a propus convocarea unei întruniri a celor cinci Mari Puteri, care să facă posibilă o mai accentuată și mai rapidă destindere în relațiile internaționale.

A doua propunere sovietică a venit în a patra ședință, când V. M. Molotov a sugerat convocarea unei conferințe generale de dezarmare, în anul în curs, conferință la care să participe toate națiunile, chiar și acelea care nu sînt reprezentate în Organizația Națiunilor Unite.

A treia propunere s-a referit la încheierea tratatului de pace cu o Germanie unită, democratică, neutră, pașnică și evacuată de trupele de ocupație.

Acestei propuneri opunîndu-i-se de occidentali proiectata «Comunitate Defensivă Europeană», V. M. Molotov a venit cu a patra propunere, care prevedea ca să se acorde Germaniei posibilitatea de a alege ea însăși, pe calea unui referendum, între «C.D.E.» și tratatul de pace propus de Uniunea Sovietică.

A cincea propunere sovietică — întemeiată pe ideea securității colective — și-a găsit expresia în proiectul de «Tratat general european cu privire la asigurarea securității colective în Europa». La baza acestui tratat stă ideea de egalitate deplină a tuturor țărilor participante și de respect a suveranității lor naționale, indiferent de structura lor socială. Potrivit tratatului, deschis tuturor țărilor, «un atac armat în Europa, împotriva unuia sau mai multora dintre semnatari, ar fi considerat ca un atac îndreptat împotriva tuturor, și semnatarii ar fi obligați să dea ajutor statului sau statelor atacate». Pînă la realizarea unei Germanii unite, cele două Germanii ar putea participa la tratat cu drepturi egale. În felul acesta, ideii unei Europe restrînse a statelor din «C.D.E.», Uniunea Sovietică i-a opus ideea luminoasă a unei Europe reale, o Europă a tuturor europenilor, o Europă în care națiunile — păstrîndu-și suveranitatea — s-ar asocia, printr-un tratat, pentru a-și asigura securitatea colectivă.

Despre această propunere a Uniunii Sovietice, omul de stat, francez, Edouard Herriot a spus: «În acest text (al Tratatului) regălesc ideile pentru care am luptat toată viața».

Neobținînd nici această propunere sufragiile occidentalilor, V. M. Molotov a făcut o a șasea propunere, «cu privire la neutralitatea celor două Germanii, în așteptarea unificării, la evacuarea lor parțială și menținerea lor sub un control interaliat».

Dacă toate aceste propuneri sovietice n-au aflat înțelegerea cuvenită din partea celor trei puteri occidentale, ele au produs, în schimb, o profundă impresie asupra opiniei publice mondiale și, în special, asupra popoarelor europene, dornice de pace și libertate. Omenirea întreagă a reținut adevărul rostit de Ministrul de Externe al Uniunii Sovietice, adevăr luminos ca o nădejde: «Noi dorim ca în problema apărării păcii să nu existe două lagăre, nici în Europa, nici în întreaga lume. Noi propunem constituirea unui lagăr unic al tuturor statelor..., care tind spre asigurarea securității lor și spre întărirea păcii» în lume.

Evident, conferința de la Berlin n-a dat rezultate spectaculoase. Dar cu toate acestea, ea a servit cauzei păcii, constituind o nouă etapă pe calea destinderii internaționale. Dacă în 1949, la Palais Rose, dezacordul înregistrat a accentuat divergențele între cele două lumi, — în 1954, la Berlin, confruntarea tezelor opuse a contribuit la destindere, prin reluarea tratatelor directe între Marile Puteri, atîta vreme întrerupte. Și lucrul acesta — reînceperea negocierilor pașnice — este excepțional de important. Trebuie subliniat, însă, că dacă Marile Puteri s-au întrunit la

masa tratativelor și se vor mai întruni și în viitor, factorul determinant care a impus aceste tratative, a fost voința dîrză de pace a popoarelor, acea uriașă voință care a împiedecat folosirea armelor atomice, și care pînă la urmă va înlătura toate obstacolele ce mai stau încă în calea păcii.

Seslunea Biroului Consiliului Mondial al Păcii de la Viena.

S-a spus, pe drept cuvînt, că «vitorul întregii omeniri se află în mâinile popoarelor». Și graiul popoarelor s-a auzit din nou, cu toată tăria, prin documentele adoptate de Biroul Consiliului Mondial al Păcii, întrunit la Viena între 28 și 30 martie 1954. În Rezoluția Biroului Consiliului Mondial al Păcii, în **Apelul** adresat popoarelor Europei, și în **Declarația** cu privire la arma atomică, s-a analizat situația internațională cu clarviziune, formulîndu-se sarcinile și indicîndu-se căile concrete ale luptei popoarelor împotriva amenințării unui nou război pustiitor, pentru consolidarea păcii în lumea întreagă.

Aceste documente concise și clare — polarizînd atenția sutelor de milioane de oameni iubitori de pace asupra problemelor centrale ale vieții internaționale —, afirmă cu hotărîre vrerea popoarelor ca tratativele începute la Berlin, între Marile Puteri, să continue pînă la reglementarea pașnică a tuturor problemelor litigioase care alimentează actuala tensiune în lume. Ele atrag atențiunea conducătorilor de popoare, că dezbinarea națiunilor în blocuri militare și politice nu face altceva decît să agraveze și mai mult situația internațională, să primejduiască și mai serios pacea lumii. Politica «de pe poziții de forță» dăunează grav colaborării, înțelegerii și înfrățirii dintre popoare. Repetatele explozii nucleare în Pacific, amenințările proferate de unii oameni de stat cu dezlănțuirea războiului atomic, presiunea exercitată asupra unor țări din America Latină și din alte părți ale globului, remilitarizarea Germaniei Federale și Japoniei, crearea de baze americane pe teritorii străine — toate acestea nu urmăresc decît intimidarea popoarelor. Popoarele, însă, nu se vor lăsa intimidate. Ele nu vor permite ca, prin asemenea metode și acțiuni, să se pună în primejdie rezultatele tratativelor cerute de întreaga omenire. Ele vor împiedica formarea blocurilor militare; vor împiedica renașterea militarismului german; vor impune interzicerea armelor atomice și reducerea armamentelor; vor cere și obține respectarea independenței naționale, restabilirea schimburilor economice și culturale între toate țările din lume, indiferent de sistemul lor social; vor lupta cu strășnicie pentru unificarea pașnică a Germaniei și Coreei, ca și pentru stingerea războiului din Indochina și pentru consolidarea păcii în lumea întreagă.

Documentele adoptate de Biroul Consiliului Mondial al Păcii — formulînd în acest chip năzuințele concrete ale popoarelor — au exprimat limpede interesele vitale ale omenirii, voința ei unanimă și fermă de a apăra pacea, de a salva lumea de prăpădul unui nou război, mai pustiitor decît toate războaiele cunoscute de istorie.

Un document al păcii.

Un pas nou către destinderea în relațiile internaționale l-a constituit, desigur, și Nota Guvernului Sovietic din 31 martie 1954. Marele Stat Sovietic — consecvent principiilor nestrămutate ale politicii sale externe de

pace și statornic militant pe calea rezolvării tuturor problemelor internaționale litigioase și nerezolvate — a făcut, prin această Notă, noi propuneri puterilor occidentale, în vederea înlăturării unei serii de dificultăți din calea organizării securității colective în Europa. S-a arătat, în Notă, cu bunăcredință și claritate, drumul spre transformarea pactului nord-atlantic dintr-un instrument de agresiune și de pregătire a războiului într-un instrument de apărare a păcii și a securității popoarelor.

Faptul că puterile occidentale au răspuns noilor propuneri sovietice printr-un fine de neprimire, nu a împiedecat opinia publică mondială să aprecieze după cuviință acțiunea aceasta pozitivă în slujba păcii și colaborării dintre națiuni.

Sesiunea extraordinară a Consiliului Mondial al Păcii de la Berlin.

Sesiunea extraordinară de la Berlin a Consiliului Mondial al Păcii, dintre 24-28 mai 1954, a reprezentat un alt moment important de afirmare a neînfrinței voințe de pace a popoarelor. Delegați ai tuturor păturilor sociale din lume, ai tuturor curentelor de gândire, ai tuturor convingerilor politice, ai tuturor credințelor religioase și ai tuturor culorilor (albi, negri, galbeni, etc.), au dezbătut două dintre cele mai acute probleme ale vieții internaționale: a) problema interzicerii fabricării și folosirii armelor atomice și cu hidrogen; b) problema asigurării securității și independenței națiunilor.

Cu luciditatea pe care ți-o dă sentimentul răspunderii pentru soarta umanității, cei prezenți la lucrările sesiunii au pus în cumpăna înțelepciunii și succesele obținute de partizanii păcii pe calea preîntâmpinării unui nou război și primejdiile care mai amenință încă viața omenirii. S-a subliniat, astfel, cât de periculoase și de cinice au devenit manevrele subterane ale vrăjmașilor de peste Ocean ai colaborării internaționale care — desi din ce în ce mai izolați și mai condamnați de conștiința popoarelor —, totuși stăruie în nefasta lor politică a santajului atomic, a creării de blocuri militare agresive, a amestecului continuu în treburile interne ale altor state. «De aici necesitatea unirii și mării strinse a forțelor sănătoase ale națiunilor sub semnul asigurării securității și independenței popoarelor, sub semnul anărării realizărilor multimilenare ale civilizației umane de distrugerile îngrozitoare pe care le-ar provoca un război atomic». Această necesitate imperioasă a vremii noastre o accentuează documentele adoptate de sesiunea Consiliului Mondial al Păcii, documente simple și clare, convingătoare și mobilizatoare prin argumentele și prin soluțiile pline de sfat și îndrumare pe care le propun.

Arătând că mijloace oarbe de distrugere totală amenință întreaga omenire, Rezoluția cu privire la problema armei atomice «cere — în numele popoarelor — ca măsură de cea mai mare urgență, încheierea unui acord internațional, care să cuprindă obligația de a nu se mai face experiențe cu bombe atomice și cu hidrogen, și de a nu se folosi aceste tipuri de arme. Un asemenea acord ar pregăti și ar usura adoptarea unor măsuri eficace, care să asigure interzicerea lor deplină. El ar contribui, în viitorul apropiat, la slăbirea încordării internaționale, ar duce la reducerea generală a înarmărilor, ar deschide calea spre colaborare pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice».

Această chemare, sobră și realistă ca însuși adevărul existenței umane, a fost îndreptată către toate organizațiile politice, sociale, religioase și culturale, către toate personalitățile cărora le este dragă pacea, către bărbații și femeile de pe tot largul pământului, către toți cei ce iubesc viața și vor să trăiască din truda minții și a brațelor lor. Toți aceștia, într-un efort comun, trebuie să înfrângă în fașă diabolică «strategie atomică», obligînd guvernele țărilor lor să ajungă la o înțelegere cu privire la interzicerea fabricării, stocării și folosirii oricăror tipuri de arme de exterminare în masă și instituirea unui strict control asupra acestei interziceri.

Cu puterea și autoritatea dreptului la viață a omenirii grăiește și Rezoluția cu privire la problema securității: «Cu toată deosebirea dintre sistemele politice și sociale, toate popoarele au interese comune. Aceste interese comune nu pot fi apărate, securitatea fiecărui om și independența popoarelor nu pot fi asigurate prin șantajul atomic și prin scindarea lumii în blocuri militare».

Securitatea colectivă este cea mai imperativă poruncă a ceasului de față.

Uluitoarele descoperiri științifice ale veacului nostru obligă omenirea să-și făurească un destin solidar, o soartă comună, sub soarele luminos al păcii.

Lupta pentru consolidarea păcii, pe care popoarele o duc cu atita fermitate și cu atita înverșunare, dovedește că omenirea este conștientă de primejdiiile ce o pasc. Numai alienații sau asasinii de profesie se pot delecta, jucînd în zaruri atomice însăși existența omenirii. Dar pentru alienați există ospicii, iar pentru asasini penitenciare. Și popoarele — care vor să trăiască, cu sau fără vrerea acestei specii de neoameni — vor ști să-și facă inofensivi și pe nebuni și pe criminali.

Viitorul omenirii poartă un singur nume: PACEA. Iar calea către acest viitor, sensul unic către acest viitor: asigurarea securității colective în Europa, în Asia, în lumea întreagă.

Recomandările Comisiei Culturale a Consiliului Mondial al Păcii, din sesiunea extraordinară de la Berlin, vorbesc despre succesele obținute în domeniul schimburilor culturale dintre națiuni: «Au avut loc numeroase congrese ale oamenilor muncii intelectuale, prezentări ale realizărilor în domeniul artei teatrale și cinematografice, vizite de delegații, sărbătorirea datelor jubiliare ale unor oameni și opere celebre, întâlniri ale profesorilor și învățătorilor, oamenilor de știință, studenților, sportivilor, etc. Toate acestea confirmă dorința popoarelor de a-și împărți reciproc roadele muncii lor, ale progresului tehnic, realizările în domeniile științei și artei». Este adevărat că, în calea liberei exprimări a ideilor, a folosirii comune a cuceririlor minții omenesti, a circulației persoanelor și operelor, — mai sînt încă obstacole, ridicate de inventatorii «cortinelor», de făuritorii claustrilor spirituale, de jalcnicii creatori ai fermoarelor pentru vestitorii zorilor de dimineață, care socotesc că prin oprirea veselului «cu-cu-rigu» vor putea împiedeca răsăritul soarelui. Aceste obstacole artificiale vor dispărea însă, «dacă fiecare om cărui îi este dragă cultura va fi conștient de răspunderea sa și va sprijini cu fermitate orice inițiativă, indiferent de unde ar veni, urmărind lichidarea lor, dezvoltarea continuă a culturii naționale și lărgirea schimburilor reciproce» între toate națiunile pământului.

Oamenii și popoarele vor ca cultura să slujească nobila cauză a prieteniei, păcii și înfrățirii întregii omeniri.

Lucrările sesiunii extraordinare a Consiliului Mondial al Păcii de la Berlin, munca rodnică și concluziile acestei sesiuni, au contribuit, fără îndoială, la o și mai puternică mobilizare a opiniei publice mondiale, împotriva primejdiei de război, pentru asigurarea păcii, colaborării și înțelegerii între popoare.

Conferința de la Geneva.

O mare victorie a forțelor păcii a fost înregistrată la Conferința de la Geneva a miniștrilor de externe ai Franței, Angliei, Republicii Populare Chineze, Statelor Unite ale Americii, Uniunii Sovietice și ai altor state, dintre 26 aprilie—21 iulie 1954: Operațiunile militare au încetat în Indochina.

Pacea a învins încă odată războiul!

Adevărul vieții, lumina vieții au triumfat din nou asupra minciunii, a întunericii, a distrugerii și a morții.

Rațiunea a ieșit iarăși biruitoare împotriva nebuniei ucigașe.

«Cruciații» războiului cu orice preț au suferit o nouă înfrângere.

Porumbelul păcii — mai puternic decât uliul însingerărilor — a înfipt cu nădejde ramura de măslin în solul fertil al mult încercatei Indochina.

În pădurile, savanele și cîmpiile eroicului Vietnam, azi nu mai bubuie tunul; bombele incendiare nu mai distrug satele și orașele pașnice; holdele pîrguite nu mai sînt pîrjolite de napalm; copiii pot învăța liniștiți; mamele își pot strînge la piept feciorii eroi, care au sîngerat pentru apărarea patriei.

În toate inimile curate din Indochina cîntă bucuria triumfătoare a păcii. Baia de sînge a încetat. Viata își reclamă acum sîngele, pentru a naște o viață nouă sub zăriștea luminoasă a păcii.

Calea către această biruință nu a fost ușoară. Delegatul francez la conferință — «inspirat» de secretarul de stat american — nu a mers pe linia intereselor majore ale poporului francez. Obstacolele pe care le ridică pe drumul rezolvării problemei vietnameze vedeau intenția lui de a zădărnici conferința, pentru a obține intervenția «ajutorului» militar american în războiul împotriva eroicului popor vietnamez. A fost nevoie de multă răbdare, tenacitate și înțelepciune din partea delegației sovietice, în frunte cu V. M. Molotov, a delegației chineze condusă de Ciu-En-lai, ca și de bunele oficii ale trimisului extraordinar al Indiei, dl. Krișna Menon, și ale d-lui Antony Eden, pentru ca Conferința să nu eșueze. Unul din factorii care au determinat înclinarea cumpenei spre înțelegere, a fost însuși poporul francez, care a intervenit dirz în tratativele de la Geneva, trimițînd numeroase delegații formate din cetățeni aparținînd diferitelor partide politice, fără excepție. Această hotărîtă intervenție în tratative, a stat la originea bătăliei parlamentare care a răsturnat guvernul, înlocuindu-l cu un guvern dornic să negocieze potrivit vrerii unanime a poporului francez.

Instaurarea păcii în Indochina a umplut de bucurie toate inimile bunilor francezi. De acum înainte, fiii lor nu vor mai pieri în junglele de nepătruns ale Vietnamului, pentru interese cu totul străine de interesele poporului francez. Franța nu va mai vărsa — pe lîngă sîngele celor mai aleși

feciori ai săi — aproape întreg singele economiei franceze, luptînd pentru o cauză profund nedreaptă, condamnată de toată lumea și chiar de însuși poporul francez.

Realizarea acordurilor de la Geneva — cu toată boicotarea conferinței de către Statele Unite ale Americii — înseamnă o mare victorie a forțelor păcii și o înfrîngere a forțelor războiului. Succesul conferinței de la Geneva a dovedit odată în plus, că tratativele internaționale sînt rodnice, atunci cînd părțile interesate manifestă bunăvoință, și că problemele internaționale, nerezolvate încă, pot fi reglementate pe această cale. Rezultatele acestei conferințe — se spune în Declarația Guvernului Sovietic cu privire la conferința de la Geneva — confirmă convingerea popoarelor sovietice, că «în prezent, în relațiile internaționale, nu există probleme litigioase care să nu poată fi soluționate pe calea tratativilor și a acordurilor îndreptate spre întărirea securității internaționale, spre slăbirea încordării internaționale și spre asigurarea coexistenței pașnice a statelor, indiferent de orînduirea lor socială».

Prezența Republicii Populare Chineze la Conferința de la Geneva — ocupîndu-și locul său legitim în rîndul Marilor Puteri —, a dovedit limpede și concret rolul de seamă care-i revine marelui popor chinez și statului său în rezolvarea problemelor internaționale litigioase.

Izbînda Conferinței de la Geneva a sporit năzuința și vrerea de luptă a popoarelor pentru atenuarea continuă a încordării în relațiile internaționale și pentru consolidarea păcii. «Ea a sădit în inimile milioaneilor de oameni o speranță pe care nimic nu o poate spulbera: toate problemele internaționale litigioase, toate problemele care creează astăzi complicații în relațiile internaționale, — probleme ca încetarea cursei înarmărilor și interzicerea armei atomice, asigurarea securității colective în Europa și rezolvarea problemei germane pe o bază democratică, pașnică —, pot fi reglementate pe calea tratativilor. Conferința de la Geneva indică drumul și îmbunătățește perspectivele». Perseverarea pe acest drum va chezașui normalizarea relațiilor dintre state, va întări pace și o va garanta printr-un sistem eficient de securitate colectivă.

Dacă în problema unificării Coreei nu s-a putut ajunge la un acord, aceasta se datorește tot impedimentelor ridicate de Statele Unite ale Americii, ca și obstinței delegației Coreei de Sud, obstință «injec-tată» de asemenea de reprezentanții S.U.A. Popoarele știu, însă, că pe căile păcii se înaintează numai în măsura în care vor lupta pentru pace. Mai mult ca oricînd, omenirea este convinsă că viitorul întregii umanități depinde exclusiv de hotărîrea și dîrzenia cu care va apăra cauza păcii. De aceea, problema unificării pașnice a Coreei rămîne unul din obiectivele pentru care luptă azi toți cei ce iubesc pacea lumii.

Conferința internațională de la Stockholm.

Sub lozincă «**pacea este indivizibilă**» a avut loc la Stockholm, între 19-23 iunie 1954, Conferința internațională «pentru slăbirea încordării în relațiile internaționale». Această conferință — la care au participat peste 250 de personalități de seamă ale opiniei publice din 30 de țări, din Apus și Răsărit, — a constituit prin amploarea sa, prin problemele care s-au discutat și prin documentele care au fost adoptate, un important eveni-

ment în viața popoarelor. Convocată din inițiativa unui grup de reprezentanți ai vieții publice franceze, ea a demonstrat — prin largă și variată participare de care s-a bucurat — că timpul lucrează pentru cauza păcii, că frontul celor ce luptă pentru întărirea păcii și asigurarea securității colective crește mereu; că împotrivirea față de «politica războiului rece» și a tezei «pace prin forță» sporește cu fiecare zi ce trece.

Date fiind actualele frământări din lume, scopul conferinței a fost astfel definit de profesorul de drept internațional de la Universitatea din Paris, René Capitant: «Am înțeles că, dacă lucrurile mai continuă astfel, lumea riscă să fie sortită pieirii. Dar, în loc să ne lăsăm pradă unui sentiment de pesimism și fatalism, ne-am exprimat convingerea că această evoluție poate fi răsturnată și că ~~data~~ **data** ~~oamenilor~~ **oamenilor**, ~~data~~ **fiecărui om** este de a face tot ce-i stă în putință pentru a opri omenirea din acest curs spre dezastru. Și, deoarece se pare că guvernele au cedat prea des în fața acestui fatalism distrugător, ne-am gândit că o conferință alcătuită din cetățeni, oameni liberi, veniți nu pentru a-și angaja popoarele, nici chiar partidele, ci pentru a vorbi de la om la om, pentru a face schimb de informații, pentru a-și întări în comun convingerile —, ne-am gândit că o astfel de reuniune, care poate părea unora ca nesemnificativă, cuprinde în ea o forță spirituală, care e în stare să se facă simțită în desfășurarea evenimentelor».

Pline de adevăr sînt și cuvintele rostite de d-na Rameshwary Nehru, președinta delegației indiene: «**Dorim pacea mai presus de orice! O dorim mai presus chiar decît progresul material de care avem totuși atîta nevoie. Fără de această pace, ce ar valora progresul material?**».

Conferința a dezbătut trei grupe de probleme principale: aceea a continuării tratativelor pașnice pentru problemele nerezolvate (Coreea), ca și reluarea tratativelor de la Berlin în problema germană; dezarmarea și interzicerea experiențelor și a folosirii armelor atomice; asigurarea securității colective, renunțarea la împărțirea lumii în două blocuri, restituirea caracterului de universalitate O.N.U.-ului, dînd Cinei locul ce i se cuvine de drept în acest for internațional, și, de asemenea, admitînd între membrii ei orice țară care a cerut acest lucru.

După cinci zile de rodnice discuții libere, au fost adoptate cu unanimitate următoarele documente: o Rezoluție generală, un Apel către participanții la Conferința de la Geneva, un Apel către Organizația Națiunilor Unite, precum și o serie de recomandări elaborate de secțiile Conferinței.

Au fost subliniate, în aceste documente, poziții de pe care omenirea nu se poate abate, fără a-și primejdi viitorul. Iată aceste poziții:

Deosebirea dintre sistemele politice și sociale nu constituie cîtuși de puțin, o cauză generatoare de război. Coexistența pașnică este întru totul posibilă, cu o singură condiție: ca drepturile tuturor popoarelor, mari sau mici, să fie recunoscute de drept și de fapt.

Să se renunțe la folosirea violenței pentru rezolvarea problemelor litigioase. Tratatивele sînt singura cale către soluționarea oricăror conflicte, iar ele trebuie continuăte cu perseverență și răbdare, chiar atunci cînd dificultățile par mari: «sînt de preferat 12 luni de tratative, decît 12 ore de război».

Energia termo-nucleară să fie fosolită numai în scopuri pașnice.

Lărgirea schimburilor comerciale și culturale va contribui în bună măsură la slăbirea încordării internaționale.

Să se stabilească pacea nu numai în Europa sau Asia, ci pe întreg pământul. Căci pacea are un caracter indivizibil. Ea aparține tuturor sau nimănui.

Personalitățile religioase care au luat parte la Conferința de la Stockholm, au adresat lumii creștine de pretutindeni un Apel, prin care se afirmă, odată în plus, poziția pe care trebuie să se situeze orice închinător al lui Dumnezeu față de arzătoarele probleme ale epocii noastre: «Chemăm Bisericile și organizațiile religioase din toate țările să sprijine cauza sfântă a păcii. Să folosim toate mijloacele ce ne stau la dispoziție pentru ca să triumfe spiritul tratativelor pașnice dintre țări, în rezolvarea tuturor divergențelor actuale, — aceasta o cere spiritul dragostei și al păcii, de care este pătrunsă orice religie». Cerind interzicerea armelor atomice și a tuturor armelor de exterminare în masă, Apelul adaugă: «Conștiința noastră religioasă se împotrivesc ideii însăși a folosirii acestor arme îngrozitoare».

Lucrările Conferinței de la Stockholm au avut un ecou adânc în cele mai largi cercuri ale opiniei publice mondiale.

Energia atomică în slujba vieții și a păcii.

Pentru oamenii care iubesc viața, pentru oamenii și popoarele care vor să trăiască în liniște, spre a munci, a crea și a-și făuri în pace un trai fericit, ziua de 27 iunie 1954 a constituit o mare sărbătoare, un praznic luminos, o biruință strălucită a forțelor păcii și progresului. Intr-adevăr, în această zi oamenii de știință sovietici au pus în funcțiune prima centrală electrică din lume pe bază de energie atomică. S-a dovedit astfel omenirii întregi, că forța considerabilă a energiei nucleare poate fi folosită pentru scopuri pașnice, pentru sporirea bunei stări a oamenilor, pentru pășirea mai rapidă a umanității spre cucerirea atitor «taine» ale naturii, până acum nepuse în slujba omului. S-a arătat atunci — celor ce încearcă să nege însăși evidența — că această excepțională izbândă a minții omenesti poate fi întrebuintată și altfel decât pentru scopuri războinice, pentru distrugeri, ruine și moarte. S-a demonstrat, de asemenea, consecventa, statornică și neabătută politică de pace a Uniunii Sovietice, a țării minunate care de aproape patruzeci de ani nu face altceva decât să sporească mereu bucuria și fericirea de a trăi a oamenilor sovietici, să înalțe cât mai sus marea demnității umane, să făurească zi cu zi — prin imensele ei forțe economice și sociale, — însoțita «primăvară a omenirii». Patria umanismului socialist, statul care a luat ființă cu izbăvitoarea lozincă pe buze — PACE POPOARELOR —, a obținut o nouă victorie pe seama omului sovietic, pe seama oamenilor de pretutindeni, pe seama întregii omeniri. O considerabilă forță a naturii a fost cucerită și pusă în slujba omului, a progresului, a păcii și a fericirii tuturor. Călea arătată de Uniunea Sovietică, prin această imensă realizare, este calea ducătoare către zorile luminoase ale viitorului. Uniunea Sovietică — prin lupta ei pentru viață, prin lupta ei pentru pace, prin biruințele ei pentru toată omenirea — este un exemplu luminos și înalt. Popoarele vor urma acest exemplu, peste încrîncenatele împotriviri ale necroforilor slujitori ai lui Marte, peste blasfematoarele făptuiri ale închinătorilor vițelului de aur,

peste vrerile însingurate ale «cavalerilor atomiști», peste obtuzele rațiuni ale negustorilor morții.

Energia nucleară — prin strădaniile oamenilor sovietici — a fost pusă în slujba vieții și fericirii popoarelor. Și popoarele nu vor îngădui să i se dea altă întrebuintare acestei neprețuite descoperiri a minții omenesti. Pentru viața, pentru bunăstarea și fericirea omului! — aceasta este lecția pe care omenirea a învățat-o bine, în ziua istorică de 27 iunie 1954. Puținii nevolnici care se vor mereu repetenți la marele examen al vieții, vor fi siliți de oamenii și popoarele iubitoare de pace, să învețe legile dreptului la existență al omenirii, sau să apară pe banca de acuzați a marelui tribunal al conștiinței umanității.

Căile păcii în Europa.

La 24 iulie și 4 august 1954, Uniunea Sovietică — meteu proaspătă în strădaniile ei pentru pacea lumii, mereu în căutarea unor căi noi pentru reglementarea pașnică a diferendelor dintre state și popoare — a făcut noi propuneri puterilor occidentale cu privire la problema germană și la problema creării unui sistem de securitate colectivă în Europa.

Puterile occidentale — prinse în pînza de păianjen a intereselor aventuriere a guvernanților de dincolo de Ocean — au răspuns evaziv și neconcludent concretelor propuneri sovietice.

Milioanele de oameni iubitori de pace au consemnat, după cuviință, și atitudinea sovietică față de aceste probleme vitale ale vieții internaționale, și atitudinea puterilor occidentale. Ei au înțeles cui revine răspunderea pentru alimentarea condamabilă a tensiunii internaționale. Ei au înțeles că vigilența lor trebuie să sporească corespunzător acestor manifestări potrivnice intereselor păcii și colaborării dintre popoare. Ei au înțeles să dea un plus de energie luptei lor sacre, pentru cea mai sacră problemă a vremii noastre: izbînda păcii.

O replică a poporului francez.

Un eveniment deosebit de important în viața internațională a fost înregistrat la 30 august 1954: Adunarea Națională a Franței a respins — cu o covârșitoare majoritate de voturi — tratatul de la Paris cu privire la crearea așa zisei «comunități defensive europene». Forțele patriotice franceze au raportat, prin aceasta, o mare victorie. Căci respingerea acestui tratat a însemnat împiedicarea creării blocului militar numit «armata europeană», în cadrul căruia urma să reinvie revanșardul militarism german, care de atîtea ori a devastat țările Europei, prin războaiele ce le-a dezlănțuit.

Toate popoarele Europei au primit cu adîncă satisfacție respingerea «C.D.E.»-ului, salutînd cu caldă simpatie pe patrioții francezi, a căror luptă curajoasă și tenace a dus la votul Adunării Naționale Franceze.

Pentru adepții nesăbuitei «politici de pe poziții de forță», respingerea «C.D.E.»-ului a însemnat o grea lovitură. «Rezultatul votului Adunării Naționale a Franței — scria Agenția United Press — înseamnă, pentru Statele Unite, o îngrozitoare pierdere de prestigiu». Este lesne de înțeles, așa dar, de ce furia cercurilor agresive din S.U.A. și a sateliților lor vest-germani, s-a manifestat atît de monstruos și de ce s-au grăbit să întocmească imediat alte planuri pentru crearea unei noi grupări militare

apusene, în care forța de șoc urmează să o constituie Wermacht-ul german redivivus.

Popoarele Europei, care au cunoscut urgia celor două războaie mondiale — considerînd o crimă împotriva omenirii, o batjocorire a memoriei milioanei de victime ale hitlerismului, orice acțiune menită să contribuie la refacerea militarismului german — sînt hotărîte să nu crute nici un efort pentru a zădărnici aceste uneltiri agresive. Europeanii vor să împărtășească norii războiului pe care grupurile agresoare se străduiesc să-i adune deasupra Europei. Ei cer asigurarea unei reale și depline securități a continentului nostru. Iar calea către această securitate a fost indicată și luminată de Uniunea Sovietică, prin istoricele propuneri ale Guvernului U.R.S.S., privitoare la tratatul pentru asigurarea securității colective în Europa, pe baza eforturilor tuturor statelor europene. «Adoptarea acestor propuneri ar crea o stavilă sigură în calea oricărei primejdii de agresiune din partea militarismului german, ar da puțință statelor europene să-și păzească independența națională împotriva oricăror atentate, le-ar permite să extindă colaborarea economică și culturală în interesul popoarelor respective, în interesul păcii generale.

Exprimînd năzuințele poporului francez și ale tuturor popoarelor europene, Edouard Heriot a spus, în Adunarea Națională franceză, următoarele: «Noi dorim să avem o Europă iubitoare de pace, în care își vor găsi locul și Germania și Uniunea Sovietică... Trebuie să căutăm o rezolvare pașnică a problemelor litigioase din Europa și să pregătim nu o comunitate defensivă europeană, ci o altă Europă, unită și bazată pe apropierea de Germania ca și de Rusia».

Sesiunea de la Viena a Biroului Consiliului Mondial al Păcii.

O nouă contribuție la cauza păcii au constituit-o lucrările sesiunii de la Viena a Biroului Consiliului Mondial al Păcii, dintre 13-15 septembrie 1954. S-a arătat aci, că lupta hotărîtă a partizanilor păcii a fost răsplătită cu însemnate succese. Totuși, lupta trebuie continuată cu și mai sporită energie, deoarece vrăjmașii neadormiți ai păcii se dedau permanent la noi acțiuni, care ar putea țîri omenirea în dezastrul unui război fără precedent. «Există primejdii — se spune în Declarația Sesiunii Biroului Consiliului Mondial al Păcii — care cer vigilență continuă din partea forțelor păcii. Europa este amenințată de o primejdie directă, care ar putea anihila toate rezultatele obținute. Refacerea armatei germane și includerea ei într-o coaliție militară, continuă să fie scopul urmărit de unele guverne. Aceasta ar permanentiza dezmembrarea Germaniei, ar accentua opoziția dintre cele două părți ale Europei, împărțită în mod arbitrar, și ar intensifica de asemenea cursa înarmărilor». Impiedicarea reinarmării Germaniei este o datorie a tuturor oamenilor și popoarelor dornice de pace. Reluarea tratatelor în această problemă este o poruncă imperativă a vieții internaționale. Reglementarea pașnică a problemei germane ar pune capăt scindării Germaniei, ar împiedica folosirea Germaniei ca unealtă de amenințare împotriva oricărui dintre vecinii ei, ar permite organizarea securității colective în Europa, recunoașterea coexistenței pașnice a tuturor statelor și chiar încheierea unui acord cu privire la dezarmarea generală și interzicerea armelor de exterminare în masă.

Pentru coordonarea forțelor păcii în jurul acestor obiective ale luptei pentru apărarea păcii, în Declarație s-a propus convocarea la 18 noiembrie 1954, a unei sesiuni a Consiliului Mondial al Păcii.

Spre pace și securitate în Europa.

Un nou pas, pe drumul către rezolvarea problemelor de care depinde consolidarea unei păci trainice în Europa și în lumea întreagă, l-a făcut Uniunea Sovietică la 23 octombrie 1954, prin Nota adresată guvernelor Franței, Angliei și Statelor Unite ale Americii, Notă în care Guvernul Sovietic propune puterilor occidentale convocarea, în luna noiembrie, a unei conferințe a miniștrilor afacerilor externe ai celor patru Mari Puteri pentru examinarea următoarelor probleme:

— restabilirea unității Germaniei pe baze pașnice și democratice și ținerea de alegeri libere în întreaga Germanie;

— retragerea de pe teritoriul Germaniei răsăritene și a Germaniei occidentale a trupelor de ocupație ale celor patru Mari Puteri;

— convocarea unei conferințe pe întreaga Europă, în vederea examinării problemei creării unui sistem de securitate colectivă în Europa.

Noua inițiativă de pace a Uniunii Sovietice este cu atât mai grăitoare, cu cât ea s-a produs într-un moment când cercurile ostile ale păcii au născocit noi formule care pot prăvăli lumea în singurările războiului. Este vorba de acordurile semnate la Londra și Paris, sub patronajul S.U.A., care prevăd reînarmarea Germaniei occidentale și includerea ei într-o nouă grupare militară închisă — «Uniunea Vest-Europeană» —, precum și în blocul agresiv Nord-Atlantic. «Noile propuneri ale U.R.S.S., ca și întreaga atitudine a Guvernului Sovietic în problema germană, reprezintă un exemplu strălucit de îndeplinire conștiințioasă a obligațiilor internaționale. În contrast cu aceasta, politica celor trei puteri occidentale, de reînviere a militarismului german, încalcă în mod flagrant angajamentele luate de S.U.A., Anglia și Franța cu privire la problema germană». O analiză cât de sumară a acordurilor de la Londra și Paris vădește pentru oricine, că ele sînt contarii restabilirii drepturilor suverane ale poporului german. Într-adevăr, ele nu schimbă cu nimic clauzele înrobitorului tratat de la Bonn, care fixează ocupația militară a Germaniei occidentale pînă în anul 1998. Mai mult: ele poartă în sine primejdia declanșării unui nou măcel mondial.

Popoarele europene au văzut, în noile propuneri ale Uniunii Sovietice, expresia năzuințelor lor, a voinței lor, a hotărîrii lor nestrămutate de a se asigura un sistem de securitate pentru toate țările Europei, un stăvilor comun împotriva unei posibile agresioni, care pe toți ne amenință.

Sesiunea Consiliului Mondial al Păcii de la Berlin.

O puternică demonstrație a vicii și neclintitei dorințe de pace a popoarelor a constituit-o Sesiunea Consiliului Mondial al Păcii, care a avut loc între 18-23 noiembrie 1954, la Stockholm, și ale cărei lucrări au fost urmăriți cu o mare speranță de întreaga omenire.

Problemele abordate, discuțiile purtate, rezoluțiile, recomandările și chemările adoptate, — toate au gravitat în jurul chestiunii colaborării dintre state și popoare, în scopul organizării securității lor colective. S-a subliniat la Stockholm, că singura cale concretă către soluționarea pozitivă

a acestei probleme, mai ales pentru continentul nostru, este — cum s-a arătat de atâtea ori de Uniunea Sovietică, iar ultima oară în Nota Sovietică din 13 noiembrie 1954, adresată puterilor occidentale —, crearea unui sistem general european de securitate în Europa și convocarea unei conferințe pe întreaga Europă, consacrată acestei probleme. Politica scindării Europei și a lumii în blocuri militare — spre care militează cercurile agresive apusene — nu poate decât să agraveze primejdia dezlănțuirii unei noi conflagrații mondiale. «Aplicarea acordurilor de la Londra și Paris — se spune în Mesajul Consiliului Mondial al Păcii — ar da o grea lovitură forțelor democratice și naționale ale poporului german, ar ațîța pretențiile militarismului german și ar sancționa scindarea Germaniei și a Europei». Mai mult, înfăptuirea acestor acorduri ar atrage după sine o nouă goană a înarmărilor, ar stăvili posibilitatea tratativelor, ar determina o situație de natură să creeze noi primejdii pentru pace în Europa și în lumea întreagă. «Popoarele trebuie să opună dîrză rezistență ratificării acordurilor de la Londra și Paris... Popoarele trebuie să ceară începerea imediată a unor tratative între statele europene, indiferent de orînduirea lor socială, pentru a-și asigura securitatea și prosperitatea generală, pe calea colaborării între ele».

Guvernele, parlamentele, nu pot, nu trebuie să dispună de soarta popoarelor împotriva voinței lor. «Popoarele nu vor îngădui ca ireparabilul să se producă!». Ele nu vor îngădui reînarmarea Germaniei, ci «prin acțiunile lor comune vor deschide calea spre securitatea în Europa și spre pacea în întreaga lume».

Analizînd cu clarvedere situația internațională din toate părțile lumii, Consiliul Mondial al Păcii a adoptat — pe lângă Mesajul către întreaga omenire —, o serie de documente care constituie adevărate dreptare ale păcii: Rezoluția cu privire la situația creată în diferite părți ale Asiei, în urma presiunii străine și a sistemului blocurilor și coalițiilor militare; Rezoluția cu privire la situația creată în țările Americii Latine, în urma amestecului străin în afacerile interne ale națiunilor; Rezoluția cu privire la lupta forțelor iubitoare de pace, pentru dezarmare și pentru interzicerea armelor de exterminare în masă; Rezoluția cu privire la situația creată în țările dependente și semi-dependente, prin presiuni străine și crearea de coaliții militare; Apelul cu privire la convocarea unui Congres Mondial al reprezentanților forțelor iubitoare de pace, etc.

În condițiile actualei situații internaționale, hotărîrile adoptate de Sesiunea Consiliului Mondial al Păcii capătă o importanță deosebită. «Ele înseamnă un nou pas important în dezvoltarea Mișcării de masă a partizanilor păcii, mobilizînd pe toți oamenii cinstiți de pe glob, la continua desfășurare a luptei pentru pace, pentru securitatea popoarelor, pentru slăbirea încordării internaționale». Ele afirmă, cu tărie, adevărul că «chezășia coexistenței pașnice a tuturor popoarelor o constituie securitatea generală, care trebuie să fie organizată, în Europa și în Asia, de către toate statele interesate, indiferent de deosebirile în orînduirea lor socială și politică. Numai prin crearea unei astfel de securități va fi asigurată pacea, atît pentru popoarele europene, cît și pentru cele asiatice», — pacea lumii întregi.

Conferința de la Moscova. — Securitatea colectivă în Europa, un imperativ al vieții.

O etapă hotărâtoare în lupta popoarelor pentru asigurarea păcii și securității în Europa și pentru înlăturarea amenințării unui nou război mondial, a constituit-o Conferința de la Moscova dintre 29 noiembrie și 2 decembrie 1954. Intrunită din inițiativa Uniunii Sovietice, în urma Notei Guvernului Sovietic din 13 noiembrie, Notă adresată tuturor țărilor europene, Conferința de la Moscova a avut loc într-un moment când desfășurarea evenimentelor din Europa urmează o cale primejdioasă pentru cauza păcii, unele state occidentale manifestând o suspectă grabă întru înarmarea Germaniei Federale și a atragerii ei în blocuri militare ostile altor state europene.

La această conferință n-au participat cele trei mari puteri occidentale — Statele Unite ale Americii, Franța și Anglia, care amborează mereu întunecatul drapel al politicii «de pe poziții de forță» — și au determinat o serie de alte state europene să adopte aceeași atitudine negativă. Au fost, însă, prezente la conferință toate țările marelui lagăr al socialismului, progresului și păcii, în frunte cu Uniunea Sovietică și R. P. Chineză, adică — vorbind în graiul cifrelor — reprezentanții a peste 900 milioane de oameni, înfățișând aproape jumătate din populația planetei noastre. Se poate spune, cu toată certitudinea, că omenirea a fost bine reprezentată la Conferința de la Moscova, și că hotărârile adoptate acolo exprimă năzuințele cele mai luminoase ale tuturor popoarelor. «Conferința de la Moscova reprezintă o etapă în afirmarea nemijlocită a voinței popoarelor, a voinței tuturor popoarelor de a asigura, în sfârșit, pacea în Europa, amenințată să devină a treia oară un vast cimp de bătălie. Ne socotim îndreptățiți a sublinia, apăsător, că e vorba de voința de pace a tuturor popoarelor, chiar dacă unele guverne vremelnice nu și-au trimis delegați la Conferința de la Moscova, fiindcă peste capetele diplomaților absenți și în pofida răspunsurilor negative la inițiativa U.R.S.S., încă de mult oamenii muncii creatoare și constructive și-au rostit de nenumărate ori cuvântul, prin grandioase manifestații, prin declarații, prin manifeste», prin rezoluții și chemări la rațiune a celor ce flutură continuu doar iraționala rațiune a războiului și morții.

Fiecare cuvânt, rostit la Conferința de la Moscova, a izvorit din experiența oricărui și încă proaspătă a popoarelor și țărilor peste care au trecut tăvălugul și urgiile a două războaie consecutive, războaie în care — printr-o monstruoasă degradare a științei — s-a făcut «totul» pentru a nimici de-a-valma populația pasnică, bătrînii și copiii, mamele și pruncii, orașele și satele, operele de artă, tezaurele culturii și civilizației. Așa dar, glasurile care au răsunat la această Conferință, n-au grăit în numele unei securități principiale, abstracte, vagi și îndepărtate. Nu! Ele au izvorit din iezerul amar al «rănilor» încă nevindecate, al victimelor peste care încă nu s-a nivelat iarba mormintelor, al căminelor spulberate de bombardamentele aeriene, al comorilor de artă, de cultură și de civilizație, care constituiau moștenirea trecutului și temelgia viitorului, prefăcute în cenușă și zgură de savantele arme ale trupelor de invazie», ale agenților morții și distrugerii. «Toți delegații au vorbit în numele unor popoare și patrii care au trăit efectiv ororile războiului. Astfel, bazate pe o experiență concretă,

directă, scäldată în sânge și trecută prin văpăi, cuvintele lor au căpătat inițial un ecou mai adînc, o semnificație mai amplă, o autoritate mai severă», un caracter mai înalt, un caracter etern uman.

La Conferința de la Moscova nu s-a vorbit în numele unui anumit «stil de viață», ci în numele VIETŢII; nu s-a vorbit în numele «unor» popoare, ci în numele tuturor popoarelor; nu s-a vorbit despre chezăşiiile păcii «unor» țări, ci despre garanțiile păcii pentru toate țările, pentru toți oamenii, pentru întreaga omenire.

S-a spus acolo, cu claritate și limpezime, care sînt primejdiile imediate care amenință grav pacea Europei și a lumii, și care sînt căile pentru evitarea ireparabilului.

S-a arătat acolo, cu sinceritatea tare a adevărului, că securitatea și pacea Europei sînt indisolubil legate de reglementarea pașnică a problemei germane. În fața omenirii sînt abordate azi două teze: cea a puterilor occidentale, prevăzînd o rapidă refacere a Wehrmachtului german, a remilitarizării Germaniei Federale, a includerii ei în blocuri militare și deci a scindării Europei în grupări de state opuse unele altora, — și teza propusă de Uniunea Sovietică, sprijinită de toate popoarele iubitoare de pace, menită să preîntîmpine reînvierea revanșardului militarism german, să ducă la crearea unui sistem de securitate colectivă în Europa, cu participarea tuturor statelor europene, pentru menținerea și întărirea păcii.

Declarația adoptată de toate țările participante la Conferința de la Moscova, — subliniind că reglementarea problemei germane este sarcina principală în opera de consolidare a păcii în Europa — arată că, pentru rezolvarea acestei probleme este necesar, în primul rînd, să se renunțe la planurile de remilitarizare a Germaniei Occidentale și de atragere a ei în blocuri militare; totodată să se realizeze un acord cu privire la efectuarea, în 1955, a unor alegeri libere pe întreaga Germanie, care să ducă la constituirea unei Germanii unite, democratice și iubitoare de pace.

Ratificarea acordurilor de la Paris ar constitui un act grav îndreptat împotriva menținerii păcii și spre crearea premizelor unui nou război în Europa. Poziția pe care s-au situat puterile occidentale — ratificare întii, adică reînarmare, apoi tratative — este bazată pe o logică absurdă, pe care popoarele europene o resping. Sălbătăciunea din codru nu se domesticește niciodată, dîndu-i-se să adulmece carne crudă. Datorită acestui fel de logică bizară, Europa a sîngerat greu de două ori în ultimile patru decenii. Sacerdoții diplomației apusene — întemeiați pe asemenea sofisme cinice — au oferit deja, în trecut, continentul nostru jertfă monstruosului Ares german. Și nici un european nu se mai vrea adus jertfă setosului Moloh german, uzînd de asemenea «argumentații» purpurii. Perspectivele Europei sînt altele decît cele indicate tenebros de Acordurile de la Paris. Europa are un viitor. Aceste acorduri vorbesc despre trecutul ei apropiat: Coventry, Lidice, Auschwitz, Dachau, Maidanek, Oradour, — dar nu vorbesc despre viitorul ei, despre cultura ei, despre pacea și securitatea ei.

Popoarele europene luptă din răspuțeri împotriva acordurilor care tind spre reînvierea militarismului german. Printre aceștia se numără și milioane de oameni cinstiți și de bună credință din Germania Occidentală. Cităm un singur exemplu: cu prilejul Congresului al treilea al Sindicatelor din Germania Federală, care a avut loc în cursul lunii octombrie 1954,

această organizație — cuprinzând peste 6.000.000 de muncitori —, s-a pronunțat categoric împotriva planurilor de remilitarizare a țării lor și pentru concentrarea tuturor forțelor spre înfăptuirea cât mai curînd a unificării patriei lor dezbinată.

Poporul german nu poate fi confundat cu aventuriera lui castă militară, veșnic în goană după «spații vitale», după invazii prădalnice, după efemere «glorii de război» și statornice dezastre ulterioare. Poporul harnic și muncitor, cu atîtea tradiții de cultură și civilizație, poporul care a îmbogățit tezaurul gîndirii universale cu atîtea opere de artă, poporul care a dat atîția savanți, literați, muzicieni, tehnicieni, poporul lui Goethe, al lui Dürer, al lui Schiller, al lui Mozart, al lui Bach, al lui Beethoven, — acest minunat popor nu poate fi — și nu este — confundat cu odioasa lui minoritate militaristă, care de atîtea ori a aruncat asupra întregii Germanii oprobiul universal, iar Germania însăși în atîtea dezastre și nenorociri. Această confuzie interesată o fac doar cei ce au de tras foloase din negocierea singelui german, aceia care au nevoie de carne de tun pentru realizarea planurilor de dominație și stăpînire a lumii.

Poporul german și-a spus cu fermitate cuvîntul la Conferința de la Moscova, prin reprezentanții lui din R. D. Germană. Și acest cuvînt a fost — la unison cu toate popoarele iubitoare de pace din Europa — un categoric nu acordurilor de la Paris, care invită Germania pe calea unor aventuri cu grave consecințe pentru pacea lumii.

Față de implicațiile serioase ale unei eventuale ratificări a acordurilor de la Paris, statele participante la Conferința de la Moscova și-au manifestat hotărîrea de a-și uni cât mai strîns forțele și de a le întări corespunzător, pentru apărarea securității lor, pentru garantarea inviolabilității frontierelor lor, pentru paza muncii lor pașnice, pentru apărarea împotriva unei posibile agresiuni.

Aceste măsuri preventive nu împiedică statele Conferinței de la Moscova să declare că sînt ferm hotărîte să persevereze, și de acum înainte, pe calea creării în Europa a unui sistem de securitate colectivă, fiind convinse că, numai eforturile comune și solidare ale acestor state ar putea făuri o bază pentru o pace trainică și îndelungată pe continentul nostru. În acest scop, ele sînt gata să colaboreze și în viitor cu celelalte state, care își vor exprima dorința să urmeze această cale.

Declarația comună a țărilor reprezentate la Conferința de la Moscova — luminos document al epocii noastre — oglindește cu claritate coeziunea forțelor din lagărul păcii, socialismului și progresului. Această Declarație — prin analiza profundă și realistă a actualei situații internaționale — întrunește nu numai adeviziunea popoarelor reprezentate la Conferința țărilor europene pentru asigurarea păcii și securității în Europa, ci aprobarea unanimă a oamenilor iubitori de pace de pe tot întinsul pămîntului.

Poporul român — care la Conferința de la Moscova și-a spus răspicat cuvîntul său, un cuvînt înflăcărat în sprijinul sacrei cauze a păcii — a primit cu încredere hotărîrile luate de acest mare Sobor al Păcii. «Pentru poporul nostru, Conferința de la Moscova va galvaniza energia și dinamismul său creator, cu care de zece ani se străduiește să înlăture ravagiile provocate de război, să-și construiască noua sa patrie, să îmbunătățească și să înfrumusețeze condițiile de viață ale omului, să recupereze nu atîția

ani, nu atîtea decenii, ci atîtea veacuri, de cînd pămîntul nostru a fost mereu călcat de copitele urdiilor năvălitoare, mereu stropit de sîngele celor siliți să lepede coasa și secera, pentru a apuca în mînă arcul, paloșul ori flinta, ca să-și apere hotarul. Acestea sînt și foarte vechi, sînt și foarte noi. Războaiele nu ne-au păsuit nici în trecutul îndepărtat, nici în cel mai apropiat, cu o egală înverșunare». Militarismului german îi datorăm două însingerări în veacul acesta. De aceea, poporul nostru este hotărît să lupte din toate puterile împotriva reinvierii acestui trecut sîngeros. Credința lui în victoria finală a chezășilor păcii este nestrămutată. Căci — asemenea tuturor popoarelor europene, asemenea tuturor popoarelor din lume —, poporul nostru are nevoie de pace ca de lumina zilei, ca de pîinea pentru care trudește pe ogoare, ca de căldura soarelui, ca de ploaia mănoasă, pentru a-și putea desăvîrși viața cea nouă pe care și-o făurește.

Securitatea colectivă în Europa este o poruncă a vieții, un imperativ al păcii, un memento mori pentru europeni și pentru întreaga omenire.

Acestea sînt concluziile Soborului Păcii de la Moscova.

Poporul nostru apără cauza păcii.

Profunda năzuință spre pace a poporului român s-a manifestat cu căldură, cu dăruire, cu fermitate, cu hotărîre, și în anul 1954, an care intră acum în paginile istoriei.

Atașamentul norodului nostru la cauza luminoasă a păcii nu constituie o atitudine de circumstanță, ci o înclinare firească, organică, ea dînd expresie unui dor de veacuri, unui alean care și-a aflat împlinirea doar la 23 august 1944, cînd — prin istorica biruință a Armatei Sovietice — a izbucnit în zarea libertății și a păcii.

Căci poporul nostru — din însuși ceasul pătrunderii lui în viața istorică a lumii — nu a cunoscut liniștea și pacea, fiind mereu supus cetro-pirilor din afară și hrăparnițelor asupriri din partea stăpînirilor din lăuntru.

De zece ani încoace — după amarnice înnoptări seculare — poporul nostru truditor își făurește o patrie nouă, o viață nouă, un destin nou, prin munca sa osîrdnică, prin strădaniile sale avîntate, prin eroismul lui creator, prin dăruirea lui jertfelnică pentru tot ceea ce n-a avut niciodată în trecut, pentru tot ceea ce vrea să aibă de acum înainte, pentru viitorul lui însorit, pentru fericirea lui de azi, de mine și de totdeauna.

E lesne, așa dar, de înțeles, de unde izvorăște atît de clocotitoarea lui năzuință spre pace, dîrza lui luptă pentru menținerea și consolidarea păcii în lume, ura lui contra îmbeznoșăților ațîțători la război, iubirea lui pentru toți oamenii și pentru toate popoarele care apără pacea omenirii.

Prezența poporului nostru, în toate acțiunile menite să apere și să statornicească pacea în lume, este cunoscută și unanim apreciată de toți partizanii păcii.

Documentele tuturor conferințelor, consfătuirilor, întrunirilor și soboarelor păcii, au fost larg răspindite în sinul obștei noastre românești, studiate, analizate și cumpănite, acestea generînd acțiuni avîntate în slujba păcii și colaborării dintre oameni și popoare.

Cele 24.000 de Comitete de luptă pentru pace — comitete regionale, raionale, orașenești, sătești, pe întreprinderi, instituții, cartiere, etc. —

au ținut nenumărate ședințe, au organizat «sfaturi ale păcii», dezbătând problemele care frământă azi lumea și de care depinde menținerea și consolidarea păcii.

Sărbătorind gloriosul deceniu al vieții noastre celei noi, poporul nostru muncitor a transformat această strălucită aniversare a eliberării patriei noastre într-o grandioasă manifestare pentru nobilele și generoasele idealuri de pace ale întregii omeniri.

Făcînd bilanțul realizărilor unui deceniu de muncă liberă și creatoare, sub zodia binecuvîntată a păcii și slobozeniei, poporul nostru a afirmat, odată în plus, vrerea sa nestrămîtată de a nu se abate niciodată de pe căile păcii, și de a face totul — alături de toate popoarele iubitoare de pace — pentru a împiedica orice acțiuni menite să turbure pacea lumii, colaborarea și înfrățirea dintre oameni și popoare.

Poporul nostru slujește cauza păcii cu același avînt nestăvilit, cu care muncește strădalnic pentru făurirea viitorului său luminos.

Anul 1954 a fost pentru poporul nostru un an de mărețe biruințe pe șantierele sale pașnice și creatoare, și de neostoite osîrdii pentru pacea lumii.

Plinirile păcii în Biserica Ortodoxă Romînă.

Lupta întru apărarea păcii constituie pentru Așezămîntul nostru de credință, nu o manifestare periodică, temporară, întîmplătoare, periferică, ci o îndatorire permanentă, sacră și obligatorie, făcînd parte din însuși dreptarul credinței, din rostul înalt al misiunii Bisericii.

Pacea credinciosului cu Dumnezeu este condiționată de pacea cu semenii săi, de pacea cu toți oamenii, de pacea cu întreaga omenire. Iubirea de Dumnezeu nu se împlinește decît prin iubirea aproapelui. Mai muft, iubirea aproapelui vedește iubirea lui Dumnezeu. A iubi pe oameni înseamnă a iubi pe Dumnezeu. Iar «iubirea de oameni», care nu se dăruiește, nu luptă și nu se jertfește pentru pacea omenirii, acea iubire nu are nimic comun, nici cu omenirea, nici cu iubirea adevărată. E numai vorbărie goală.

Testamentul lăsat Bisericii de Mîntuitorul este un testament al păcii: «Pacea Mea dau vouă, pacea Mea las vouă... Pacea să fie cu voi...». Fericiți făcătorii de pace...».

Din aceste temeieri ale credinței și izbăvirii duhovnicești izvorăsc toate acțiunile pozitive, continue și plinitoare ale Bisericii noastre în slujba celei mai scumpe cauze a omenirii — cauza păcii.

Mărturiile păcii au fost multe în Biserica noastră și în cursul anului 1954. În faptul întîi al anului, Intîiul nostru Păstor duhovnicesc, I.P.S. Patriarh Justinian spunea: «Pacea este suspinul cel mai adînc al inimii omenesti... Nu poate fi viață adevărată fără pace... Pacea este bucurie și viață, iar războiul distrugere și moarte. Popoarele lumii doresc pacea și luptă pentru triumful ei pretutindeni pe pămînt... Și nici o putere din lume nu va fi în stare să înăbușe năvalnica pornire a omului spre dobîndirea libertății și a dreptului sfînt de a-și trăi viața sa liberă, sub imperiul unei păci adevărate și trainice».

Chipul luptei pentru pace este foarte variat; el cuprinde toate sectoarele vieții noastre, muncii noastre, trudei noastre. Intîistătătorul Bisericii

noastre, adresându-se în primăvară obștei credincioase care osirduește pe ogoarele patriei, îi spunea: «Străduindu-vă pentru dobândirea unei recolte cât mai bogate, întăriți prin aceasta și marele front al luptătorilor pentru pace. Cu nimic nu putem ajuta mai mult la statornicirea păcii în lume, ca prin muncă cinstită și încununată de belșug. Numai așa veți mânca pâinea voastră cu mulțumire, și veți trăi în pământul vostru, fără primejdii» (Lev. 22, 5).

Slujitorii altarelor — următori făcându-se învățăturilor Domnului Păcii și îndemnului neincetat al Sfântului Sinod al Bisericii noastre — au fost, și în cursul anului 1954, crainici avînțați ai vestirilor păcii. «Preoții — spunea recent dl. Prof. Academician Petre Constantinescu-Iași, Ministrul Cultelor — participă intens la activitatea Comitetelor de luptă pentru pace. Iată un singur exemplu: din totalul de 2.135 preoți din Arhiepiscopia Bucureștilor, sînt: în Comitetul permanent 1 preot; în Comitetul Capitalei, 1 preot; în Comitetele regionale, 3 preoți; în Comitetele raionale, 37 preoți; în Comitetele locale, 2093 preoți. Din acești 2093 preoți, 31 sînt președinți, 41 vicepreședinți, 119 secretari».

Situația este identică în toate celelalte Eparhii ale Bisericii noastre. În conferințele protopopești, în conferințele interconfesionale, în predici și cuvîntări ocazionale, preoțimea noastră propovăduiește cu osîrdie ideile nepieritoare ale păcii și buneivoini între oameni și popoare. Documentele soboarelor partizanilor păcii, hotărîrile conferințelor pentru des-tinderea în relațiile internaționale, declarațiile întrunirilor pentru reglementarea problemelor litigioase internaționale sînt amplu analizate de preoții noștri și larg răspîndite apoi în sinul obștei lor credincioase.

Activitatea aceasta cinstitoare în sprijinul cauzei sfinte a păcii a fost prețuită după cuviință de orînduirea noastră populară, o serie întregă de slujitori ai altarelor ortodoxe fiind decorați — cu prilejul sărbătoririi gloriosului deceniu al poporului nostru, — pentru strădalnicele lor impliniri pe marele front al păcii.

O înaltă dovadă a aprecierii de care se bucură contribuția Bisericii noastre, la lupta întregii omeniri, pentru consolidarea păcii în lume, a venit chiar de dincolo de fruntariile țării. Într-adevăr, la 20 mai 1954, Înalt Prea Sfințitul nostru Patriarh Justinian a fost decorat — împreună cu alți fruntași ai vieții noastre publice — cu ordinul «Drapelul de Stat al Republicii Populare Democratice Coreene», cl. II-a, pentru aportul adus de Așezămîntul nostru de credință — alături de întregul nostru popor și de toate popoarele iubitoare de pace din lume, — în lupta pentru încetarea războiului în Coreea și pentru menținerea păcii în «Țara dimineților liniștite».

Cît de constantă, de consecventă, de neîntreruptă este acțiunea Bisericii noastre pentru statornicirea păcii în lume, o demonstrează luminos Chemarea Sfântului Sinod către clerul și credincioșii ortodocși, din iunie 1954, — Chemare plină de sfaț, de înțelepciune și de adevăr: «Urmînd întru totul poruncile Mîntuitorului nostru Iisus Hristos și al Sfinților Săi Apostoli, și păzînd cu sfințenie datina păstrată de veacuri de Biserica noastră —, Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne a îndreptat spre voi adeseori cuvînt de părintească povățuire și îndemn, arătîndu-vă lămurit cum trebuie să fie faptele voastre de adevărați creștini, vrednici de dragostea și jertfa lui Hristos, al cărui nume îl purtați și îl mărturișiți și prin a

cărui Sfântă Biserică năzuim să dobîndim mîntuire și viață veșnică.

«Aceleași gînduri și aceeași datorie ne îndeamnă și acum pe noi, cei cărora ni s-au încredințat spre păstorie și purtare de grijă sufletele voastre — de care vom da seama în fața Dreptului Judecător, — să venim iarăși între voi și, după înțelepciunea nedesmintită a Sfințelor Scripturi și a învățăturilor de credință ale Bisericii noastre, să vă arătăm și astăzi, ca și altă dată, că «dragostea zidește pacea și pacea zidește mîntuirea», dar «cea mai înaltă și dumnezeiască menire a Bisericii nu poate fi îndeplinită decît prin dragoste și pace». Din aceste adevăruri poruncite de Sfințele Scripturi a izvorit îndatorirea Bisericii de a se ruga pururea «pentru vremuri cu pace», «pentru pacea a toată lumea», spre a îndeplini voia lui Dumnezeu, vestită de îngeri la Nașterea Domnului: «Pre pămînt pace și între oameni bunăvoie».

Permanența slujirii cauzei sacre a păcii rezultă cu evidentă din aceste sublinieri ale Soborului Bisericii noastre: «Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne a îndreptat spre voi adeseori cuvînt de părintească povătuire și îndemn... Aceleași gînduri și aceeași datorie ne îndeamnă și acum... să venim iarăși între voi..., să vă arătăm și astăzi, ca și altădată că dragostea zidește pacea și pacea zidește mîntuirea».

Apărînd pacea și luptînd pentru întărirea ei, Biserica noastră pășește pe drumul pe care merge cu nădejde întregul nostru popor, întreaga omenire, împărțînd credința fermă a tuturor oamenilor și popoarelor în triumful final al păcii în lume. Căci, — așa cum s-a spus de atîtea ori — «Pacea va învinge războiul, precum viața pururea învinge moartea».

D. V. SADEANU

DUPĂ SESIUNEA DE LA STOCKHOLM A CONSILIULUI MONDIAL AL PĂCII 1)

Scumpli prieteni,

La lucrările recentei sesiuni a Consiliului Mondial al Păcii de la Stockholm, au luat parte — ca invitați sau ca delegați — foarte mulți reprezentanți ai diferitelor religii și confesiuni din lume. Din U.R.S.S., a participat I.P.S. Mitropolit Nicolae de Krutița; din Anglia Decanul Johnson, preotul Bliss și M. Quire, din India reverendul Williams, din Germania Occidentală pastorul Essen, din Norvegia pastorul Forbeck, din Islanda reverendul Armstrong, din Noua Zeelandă decanul Chandler, din Canada profesorul Endicott, din China Wu-Iao-tsung, din Vietnam preotul Ho-Tham-Bien, din Cehoslovacia prof. Hromadka, decan al facultății teologice evanghelice din Praga și preotul Horak, din Ungaria Episcopul Peter, din Polonia Krasinski, din Finlanda Dr. Iversen, etc.

Au mai participat șefi ai cultelor religioase din Pakistan, din Siria, Maroc, etc. Deasemeni au participat reprezentanți ai feluritelor organizații religioase ca: baronul Allard din Belgia; D-na profesor Fassbinder din Germania de Vest, profesorul de

1) Cuvîntarea rostită de Părintele Alexandru Ionescu cu prilejul Dărilor de Seamă a delegației R.P.R. la sesiunea de la Stockholm a Consiliului Mondial al Păcii.

teologie Hertz și superiorul Consiliului Bisericilor, Dr. Lotz, din R. D. Germană și alții.

Această diversitate a cultelor religioase reprezentantă la sesiunea de la Stockholm a Consiliului Mondial al Păcii, a dovedit încă odată că nobila idee a păcii și conviețuirii pașnice între popoare, promovată de Consiliul Mondial al Păcii, a înfrățit sub flamurile ei pe slujitorii Bisericilor și credincioșii din întreaga lume.

Mulți dintre reprezentanții cultelor au luat cuvîntul de la tribuna Consiliului Mondial sau la lucrările comisiilor.

Dintre vorbitorii la tribuna Consiliului, am reținut cuvîntarea I.P.S. Mitropolit Nicolae care a strînit un viu interes, a pastorului Sven Hektor din Suedia, a profesorului Armstrong din Islanda, a profesorului Hromadka, a reverendului Willians din India, etc.

Alături de ceilalți membri și invitați ai Consiliului Mondial al Păcii, acești cinstiți și conștienți slujitori ai cultelor — în numele credincioșilor respectivi, și-au dat adeviziunea lor cinstită și hotărîtă pentru susținerea și întărirea acestei sfinte și nobile acțiuni de apărare a păcii popoarelor.

«Noi sîntem conștienți — a mărturisit pastorul Sven Hektor din Suedia — că ne găsim acum într-un moment decisiv. Vom putea continua cu succes pe acest drum care duce la destinarea internațională, sau vom fi obligați din pricina noulor comploturi împotriva păcii să ne retragem de pe pozițiile cîștigate? A sosit ziua — a continuat el — cînd popoarele trebuie să acționeze din toate puterile pentru a se face cunoscută năzuința lor spre soluționarea chestiunilor care întunecă drumul unei desăvîrșite destinderi internaționale. Avem astăzi mult de apărat, dar avem încă destul de mult pentru a cîștiga viitorul».

«Reamintim că unitatea noastră pentru apărarea păcii nu se teme de niciun obstacol — a afirmat I.P.S. Mitropolit Nicolae — și că arma spirituală de care noi dispunem, încrederea, adevărul, nu a slăbit cu nimic și nu a îmbătrînit. Să fim neobosiți păstrînd iubirea și pacea, să fim unanimi în a susține cele mai frumoase aspirații ale umanității, să fim hotărîți în nădejdea noastră de a cîștiga victoria, căci a lupta pentru pace înseamnă a învinge».

Dragi prieteni,

Despre lucrările și documentele adoptate de Sesiunea Consiliului Mondial de la Stockholm, s-a vorbit în acest loc cu destulă claritate și competență de către antevorbitorii mei. Precizez că aceste documente ale sesiunii au fost adoptate cu entuziasm și în unanimitate de către participanții la lucrările ei. Lucrările acestei sesiuni au avut loc într-o vreme în care forțele păcii din lume au înregistrat mari succese. Totuși forțele întunecate ale războiului și ale vărsătorilor de sînge nu s-au liniștit. Împotriva voinței popoarelor, împotriva voinței a sute și sute de milioane de oameni ai păcii, monștrii umanității se pregătesc cu ardoare pentru a reaprinde focul unui nou măcel mondial. Ei pregătesc reînarmarea Germaniei.

Hotărîrile adoptate la Stockholm, reamintesc popoarelor să nu îngăduie ca ireparabilul să fie săvîrșit. Căci flagelul pustitor al războiului — cu puterea demonică a armelor de distrugere din zilele noastre — amenință pe fiecare dintre noi, fie el laic sau credincios, creștin sau mozaic, musulman sau budist. Să ridicăm în fața provocatorilor de noi măceluri zidul de netrecut al unității sutelor de milioane de iubitori de pace.

Slujitorii cultelor religioase din țara noastră și de pretutindeni au datoria și misiunea, după exemplul celor care au participat la sesiunea de la Stockholm, să fie prezenți în această sfințită și mare acțiune, căci Dumnezeu, în care credincioșii tuturor credințelor își pun nădejdea lor, pretinde și îndeamnă ca viața să fie apărată, iar nu distrusă.

Slujitorii cultelor din țara noastră în marea lor majoritate sînt înrolați în această sfințită acțiune. Ei sînt îndemnați în aceasta de faptul că întreg poporul este hotărît să apere cauza păcii, cum și de faptul că conducătorii lor sufletești le-au adresat deseori îndemnuri și sfaturi să sprijine cu însuflețire această mare cauză a apărării vieții de urgență a războiului.

Ei cunosc alături de credincioșii lor și de ceilalți cetățeni ai patriei noastre grozăviile celor două războaie din prima jumătate a secolului nostru provocate de militarismul german. Ei își dau seama că intențiile criminale ale unor guverne din apus de a reînarma Germania occidentală, crează pericolul unui nou măcel mondial.

De aceea ei au primit cu satisfacție documentele Sesiunii Consiliului Mondial al Păcii de la Stockholm, cum și hotărârile Conferinței de la Moscova și sint hotărâți alături de credincioșii lor, laolaltă cu toți cetățenii patriei, să zădărnicească planurile celor care atentează la libertatea, la suveranitatea, la securitatea patriei noastre și la cauza păcii. Toate Bisericile din țara noastră își exprimă hotărârea fermă de a fi una cu întregul popor în acest moment hotărîtor al bătăliei pentru pace, pentru viață.

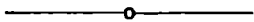
Ne vom închina toată puterea noastră de muncă pentru ca hotărârile și documentele amintite să fie cunoscute și însușite de toți credincioșii, căci aceste hotărâri ne dau garanția unui viitor fericit și prosper al patriei noastre — al poporului nostru ca și al tuturor popoarelor Europei și întregii lumi.

Totodată, ne dăm seama că acum este timpul faptelor, că pentru a fi cu adevărat «făcători de pace» trebuie să luptăm activ pentru izbînda ei, să facem din patria noastră un bastion tot mai puternic al păcii. Pentru a apăra patria-mamă care ne-a dat libertăți și drepturi nevisate secole de-a-rîndul de poporul nostru, nu vom precupeți — la nevoie — nicio jertfă.

Privind cu mulțumire la rezultatele fericite de pînă acum ale mișcării mondiale pentru apărarea păcii, slujitorii cultelor din țara noastră găsesc în acest fapt un imbold care să-i facă mai hotărâți, mai devotați, cauzei apărării păcii.

Nu vom uita niciodată cuvintele rostite la Stockholm de către I.P.S. Mitropolit Nicolae: «A lupta pentru pace înseamnă a învinge!».

Trăiască pacea!

DUPĂ CONSFĂTUIREA DE LA MOSCOVA A REPREZENTANȚILOR CELOR OPT ȚĂRI EUROPENE

La Moscova, între 29 noiembrie și 2 decembrie 1954, s-au desfășurat lucrările Consfătuirii reprezentanților U.R.S.S., Poloniei, Cehoslovaciei, R.D. Germane, Ungariei, României, Bulgariei și Albaniei în problema securității colective în Europa și a asigurării păcii pe continentul nostru, ca urmare a acordurilor de la Londra și Paris, care țintesc la reinvierea militarismului german revanșard.

Cititorii noștri pot afla comentarii largi în legătură cu lucrările Consfătuirii de la Moscova, în cuprinsul acestei reviste.

Inserăm aci, ca un ecou al acestei Consfătuirii, „Glasul Bisericii Ortodoxe Ruse“, după ziarul „Izvestia“ din 10 decembrie 1954.

Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse, în frunte cu Înalt Prea Sfîntul Patriarh Alexei al Moscovei și întregii Rusii, „crezînd în înalta misiune a omului și a omenirii“, adresează creștinilor din toate țările europene și ale celorlalte continente, Apelul fierbinte de a lua apărarea sistemului de securitate colectivă a popoarelor și de a condamna politica „de pe poziții de forță“, care este potrivnică spiritului creștin.

Iată textul acestui Apel:

„În momentul de față, cînd speranța generală în coexistența pașnică a popoarelor este întunecată de umbra sinistră a acordurilor de la Londra și Paris, care urmăresc să înarmeze pînă în dinți Germania occidentală, Biserica Ortodoxă Rusă dorește să amintească popoarelor europene și tuturor celorlalte popoare grozăviile prin care au trecut majoritatea acestora în

trecutul apropiat, cînd fiara războiului, întruchipată în fascismul german, a nimicit zeci de milioane de vieți omenești și a provocat în Europa distrugerii ireparabile.

Invățămintele acestui dezastru s-au vădit în năzuința fermă a tuturor popoarelor spre pace. În puternica Mișcare pentru apărarea păcii au început să se dezvolte legături de prietenie care, aidoma unor numeroase punți au unit toate forțele iubitoare de pace ale omenirii contemporane. Succesele luptei pentru coexistența pașnică s-au conturat atît de limpede încît, în timp ce într-o parte a spărturii care a împărțit țările planetel noastre au început să se formeze alianțe militare, în cealaltă parte a luat naștere ideea securității colective, care și-a găsit expresia în convocarea Conferinței de la Moscova a țărilor europene pentru asigurarea păcii și securității în Europa.

Datorită acestei Conferințe, starea lucrurilor s-a clarificat într-atîta, încît popoarele pot acum să facă cu ușurință alegerea hotărîtoare, deoarece aceluia care doresc cu adevărat pace, nu le este greu să aleagă între pace și război. Pentru conștiința religioasă, care este nedespărțită de spiritul păcii, este de asemenea evident că un sistem de securitate colectivă a popoarelor le oferă acestora experiența unei comunități care poate nu numai să le apere împotriva agresiunii, dar și să le subordoneze legii morale a colaborării și a ajutorului reciproc în toate domeniile vieții. Nu este mai puțin evident și caracterul nefast al reinvierii militarismului german care a și înscris în istorie multe pagini sîngeroase.

Bisericii Ortodoxe Ruse, care păstrează și răspîndește mărețele porunci ale lui Hristos și crede în ele, i-a fost întotdeauna proprie „hotărîrea de a binecuvînta pacea“.

Iată de ce Biserica Ortodoxă Rusă, care are o experiență de mai bine de o mie de ani în propovăduirea și apărarea păcii, binecuvîntează dorința puternică de pace a reprezentanților celor opt țări europene, participante la Consfătuirea de la Moscova, și este pătrunsă de hotărîrea să sprijine poporul în năzuința lui de apărare față de agresiune.

Crezînd în înalta misiune a omului și a omenirii, ea adresează creștinilor din toate țările europene și ale celorlalte continente apelul fierbînt de a condamna politica „de pe poziții de forță“, potrivnică spiritului creștin și de a face totul pentru a îndemna guvernele lor la tratative cu privire la rezolvarea pașnică a problemelor germane, care s-a complicat atît de mult“.

„Glasul Bisericii Ortodoxe Ruse“ este glasul a multe milioane de creștini din lumea întregă.

El este și glasul Bisericii Ortodoxe Romîne, care s-a făcut cunoscut, și de data aceasta, prin Pastorale adresate de Înălții ei Ierarhi, clerului și credincioșilor, cu prilejul Sfințelor Sărbători ale Nașterii Domnului, — precum se arată chiar în paginile care deschid numărul de față al acestei reviste.

REDACȚIA

STUDII

PROTOEVANGHELIA LUI IACOB

În duminica dinaintea de Nașterea Domnului, Sfânta noastră Biserică prăznuiește pe Sfinții Părinți. Pericopa evanghelică este cea din Sf. Evanghelist Matei, cap. I, v. 1-25, unde se vorbește despre genealogia după trup a Domnului.

Genealogia după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, așa cum o găsim în Sf. Matei I, 1-16, începe cu Avraam și se termină cu Iosif, căci în vers. 16 citim: «Iacob a născut pe Iosif, bărbatul Mariei, din carea (din Maria) s-a născut Iisus, cel ce se numește Hristos». Textul, așa cum ni-l înfățișează Sf. Evanghelie după Matei, prezintă o asimetrie. Într-adevăr, autorul, trasind linia genealogiei după trup a Domnului, pentru ca nu cumva să lase să se creadă că Iosif este tatăl după trup al Mântuitorului Hristos, introduce pe Sf. Fecioară Maria și arată că Domnul s-a născut dintr-însa.

Dintre celelalte Sf. Evanghelii, numai Evanghelia după Sf. Luca ne mai înfățișează linia genealogică a Domnului; de data aceasta, însă, începând cu Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos și terminând cu Adam, adică folosindu-se de un procedeu cu totul invers de acela pe care îl găsim la Sf. Matei. Distincțiunea dintre Domnul și arborele Său genealogic, după trup, o face însă și Sf. Evanghelist Luca, tot atât de categoric, spunând: «Și acesta era Iisus, care începuse a fi ca de vreo treizeci de ani, fiind, după cum se credea, fiul lui Iosif...», etc.» (III, 23).

Originea mai presus de fire și întruparea minunată a Domnului ni le relatează Sfintele Evanghelii într-alte părți (Matei I, 18-II, 22; Luca I, 26-28-II, 1-39, care ne istorisește și nașterea Sf. Ioan Botezătorul I, 5-26, și întâlnirea dintre Sf. Fecioară Maria și Sf. Elisabeta, mama Sfântului Ioan Botezătorul I, 29-80). Și, dacă din locurile indicate rezultă în chip sigur că Sf. Fecioară Maria este ușa prin care Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, coborându-se din dumnezeiasca slavă, a binevoit, din dragostea nesfârșită față de oameni să intre în viața omenească, «făcându-se om», nu este mai puțin adevărat că în legătură cu originea Sf. Fecioare Maria, ca și cu o seamă de fapte în legătură cu cinstea de care s-a bucurat din partea lui Dumnezeu și cu împrejurările în care a devenit Maică a Fiului lui Dumnezeu, Sf. Evanghelii sînt foarte sărace în amănunte.

Nevoia de a împlini aceste «goluri» este o necesitate a sufletului omenesc, cercetător și curios din fire, chiar atunci cînd este luminat de harul credinței. Printre scrierile care circulau la începutul creștinismului și despre care ne amintește și Sf. Evanghelist Luca (I, 1-4), vor fi existat, desigur, unele, care vor fi încercat să satisfacă din plin această curiozitate a sufletului omenesc. Dar dintre ele nu ni s-a păstrat nici una, în forma inițială. Biserica creștină a înregistrat și literatura creștină păstrează, încă, o serie de scrieri de mai târziu, care nu este exclus ca să redea, mai mult sau mai puțin exact, scrierile despre care ne istorisește Sf. Evanghelist Luca. Din nefericire însă, în majoritatea acestor scrieri, pe care Biserica le-a considerat încă de la început ca «apocrif», imaginația ia de multe ori căi atât de întortochiate, faptele sînt atât de denaturate și tendințele centrifuge atât de vizibile, încît citirea lor, chiar măcar ca scrieri zlditoare de suflet, nu este fără de primejdii pentru viața duhovnicească creștină.

Printre toate aceste scrieri, una se deosebesc cu totul. Este Evanghelia apocrifă, cunoscută sub numele de «Protoevanghelia lui Iacob». Ea vrea să fie o «isto-

rie», iar după amănunțele pe care ni le dă în ultimul capitol, intenționează să ne facă să credem că ar fi opera Sf. Apostol Iacob cel mic. Cercetările literare care s-au făcut asupra ei au dovedit, însă, că autorul ei este un creștin provenit dintre iudei, care a trăit în primele decenii ale sec. II în mediul creștin din Asia mică, sau din Egipt. «Protoevanghelia lui Iacob» a fost cunoscută și de Origen, care face mențiune de ea în Comentariul la Matei 10, 7, și de Sf. Justin Martirul, la care găsim urme din ea în Apologia I, 63, și în Dialogul cu iudeul Tifon 78, 109. Stilul acestei scrieri este mult mai curat decît acela al altor Evangheliî apocrife, iar povestirea este mult mai curgătoare și mai atrăgătoare. «Forma literară a acestei scrieri, tonul serios și simplu al istorisirii și tendința pioasă care o caracterizează, au făcut să aibă o răspîndire excepțională și o mare influență», zice un cercetător adinc al literaturii creștine¹⁾.

«Protoevanghelia lui Iacob» vorbește despre părinții Sf. Fecioare Maria, care pentru prima dată sînt arătați aici cu numele de Ioachim și Ana; despre nașterea Sfintei Fecioare; trăirea ei la templu; incredințarea ei, de către mai-marul templului, în grija lui Iosif; Buna Vestire, spaima bătrînului Iosif, cînd înțelege că Sf. Fecioară este pe punctul de a deveni mamă; judecarea la templu a lui Iosif și a Sf. Fecioare; Nașterea Domnului; uciderea pruncilor de către Irod; căutarea de către trimișii lui Irod a Sf. Ioan Botezătorul, pentru a fi ucis și el, și uciderea lui Zaharia, tatăl Sfîntului Ioan Botezătorul. Sînt redată o mulțime de amănunte, care caută să întregească laconismul istorisirii Sfintelor Evangheliî. De multe ori, însă, întîlnim greșeli atît de însemnate, încît nu ne mai rămîne nici o îndoială că un contemporan al lucrurilor istorisite, nu putea, în nici un caz, să le săvîrșească.

Pentru că cea mai mare parte din cuprinsul «Protoevangheliî lui Iacob» este în legătură cu marile evenimente pe care le sărbătorește acum creștinătatea — e vorba de Nașterea Domnului și uciderea pruncilor de către Irod —, am socotit oportun să infățișăm aici, în traducere romînească, textul acestei minunate cărți de zidire sufletească²⁾.

I. În istoriile celor douăsprezece triburi ale lui Israel³⁾ se arată că Ioachim era un bărbat foarte bogat și că el aducea întotdeauna la templu darurile lui de două ori mai mult decît era dator⁴⁾, spunînd: «Ceea ce-mi prisosește mie, să fie pentru întregul popor, iar ceea ce este pentru iertarea mea, să fie Domnului spre ispășirea mea».

Cînd s-a apropiat ziua cea mare a Domnului⁵⁾, și filii lui Israel au adus la templu darurile lor, Ruben⁶⁾ a venit întru întîmpinarea lui și i-a zis: «Nu ți se cade ție să aduci cel dintîi darurile tale, pentrucă nu ai lăsat urmași în Israel». Atunci Ioachim s-a întristat foarte mult și s-a dus la cei ce țineau cronicile celor douăsprezece triburi ale lui Israel⁷⁾, zicînd: «Vol căuta să văd cronicile lui Israel, și dacă numai eu singur nu am lăsat urmași în Israel». Și a cercetat și a găsit că toți dreptii au lăsat urmași în Israel. Și și-a adus aminte de Patriarhul Avraam, că numai la adînci bătrînețe i-a daț Dumnezeu pe fiul lui, Isaac. Și Ioachim s-a întristat

1. F. A. Cayre A. A., *Précis de Patrologie*, Paris, Tournai, Rome, 1927, vol. II, pagina 154.

2. Textul «Protoevangheliî lui Iacob» este luat din Gerardus Rauschen, *Monumenta Minori Saeculi Secundi*, fasc. tertius, ed. altera, emendata (*Florilegium Patristicum*), Bonnae, MCMXIV, pp. 57-84.

3. Prin cuvintele acestea, autorul vrea să arate că pentru fiecare dintre cele douăsprezece triburi ale lui Israel ființa cite un fel de cronică, în care se însemnau evenimentele cele mai de seamă din viața tribului și care constituia, în același timp, și un fel de catagrafie a tribului, în care se specifica situația materială a fiecărui membru al tribului, cum și țînuta lui morală, în raport cu ceilalți membri.

4. Aici se arată dărnicia lui Ioachim, care aduce nu numai darurile cerute de lege, ci și altele, la care nu-l obliga, nimeni din afară, ci numai conștiința lui proprie.

5. Care era «ziua cea mare a Domnului», autorul nu ne spune. Prin aceste cuvinte trebuie, însă, să înțelegem una dintre marile sărbători ale poporului iudeu.

6. Autorul vrea să ne incredințeze că Ruben era preot la templul lui Iehova. Comp. și cap. VI.

7. Aici se confirmă din nou existența unui oficiu, însărcinat cu țînerea genealogiilor triburilor lui Israel, așa cum se arată și la începutul istorisirii.

foarte mult și nu s-a mai arătat soției lui, ci s-a dus în pustiu ⁸⁾ și ridicându-și acolo cortul său, a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți, zicînd întru sine: «Nu voi pleca de aici nici din cauza foamei, nici din cauza setei, pînă ce Domnul Dumnezeu nu mi se va arăta și rugăciunea va fi hrana mea și băutura mea».

II. Iar soția lui, Ana, plîngea acum de două ori mai mult și de două ori mai mult își lovea pieptul, zicînd: «Voi plînge și văduvia mea, voi plînge și lipsa de copii». Cînd s-a apropiat ziua cea mare a Domnului, Iudita, servitoarea ei, i-a zis: «Cîtă vreme îți vei mai umili sufletul? Iată s-a apropiat ziua cea mare a Domnului și nu se mai cade să jelești. Ia diadema aceasta, pe care mi-a dat-o Stăpîna la care am lucrat mai înainte, și pe care eu nu o pot purta, fiindcă sînt servitoare, iar diadema este vrednică de capul unei împărătese». Dar Ana a zis: «Du-te de la mine. Eu nu am făcut niciodată asemenea lucruri și Domnul, cu toate acestea, a umilit sufletul meu foarte. Nu cumva ți-a dat aceasta vreun făcător de rele, și acum vii ca să mă faci părtașe la păcatul tău?». Și Iudita i-a răspuns: «Nu cumva vrei să-ți mai și jur, după ce Domnul a închis pîntecele tău ca să nu ai urmași în Israel?». Atunci Ana s-a îndurerat mult și dezbrăcîndu-și îmbrăcămintea de doliu și pietă-nîndu-și părul capului, a îmbrăcat îmbrăcămintea ei de mireasă, iar către ceasul al nouălea ⁹⁾ s-a dus să se plimbe în grădina ei. Și s-a oprit la un dafin și s-a așezat sub el și a început să roage pe Stăpînul, zicînd: «Dumnezeu părinților noștri, binecuvîntază-mă și ascultă rugăciunea mea, așa cum ai binecuvîntat pîntecele Sarei și i-ai dat ei de fiu pe Isaac».

III. Și privind către cer, privirea i-a fost atrasă de un cuib de vrăbii care se găsea în dafin și i s-a umplut inima de jale și a zis întru sine: «Vai mie! Cine m-a născut? Ce pîntece m-a dat la iveală? Că m-am născut ca un blestem înaintea fiilor lui Israel și sînt defăimată și m-au alungat afară din templul Domnului! Vai mie! Cu cine m-am asemănat? Nu m-am asemănat nici măcar cu păsările cerului, căci și păsările cerului sînt fecunde înaintea Ta, Doamne! Vai mie! Cu cine m-am asemănat? Nu m-am asemănat nici măcar cu fiarele pămîntului, căci și fiarele pămîntului sînt fecunde înaintea Ta, Doamne! Vai mie! Cu cine m-am asemănat? Nu m-am asemănat nici măcar cu apele acestea, căci și apele acestea sînt fecunde înaintea Ta, Doamne! Vai mie! Cu cine m-am asemănat? Nu m-am asemănat nici măcar cu pămîntul acesta, căci și pămîntul își dă roadele sale la timpul său și Te binecuvîntază, Doamne!».

IV. Și iată că ingerul Domnului a venit înaintea ei, zicîndu-i: «Ana, Ana, Domnul a auzit rugăciunea ta și vei lua în pîntece și vei naște și se va vorbi de sămînța ta în toată lumea». Iar Ana a zis: «Pe Dumnezeul cel viu, că dacă voi naște fie fiu, fie fiică, îl voi aduce ca dar Domnului Dumnezeuului meu și va fi slujind Lui în toate zilele vieții sale». Și iată, au venit la ea doi soi, zicîndu-i: «Ioachim, bărbatul tău vine acasă cu turmele lui. Căci ingerul Domnului s-a pogorit la el și i-a zis: Ioachime, Ioachime, Domnul Dumnezeu a auzit rugăciunea ta. Pornește de aici, acasă. Iată, soția ta, Ana, va zămisi prunc!». Și Ioachim venind la turmele lui, a chemat pe păstori, zicîndu-le: «Aduceți-mi aici zece mielușele fără de pată și curate, și acestea vor fi ale Domnului Dumnezeului meu, și aduceți-mi doisprezece viței tineri și aceștia vor fi pentru preoți și pentru adunarea bătrînilor, ei o sută de berbeci pentru tot poporul». Și iată că Ioachim a venit cu turmele lui, iar Ana ședea la poartă și a văzut pe Ioachim venind, și alergînd înaintea lui, i s-a prins de grumaji, zicîndu-i: «Acum știu că Domnul Dumnezeu m-a binecuvîntat foarte. Căci iată, cea care pînă acum era văduvă, nu mai este văduvă și cea care era fără copii, va lua în pîntece». Iar Ioachim s-a odihnit prima zi în casa lui.

V. A doua zi a adus darurile lui, zicînd întru sine: «Dacă Domnul Dumnezeu se va milostivi de mine, să-mi arate lămurit acest lucru, placa de aur a preotului ¹⁰⁾. Și Ioachim a adus darurile lui și s-a uitat cu băgare de seamă la placa de aur a preotului, atunci cînd acesta s-a suit la altarul Domnului, și nu a văzut păcat pe ea. Și Ioachim a zis: «Acum știu că Domnul s-a milostivit de mine și mi-a iertat

8. Retragerea în pustiu a lui Ioachim se pare: că a fost fără știrea soției lui, Ana.

9. Ceasul al nouălea de aici, echivalează cu ora 15 (3 p. m.) de la noi, așa cum în limbaj bisericesc se numește pînă în zilele noastre ora aceasta.

10. Aici este vorba de placa de aur pe care o purta marele preot, și pe care erau gravate cuvintele «Sfînt Domnului». Pentru amănunte a se vedea Exod XXXVIII, 36 și 38.

toate păcatele»¹¹). Și s-a coborît de la templul Domnului îndreptat, și s-a dus la casa lui. Cît privește pe Ana, i s-au împlinit lunile ei și în luna a noua a născut. Și a întrebat pe moașe: «Ce am născut?». Iar moașa i-a zis: «O fată!». Atunci Ana a grăit: «Măritu-s-a sufletul meu în ziua aceasta!». Și împlinindu-se numărul covenit de zile, Ana s-a curățat și a dat sîn copilei și a chemat numele ei Maria.

VI. Iar copila creștea și se întărea din zi în zi. Cînd a împlinit șase luni, mama ei a așezat-o jos, ca să încerce dacă se ține pe picioare. Și copila făcînd șapte pași, a venit la sînul ei. Și Ana, ridicînd-o în sus, a zis: «Pe Dumnezeu cel viu! Nu vei mai umbra pe pămîntul acesta pînă ce nu te voi duce la templul Domnului». Și a făcut slujbă de sfințire în casa ei și nu lăsa să treacă prin ea nimic din ceea ce era lucru comun sau necurat. Și chema pe fiicele cele nevinovate ale evreilor și se juca, cu ea. Cînd copila a împlinit un an, atunci Ioachim a făcut un ospăț mare, la care a chemat pe preoți și pe cărturari, adunarea bătrînilor și tot poporul lui Israel. Și a adus Ioachim pe copilă înaintea preoților și au binecuvîntat-o, zicînd: «Dumnezeul părinților noștri, binecuvîntează copila aceasta și dă-i ei nume vestit în veci, întru toate neamurile». Iar poporul a adăugat: «Fie, fie, Amin». Și a adus-o și înaintea arhierelor și au binecuvîntat-o, zicînd: «Dumnezeul înălțimilor, privește asupra acestei copile și o binecuvîntează cu cea mai de pe urmă dintre binecuvîntări, care nu mai are vreo alta, care să o urmeze. Și mama ei a luat-o și a dus-o în locul cel sfînt al cămăruței ei, și i-a dat sîn. Și a adus Ana cîntare Domnului Dumnezeu, zicînd: «Cînta-voi Domnului Dumnezeu meu cîntare, că a privit asupra mea și a îndepărtat de la mine defăimarea vrăjmașilor mei. Și mi-a dat mie Domnul rodul unic și bogat al dreptății Lui, înaintea Lui. Cine va vesti fiilor lui Ruben¹²) că Ana alăptează. Auziți, auziți, voi cele douăsprezece triburi ale lui Israel, că Ana alăptează!». Și a culcat copila în cămăruța sfințeniei ei și a ieșit de acolo și slujea celor de la ospăț. Și terminîndu-se ospățul, cel ce luaseră parte la el, au plecat bucurîndu-se și slăvind pe Dumnezeu lui Israel.

VII. Lunile copilei se înmulțeau. Cînd copila s-a făcut de doi ani, Ioachim a zis: «Să o ducem la templul Domnului, ca să ne împlinim făgăduința pe care am făcut-o, ca nu cumva să trimită Domnul ceva asupra noastră, și darul nostru să nu mai fie bine primit». Dar Ana a zis: «Să mai așteptăm să împlinească trei ani, ca nu cumva copila să plîngă după tatăl, sau după mama ei». Și Ioachim a grăit: «Să mai așteptăm». Cînd copila s-a făcut de trei ani, Ioachim a zis: «Chemați fiicele cele nevinovate ale evreilor și fiecare să ia cite o făclie și să stea cu făclile aprinse, ca nu cumva copila să se întoarcă înapoi, ci inima ei să fie robită de templul Domnului. Și au făcut astfel, pînă au ajuns la templul Domnului. Și a primit-o acolo preotul și îmbrățișînd-o a binecuvîntat-o și i-a zis: «Mărit-a Domnul numele tău, întru toate neamurile; căci prin tine, în cele din urmă zile, va arăta Domnul răscumpărarea Lui, fiilor lui Israel. Și s-a oprit pe treapta a treia a altarului¹³) și Domnul Dumnezeu a pus asupra ei har, iar ea sălta din picioare și a prins dragoste de ea toată casa lui Israel.

VIII. Și s-au coborît părinții ei minunîndu-se și lăudînd pe Dumnezeu Stăpînul, căci copila nu s-a întors înapoi¹⁴). Iar Maria, la templul Domnului, era întocmai ca o porumbiță crescută cu grijă și primea hrană din mîna ingerului. Cînd a împlinit doisprezece ani, preoții au ținut sfat, zicînd: «Iată, Maria s-a făcut de doisprezece ani, trăind la templul Domnului. Acum, ce vom face cu ea, ca nu cumva datorită naturii ei de fată, să pîngărească sfințenia Domnului?». Și au zis arhiere-

11. Ca și boala și suferința, tot așa și lipsa de copii era considerată în vremea aceea o consecință a păcatului.

12. Comp. cu cap. I.

13. Altarul templului din Ierusalim avea 15 trepte (vezi Ios. Flaviu Bell, Jud. V, 3). La urcarea solemnă a acestor trepte, se cînta pentru fiecare treaptă cite o cîntare, alcătuită dintr-un psalm. Pentru aceasta erau întrebuițuți psalmii 126-134, care în Sf. Scriptură au ca titlu cuvintele: «O cîntare de suire», sau «O cîntare de suire a lui David».

14. Incepînd de aici, nu mai găsim vorbindu-se nimic despre părinții Sfintei Fecioare Maria. Lucrul pare cu totul curios, dacă ținem seamă de împrejurările din viața de mai tîrziu a Sf. Fecioare. Totuși, ținînd seamă de scopul urmării de autor, și care este acela de a înfățișa pe Sfînta Fecioară ca pe o ființă asupra căreia harul și purtarea de grijă a lui Dumnezeu s-a revărsat din plin, încă din frageda sa copilărie, această omisiune este ușor explicabilă.

ului: «Tu stai la altarul Domnului, intră și roagă-te cu privire la ea și ce-ți va arăta ție Domnul, aceea să facem». Și arhiereul a intrat, luînd cu el veșmîntul cel cu doi-sprezece clopoței¹⁵), în Sfînta Sfîntelor și s-a rugat, cu privire la ea. Și, iată, îngerul Domnului a venit înaintea lui și i-a zis: «Zaharia¹⁶), ieși de aici și adună pe văduvii din popor și fiecare dintre ei să aducă cite un toiag. Și acelaia căruia îi va da Domnul semn, dă-i-o ca femeie¹⁷). Deci, au ieșit vestitori în tot ținutul Iudeei și trîmbița Domnului a sunat și s-au adunat toți.

IX. Iosif, lăsîndu-și barda deoparte, a ieșit întru întîmpinarea lor. Și adunîndu-se cu toții au venit către arhiereu, luînd fiecare cite un toiag. Arhiereu, adunînd toiagele tuturor, a intrat în Sfînta Sfîntelor și s-a rugat. După ce a terminat rugăciunea, a luat toiagele și ieșind, a împărțit cite unul fiecăruia. Și nici un semn nu era pe ele. Cel din urmă toiag i-a fost dat lui Iosif. Și iată că din toiagul acesta a ieșit un porumbel și s-a așezat pe capul lui Iosif. Deci, preotul i-a zis lui Iosif: «Tu ai fost ales ca să primești pe fecioara Domnului în păstrarea ta»¹⁸). Dar Iosif s-a împotrivit, zîcînd: «Eu am feciori și sînt bătrîn, iar ea este prea tînără. Să nu cumva să devin de risul fiilor lui Israel». Și preotul i-a zis lui Iosif: «Teme-te de Domnul Dumnezeuul tău și adu-ți aminte de cite a făcut Dumnezeuul lui Datan, lui Aviron și lui Core, în ce fel pămîntul s-a deschis și au fost înghițiți, din cauza împotrivirii lor. Și acum, teme-te, Iosif, ca nu cumva să se întîmple aceste lucruri și cu casa ta». Iar Iosif, plin de teamă fiind, a luat-o pe ea în păstrarea lui. Deci, Iosif a zis Mariei: «Iată, te-am luat din templul Domnului și acum te voi lăsa în casa mea, căci mă duc să lucrez la lucrările mele de ridicări de case¹⁹), și mă voi întoarce la tine. Domnul să te aibă în pază!».

X. S-a întîmplat cîndva să aibă loc un sfat al preoților, care au zis: să facem o perdea în templul Domnului. Și mai-marele preoților a grăit: «Chemați la mine fecioare nepătate din tribul lui David». Iar slujitorii au mers de au căutat și au găsit șapte fecioare. Dar mai-marele preoților și-a adus aminte de copila Maria, că și ea era din tribul lui David²⁰), și că era nepătată. Deci, slujitorii s-au dus și au chemat-o și pe ea. Și le-au adus în templul Domnului, iar preotul a zis: «Trageți-mi la sorți cine va coase aurul și amiantul, visonul și iacintul, purpura și porfira cea scumpă». Asupra Mariei a căzut sorțul să coasă porfira cea scumpă și purpura, și luîndu-le, s-a dus acasă la ea. Și, în timpul acela s-a întîmplat ca Zaharia să amuțească, iar locul lui la templu l-a luat Samuel²¹), pînă cînd Zaharia a vorbit din nou. Iar Maria, care luase purpura, a început să coasă.

XI. Odată, luînd urciorul, s-a dus să-l umple cu apă. Și iată, un glas i-a zis: «Bucură-te, ceea ce ești plină de dar, Domnul este cu tine! Binecuvîntată ești tu între femei!». Atunci ea s-a uitat în dreapta și în stînga, să vadă de unde vine glasul, și umplîndu-șe de spaimă, s-a întors la casa ei, unde, lăsînd urciorul deoparte și luîndu-și lucrul în mînă, s-a așezat pe scaunul ei și a început să coasă. Și iată,

15. Cf. Exod XXVIII, 31 sq.

16. Aici Zaharia, tatăl Sf. Ioan Botezătorul, este arătat ca arhiereu, deși se știe în chip hotărît că nu a îndeplinit niciodată o astfel de funcțiune înaltă.

17. Cu toate că textul sună astfel nimic nu ne poate determina să credem că Sf. Fecioară Maria a fost încredințată bătrînului Iosif ca soție. Din felul cum decurge istorisirea mai departe, ne încredințăm că Sfînta Fecioară a fost dată lui Iosif ca să-i poarte de grijă de mica lui gospodărie și ca, la rîndul său, Iosif să o aperse și să o păzească mai departe tot atît de curată, precum era pe cînd a primit-o de la templu. Dacă ar fi fost vorba despre o căsătorie normală, atunci nu era nici un motiv ca cel de la templu să o încredințeze ca soție unui bătrîn, ci ar fi dat-o unui tînăr, căci, dată fiind bunăstarea materială a părinților Sfîntei Fecioare, ea ar fi fost o soție rîvnită de mulți filii ai lui Israel.

18. Ceea ce se arată aici confirmă din nou ce s-a spus în nota de mai sus.

19. În text se spune: «să clădesc clădirile mele».

20. Aici se arată pentru prima oară că Sf. Fecioară Maria era din tribul lui David.

21. După cum Zaharia, tatăl Sf. Ioan Botezătorul, nu a fost niciodată arhiereu, tot astfel nici Samuel. De aici dovada cea mai categorică cum că autorul acestel istorisiri nu este acela care se arată în capitolul ultim, adică Sf. Iacob, ci cineva care a trăit, și ca timp și ca spațiu, departe de evenimentele pe care le descrie și de locurile în care se petrece acțiunea.

Ingerul Domnului a venit inaintea ei și i-a zis: «Nu te teme, Maria! Căci ai aflat har inaintea Stăpînului tuturor și vei zămăli din cuvîntul Lui». Dar ea, auzind acestea, se gîdea intru sine, zicînd: «Este, oare, cu puțință, să zămălesc de la Domnul Dumnezeu cel viu și să nasc, așa cum orice femeie naște?». Ingerul Domnului, însă, i-a zis: «Nu așa, Maria! Ci puterea Celui Prea Inalt te va umbri; pentru aceasta și Pruncul ce se va naște din tine va fi sînt și se va numi Fiul Celui Prea Inalt. Și-I vei da numele Iisus²²⁾. Căci El va mîntui pe poporul Său de păcatele lor». Atunci Maria a grăit: «Iată robia Domnului, inaintea ta. Fie mie după cuvîntul tău!».

XII. Și a terminat de cusut porfira și purpura și le-a dus preotului. Iar preotul a binecuvîntat-o și i-a zis: «Maria, Domnul Dumnezeu a mărit numele tău și vei fi binecuvîntată în toate neamurile pămîntului». După aceasta, Maria, plină de bucurie s-a dus la Elisabeta, ruda ei, și a bătut la ușe. Deci, Elisabeta auzind, a dat perdeaua la o parte și a alergat la ușe și a deschis, iar văzînd-o acolo pe Maria, a binecuvîntat-o și i-a zis: «De unde mie aceasta, ca să vină la mine Maica Domnului meu? Căci iată, pruncul care este în mîine a sălțat și te-a binecuvîntat». Maria, însă, uitase de taințele despre care îi vorbește el Arhanghelul Gavril și, ridicîndu-și ochii la cer, a grăit: «Cine sînt eu, Doamne, de mă binecuvîntează toate neamurile pămîntului?». Și a rămas trei luni la Elisabeta, și zi de zi plntecele ei devenea din ce în ce mai mare. Deci, umplîndu-se de teamă, Maria a pornit la casa ei și se ascundea din fața fiilor lui Israel. Și era de doisprezece ani, cînd s-au întîmplat taințele acestea.

XIII. Cînd era în luna a șasea, iată, Iosif a venit de la clădirile lui și intrînd în casa lui a găsit-o însărcinată. Deci, și-a lovit fața și s-a aruncat jos pe sac și a plîns cu amar, zicînd: «Cu ce obraz voi mai privi acum către Domnul Dumnezeu meu?» Ce mă voi mai putea ruga pentru fiica aceasta? Că am luat-o fecioară de la templul Domnului, și nu am păzit-o. Cine m-a prigonit? Cine a făcut răul acesta în casa mea și a întinat pe această fecioară? Nu cumva s-a repetat și cu mine istoria lui Adam? Căci după cum, atunci cînd Adam se găsea în rai, a venit șarpele și găsînd pe Eva singură a înșelat-o, tot astfel mi s-a întîmplat și mie». Și Iosif s-a ridicat de pe sac și a chemat pe Maria, și i-a zis: «Tu, care te găseai în purtarea de grijă a lui Dumnezeu, pentru cei ai făcut lucrul acesta și ai uitat de Domnul Dumnezeu tău? Pentru ce ai umilit sufletul meu, tu, care ai fost crescută la Sfînta Sfîntelor și ai primit hrana din mîna Ingerului?». Iar Maria a plîns cu amar, zicînd: «Sînt curată și nu cunosc bărbat». Și Iosif i-a răspuns: «Atunci, de unde este ceea ce ai în pîntecele tău?». Și Maria i-a zis: «Pe Domnul Dumnezeu meu cel viu, că nu știu de unde este».

XIV. Și Iosif s-a umplut de teamă și s-a liniștit din cele spuse de ea, dar se gîdea intru sine, ce să facă cu ea. Deci, Iosif a zis: «Dacă voi ascunde păcatul ei, mă voi găsi împotrîvindu-mă Legii Domnului, iar dacă o voi vîdi inaintea fiilor lui Israel, teamă mi-e ca nu cumva ceea ce este intru ea să fie lucru ingeresc, și atunci mă voi găsi că am dat sînge nevinovat spre judecata morții. Dar ce voi face cu ea? Îi voi da, într-ascuns, drumul de la mine». Și frămîntîndu-se astfel, a venit noaptea. Și iată, Ingerul Domnului i s-a arătat în vis, zicîndu-i: «Să nu te temi de copila aceasta! Căci ceea ce este intru ea, este de la Duhul Sfînt. Și va naște Fiu și vei chema numele Lui, Iisus. Căci El va mîntui pe poporul Lui de păcatele lor²³⁾. Deci Iosif, sculîndu-se din somn a dat slavă Dumnezeului lui Israel, care i-a dat lui un astfel de har, și a păstrat-o mai departe de la sine²³⁾».

22. Deosebirea între felul în care Ingerul Domnului vestește pe Sf. Ana că va naște (cap. IV), și acela în care vestește pe Sf. Fecioară Maria, apare aici în chip răsplat. Sfintei Ana, Ingerul Domnului îi vestește că rugăciunile ei au fost ascultate de Dumnezeu și că ea va rămîne însărcinată și va naște, lucru pe care același Inger al Domnului îi vestește și lui Ioachim, confirmînd cu aceasta nașterea naturală a Sfintei Fecioare Maria, pe cînd aici, Ingerul Domnului vestește Sfintei Fecioare, care se miră, la apariția neașteptată a Ingerului, și de cuvintele lui tainice că: «Puterea Celui PREA INALT te va umbri; pentru aceasta și Pruncul ce se va naște din tine se va numi Fiul Celui Prea Inalt». Este o nouă dovadă că Biserica primară nu numai că nu avea vreo ideile despre «Immaculata conceptio Beatae Mariae Virginis», ci că, în același timp era plină de grijă, ca nu cumva ideea aceasta blasfematorie să prindă rădăcini pe undeva.

23. Textul pe care îl găsim aici se deosebete de cel din Sf. Evanghelii. Comp Matei I, 20, 21.

XV. Când-va a venit la el cărturarul Anna și i-a zis: «Ce-i cu tine, de nu te-ai arătat la adunarea noastră?». Dar Iosif i-a zis: «Am fost obosit de drum și m-am odihnit în ziua întâia». Și s-a întors și a văzut pe Maria, însărcinată. Și s-a dus în grabă la mai-marele preoților și i-a zis: «Iosif, pentru care tu dai mărturie că este om cum se cade, a nelegiuit foarte». Dar preotul l-a întrebat: «Ce înseamnă aceasta?». Și acela i-a răspuns: «Pe fecioara pe care a luat-o de la tine din templul Domnului, a întinat-o, a trăit cu ea și nu a vădit acest lucru înaintea fiilor lui Israel». Deci, preotul, întrebându-l, i-a zis: «A făcut lucrul acesta, Iosif?». Și cărturarul Anna i-a răspuns: «Trimite slujitori și vei găsi pe Fecioară însărcinată». Și ducându-se slujitorii, au găsit așa precum li s-a spus, și au adus-o pe Maria, împreună cu Iosif, la judecată. Deci, mai-marele preoților a întrebat: «Maria, pentru ce ai făcut aceasta și pentru ce ai umilit sufletul tău și ai uitat de Dumnezeuul tău? Tu, care ai fost crescută în Sfânta Sfințelor și ai primit hrană din mîna îngerului, și care ai ascultat cîntările de laudă și ai jucat înaintea Domnului, pentru ce ai făcut aceasta?». Iar Maria a plîns cu amar și a zis: «Pe Domnul Dumnezeuul meu cel viu, că sînt curată înaintea Lui și nu cunosc bărbat». Atunci preotul și zis lui Iosif: «Pentru ce ai făcut acest lucru?». Și Iosif a răspuns: «Pe Dumnezeuul cel viu, că sînt curat cu privire la ea». Dar preotul a zis: «Nu depune mărturie mincinoasă, ci spune adevărul: ai trăit cu ea și nu ai vădit acest lucru înaintea fiilor lui Israel și nu ți-ai plecat capul sub mîna Lui cea puternică²⁴⁾, ca sămința ta să se binecuvinteze». Iar Iosif a tăcut.

XVI. Atunci preotul a zis: «Dă înapoi pe Fecioara pe care ai luat-o din templul Domnului. Iar Iosif s-a umplut de lacrimi. Și preotul a zis: «Vă voi adăpa cu apa de încercare a Domnului și El va vădi păcatele voastre înaintea ochilor voștri²⁵⁾. Deci, luînd din acea apă, preotul a adăpat pe Iosif și l-a trimis într-un loc muntos. Și Iosif s-a întors de acolo nevătămat. A adăpat-o pe Maria și a trimis-o și pe ea într-un loc muntos. Dar și ea a venit de acolo nevătămată. Atunci tot poporul s-a umplut de mirare, că nu s-a vădit păcat întru el. Și preotul a zis: «Dacă Domnul Dumnezeu nu a vădit păcatele voastre, nici eu nu vă judec». Și le-a dat drumul. Și a luat Iosif pe Maria și s-a dus la casa lui, bucurîndu-se și slăvind pe Dumnezeuul lui Israel.

XVII. A venit poruncă de la împăratul August ca să se înscrie toți cei ce erau în Betleemul Iudeei²⁶⁾. Deci, Iosif a zis: «Voi căuta să înscriu pe feciorii mei. Dar cu copila aceasta ce voi face? Cum o voi înscrie? Soția mea? Mi-e rușine să spun aceasta. S-o înscriu ca fiică a mea? Dar toți fiilii lui Israel știu că nu-mi este fiică. Însăși ziua aceasta a Domnului mă va învăța să fac ceea ce volvește Domnul». Și a înșăuat asina și a urcat-o pe Maria pe asină; un fiu al lui trăgea de căpăstru, iar Iosif venea pe urmă. Și s-au apropiat astfel de Betleem, ca la vreo trei mile. Iar Iosif, întorcîndu-se, a văzut-o încruntată și și-a zis întru sine: «Poate că o supără Pruncul care este în ea». Și, după citva timp iarăși s-a întors Iosif și a văzut-o rîzînd, și i-a zis: «Maria, ce se întîmplă cu tine, că văd fața ta cînd rîzătoare, cînd încruntată?». Și Maria i-a zis lui Iosif: «Pentru că văd cu ochii mei două popoare: unul plîngînd și lovindu-și pieptul, și altul bucurîndu-se și veselindu-se». Cînd au ajuns la jumătatea drumului, Maria a zis lui Iosif: «Dă-mă jos de pe asină, căci ceea ce este în mine mă silește să iasă». Și Iosif a coborît-o de pe asină și i-a zis: «Unde de voi duce acum, ca să te ascund de privirile oamenilor, în clipa aceasta, căci locul e pustiu?».

XVIII. Și a aflat în apropiere o peșteră și a dus-o acolo și așezat lângă peșteră pe fiul lui, și ieșind de acolo s-a dus să caute o moașe în ținutul Betleemului.

Și eu, Iosif²⁷⁾, umblam, dar parcă nu umblam. Și am privit în văzduh și am văzut văzduhul înmărmurit. Mi-am ridicat ochii către înălțimea cerului și am văzut cerul stînd pe loc și păsările cerului nemișcate. întorcîndu-mi ochii pe pămînt am văzut un vas mare de frămîntat pîinea și lucrători stînd lângă el, cu mîinile în acel

24. Vezi I Petru V, 6.

25. Cf. Numeri V, 18 și Filon Iudeul, De leg. spect. II, 310.

26. Autorul volvește să ne facă să credem că recensămîntul acesta s-ar fi făcut numai pentru cei din Betleem.

27. De aici și continuînd tot cap. XVIII și XIX, povestirea este făcută de Sf. Iosif. Se crede că partea aceasta este luată din vreo altă lucrare, care circula pe vremea aceea sub numele Sf. Iosif, și în care acesta istorisea personal întîmplările în legătură cu Nașterea Domnului.

vas. Și cei ce frământau plinea, nu frământau, iar cei ce luau din ea nu duceau la cuptor, și cei ce duceau ceva la gura lor nu duceau, ci fețele tuturor priveau cu toatele în sus. Și am văzut oi care alergau, oprite din mers, iar păstorul ridicase mina cu toiagul să le lovească, și mina lui i se oprise în sus. Și m-am uitat la apa izvorului care trecea printre stînci, și am văzut gurile berbecilor aproape de apă, dar nu beau, căci cu țoții își întrerupseseră într-o clipă lucrarea lor.

XIX. Și am văzut o femeie coborînd dintr-un loc muntos și mi-a zis: «Omule, unde te duci?». Și i-am răspuns: «Caut o moașă evreică». Dar ea m-a întrebat: «Spune-mi, ești din Israel?». Și i-am răspuns: «Da». Atunci ea m-a întrebat: «Dar cine este cea care naște în peșteră?». Și eu i-am răspuns: «Cea care este încredințată mie». Și m-a întrebat din nou: «Nu este soția ta?». Atunci eu i-am zis: «Maria este cea crescută la templul Domnului și am primit-o ca femeie; dar nu este soția mea, ci a zămislit de la Duhul Sfînt»²⁸). Și moașa a zis: «Este adevărat lucrul acesta?». La care Iosif i-a răspuns: «Vino și vezi». Și moașa s-a dus cu el. Deci, au ajuns la locul peșterii și iată, un nor luminos umbrea peștera. Și moașa a grăit: «Sufletul meu s-a mărit astăzi, că ochii mei au văzut minuni, că s-a născut mîntuirea lui Israel». Și îndată norul s-a ridicat din peșteră, și în peșteră s-a arătat lumină mare, încît ochii nu o puteau suporta. Și, puțin cîte puțin, lumina aceea s-a retras, pînă ce s-a arătat Pruncul și a început să primească sin de la Maica Lui, Maria. Iar moașa, strigînd, a zis: «Mare este pentru mine ziua aceasta, că am văzut această privește minunată». Ieșind din peșteră, moașa a întîlnit pe Salomea și i-a zis: «Salomeea, Salomeea, am să-ți povestesc o privește cu totul ciudată: o Fecioară a născut, ceea ce este cu totul potrivnic legilor firii». Dar Salomeea a zis: «Pe Dumnezeu meu cel viu, dacă nu voi pune degetul ca să mă încredințez de aceasta, nu voi crede că o fecioară a fost în stare să nască»²⁹).

XX. Și moașa a intrat în peșteră și a zis Mariei: «Odihnește-te acum, căci lupta care te așteaptă nu este mică». Și Salomeea a pus degetul ei să o cerceteze și îndată a început să scoată strigăte și să zică: «Val mie, nelegiuita și necredincioasa! Că am ispitit pe Dumnezeu cel viu și iată, mina mea este gata să-mi cadă, ca arsă de foc». Și și-a plecat genunchii înaintea Stăpînului, zicînd: «Dumnezeul părinților mei, adu-ți aminte de mine, că și eu sint sămînța lui Avraam, Isaac și Iacov. Nu mă vâdl pe mine înaintea fiilor lui Israel, ci lasă-mă, iarăși, necunoscută printre cei săraci. Că Tu știi, Stăpîne, că slujba mea de pînă acum am făcut-o în numele Tău și de la Tine am primit plata mea». Și iată, Ingerul Domnului a venit de față și a zis: «Salomeea, Salomeea, Dumnezeu a ascultat rugăciunea ta: apropie mina ta de Prunc și ia-L în brațe, și mina ta se va vindeca și vei fi plină de bucurie». Iar Salomeea s-a apropiat și a luat Pruncul în brațe, zicînd: «Am să mă închin Lui, că Impărat mare s-a născut pentru Israel». Și iată, îndată Salomeea s-a vindecat și a ieșit din peșteră, îndreptățită. Pe cînd ieșea, a auzit un glas zicînd: «Salomeea, Salomeea, să nu spui nimănui minunile pe care le-ai văzut, pînă ce Pruncul nu va intra în Ierusalim».

XXI. Și iată, Iosif s-a pregătit să plece în Iudeea³⁰), și zgomot mult s-a făcut în Betleemul Iudeei, căci au venit magii care au întrebat: «Unde este Impăratul iudeilor, care s-a născut? Căci am văzut steaua Lui la Răsărit și am venit să ne închinăm Lui». Auzind de aceasta, Irod s-a turburat și a trimis pe servitorii săi la magi. Și a trimis de a chemat pe arhierii și i-a cercetat, întrebîndu-i: «Cum este scris despre Hristos? Unde se va naște?». Și aceștia i-au răspuns: «În Betleemul Iudeei, căci așa este scris». După ce a dat drumul arhierelor, Irod a început să cerceteze pe magi, întrebîndu-i: «Ce semn ați văzut cu privire la Impăratul care s-a născut?». Și magii i-au răspuns: «Am văzut o stea neobișnuit de mare, care strălucea între celelalte stele și le acoperea de lumină, încît abia de se mai puteau vedea. Astfel am cunoscut noi că s-a născut un Impărat în Israel, și am venit să ne închinăm Lui». Atunci Irod a zis: «Duceți-vă și-L căutați, iar dacă-L veți afla, vesti-

28. Sf. Iosif confirmă aici, însuși, faptul că Sf. Fecioară Maria nu i-a fost încredințată de la templu ca soție, ci numai ca să-i poarte de grijă.

29. Necredința Salomeei se situează pe aceeași linie cu necredința de mai tîrziu a Apostolului Toma, cu privire la Învierea Domnului, căci și Nașterea din Fecioară și Învierea din morți sint fapte mai presus de puterile de înțelegere ale oamenilor.

30. De aici se vede din nou că autorul nu era iudeu, căci nu cunoștea că Betleemul se găsește în Iudeea.

ți-mă și pe mine, ca și eu mergînd, să mă înclin Lui». Magii au plecat și, iată, steaua pe care au văzut-o la Răsărit, mergea înaintea lor, pînă ce au ajuns la peșteră, și s-a oprit deasupra peșterii. Și magii au văzut Pruncul și pe Maica Lui, Maria, și au scos din desagii lor aur, smirnă și tămîie. După aceasta, încunoștiințați fiind de inger, ca să nu se mai întoarcă prin Iudeea, au mers pe altă cale în ținutul lor.

XXII. Cînd Irod a cunoscut că a fost înșelat de către magi, minindu-se a trimis ucigași, spunîndu-le: «Pe toți pruncii de doi ani și mai mici, să-i ucideti». Iar Maria, auzind că pruncii sînt omorîți, umplîndu-se de teamă, a luat Pruncul, L-a înfășat și L-a așezat în ieslea vitelor. Tot astfel Elisabeta, auzind că Ioan este căutat, luîndu-l, s-a dus cu el la munte și cerceta jur împrejur, unde ar putea să-l ascundă. Și pe acolo nu era nici un loc potrivit pentru aceasta. Și Elisabeta, suspînd, a zis cu glas puternic: «Muntele lui Dumnezeu, primește o mamă cu copilul ei». Și îndată muntele s-a despiciat și a primit-o. Și acolo o lumină îi lumina năcetat, căci ingerul Domnului era cu el și-l păzea ³¹⁾.

XXIII. Irod îl căuta pe Ioan și a trimis slujitorii de ai lui la Zaharia, spunîndu-i: «Unde ai ascuns pe fiul tău?». Dar Zaharia le-a răspuns, zicîndu-le: «Eu sînt slujitor al lui Dumnezeu și mă găsesc la templul Domnului, de aceea nu știu unde este fiul meu». Slujitorii s-au dus și au vestit lui Irod acestea toate. Dar Irod umplîndu-se de minie, a zis: «Fiul lui este acela care va deveni domn în Israel». Și a trimis din nou la el, zicîndu-i: «Spune adevărat: unde este fiul tău? Doar știi că viața ta este în puterea mea!». Dar Zaharia a răspuns: «De vei vărsa sîngele meu, mărturie voi fi înaintea lui Dumnezeu. Căci duhul meu îi va primi Stăpînul, pentru că verși sînge nevinovat la porțile templului Domnului». Și Zaharia a fost ucis în zorii zilei, iar fiii lui Israel n-au știut că a fost omorît.

XXIV. În vremea întîlnirii lor, preoții s-au dus și nu i-a întîmpinat, după obicei, Zaharia, cu binecuvîntarea lui. Și preoții au stat și au așteptat pe Zaharia, ca să-l întîmpine cu binecuvîntare și să aducă cu toții slavă Celui Prea Înalt. Văzînd că nu vine, unul dintre ei prinzînd curaj, a intrat înăuntru și a văzut sînge încheșat, lîngă altar, și a auzit un glas, care zicea: «Zaharia a fost ucis și sîngele lui nu se va șterge, pînă ce nu va veni răzbunătorul lui». Auzînd cuvintele acestea, cel ce intrase înăuntru s-a înspăimîntat și a ieșit vestind acest lucru, preoților. Atunci, preoții prinzînd curaj, au intrat și au văzut faptul, iar boltile templului răsunau, și ei și-au sfișiat veșmintele de sus pînă jos. Trupul lui, însă, nu l-au găsit, ci au găsit numai sîngele lui, prefăcut în piatră. Și, umplîndu-se de teamă au ieșit și au vestit poporului că Zaharia a fost ucis. Cînd toate triburile poporului au auzit, l-au jelit și l-au plîns trei zile și trei nopți. După trecerea celor trei zile, preoții s-au sfătuit pe cine să pună în locul lui, și sorțul a căzut pe Simeon. Căci acesta a fost încunoștiințat de către Duhul Sfînt, că nu va vedea moartea, pînă ce nu va vedea pe Hristos, în trup ³²⁾.

XXV. Și eu, Iacob, care am scris istoria aceasta în Ierusalim, în timpul răzvrătirii, care a avut loc cînd a murit Irod, m-am dus în pustiu, pînă ce s-a liniștit răzvrătirea în Ierusalim, slăvind pe Stăpînul Dumnezeu, care mi-a dat darul și înțelepciunea de a scrie istoria aceasta. Iar harul să fie cu toți cei ce se tem de Domnul nostru Iisus Hristos, căruia se cuvine slava, în vecii vecilor Amin.

Preot OVIDIU CONSTANTINESCU

31. Autorul nu are o idee lămurită cu privire la «uciderea pruncilor» de către Irod. Căci dacă și Sf. Elisabeta a ascuns pe fiul său, să nu fie ucis de trimișii lui Irod, înseamnă că, după el, uciderea pruncilor sau nu a fost limitată numai la Betleem, sau că Sf. Ioan se găsea în epoca aceea și el cu mama sa, la Betleem.

32. Confuzia pe care o face autorul cu privire la Ruben, Samuel și Zaharia spunînd despre ei că au fost mari preoți, o face și cu privire la Simion.

NAȘTEREA DOMNULUI ÎN COLINDE

Marea sărbătoare a Nașterii Domnului slăvește întruparea Fiului lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră. Această întrupare a Fiului lui Dumnezeu, care e semnul nesfârșitei Sale dragoste față de noi, e prilej de curată bucurie pentru dreptcredincioșii noștri. Fără să se piardă în speculații teologice asupra întrupării, credincioșii noștri simt și trăiesc intens, prin instinctul credinței lor, revărsarea harului mântuitor peste întreaga fire și, deci, și peste ei. Inzeștrați cu un adânc sentiment de familie, ei socotesc pe Copilul Iisus — Copilul Dumnezeu, ca pe propriul lor copil, și-l învăluie cu o rară duioșie, exprimată în versuri de aur, versurile colindelor noastre.

Deși ideea mântuirii e deseori prezentă în colinde, accentul se pune pe frumusețea cadrului spectacular al Nașterii și pe bucuriile luminoase, ca soarele, pe care această Naștere le picură în sufletele creștine. La evenimentul Nașterii Domnului sînt de față toate planurile creației și ale firii: cerul, reprezentat prin îngeri, lumea cuvîntătoare a pămîntului, înfățișată prin păstori, și lumea necuvîntătoare, înfățișată prin plante și animale de tot felul. Tatăl însuși din ceruri coboară ca să binecuvînteze lumea cu acest prilej.

Familia pămîntească a Mîntuitorului era săracă: ea aparținea categoriei celor săraci, căci despre teslarul Iosif nu știm să-și fi durat case mărețe, sau să-și fi cumpărat proprietăți întinse. Deși din neamul lui David, Iosif și Maria nu aveau rude nici sărace, nici bogate, care să-i adăpostească în Betleem. Fecioara Maria trebuia, deci, să-și găsească sălaș de lehză în mijlocul firii, într-un staul de vite.

Dar pînă în staulul de vite, ea colindă în sinul cel larg al firii, căutîndu-și loc de alinare a durerilor nașterii. Umbra unui plop și un grajd de cai nu i-au adus alinarea. La un grajd de boi, Maria găsește liniștea și privirea blîndă a boulenilor cumînți; scena se petrece primăvara sau vara. Iată cum ne-o înfățișează un colind ardelean:

Sfinta Maică a lui Iisus
Rătăcește-n jos și-n sus.
Pe cîmpia unui riu
Printre grîu pînă-n briu
Cată loc s-odihnească
Și pe Fiul Sfînt să-L nască.
Sub un plop cu frunza deasă,
Jos pe pajște se lasă
Plopul frunza-și cătina,
Face Malca nu-și afla.
Turburată, Malca Sfîntă
Din gral astfel îl cuvîntă:
«Alelei plop ne-nduratu,
Fil de astăzi blestematu
Și de mine pe pămîntu,
Și de Dumnezeu cel Sfîntu;
Frunza ta să n-aibă stare
Cît e zludica mare».
Sfinta Maică a lui Hristos
Rătăcește-n sus și-n jos
Pe un plai scîldat de soare
Prin finețe nunal floare
Cată loc s-odihnească
Și pe Fiul Sfînt să-L nască
La un grajd de cai sosește,
Acolo ea poposește.
Cali rod, fac tropot mare,
Și odihnă Malca n-are.
Supărată, Malca Sfîntă
Din gral astfel le cuvîntă:

«Fire-ați callor să fiți
De mine afurisiți
Și de Domnul pe vecle!
Mersul fugă să vă fie
Ziua, noaptea să mîncați,
Rar voi să vă săturați,
Numa-n ziua de Ispas,
Nici atunci decît un ceas».
Sfinta Maică Prea Slăvită
Rătăcește obosită
Prin livezi înrouate,
Pe sub pomii cu cîngi uscate.
Cată loc s-odihnească
Și pe Fiul Sfînt să-L nască.
La un grajd de boi sosește,
Jos în lesle poposește;
Boli blinzi la ea privesc
Și suflînd, mi-o aburesc.
Odihnită, Malca Sfîntă
Din gral astfel le cuvîntă:
«Boulenilor lubiți!
Binecuvîntați să fiți
Și de Domnul și de mine,
Și de Fiul care vine,
La umblat s-aveți pas lin,
La mîncare saț deplin.
Cîte-un ceas voi să mîncați,
Iar un ceas să rumegați».
Pe la cîntători tirziu,
Prea Slăvita naște Flu.

Acest colind leagă, cauzal, firea anumitor plante și animale de unele amănunte ale pregătirii Mariei pentru a naște pe Domnul. Calitățile și defectele plantelor și animalelor în chestiune s-ar datora atitudinii pe care ele au avut-o față de Fecioara

Maria în momentul când era să nască. Versurile colindului oglindesc, de fapt, sentimentele de legendă ale poporului nostru față de plop, de cai și de boi. Și, dintre toți, se înțelege, boulenii sînt aceia care, prin firea lor blîndă și liniștită, și-au atras dragostea țaranului român.

Nu numai marea floră și faună, dar și cea mică e afectată de Nașterea Sfințā, la care participă într-un fel sau altul.

Iată pe delicata floriceā aducînd mireasma ei fericitului eveniment, într-un colind din părțile Oradiei Mari:

Colo-n cimpul înflorit
Mică floare-a răsărit.
Maica Sfințā cum venea,
Mica floare mi-o vedea:

«Floriceā flōricea,
Vezi aici pe brațul meu
Ți-L aduc pe Dumnezeu».
Floricea se-nchina

Și mireasma-i aducea.

Albinața e și ea prezentă cu contribuția ei de ceară pentru facerea făclilor. Iată cum ne-o înfățișează un colind din Dimbovița:

Rătăceam într-o grădină,
Mă-ntîlni cu o albina;
Albina stringea din flori
Ceară pentru sărbători.
Ceara se făcu făclii,

Să le dea Sfințel Marii;
Făclile s-aprîndeau,
Ingeri din rai rideau;
Făclile se stîngeau,
Ingeri din rai plîngeau.

Intregul sobor al făpturilor cuvîntătoare și necuvîntătoare ia parte, în strale strălucitoare, la luminata sărbătoare:

Și cînd naște Maica Sfințā
Ingeri vin în zbor și cîntă;
Mil făclii pe sus se-aprînd
Ca luceferii lucind.

Finul s-a schimbat în flori,
Și veneau moșnegi cărunți,
Juni păstori de pe la munți,
Falcici cral din țări străine,
Pruncuțului să se-nchine.

Iar prin iesle cresc bujori,
Staulul însuși se transformă în palat luminat și întreaga fire tresaltă:

Și cum Domnul s-a născut,
Ieslea-n rai s-a prefăcut;
Peștera-n frumos palat,
Palat mare luminat;
Mil de făclii îmi ardeau
Și-alte mil se aprîndeau;
Mil și mil de luminele
Străluceau ca niște stele.
Maica Sfințā îmi zimbea,
Finu-n flori se prefăcea,

Palele se aureau
Și prin iesle flori creșteau.
Păsărelele-L simțesc
Și într-una ciripesec;
Ciripesec de ferice
Pentru a lui Hristos venire.
Soare, lună, mil de stele
Strălucesc mai cu putere.
Toate-n lume au săltat,
Pe Domnul cînd au aflat.

Un alt colind ardelean, după ce arată că lumina cerească a Nașterii nu e aceea a soarelui, ci a staulului aurit, în care Domnul stă culcat, în ieslea de bol, continuă astfel:

Unde Domnul se năștea,
Pește bol rouă cădea.
Cînd boli se scuturară,
Pe Iisus înrouară.
Din gârdele flori creștea,
Printre bol făclii ardea;
Și din coarne luminele

Luminau ca niște stele.
Ingeri țînînd stîlpări,
Cîntau sfintele cîntări.
Ia intrați în cea grădină
Și vă luați flori în mină
Și veniți cu toți cîntînd,
Și pe Domnul lăudînd.

Firea întreagă întinereste, tresaltă, se împodobește și zimbește transfigurată:
Iată lumea că-nflorește,

Pămîntul că-ntinereste.

În mijlocul firii văzute și nevăzute sînt două categorii de ființe cuvîntătoare, cu care Sfința Naștere are o legătură mai strînsă. Aceste categorii sînt Ingerii și păstori.

Iată pe ingeri coborînd în staul, înbrățișînd Pruncul, înfășîndu-L și ridicîndu-L în cer la Tatăl:

Bună veste-aduc
De la Rusallm:
Că mi s-a născut

Fiuleț de Maică
Fiul fără talcă
Ingeri de-mi aflau

Jos se coborau,
In lesle-mi intrau
De-L imbrățișau
Și I se-nchinau
Apoi mi-L luau
De mi-L infășau

In fașe
De mătase
In brațe-L purtau
Și mi-L ridcau
Sus la-naltul cer
La Părintele bun...

Un alt colind coboară pe îngeri în mijlocul păstorilor, care dorm și pe care-i scoală, spre a le vesti Nașterea:

Coborît-a coborît
Ingerii Domnului Sfint
Cu ramuri de stele-n mîini.
Dar unde s-au coborît
La păstori au nimerit
Și din somn i-au deșteptat,
La-nchinare i-a-ndemnat.
Oile s-au scuturat,
Păstorii i-au întrebat:
«Ce vestire ne aduceți?
Tiriele de oi le umpleți
Cu lumină și cîntare,
De nici oile n-au stare?».
«Noi v-aducem veste bună;
Veniți cu noi împreună,

Că Fecioarei Maria,
S-a-implinit acum vremea,
I-a sosit ceasul să nască;
Și umbliă din casă-n casă,
Nimeni lume nu o lasă
Și nu vrea s-o găzduiască,
Scriptura să se-implinească,
Să se nască Domnul Sfint,
Intr-o lesle pe pămînt.
Alergați, păstori, degrabă,
Peștera-i plină de slavă.
Alergați de vă-nchinați
Și-apoi lumii veste dați
Și pe la toți colindați».
...Cum grăitră, filfitră,

Se-nălțară și plerîră.

Insuși Dumnezeu Tatăl coboară din cer în mijlocul făpturilor spre a se bucura cu ele că «Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută», Taina întrupării, acum se face faptă, — spre mîntuirea noastră. Iată cum povestește această coborîre un colind din Moldova de Nord:

Toacă-n virful munților,
La fîntina sfinților,
Este-o scară de argint
De coboară Domnul Sfint
Printre flori, printre stîlpări,
Printre sfinte luminări.
Cum coboară de frumos,

De frumos, de cuvios!
Cu-n veșmînt pină-n pămînt,
Că El mi-este Domnul Sfint.
Și coboară-arareori
La sfintele sărbători.
Mi-este Bunul Dumnezeu,
Ce ne mîntule de greu.

Tatăl Cereș vine în lume mai ales ca să o binecuvînteze. Printre altele El binecuvîntează și țara noastră. Iată cum descrie această scenă un colind din părțile Albei:

Colo în spre Răsărit
Mi-este un pom înflorit.
Iar sub pom cine dormea?
Chiar Drăguțul Dumnezeu,
Nime-n lume nu-L vedea,
Numai neagra rîndunea.
Dumnezeu s-a deșteptat,
Mîna stîngă a scuturat,

Trei inele i-au picat,
Rîndunea le-a luat
Și le-a dus în depărtare
Să le-așeze pe hotare:
Unu-n țara Nîmului,
Altu-ntr-a Iordanului,
Unu-n Țara Romîneasă...
Așezare strămoșească.

Nașterea Mîntuitorului e sărbătorită nu numai pe pămînt, ci și sus în rai, unde Dumnezeu și Ingerii slujesc Liturghia cerească. Iată ce ne spune în această privință un colind din părțile Mureșului:

De-auzi gazdă, ori n-auzi
Toacă-n cer și slujba-n rai?
Toacă-n cer cum o bătea,
Slujba-n rai cum o făcea;
Dumnezeu cum cuvînta,
Malca Sfîntă se ruga...
Și să stai să tot privești
Cum făceau slujbe cerești.

Ingerii, țînînd stîlpări,
Cîntau sfîntele cîntări
Pentru-n Flu ce s-a născut,
Domnul nost-fără-nceput;
Cum lumina-L lumina,
Cum cobuze răsuna,
Cum s-a născut pe pămînt
Fiul Tatălui Cel Sfînt.

Colindele noastre nu uită, mai ales, să menționeze strînsa legătură între pămînt și cer, pe care o reface și o întărește Nașterea Mîntuitorului. În candoarea ei,

imaginația populară pune pe Sfânta Maria să dea de veste cerului, printr-o rază de soare, că Ea a născut pe Domnul, ca și cum acolo, sus, nu s-ar ști despre acest eveniment:

«Tu, rază de soare,
Tu ești umblătoare,
Tu ești văzătoare,
Și încălzitoare;
Eu atita-ți cer:
Dă de știre-n cer

Că eu am născut
Pe Cel din-cepăt,
Fiul fără Tată,
Din Malcă curată;
Bun nume și-a pus:
Dulcele Iisus».

Cum arată Pruncul Sfânt? Ne-o spune următorul colind:

Și pe Domnul am aflat
În leșle de bol culcat;
Dumnezeu cel Mititel,
Curge mirul de pe El
Mititel, înfășățel,

Înfășat în flori de măr,
Cu scutecul de fulor,
Moale pentru trupusor;
Fașă albă de mătășă,
Pe margini cu aur trasă.

De o rară duiosie este scena de familie în care Prea Curata veghează la căpătușii Sfântului Prunc în leagăn:

«Sus în deal la Galileu,
La casa lui Dumnezeu,
Șeade Pruncu-n legănel,
Malca Sfântă lângă El.
Legănel de pătinel,
Învelit cu piel de miel;
Vintul dulce tragă-nă,
Pruncul de ml-L leagă-nă;

Ploala caldă Fiul scaldă,
Neaua ninge, nu-L atinge,
Numai mirul de ml-L unge.
Pruncul miinile-și întinde,
Malca Sfântă le cuprinde,
La pământ plecându-ne
Și noi sărutându-le,
Bucuroși să-l prăznuim,

Cu daruri să-L dăruim».

Frumusețea negrăită a Pruncului, atrage uneori feți frumoși care-l leagă-nă în pomi înfloriți. Unul din acești feți frumoși e Sfântul Gheorghe, așa cum ne spun aceste versuri într-un colind:

Dar în leagăn cine este?
Sfântul Prunc Iisus Hristos.

Sfântul Gheorghe Făt-Frumos
Îl leagă-nă pe Hristos.

Alte ori scenele de familie au loc mai sus, la poarta raiului, și prevestesc împliniri legate de misiunea mintuitoare a Pruncului, ca, de exemplu, Judecata de Apoi:

Sus în poarta raiului
Șeade Malca Domnului
Cu-n Fiuș micuț în brațe;
Dar Fiușul nu mai tace.
«Taci, Fiule, nu mai plinge,
Că eu ție și-oi aduce
Două mere, două pere,

Te-l juca în rai cu ele;
Și scaun de judecată
Ca să judeci lumea toată;
Să dai dreptul la dreptate
Și strîmbul la strîmbătate;
Să lei ceru-n stăpînire,
Pămîntul în moștenire.

Deosebit de mișcătoare este scena care înfățișează pe Prea Curata făcînd o cunună de trandafiri pentru Pruncul Iisus, care spune Maicii că aceasta este cununa pătimirilor Sale:

Cine coase la fereastră
O coroană prea frumoasă?
Nu știu, coase, ori descoase,
Lăcrămioare știu că varsă;
Și le varsă-n pîhîrle
Să nu cadă pe podele.
Este mama lui Hristos,
Mesia, chip luminos;

Coroană de ingeraș,
Pentru Iisus Copilaș;
Coroană de trandafiri,
Care-aveau să fle spin.
«Vai Malcă, nu visezi,
Cum o să te întristezi.
Coroana de trandafiri
Va fi numai pătimiri!».

*

Colindele noastre de Crăciun învăluie Nașterea Mintuitorului într-o rară duioșie, într-o caldă bucurie și într-o aleasă lumină duhovnicească, pe care nu le găsim totdeauna la celelalte popoare creștine.

Intruparea Mîntuitorului umple sufletul drept-credincioşilor noştri de o fericire curată şi gingaşe, pe care el o răsrînge asupra întregii firi văzute şi nevăzute, de la albinuţa cea harnică pînă la cetele ingerilor, care coboară şi urcă între cer şi pămînt, pe scări de lumină. Cîntecele firi pămîntene se unesc cu imnele îngereşti, cerurile sînt deschise şi sufletele curate văd oficiindu-se Liturgia cerească.

Poporul nostru iubeşte pe Pruncul Sînt, pe acest «Fiuleţ de Maică, Fluţ fără Taică», pentru că intruparea Lui, Naşterea Lui, a fost salutată cu imnul cerească al slavei lui Dumnezeu şi al păcii oamenilor: «Slavă întru cel de sus lui Dumnezeu şi pe pămînt pace, între oameni bună învoire!». Iată de ce, sărbătoarea Naşterii Mîntuitorului e sărbătoarea păcii, după care popoarele sînt așa de însetate.

În această perspectivă, Naşterea lui Iisus Hristos se adresează nu numai creştinilor, ci tuturor popoarelor pămîntului, care nu cunosc încă pe Dumnezeu Păcii, Dumnezeu Indurărilor.

Preot IOAN G. COMAN

PREDICA — O MĂRTURISIRE A PREOTULUI

Importanţa şi atenţia tot mai mare ce se dă predicii este unul din semnele care ne bucură mai mult în stimularea activităţii preoţeşti. În sfaturile Ierarhilor noştri, în învăţămîntul teologic, la cursurile de îndrumare misionară a preoţilor, în conferinţele protopopeşti, în paginile revistelor bisericeşti şi cu deosebire în revista «Glasul Bisericii», predica formează obiectul unei sporite griji: şi din partea celor care conduc, propun sau scriu, şi din partea celor care ascultă sau citesc. În unele articole de interes deosebit, ca acelea scrise de Părintele Profesor Grigore Cristescu¹⁾, de Părintele Sebastian Chiril²⁾, — urmate, cum dorim şi sperăm, de altele, grija pentru felul şi funcţiunea predicii s-a ridicat chiar la un nivel publicistic înalt.

Predica este doar tot mai mult ajutată. Revistele bisericeşti publică predici alese, schiţe, planuri analitice de predici³⁾, drumare omiletice⁴⁾, vor publica prediciile mai bune ţinute la cursurile de îndrumare misionară, punînd astfel la îndemîna preoţilor modele, idei şi planuri de predici care le pot fi de folos, dacă vor şti să le folosească. Traducerea predicilor I.P.S. Mitropolit Nicolae Krutivki, publicarea cuvîntărilor de tot felul ale înalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian (Apostolat Social, 4 volume), ca şi cuvîntările şi pastoralele Ierarhilor în general, oferă de asemenea preoţilor noştri bogat şi variat material omiletic.

Atenţia acordată predicii este de totdeauna şi cu prisosinţă justificată. Predica este în viaţa şi în activitatea preotului nu numai o primă şi mare datorie misionară, ci şi cel mai bun mijloc de lucru totodată, un minunat instrument pentru munca lui spirituală. Puterea cuvîntului este incontestabilă în viaţa omenească în general, şi sînt uimitoare şi cunoscute cele realizate prin el, acum ca şi altădată. Mijloc de comunicare între oameni, de împărtăşire de gânduri şi de sentimente, cuvîntul capătă o importanţă şi o forţă deosebită cînd poate să propage idei mari, de interes obşteasc. Dacă l-am privi ca vehicul al ideii creştine, ca mod al evanghelizării, puterea şi efectele lui au fost binecuvîntate, fie în grai, fie în scris.

Prin cuvînt, Apostolii şi urmaşii lor în misiune au convertit la creştinism pe păgîni — indivizi şi popoare; prin cuvînt, slujitorii Bisericii au primit şi au transmis

1. Paşunea şi emoţia în predică, în rev. «Mitropolia Olteniei» (Craiova), an. VI, nr. 4-6 (aprilie-mai-iunie 1954), pp. 134-138. Revelaţie, dogmă şi predică, în rev. «Studii Teologice», seria II-a, an. VI, nr. 3-4 (martie-aprilie 1954), pp. 127-129.

2. Predica de succes, în rev. «Mitropolia Olteniei», an. VI, nr. 1-3 (ianuarie-februarie-martie 1954), pp. 36-38.

3. «Glasul Bisericii».

4. «Mitropolia Olteniei».

din generație în generație învățătura creștină, cea de la Iisus Hristos. Mintuitorul a fost intruparea Cuvintului lui Dumnezeu, și sămînța aruncată de El în lume, din care a răsărit, a crescut și a rodit Biserica, a fost cuvîntul Lui. Prin cuvîntul lui Iisus Hristos, al Apostolilor și al slujitorilor Lui s-a luminat, s-a îndreptat și s-a mîngîiat o lume întreagă, lumea creștină.

Oameni lipsiți de putere și de orice alt mijloc de convingere, au încredințat prin cuvîntul lor pe mulți de adevărul și de binele dumnezeesc al Evangheliei. Slujitorii și credincioșii ai altor religii, oameni păcătoși, s-au ciștigat și schimbat prin forța cuvîntului creștin.

Biserica are și alte mijloace și lucrări decît cuvîntul, dar nici unul din celelalte nu se poate lipsi de ajutorul lui. Fie cuvînt liturgic-special, public și solemn, în cadrul adunărilor bisericești, fie cuvînt particular sau întîmplător, cu orice bun prilej de convorbire cu credincioșii, graiul este nelipsit și neîntrecut ca chip de a învăța pe alții, de a le transmite gîndul și simțirea preotului.

Înmulțirea și perfecționarea mijloacelor tehnice de comunicare a cuvîntului, și dau în vremea noastră o putere și mai mare. Preșa, literatura, radio sînt acțiuni ale cuvîntului, fără de care nu se poate concepe măcar viața de o zi a lumii. A vorbi și a asculta este o necesitate, ca și pînea zilnică. Biserica nu poate nescocoti aceasta și ea este prin firea și prin misiunea sa, ca și prin sfințită poruncă, datoare să învețe pe oameni cuvîntul adevărului religios-moral.

Biserica Ortodoxă a fost de mulți criticată că nu predică. Comunitățile sectare în deosebi, își închipuiesc lucrarea preoțimii noastre doar ca ritualistă și formalistă, și i se cred, cu mîndrie, superioare în «slujirea cuvîntului», adică în predicare. Critica aceasta, făcută pe stări mai vechi, este azi puțin îndreptățită, pentru că în marea lor majoritate, dacă nu chiar toți, preoții noștri predică regulat, mulți predică destul de bine, iar unii foarte bine. Se înțelege că în cultul ortodox predica nu este un scop în sine, nu este substanța lui, ca în organizațiile de tip protestant și neo-protestant, ci doar un auxiliar de preț al lucrării sacre și împlinirea ei în latura didactică.

Preotul ortodox nu lucrează în sufletul credincioșilor numai prin cuvîntul său personal. Cultul nostru este foarte bogat în fond și în tîlc religios-moral, și faptul că el se săvîrșește în limba poporului îl face ușor de înțeles de credincioși și foarte instructiv totodată. Acest mare avantaj al cultului ortodox nu poate fi minimalizat prin nici o critică făcută predicii. Predica, oricît de bogat conținut ar avea și oricît de frumoasă formă, nu poate singură să cuprindă, să învețe, să dispună la evlavie și să mișce pe credincioși, cît acțiunile liturgice.

Din aceasta nu se poate face, desigur, motiv de mai puțină apreciere sau de neglijare a predicii, a cărei trebuință și al cărei rol în cult și în activitatea Bisericii sînt de netăgăduit. Caracterul de învățătură al creștinismului, calitatea de «cuvînt al lui Dumnezeu» a Evangheliei, misiunea slujitorilor Mintuitorului de a propovădui și a învăța toate neamurile, dau predicii noi rosturi și îndemnuri. Din fericire, acestea sînt tot mai mult și mai bine înțelese de clerul nostru.

Obligația predicii — trebuie totodată spus — nu este însă formală, adică nu se îndeplinește pentru că se cere prin rînduiala cultului, prin regulamente bisericești sau prin articole de revistă, ca acesta, nici doar pentru că o așteaptă credincioșii care, fie zis în treacăt, așteaptă numai predică bună.

Predica trebuie gîndită, simțită și făcută ca o necesitate sufletească a preotului, așteptată de el și de credincioși ca o împărtășire în evlavie, în gînd și în duh creștin, făcută o destăinuire, o dăruire, o bucurie. A învăța pe credincioși ce învață Biserica într-o împrejurare sau alta, a tîlcui pericopa evanghelică a zilei, după rînduiala calendarului, a vorbi despre fapte de Sfinți este foarte necesar și relativ ușor, dar nu este destul. Pe acestea și pe tot ce propovăduiește, preotul trebuie să pună un accent sufletesc personal, să facă din cuvînt expresia sufletului său de preot, a convingerilor, a căldurii, a emoțiilor sale.

Aceasta pare a face predica mai grea decît este; în realitate însă, cel care grăiește din prisosul inimii vorbește mai ușor și mai bine decît cel care vorbește doar pentru că trebuie să vorbească. Stîngăcia sau insuccesul predicatorului vine de cele mai multe ori dintr-o concepție greșită despre predică. Unii privesc predica formal, școlărește, ca pe o lecție sau conferință ce trebuie ținută în fața credincioșilor, pentru a le spune lucruri anumite și în chip anumit — acelea și nu altele, așa și nu, altfel, potrivit întocmai cu momentul cultic, cu textul evanghelic și cu

faptul calendaristic —, și unora se pare că acestea nu le oferă totdeauna destul de mult sau de bun material omiletic pentru lecția ce au să țină.

Presupusa lipsă de material, negăsirea a ceea ce trebuie spus, ca și a formel în care trebuie spus, adică lipsa de conținut și de haină necesară predicii este, cred, grija cea mai mare a multor preoți, ca și a oricărui vorbitor în general: Ce voi spune și cum voi spune?

Predicatorul trebuie să spună, firește, anumite lucruri, acele anumite lucruri pe care le cere și le indică textul, faptul sau momentul cultului. El nu poate spune orice și oricum, improvizând în panică sau cu nepăsare ceva, pentru a umple un gol în programul zilei bisericești. Predica trebuie să sublinieze, să comenteze, să valorifice momentul și obiectul religios—text evanghelic, fapt creștin sau figură sfințită. Aceasta nu se face căutând școlărește, mai greu sau mai ușor, în cărți, reviste sau în gând, ceva spus sau scris de alții — fie pentru a împrumuta, în parte, fie pentru a reproduce întocmai. Sugestii utile, idei date, material omiletic brut sau prelucrat — se pot, fără îndoială, căuta și folosi de orice predicator, în cuvântul sau scrisul altora. În această privință, predicile, schițele, planurile analitice, drumarele omiletice publicate în reviste, sau orice alte călăuze predicatoriale, sînt bune și necesare și le dorim cit de multe. Utilitatea lor depinde însă de felul în care vor fi folosite. Ele sînt scrise pentru a ajuta pe predicatori, nu pentru a fi reproduce sau a forma substanța predicii fiecărui preot; sînt un indicator relativ, nu calapodul, măsura sau tipul unic și obligatoriu al predicii, una și aceeași în gura tuturor, în termenii predicii model, ai planului analitic sau ai drumarului omiletic.

Greutatea pentru unii preoți este de a nu ști să predice ca de la sine, să spună bine ceea ce este necesar și potrivit. Acel ceva interesant care trebuie spus în predică se poate găsi în cărți, în reviste, în planuri și călăuze, se găsește sigur în Sfînta Scriptură și în scrierile Sfinților Părinți, dar trebuie să se găsească neapărat în sufletul de om și de preot al predicatorului, în sufletul lui de frate, de părinte, de păstor, de duhovnic. De oriunde ar putea primi ideii sau sugestii, de ori unde ar putea cunoaște sau înțelege mai bine ceea ce are de spus predicatorul, el trebuie să vorbească din sufletul, din inima, din cugetul său de preot. De oriunde ar lua materialul predicii sale, acesta poate să intereseze, să placă și să folosească, dar în sufletul credincioșilor rămîne doar ceea ce iese din sufletul preotului.

A citi și a spune altora din cărți, sau ca din cărți, nu este destul. Predica trebuie să fie a preotului, a fiecărui preot: meditată, gîndită, simțită și trăită de el. De aceea, ea nu se pregătește formal, într-un ceas sau într-o zi, cu o carte, cu un caiet sau cu hîrtie în mînă. Acestea trebuie, într-adevăr, dar pentru a verifica și fixa pulsul inimii preotului. Predica se pregătește trăind: gîndind și simțind cele ce trebuie spus. ~~O predică meditată este bogată, înșușită, pătrunsă. Ea devine bunul sufletesc al predicatorului, face parte din tința lui, este credința și sentimentul lui.~~ Idei luate de-a gata de la alții rămîn de obicei străine de tine, dacă nu fac să vibreze o coardă sufletească în tine, dacă nu devin un bun efectiv al tău, dacă nu intră în posesiunea ta spirituală.

Aceasta nu însemnează a nu căuta sau trebui să primești din afară ideii și motive; însemnează a ști și a voi să le faci ale tale. Nu numai că predicatorul nu trebuie să se izoleze și să se închidă în sine, cu teamă, cu superioritate sau cu mulțumire de sine, să caute a visa sau a ghici ca un oracol ceea ce ar putea să intereseze pe credincioși, sau să le placă, ci liber și dator este să adune, cu rivni și pricepere, tot ce le-ar putea fi de interes și de folos sufleteesc. El trebuie însă să știe a căuta și a cunoaște, să știe a citi, auzi, înțelege, prețui și alege, să știe transforma și transmite, a preface cele aflate în lumină, în hrană, în mîngiere sufletească sau certare, în cîștig și bucurie pentru credincioși. Cele citite sau auzite de la alții trebuie să albe rezonanță în sufletul preotului, pentru a putea găsi și în sufletul ascultătorilor lui.

Mulți pot citi o carte, dar ea nu spune tuturor aceleași lucruri și nu lucrează la fel asupra tuturor. Aceasta depinde nu de carte, ci de cei care o citesc. Dovada se face mai ales cu Sfînta Scriptură. O carte atît de veche, de cunoscută și de citită, cartea tuturor creștinilor, chiar a celor care n-au citit-o, plină de învățătură și de viață religioasă-morală, ascultată la fiecare citire sau auzire, la slujbele bisericești, în predică, cateheze, conferințe, discuții, este totuși o carte nouă la fiecare lectură nouă sau auzire, la fiecare nouă meditație, la fiecare nouă aplicare, bogată în ideii și tîlcuri, în adevăruri și îndemnuri, totdeauna proaspătă și plină, izvor limpede și neseecat de gînduri, de fapte, de viață sufletească.

Au citit-o credincioși și necredincioși, dar nu i-a cucerit și înduplecat pe toți; unii s-au mintuit prin ea, alții s-au scandalizat de ea, deși în paginile ei stau scrise aceleași sfinte cuvinte pentru toți. Spre a o citi cu cel mai mare folos pentru sine și pentru credincioși, a o pune în adevărata valoare, trebuie ca preotul s-o înțeleagă ca pe Sfânta Carte, care este cartea vieții și a mântuirii, în care este prezent pentru totdeauna gândul și adevărul lui Dumnezeu, iubirea Lui de oameni, voia și ajutorul Lui ca să ne luminăm și să ne îndreptăm. Ea este în sine aceeași carte pentru toți oamenii: creștini și necreștini, clerici și laici, învățați și neînvățați, și totuși pentru fiecare din ei ea este alta, pentru că vorbește altui om: mie, ție, celuilalt, — vorbește credinței și evlaviei lui, inimii lui, înțelegerii, nevoilor, stării lui sufletești.

Preotul trebuie să știe a citi și valorifica Sfânta Scriptură ca pentru el și pentru noi toți, să vadă și să scoată din ea totdeauna ceea ce este nou, mare, sublim și permanent, adevărul dumnezeesc care ne cucerește, ne edifică, ne schimbă și ne înalță. Va reuși să-l găsească pentru alții, dacă va ști să-l găsească întâi pentru sine. Cine nu poate înțelege, iubi și folosi Sfânta Scriptură pentru sine, n-o poate face nici pentru alții. Din Sfânta Scriptură se pot scoate efecte sufletești minunate, cu condiția să te fi angajat în ea sufletește întreg, tu însuși. În gura unuia, Sfânta Carte poate fi sublimă, în a altuia banală, după raportul său personal și intim cu această carte. Ceea ce nu se atinge și prinde de sufletul tău, nu se poate atinge și prinde, prin tine, de sufletul altuia. Așa întâi cu Sfânta Scriptură, așa apoi cu tot ce scriu și învăț Sfinții Părinți, înțelepții lumii, Ierarhii, profesorii sau autorii de cărți și de articole.

Predica este, de aceea, nu numai o problemă de cunoștințe teoretice, de pregătire formală sau de talent, ci este și de trăire sufletească, de viață intimă, personală. Ea este mărturisirea, comunicarea preotului către credincioșii săi, este deschiderea și apelul inimii lui către inima lor, este destăinuire și manifestare de sentiment religios către sentiment religios, este vorbire de la suflet către suflete. ↓

Pentru a putea fi într-adevăr aceasta, predica trebuie să fie predica ta, și nu are efect decât dacă este predica ta. Ea poate fi mai puțin meșteșugită decât a altora, mai simplă, mai modestă decât toate; dacă spune ceva, nu ca de împrumut și de formă, dacă vorbește din duhul și din focul ce trebuie să te mistuie ca slujitor al Domnului, atunci predica ta va fi bună, va fi poate cea mai bună din toate.

Este, desigur, bine, să știi cum au predicat alții, în deosebi marii predicatori, și să înveți de la ei, dar e greșit a crede că poți sau trebuie să-i imitezi, să vorbești anume ca ei, fie a renunța la cuvânt, pentru că nu poți vorbi ca ei. O predică poate fi bună și frumoasă în multe chipuri, care toate vin din unul singur: să vorbească în ea cugetul tău de preot, să vibreze în ea inima ta de preot și să poți zice, din fața Sfântului Altar, împăcat cu Dumnezeu, cu credincioșii și cu tine, ca în sfânta noapte a Invierii: «Veniți de primiți lumină».

Nu este destul să citezi cărți, să faci figuri retorice, să cauți cuvinte alese, și este chiar greșit a căuta efect oratoric, a face literatură, filozofie sau a cînta pe o coardă sentimentală falsă, pe ton afectat și cu gesturi de mare retor. Sînt artiștii care împodobesc predica pe din afară, dar o golesc înăuntru, și ceea ce interesează este a spune ceva ce trebuie să intre și să rămînă în sufletul ascultătorilor, nu ca o impresie de moment, ci ca un cîștig pentru totdeauna.

Cine privește și tratează predica prin prisma frazei și a succesului oratoric momentan, o denaturează și o strică. Faptul că predica literară sau retorică poate să placă unora din ascultători, nu îndreptățește pe preot să cedeze și să sacrifice gustului, interesele sufletești ale lor și ale celorlalți. Frumusețea retorică sau literară a predicii nu este un scop în sine. Ea poate să dea predicii interes, valoare, putere și elan, dar nu se caută și poartă ca o haină de sărbătoare, bună pentru a plăcea, și poate nu tuturor.

SĂ faci de aceea, predica ta de preot al locului, al timpului și al credincioșilor tăi, preocupat nu de a imita pe un anumit predicator însemnat, de a întrece pe confrăți sau a impresiona pe ascultători cu meșteșugul cuvîntului; fă predica misiunii și a conștiinței tale de preot, predică sinceră, veridică, autentică, pe care s-o poți semna înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Citește oricît, învață de la oricine, dar nu căuta nici să imitezi, nici să te compari cu alții. Vorbește ca tine, credincioșilor tăi. Gîndește și rostește predica ta și a lor. Nu reproduce, nu contraface, nu îndrepta, nu strica predica altora, ci doar ajută-te cu ei pentru a face mai bună predica ta.

Nu există predică-tip pentru nici o temă și pentru nici o împrejurare, nici măcar o anumită predică a ta sau un număr de predici bune oricând, pentru anumite texte sau fapte. Așa cum trebuie să fie a ta, predică trebuie să fie a zilei, adică legată strins de prezent, de loc, de situație, de oameni. O predică generală, abstractă, impersonală, bună oriunde și oricând, poate să nu fie bună nicăieri și niciodată.

Predica trebuie să spună credincioșilor tăi ceva de la tine. Se înțelege că nu vorbești ca dintr-o știință omenească proprie pur personală, monopolizată, ci din bogăția și adâncimea învățături Domnului și a Bisericii, căreia nu tu dai adevăr și autoritate, ci ea le are dintru început și pentru totdeauna. Adevărul ei trebuie să devină posesiunea și pasiunea ta. Dacă ești cucerit și încălzit de el, ești un mijlocitor și un garant al lui față de ascultători. Ei vor să fie siguri de aceasta.

De aceea, nu te ascunde după predică altuia; nu căuta o predică străină de tine, confecționată pe o măsură sau alta, pe un gust sau altul. Te poți îmbrăca la nevole cu haina altuia, dar nu poți vorbi decît ca tine. Predica este vorbirea ta cea mai importantă, cea mai serioasă, cea de mai mulți ascultată, cea mai caracteristică și proprie ție ca preot: ție, pe numele tău.

Predica ta poate fi mai puțin grea de cuprins și de veșmint decît a altora, mai puțin înaltă și împodobită; ea poate sluji, totuși edificării credincioșilor ca și o predică mare, dacă are și comunică suficientă substanță sufletească, pe cea care face obiectul și rostul predicii. Dacă spusele tale nu au rezonanță sufletească proprie, ecoul lor se pierde ca orice ecou, iar plăcerea estetică, dacă a fost urmărită și realizată, trece ca orice plăcere.

Dacă, din cît ai citit și ai auzit, îți place în deosebi un anumit gen de predică, în el te poți introduce nu prin simplă imitație, ci prin afinități sufletești și aptitudini similare. Predica este, în realitate, de genul temperamentului predicatorului, al structurii lui sufletești, al puterii lui de a gândi și simți /de a prelucra și aplica materialul omiletic, precum și de a se exprima. Fiecare înțelege, compune și redă în felul său, are pătrunderea și stilul său. Unii vorbesc cu mare ușurință, alții greoi, unii clar și curgător, alții confuz și plat, unii știu să sublinieze ce este esențial, caracteristic și interesant, alții se mărginesc la lucruri comune. Ca mijloc al comunicării gândurilor și sentimentelor preotului, predică poate varia în tonuri și forme, ca diferite instrumente muzicale, dar preotul trebuie să folosească pe cel mai potrivit cu stilul său sufletească, vorbind natural, nu afectat.

Din fericire, este posibil ca predică să intereseze și să folosească chiar dacă predicatorul nu pune multă știință sau artă în cuvîntul său, cu condiția ca să pună rivnă, simțire, cuget, dorința puternică de a-și edifica ascultătorii, de a îndeplini nu o formă, ci o misiune, o datorie de conștiință și de inimă preoțească. O prezentare vioală a textului sau faptului evanghelic, un comentariu insufletit și just al unei pericope, o expunere mișcată a unei scene sau parabole, zugrăvite cu mijloace simple, dar cu simțul realității și frumusețelor evanghelice, al interesului, specificului și folosului lucrului spus, căldură, culoare, suflet: sufletul faptului, al textului și al tău, pot face plăcută și ascultată orice predică, fără a fi de gen hrisostomic. O descriere sugestivă, o analiză de situații și de stări sufletești, o aplicare potrivită cu ceea ce interesează pe credincioși, dă predicii conținut și efect.

Pentru aceasta trebuie, cum am spus, ca preotul să mediteze predică, s-o gîndească și s-o simtă cu sufletul său, ca pentru sufletul credincioșilor, să facă din ea confesiune, împărtășire sufletească, să caute ca pentru sine adevărul frumuseții și binele celor ce are a spune. El însuși trebuie să se intereseze și edifice pe sine din orice fapt și text care servește ca obiect de predică, să se îmbogățească, să se înalțe, să se înviorzeze și să se întărească sufletește din predică sa, din fiecare predică. Cînd va descoperi pentru sine adîncul, sublimul și folosul faptelor și cuvîntelor evanghelice, va ști să le spună și credincioșilor și va avea totdeauna ce să spună.

Greutatea predicii nu stă, deci, în a găsi teme, idei și cuvinte ca pentru o lecție sau conferință; stă în a ști să descoperi adîncul și frumusețea sublimului învățături creștine, în a ține însuși și face puterea și bucuria ta, ca pentru o mărturisire de credință. Temele și ideile predicii sînt date din abundență în Sfînta Scriptură, în literatura creștină, în cult, în istoria și misiunea Bisericii, în viața și sufletul preotului și ale credincioșilor, ca oameni și creștini. Rolul predicatorului este să le descopere și să le dea grai. Subiecte, adevăruri și iltcuri sînt prisositoare și la îndemîna oricărui preot. Important e ca el să dorească și să știe să le vadă și să le treacă în sfera intereselor sufletești ale credincioșilor.

Ca orice meditație, gând sau cuvânt al preotului, predica nu este de sine stătătoare; ea trebuie să facă parte dintr-un total de idei, care constituie concepția predicatorului despre viață, despre lume și despre misiunea Bisericii și a preotului. Ea nu este o problemă izolată, un punct de vedere ocazional sau o soluție întâmplătoare. De aceea este necesar ca preotul să-și formeze din cunoștințele, ideile, senzațiile sale spirituale, din învățătura și din experiența sa duhovnicească un sistem, în care să se însușeze și armonizeze gândurile sale și faptele singulare asupra cărora are a vorbi.

Predica trebuie să izvorască din acest tot ca dintr-un rezervor plin, care constituie depozitul și arsenalul predicatorului. Dintr-un asemenea depozit, format cu grijă și pricepere, preotul va ști totdeauna ce să spună și cum să spună. Pregătirea predicii nu stă, deci, doar în adunarea materialului ei special, al fiecăreia, ci în lunga indeletnicire cu gândul preoției, în preocuparea continuă cu cele ale misiunii sacerdotale, în deplina formare sufletească a slujitorului lui Dumnezeu, în crearea prisosului inimii, din care trebuie să vorbească totdeauna.

Pentru a vorbi cu succesul dorit, nu este destul ca preotul să adune tezaur de gânduri, să se îndestuleze cu ele, să-și cunoască bine misiunea și pe sine; el trebuie să cunoască și sufletul omenesc, pe cel de totdeauna și în deosebi pe cel al vremii lui, pe cel de pretutindeni și în deosebi pe cel din parohia lui. Cunoașterea sufletului omenesc îi este mult necesară ca păstor, ca duhovnic, ca predicator. Preoția este arta și știința tratării sufletelor — și este cea mai grea din toate.

Succesul preotului, ca păstor, ca duhovnic și ca predicator, depinde nu numai de pregătirea și de capacitatea lui intelectuală și morală, ci și de cunoașterea și tratarea sufletelor încredințate lui. Este nebănuit poate de mulți, câtă importanță are și cât ajutor dă preotului buna cunoaștere a credincioșilor săi: a nevoilor lor omenești și profesionale, a dorințelor și năzuințelor lor, a grijilor, a necazurilor, a bucuriilor, a păcatelor și pasiunilor lor. Nu numai comunitatea întreagă, ci fiecare credincios, fiecare suflet este un domeniu și o preocupare de lucrare preoțească. «Un suflet este o eparhie destul de mare pentru un episcop», a zis cândva un foarte vrednic păstor din Biserica apuseană.

Prin harul și prin misiunea sa, preotul caută și vede, acolo unde nimeni nu ajunge ca el, în conștiința omului. Din cunoașterea ei, preotul poate să scoată nenumărate motive de predică, un material variat, proaspăt și interesant cum nu poate fi altul în viața omenescă. Privirea în conștiință este pescuire la adânc. Slujirea preoțească văzută în toate laturile exercitării ei, și în deosebi în pastorație și duhovnicie, oferă preotului, ca predicator, material nesfârșit, nou și vrednic de tratat, ba chiar necesar grijii omiletice a preotului. Totul este ca preotul să dorească și să reușească a-l vedea, înțelege și folosi.

Nu numai scaunul duhovnicesc, ci orice alt prilej de întâlnire și de convorbire cu credincioșii, iar în deosebi întâmplările mai deosebite — nenorociri sau bucurii însemnate în viața lor —, apropie pe preot de sufletul credincioșilor și-l edifică asupra temelor și datorită lui de predicator, oferindu-i mult și prețios material pentru predică, dacă preotul pune interesul convenient pentru găsirea lui, dacă pune la inimă cauza servirii și mântuirii credincioșilor.

Rugăciunile pe care credincioșii le cer preotului, păsurile lor, confidențele lor, folosite cu venetica discreție, ascultarea și observarea cu atenție părintească a tuturor cazurilor și manifestărilor sufletesti, toate dau preotului idei și sugerează soluții care pot alimenta predica lui cu material de mare interes sufletesc. Viața pastorală îi procură, deci, singură, teme și elemente pentru predică. Acestea au avantajul de a fi actuale și personale, interesând vremea și omul, privind special pe ascultători.

Ceea ce face, de regulă, puțin ascultate predicile, este că multe nu se ridică peste considerații de ordin general sau abstract, că se mulțumesc să redea, șters și vag, cuvinte sau fapte evanghelice, expuse și comentate banal, convențional, că nu intră cu ele în lăuntrul vieții și sufletului omenesc, pentru a-l răscoli și a mișca pe al unuia, pe al altuia sau pe al tuturor.

Predica trebuie să meargă la inimă, și nu poate merge la o inimă necăutată și necunoscută de preot. Faptele evanghelice sînt din viață, cuvintele Evangheliei sînt pentru viață, pentru cel mai mare interes omenesc al ei, care este îndreptarea noastră morală și mîntuirea. Ele nu sînt scrise doar pentru a fi spuse cite odată, ci pentru a fi aplicate oricînd la nevoile sufletului nostru. Ele trebuie puse continuu în legătură cu viața, cu viața fiecăruia din noi. Predica nu constă din simpla prezen-

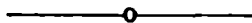
tare, fie chiar meșteșugită, a textului evanghelic, ci din punerea lui în contact cu viața religioasă-morală a omului. Predicatorul trebuie să cunoască bine punctele în care trebuie să se facă acest contact dintre Evangheliile și viața, dintre Iisus Hristos și fiecare credincios. Ele se găsesc în jurul lui, lângă el, pretutindeni și totdeauna; trebuie numai să le cerceteze și să le vadă, adică să aibă real și permanent interes omiletic.

Materialul omiletic, constând din idei și fapte biblice și omenești, există deci și stă în calea preotului; rămâne doar ca el să-l caute, să-l observe, să-l înregistreze și să-l aducă în planul gândirii și lucrării sale omiletice, să-l personifice și să-l actualizeze din fața Sfântului Altar. Ideile și faptele sînt, ele trebuie și spuse — și aceasta o face predica —, dacă predicatorul o conține și o vrea realizată în minunata ei funcție de organ al cuvîntului lui Dumnezeu.

Din grija ce va pune preotul ca să săvîrșească bine cele ale slujirii sale, va ieși și o predică bună. Predica va fi anume de calitatea lui sufletească. Pentru a ridica nivelul predicii, care este o parte din trăirea lui, preotul trebuie să ridice continuu nivelul său de gândire și de trăire duhovnicească. Predica nu este numai vorbire, ci este viață preotească. Aceasta o deosebește radical de orice altă vorbire. Ea nu este o știință oarecare, ci o convingere adîncă; este credință, evlavie, entuziasm, devotament și remediu pentru nevoile și datorile sufletului omnesc.

Predicatorul se califică nu doar ca vorbitor, ci ca apostol, ca slujitor vrednic, devotat misiunii lui sacre, frămîntat de cerințele ei, fericit de succesul ei. Predica este o unitate de măsură a valorii sufletești a preotului. De aceea, preotul trebuie să o privească nu ca pe o simplă expunere formală de cunoștințe, constatări și îndemnuri, ci să o trăiască și să o simtă ca pe un act de mărturisire, ca pe un moment de răspundere înaintea lui Dumnezeu.

Profesor TEODOR M. POPESCU

O SUTĂ DE ANI DE LA MOARTEA LUI ANTON PAN

S-au împlinit de curînd (2 noiembrie 1954) o sută de ani de la moartea lui Anton Pan: autor și colecționar de cîntări bisericești, folclorist, povestitor, versificator și editor. Biserica Ortodoxă Română l-a sărbătorit (17 ianuarie 1954), iar Editura de Stat pentru Literatură și Artă i-a editat lucrările, «Pagini alese», vol I și II, București 1954, ediție îngrijită de I. Fischer. Este un omagiu adus neîntrecutului popularizator care, trăind în mediul marilor prefaceri sociale de la începutul secolului al XIX-lea — cu cele două Revoluții de la 1821 și 1848 — a înțeles curentul înnoitor al vremii, a pornit la muncă stăruitoare, dînd puținilor cititori de atunci povestiri și versuri «de prin lume adunate și iarăși la lume date», deseori rotunjite de el.

Pe teren muzical, Anton Pan are o activitate din cele mai prodigioase și un rol deosebit de însemnat. Despre starea în care se afla muzica bisericească la romîni, la începutul secolului al XIX-lea, ne relatează contemporanul lui Anton Pan, Ieromonahul Macarie (1780-1846), un compozitor și stimulator al forțelor muzicale naționale. Macarie arată că, în bisericile din țara noastră, datorită venirii grecilor, «au început a se cînta cîntece lumești și de multe ori a se auzi, în sfînta biserică, chiar acele ce le cîntă turcii la cafenele, prin adunările lor și profora de la Țarigrad». Purtătorii acestui curent decadent erau grecii, care, după 1453, năvăliseră în provinciile romînești și se socoteau mari cunoscători ai muzicii bizantine. Despre acești greci, preținși cîntăreși, Macarie spune: «De ar fi cel din neamul acela (grecesc) cît de ticălos, de ar cînta căprește, de ar gongăni ca dobitoacele, de s-ar schimonosi cît de mult, dar pentru că e din neamul acela, îndată este și dascăl desăvîrșit și cu ifos de Țarigrad. Dar romînul de ar avea meșteșugul și iscusința lui Orfeus și glasul nu al lui Cucuzel, ci al Arhanghelului Gavriil, pentru că este romîn, îndată îi dau (cîntăreșii greci) titlul, că nu este nimic de el, cîntă «vlahica», n-are

profora de Țarigrad și îi împletesc mii de defăimări..., iar de va cînta chiar alcătuirii turcești, măcar să nu știe nimic bisericesc, acela este lăudat și desăvîrșit și cu ifos de Țarigrad.

Incerări de a aduce muzica bisericească la rostul său inițial, au existat și înainte de epoca lui A. Pan. Astfel, pe la 1539, ieromonahul Filotel, în cartea sa de «Psaltichie românească» arăta că, deoarece cîntările «să înțeleg de foarte puținele, cit numai viersul sint ascultînd, iar nu și înțelesul celor ce se cîntă, tîlmăcit-am după puțina me putere, pre a noastră de țară și de obște limbă..., așezîndu-le toate cu meșteșugul psaltichiei, pe glasurile grecești». Cîntarea românească era atît de rară, încît se amintește ca de un eveniment însemnat, faptul că în timpul Mitropolitului Ieremia (1540) cînta în romînește, la București, Arhidiaconul Nichifor.

În 1713, Antim Iivireanul, introducînd limba romînă în cult — prin multe sale tipărițiuri ale cărților de slujbă —, se accentuează și cîntarea în limba romînă. Ieromonahul Sava, egumenul «Bisericii Tuturor Sfinților» din București, tipărește pentru a doua oară Octoiul în limba romînă (1720-1726).

Preotul Stoica și logofătul Radu (1724-1746) tipăresc în limba romînă cîntările bisericești. Tot în această vreme (1742), tipograful Dimitrie — cu cheltuiala Mitropolitului Neofit — tipărește «Catavasierul bogat».

Psaltul Mihalache Moldoveanul tipărește, în 1767, un «Anastasimatar». Ieromonahul Grigorie (1769) scoate «Triodul», iar alți doi călugări, Ioachim și Macarie, scot «Psaltirea» (1775) în romînește. Tipograful Stanciu Popovici tipărește în 1781 un «Catavasier», Mitropolitul Filaret II tipărește un «Catavasier» (1793), iar Mitropolitul Dositei în 1796 «Psaltirea», și în 1798 «Triodul».

În 1816, Petre Efesul înființează școala de cîntări de la biserica Sf. Nicolae Șelari, școală care va aduce pe drumul adevărat muzica bisericească. Petre Efesul tipărește în 1820 «Anastasimatarul» și «Doxastarul», de care se va folosi și A. Pan, care de altfel și frecventează această școală. Tot în această vreme (1821), protosinghelul Ianuarie alcătuieste un «Anastasimatar» și un «Doxastar», pe care nu le tipărește, dar care circulă, în copii, printre cîntăreții vremii.

O altă școală de cîntăreți va fi înființată în 1830 de Costache Chiosea, care întîmpinase pe Kiseleff, la biserica Sărindar, cu un cor de 12 persoane. «De pe la alde Chiosea — scrie Ion Ghica — ieșeau dieci de visterie și calemgii (copiști). La de alde el au învățat să scrie romînește logofătul Greceanu, Văcăreștii, Anton Pan, Nănescu, Paris Momuleanu, etc. Acești bieți dăscălași duceau o viață zdruncinată, plină de privațiuni și de coate sparte, fără bene merenti și fără recompense naționale, fără pensii și parapensii; plătiți ca vai de ei, cu un codru de pîne, trăiau și mureau necunoscuți; fără să bănuiască măcar că erau patrioți, împinși numai de un instinct bun și generos, își făceau cu sfințenie datoria, fără să aibă cunoștință de binele ce făceau țării lor».

Astfel de coruri romînești, cu mari sacrificii, mai existau și la alte biserici din București, ca de pildă la biserica Crețulescu, unde a dirijat A. Pan. Limba romînă își făcea din ce în ce loc în cult, cu toată opoziția grecilor. A fost însă nevoie de decretul lui Al. I. Cuza din 15 februarie 1863, prin care introduce definitiv limba romînă în cult, pentru ca să se pună capăt ingerințelor fanariote.

Nu numai muzica bisericească, dar și muzica laică tînde spre o pronunțare românească. Critic și cronicar al teatrului și al muzicii profane din acea vreme, va fi tot un cîntăreț bisericesc, N. Filimon, fiul preotului de la biserica Enei, și el însuși cîntăreț la această biserică. Adept al curentului progresist al vremii, N. Filimon este influențat de mediul revoluționar cu care era în contact — de exemplu Marin Serghiescu —, naționalul cîntăreț la biserica Negustori —, și va fi nu numai un admirator al muzicii naționale, dar și un critic necruțător al moravurilor de atunci, pe care le va prezenta în romanul său «Ciocoi vechi și noi». N. Filimon va fi nu numai prietenul grupului de tineri progresiști, ci și popularizatorul versurilor improvizate de A. Pan la reuniunile tineresti.

În cadrul descris mai sus își dezvoltă activitatea Anton Pan.

Data nașterii lui Anton Pan — datorită multelor sale testamente oscilează între 1794 și 1797. S-a născut în satul Sliven din Bulgaria, tatăl său fiind probabil macedonean și nicidecum romîn căldărar, pentru că romînii nu se ocupau cu astfel de meserie, ci mai mult macedonenii, care prelucrează arama și metalele prețioase, iar mama sa grecoaică, cu numele de Tomaida. Faptul că în vocabularul lui Pan

nu se găseac cuvinte macedo-romine, nu este un indiciu că n-ar fi fost macedonean tatăl său, așa cum au afirmat unli critici. Cunoașterea perfectă a limbii romine se datorează creșterii lui A. Pan între romini, școlii lui Gh. Lazăr pe care a urmat-o cu sîrguință, și dragostei sale față de poporul român. Anton a fost dat în grija cîntăreșului din sat, pentru a învăța primele buchii. De la cîntăreș, Pan va învăța și meșteșugul cîntărilor bisericești, care li va deschide în viață un drum greu, dar luminos. Pan va părăsi Bulgaria cu mama sa odată cu trupele rusești și se va opri pentru puțină vreme la Chișinău, unde va cînta în corul bisericii Sf. Ilie, fapt de care va aminti în «Rînduiala Sfintei și dumnezeeștii Liturghii», la pagina 53, unde scrie: «Doamne milulește, cîntat în rusește de mine, A. Pan, aflîndu-mă între so-pranii Armonii Ecclesiastice, la anul 1810».

Datorită călătoririlor și inteligenții sale, A. Pan va deprinde limbile bulgară, turcă, greacă și rusă, în afară de limba romină, pe care o posedă perfect și o iubea. Sosit la București cu mama sa, A. Pan intră paraclicer la biserica Olari, apoi trece cîntăreș la biserica Sfintei, urmează școala lui Chiosea Efeșul, ajunge director al tipografiei acestuia din urmă, în 1819, urmează școala lui Dionisie Fotino dar și la Sf. Sava, trece cîntăreș la biserica Albă și apoi la biserica Krețulescu, unde este și dirijor al corului.

Căsătorit cu Zamflra Agurezan, cu care «șapte ani trăind cu foc, (n-am putut în lumea asta), să leg două la un loc», duce o viață de neînțelegeri — deși de pe urma ei avea un fiu, Lazăr, ajuns mai tîrziu preot — astfel că, în 1827, cînd era profesor la Seminarul din Rîmnicul Vălcii se căsătorește cu Anica, nepoata stareșei Platonida de la mînăstirea «Dintr-un lemn», cu care va fugi la Brașov și se va angaja cîntăreș la biserica Sf. Nicolae din Schei, unde va cunoaște pe Ion Barac. Anica va deveni și ea «aspidă otrăvită», după cum va fi și Catinca (Ecatarina), cea de a treia soție care, în urma morții lui A. Pan, se va căsători cu Oprea Dumitrascu, ucenic în tipografia lui A. Pan.

Între 1830-1854 A. Pan va avea diferite însărcinări: «profesor de muzică al Școlii Naționale din București», «profesor de muzică vocală» în București, tipograf, «profesor de muzică bisericească la Seminarul Sfintei Mitropolii», și va colabora cu ieromonahul Macarie la îndreptarea cărților de cîntări bisericești.

La 23 martie 1847 arzînd o parte din București, iar la 31 martie 1847 arzînd o parte din Rîmnicul Vîlcii, ard și depozitele cu cărți ale lui A. Pan, pricinuinđu-i mari pierderi.

La 20 august 1854 A. Pan își face testametul, prin care cere să fie înmormîntat la mînăstirea Vîforița sau Roșioara, însă murind la 2 noiembrie același an, este înmormîntat la biserica Lucaci din București, în ziua de 4 noiembrie.

Prima lucrare dată de A. Pan este un «Axion». Aceasta se vede din următoarele lui cuvinte: «pe cînd mă aflam și eu, ca director în tipografia de muzică bisericească a lui Petru Efeșul, pentru întia dată am tipărit un axion în romînește». Alte lucrări tipărite după acest «Axion» sînt:

«Versuri muzicești» (1821) sau cîntece de stea pe note muzicale psaltice, pe care le va retipări în 1830 sub titlul «Versuri muzicești», ce se cîntă la Nașterea Mîntuitorului nostru Iisus Hristos și în alte sărbători ale anului, compuse de Anton Pan, profesorul de muzică al școlii naționale din București».

«Cîntări de stea», 1822.

«Sf. Liturghie a Sf. Vasile» — 1822, retipărită în 1825 și 1854.

«Cîntece de stea» — 1828».

«Calendarul lui Bonifatie Setosul» — 1830.

«Calendar pe anul acesta, în care se cuprind materiile și faptele muerilor celor rele» — 1830, e o broșură umoristică.

Fără titlu apare, în 1830, o broșură de 88 pagini închinată lui A. Pan, cuprinzînd orașii de nuntă.

«Poezii deosebite sau cîntece de lume, din care unele sînt culese de alții, iar altele originale de Anton Pan» — 1831.

«Îndreptătorul bețivilor, care cuprinde în sine numirile bețivilor și toate faptele care curg din beție» — 1832.

«Hristoitie sau școala moralului, care învață toate obiceiurile și năravurile cele bune» — 1834.

«Noul Erotocrit compus în versuri de Anton Pan», Sibiu 1837. Lucrarea a apărut în cinci tomuri.

«O povestire arabică din Halima, vrednică de băgare de seamă» — 1839.

«Sfânta Evanghelle ce se zice în sfânta și luminată zi a Paștilor, la a doua Înviere. Culeasă în opt limbi...» — Sibiu 1840.

«Fabule istorice și istorioare auzite și versificate de Anton Pan, vol. I și II — 1841.

«Noul Doxastar prefăcut în românește după metoda vechi al Serdarului Dionisie Fotino și dat la lumină pe acest metod nou», tom. I și II, 1841.

«Bazul teoretic și practic al muzicii bisericești sau gramatica melodică» — 1845.

«Calendar purtăreț pentru anul 1846» — 1845.

«Poezii populare de Anton Pan», broșura I, — 1846.

«Irmologhiu sau Catavasier care cuprinde în sine toate irmoasele sau catavasiiile sărbătorilor împărătești de peste an, troparele, condacele și exapostilarile. Cuprinde și podobiile tuturor glasurilor, binecuvântările și slujba morților și altele. Romăit și dat la lumină... Pentru trebuința seminariorilor și altor școli asemenea» — 1846.

«Epitaful sau slujba înmormintării Domnului și Mintuitorului nostru Iisus Hristos. Care cu numire de Prohod s-au tipărit mai întâi cu binecuvântarea Prea Sfințitului Episcop D. D. Chesarie-Buzău, iar acum prelucrată în felul ce se vede s-au dat la lumină... de Anton Pan, profesorul de muzică bisericească în Seminarul Sfintei Mitropolii» — 1846.

«Versuri ce se cîntă la Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos» — 1846.

«Calendar pe anul 1847» — 1846.

«Memorabilul focului mare în București de ziua de Paști, anul 1847. martie 23. » — 1847.

«Culegere de proverburile sau Povestea Vorbii. De prin lume adunate și iarăși la lume date de Anton Pan», ed. I — 1847.

«Heruvico-Chinonicar care cuprinde trei rînduri heruvice și chinonice duminicale pe toate glasurile, afară de ale săptămînii. Lîngă care s-au alăturat și Axioane 22. Prelucrate și date la lumină... de Anton Pan, profesorul de muzică bisericească din Seminarul Sf. Mitropolii», tom. I și II — 1847.

«Prescurtarea din Bazul muzicii bisericești și din Anastasimatarul care se cîntă grabnic și zăbavnice...» — 1847.

«Rînduiala sfintei și dumnezeieștei Liturghii în care unele compuse, altele prelucrate și date la lumină... de Anton Pan» — 1847.

«Paresimier care cuprinde în sine cîntările cele mai de trebuință ale Postului Mare. Prelucrat și dat la lumină... de Anton Pan» — 1847.

«Fabule și istorioare auzite și versificate de Anton Pan», Cartea doua, ediția doua — 1847.

«Calendar purtativ pe anul 1848. Care arată răsărirea și apunerea soarelui după ceasornicul europeanesc, potrivit pe gradele Țării Românești» — 1847.

«Dialog în trei limbi, rusește, românește și turcește. Fiecare întocmită în vorbire după idiotismul ei. Acum întâi cules din deosebite dialoguri rusești, tipărite în Moscova...» — 1848.

«Cîntece de stea sau Versuri ce se cîntă la Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos. A patra oară tipărite cu adaos de cîntece morale» — 1848.

«Calendar pe anul 1849» — 1849.

«Pocălnița omului desmierdat sau vorbire între suflet și trup și osebite sfătuiri folositoare truște și sufletește, prin culegere versificate și date la lumină...» — 1849.

«Adiaș» — 1849.

«Calendar bogat pe anul de la Hristos 1850. Care cu deosebire arată numele tuturor sfinților în fiecare zi, cum și citirea Evanghellei de peste an. Arată și răsărirea și apunerea soarelui după ceasornicul europeanesc. Și citeva povești și cîntece mai nouă» — 1849.

«Înțeleptul Archir cu nepotul său Anadam» — 1850.

«Spitalul Amorului sau cîntătorul dorului. Adică: Cîntece vechi populare după orice întimplare. Pe care junii le cîntă și babele le descîtă: Pe lîngă cele sătene s-a pus și din orășene», broșura I — 1850.

«Spitalul Amorului sau Cîntătorul dorului. Adică: Cîntecele sătenilor și ale orășenilor, A vîrstelor zburdalnice D-a dragostei purdalnice», broșura doua — 1850.

«Calendar pe anul de la Hristos 1851, care deosebire arată în fiecare zi numele tuturor sfinților, la cite ceasuri și minute răsare și apune soarele. Arată și schimbarea sferțurilor lunii. Mai pe urmă se adaugă și altele» — 1850.

«Cîntătorul beției», ed. I — 1851.

«Tipic bisericesc care coprinde rînduiala duminicilor, a sărbătorilor stăpînești și a sfinților aleși de preste tot anul...» — 1851.

«O șezătoare la țară sau Povestea lui Moș Albu», partea I-a — 1851.

«Calendar bogat pe anul de la Hristos 1852...» — 1851.

«Spitalul Amоруlui sau Cîntătorul dorului», 6 broșuri — 1852.

«O șezătoare la țară», partea II-a — 1852.

«Proschinitar sau Inchinător, adică descrierea sfintei cetăți Ierusalim și a toată Palestina...» — 1852.

«Versuri și cîntece de Stea», ediția a V-a — 1852.

«Cîntătorul beției», ediția a II-a — 1852.

«Triumful beției sau diata ce o lasă un bețiv pocăit fiului său», ediția I — 1852.

«Calendar bisericesc bogat pe anul de la Hristos 1853, care cu deosebire...» — 1853.

«Culegere de Proverburi sau Povestea Vorbii», partea II-a și partea III-a — 1853.

«O șezătoare la țară», ed. II-a, partea I — 1853.

«Epitaful sau slujba înmormîntării Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos» — 1853.

«Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogeia, culese și versificate de Anton Pan», ediția I-a — 1853.

«Antifoane ce se cîntă la ecteniile serii, dimineții și ale Sfintei Liturghii... Modificate și rețipărite» — 1853.

«Noul Doxastar, prelucrat în romînește din metoda sistemelor vechi al serdarului Dionisie Fotino», tom. III — 1853.

«Calendar pe anul de la Hristos 1854. Care coprinde în sine prognosticurile băbelor și prevestirile lui Cazamia» — 1853.

«Înțeleptul Archir», ed. II-a — 1854.

«Memorabilul focului mare întîmplat la București», ed. II — 1854.

«Mică gramatică muzicală teoretică și practică. Care coprinde în sine învățătura tuturor semnelor și scărilelor muzicii bisericești» — 1854.

«Povestiri arabice», ed. II — 1854.

«Irmologhiu Catavasier», ed. II — 1854.

«Noul Anastasimatar». Tradus și compus după sistemul cea veche al serdarului Dionisie Fotino» — 1854.

«Pocăința omului «desmierdat» — 1854.

«Cîntece de stea», ed. VI — 1854.

«La Sfînta Liturghie a marelui Vasilie. Compuse de mine, Anton Pan — 1854.

«La Sfînta Liturghie a lui Ioan Gură de Aur. Compuse de mine, Anton Pan — 1854.

«Diata» — 1854.

Mai sînt date ca îndoelnice, întrucît sînt numai amintite în cărțile apărute sub numele lui Anton Pan, circa opt lucrări de muzică și povestiri.

În munca sa de colecționare, versificare, compunere sau prelucrare a literaturii, A. Pan primește influența lui V. Aaron, care urmărea prin lucrările sale prefacerea «materiei evanghelice și clasice», traducînd: «Ecloga», din «Enelda», «Jalnică întîmplare a lui Pîram și Tisbe», «Vorbirea în versuri de glume întră Leonat bețivul, om din Longobardia și Dorofata, muiara sa», «Istoria lui Sofronim și Haritiei cel frumoase», «Patimile și moartea Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos», lucrări prin care el voia să dea «ceva rod la vremea sa», «limba romînă», ceea ce voia și Pan să facă.

O influență puternică primește A. Pan de la Ion Barac, «magistratul translator», la primirea din Brașov — înmormîntat la biserica Sf. Nicolae din Schei —, pe care Pan îl cunoaște personal. Barac edita «Foala Duminecii», prelucrare din Odisela și Metamorfoze, și tradusese părți din Hamlet. De la el ia A. Pan «Istoria despre Arghir cel frumos și despre Elena cea frumoasă», prelucrate de Barac, din ungurește.

De la aceștia doi la Anton Pan metoda popularizării și a răspîndirii limbii române. Aceștia îi inspiră lui A. Pan planul calendarelor populare, cîtecelor de stea și altele.

În cîntecele de stea, A. Pan se călăuzește de muzica pe care o audiază și o transpune pe note psaltice. Și cîntecele de lume sînt transpuse tot pe note psaltice. Acestea din urmă sînt însă prelucrate de A. Pan, după puterea sa, cu corespondentul tonal pe care îl avea în Psaltichie. Primul care a publicat la romîni melodii în notație apuseană, a fost Eftimie Murgu. A. Pan este influențat în cîntecele populare de versificația și tonalitatea orășenească, așa cum și mărturisește: «Pe lângă cele sătene s-au pus și din orășene». Cîntecul romînesc, constrîns de invazia străină, se auzea numai «în cîmpie — unde răsunau doinele care exprimau suferința poporului din partea grecilor și boierilor: cîntece pline d-o profundă tristețe, dar fără energia cerută popoarelor, în lupta pentru libertate. Nu era încă nimic român în poezie, afară de cîntecele populare care desmerdau populațiunile țerane; dar care nu se întindeau peste barierele orașelor, care nu intrau în saloanele boierilor; tocmai pentru că nu aveau veșmintul streln... Orașele sînt înecate de cîntece amoroase pe care lăutarii le cînt...».

Ducîndu-se între țărani numai în trecere spre minăstiri pentru a face abonaamente, era firesc ca Anton Pan să nu cunoască decît ce era dincoace de barieră. Astfel, în «Spitalul amorului» apar cîntece cu mențiunea «teatral», iar în «Calendarul pe 1852», mențiunile «cînturi teatrale» și «baldade ce se cînt pe muzica națională», care nu e decît un cîntec lăutăresc. N. Filimon arată că lipsa unei culturi muzicale și infiltrația fanarioților, cu influența lor de turcisme și grecisme, a stricat sensul național al muzicii noastre. La orientalism s-a adăugat și erôtismul decadent apusean, care de asemenea a compromis cîntecul național. Îmboldul pentru culegere de cîntece, A. Pan îl primește de la broșurile grecești care apăreau pe atunci, și anume: Euterpi, Pandora și Armonia.

În muzica bisericească, Anton Pan se inspiră și din muzica turcească. Astfel, într-un manuscris de la Academia Romînă, publicat de Gh. Breazul în «Melos», 1941, pag. 311, se găsește însemnarea lui A. Pan cu indicația «imitație după muzica turcească, A. Pan, 1821».

În ultima broșură a «Spitalului amorului», cîntecul 38, A. Pan mărturisește influența grecească: «după cel grecesc Timigali simfora», cîntec care de altfel nu este grecesc, ci turco-arab.

Trăit într-un mediu bisericesc, A. Pan este influențat de idelle religioase umanitare. Astfel, în poezia «Dragostea», prima strofă:

Nu este alt în viață
Decît tot bunul mai bun
Și din dulci mai cu dulceață
Ca frații cînd se adun.

corespunde cuvintelor: «Cît de bine și de frumos e să locuiască frații în unire» (Psalmul 132, 1). În aceeași poezie, A. Pan scrie:

Dragostea nu se mărește,
Nu se înalță deloc,
Dragostea nu pizmuește
La al altuia noroc.
Dragostea nu se mindrește,
Nu gîndește la al său,
Dragostea nu se trufește,
Nu vôlește altul rău.
Dragostea nu se minle,
Iartă orișice cuvînt,
Dragostea-n prietenie
Este mare pe pămînt.

În prefețele lucrărilor publicate dovedește însă A. Pan intențiile și fondul său sufleteasc curat. În prefața «Hristoitiei» el vorbește cu admirație de «limba cea latinească». Dorința sa era să fi învățat vreo limbă «din cele poleite» și să poată tra-

duce sau lucra mai cu spor, «care să mă folosească și pe mine și pe alții». Totuși, «eu mă mulțumesc — scrie A. Pan în prefața de la «Fabule și istorioare» — că am putut face și atita în ceasurile mele cele vacante, decît să le petrec nimica făcînd». Văzînd că nu poate să învețe mult mai mult, pentru ca lucrările sale să fie cu cît mai puține greșeli, A. Pan arată că nu poate fi învinuit, pentru că «din mica copilărie a mea mi-am bătut capul ca să ajung desăvîrșit în meșteșugul muziciei bisericești, în care am și izbutit. După ce am învățat canoanele și ortografia acestuia meșteșug, n-am zăbovit a romîni și a lucra pe note cărțile cele mai trebuincioase». După ce le înșiră, A. Pan arată și necazurile prin care trecea: sărăcia. «Și, cu toate acestea — scrie el —, nu vor ieși la lumină pînă ce nu se va găsi un patriot care să știe prețului asemenea ostenelei și «să jertfească un ce pentru tipărirea lor». Constatînd, pentru puțină vreme, că munca sa «stă zadarnică», A. Pan a început «a aduna și a face cite o carte din cele politicești, această muncă avînd două scopuri: «să-mi treacă de urît și al doilea socotînd ca să trăiesc». Pentru cărțile politicești «dascăl mi-am fost singur», spune A. Pan, și fără să țină seama de cei ce defaimă, nu se oprește din lucru, «pentru că m-am obicinuit a nu ședeia fără lucru». Această muncă va fi, de acum încolo, calea pe care o va urma A. Pan, aducîndu-și contribuția sa la culegerea și versificarea folclorului românesc.

În prefața de la «Noul Doxastar», din 1841, A. Pan are un cuvînt «căt-re cei ce îmbrățișează această carte cu dragoste», adică pentru cei care vor o «cîntare bine întocmită» și însetează după o cîntare bine meșteșugită. Acestora, A. Pan le face cunoscută apariția «Doxastarului», spunîndu-le: «Luați în băgere de seamă meșteșugita alcătuire a cîntărilor și vă îmbogățiți duhul în melosul stihiraric». Dionisie Fotino — care alcătulse Doxastarul — spune A. Pan —, «au arătat că și cîntările bisericești le putem glăsuți cu rostire ritoricească, ca să fie cu înțeles și cu dulceață în auzul ascultătorilor». Cum A. Pan urmărea un folos patriotic, el mărturisește mai departe: «Eu dorînd ca să nu las pe romîni iubitori de muzică lipsiți de o asemenea trebuincioasă carte, m-am sîrguit a o romîni, ca să înlesnesc pe cîntăreți a dobîndi știința desăvîrșită în cele opt glasuri și să ajungă în stare de a putea revărsa din grumazul lor fără împiedecare buna împotrivre a glasului la întîmplîndea a orice fel de zicere în cîntarea singur glasnicilor...».

A. Pan indică predarea Doxastarului școlărilor «îndată după Anastasimatar», pentru că el cuprinde tot felul de tonalități, iar cel care-l va întrebuița «va dobîndi ideea ca să știe roști cu buna întocmire și zicerea cea mai mărunță, în fiecare opt glasuri». El arată că orice cîntare trebuie învățată cu ifoșul ei: «lîniștit, cucernic, mingios și dulce, ușor suînd și coborînd, neabătîndu-se în niscai adaosuri și afărături schimonosite, care sînt urite lui Dumnezeu și oamenilor. Sîrguiți-vă din toate mai mult ca să învățați buna purtare a glasului; căci nu e învățat cel ce știe numai să cînte și are glas laudat, ci acela ce știe a-și purta glasul ca un instrument iscusit și meșteșugit la degete».

«Muzica — spune A. Pan — trebuie învățată temelnic, făcînd întreaga școală, pentru că altfel, cel nedesăvîrșit, va fi ca un copil care zice urît Tatăl nostru, «pentru că o lecție pe cît de mult se cîntă, pe atît de mult se îndulcește, ca și un fier: pe cît de mult se freacă, pe atît se lustruiește».

A. Pan îndeamnă, în versuri, pe cei ce pot cînta, să stăruiască în învățatură și astfel vor fi chemați la loc de frunte, «iar nu alți străini veniți», referindu-se prin aceasta la grecii care năpădiseră bisericile. A. Pan dă sfaturi: «ca acestea-n lumea mare le-am cunoscut prin cercare».

Tipărînd «Irmologion sau Catavasier» în 1846, pe verso-ul copertii, A. Pan pune textul din I Corinteni XIV, 19: «În biserica voesc mai bine cinci cuvinte care să le înțeleagă, decît o mie și în limbă străină». Lui Spiridon, egumenul minăstirii Tismana, A. Pan îi adresează un cuvînt în care laudă tradițiile Tismanei și «cîrmuirea» acestui sprijinitor al muncii sale, «împodobit cu blîndețea, smerenia și cu toate darurile sufletești», trimis la Tismana, în acest loc pustnicesc, de cineva care «au știut să cunoască la firi de oameni». Ca un prinos pentru chipul duhovnicesc îmbunătățit, cît și pentru faptul că Spiridon a «binevoit a da un ajutor mai însemnat pentru tipărire», A. Pan îi închina Catavasierul.

A. Pan adresează însă și un cuvînt «căt-re cei ce cu dragoste urmează la știința muzicii bisericești», adică «iubiților cîntători», cărora le recomandă «Catavasierul ca pre un instrument sau unealtă» absolut necesară «la meșteșugul cîntărilor», pentru că cuprinde stilul melodic «grabnico-irmologic... care duce și povățuește pe muzic către potrivirea altor nenumărate tropare... printr-o scumpă ecsercție». Prac-

tica aceasta, nu place ascultătorilor, «cel mai mulți necunoscînd unde trebuie înălțare, unde apăsare și unde repaos schimonosesc sfintele cîntări, fără să înțeleagă nici însuși ce zic, nici cei ce aud, de multe ori încă hulesc în loc să laude pe Dumnezeu, din nebagare de seamă și din neștiință». Rostul «Catavasierului» este deci a-i învăța pe cei cu talent să cînte frumos, «care — Catavasier — cu destule ameteți, cu pierdere de odihnă și de somn s-au tradus și întocmit în romînește spre folosu-vă», și crede că prin predarea muzicii în Seminar va înceta «de acum înainte zgomotoasă și neregulată cîntare din sfintele lui Dumnezeu biserici».

Adresîndu-se tinerilor seminarisți, A. Pan îi îndeamnă:

«Să urmați cu sîrguințe
Lăudatele științe
Că și voi cu-nvățătura
Și cu fapta și cu gura
Să dați pildă omenimel
Cruzimel (tinerilor) și bătrînimel
Ca Patria noastră Muma
Mult a dorit pîn-acuma
Ș-al ei fil ca-n Nați alte
Să crească cu științi-naite
Și să se laude-n lume
Cu Romîna al ei Nume...».

Spre deosebire de alte lucrări, «Catavasierul» cuprinde o tablă de materii, un «registru de cele ce să copriind în cartea aceasta», și «greșeliile tiparului», la care A. Pan face următoarea adnotare: «Aceste greșeli și altele ce veți găsi, nu vă îngreuați a le îndrepta înșivă, căci greșeli a nu se întimpla este cu neputință».

«Epitaful», tipărit în 1846, are pe verso copertii versetul 2 din psalmul 95: «Cîntați Domnului, binecuvîntați numele Lui, binevestiți din zi în zi mîntuirea Lui». În prefață se adresează lui Neofit, căruia îi spune: «Știu este că tot începutul nu este desăvîrșit; toate lucrurile de la începutul lumii astfel au mers și astfel o să meargă, unii adică începîndu-le, alții mai îndreptîndu-le și alții desăvîrșîndu-le». A. Pan recunoaște că orînduiala Epitafului.. «mai întîi s-au regulat oarecum în Transilvania și s-au tipărit fără iscăltură a cuiva». Mai tirziu, într-un manuscris de la București, de Prohod «s-au apucat unul Matache cîntăreț, Profesorul de cîntări Seminarului Sfintei Episcopii Buzăului, și a mai îndreptat-o pe cît a putut, păzînd mai mult numărul silabelor decît tonurile zicerilor». Prohodul a fost apoi corectat de Macarie, la îndemnul lui Chesarie al Buzăului, pe care A. Pan îl numește «cel plin de rîvnă pentru asemenea regulare a tuturor cîntărilor bisericești». Bazat pe puterile sale, A. Pan spune: «Eu iarăși avînd deprindere asupra poeziei», a prelucrat «pînă la starea a treia», însă nu a mai continuat, «socotînd că e de prisos» să se ocupe de o carte deja aranjată. Totuși, fiind însărcinat de Neofit, A. Pan a studiat lucrarea și a văzut «că la unele tropare fiind cuvintele în apostrofă, erau greu de pronunțat și înțelesul întunecat», și de aceea a început a lucra «cu cea mai de aproape luare aminte, păzînd a nu întrebunța cuvinte scurtate în apostrofi, decît prea rar și pe unde iartă idiotismul limbii».

În prefața la «Rînduiala Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii», din 1847, adresîndu-se «Prea Cuviosului Părintelui Nichifor, Arhimandritul Sfintei Episcopii a Rîmnîcului», A. Pan arată că, avînd în vedere puținii doritori și rîvnitori pentru muzica bisericească, «darea la lumină a cîntărilor bisericești de mult ar fi conținut cu totul, dacă pronia dumnezească n-ar fi îngrijit din cînd în cînd a trimite ajutorul cîte al unuia Cuvios Părinte». După ce arată că Nichifor a îngrijit de «copii cu glas mai bun», îi spune că «nu ați conținut a mă ajuta nici în ceasul cînd focul v-au mistuit toate din casă, cu arderea Rîmnîcului și Sfintei Episcopii.. Bucureștii care au ars cu o săptămînă înaintea de Rîmnîc, rar oameni au lăsat neatînși de paguba simțitoare. Eu care aveam cărți lăsate la mai multe prăvălii, precum și la Rîmnîc, toate s-au prefăcut în fum și cenușă». Cartea începe cu «Binecuvîntează, tradus de Ierodiaconul Iosif Nania al Prea Sfințitului Episcop al Buzăului, D. D. Chesarie», «Slavă Tatălui și acesta prelucrat de același Ierodiacon Iosif». La pagina 8 spune: «altul de mine A. Pan» și începe cu amin, Doamne, miluește, binecuvîntează. La pagina 30, A. Pan dă lămuriri de tipic: «Iar cînd iese Arhierul cu tricherele, atunci în altar cîntă pe aceasta», adică Sfintele Dumneezule, pe larg. La pagina 53 găsim indicația: «Doamne miluește, în deosebite feluri, cum și alte cîntări compuse de mai mulți».

După cei trei Doamne miluește, A. Pan menționează: «iară la anul 1828 s-au reformat în grabnic, aflindu-mă cantor în Brașov la biserica cea mare din Schei». La pagina 55, după o altă indicație, se observă corectitudinea lui A. Pan: «aghioase după original, prelucrate și date mai întâi în Seminarul Sfintei Episcopii Buzăul, de Ierodiaconul Iosif Nanie, la anul 1836», iar la pagina 57: «Cuvioase, alcătuit de același Iosif Nanie..., la anul 1843, Decemb. 8». Găsim, de asemenea, indicațiuni autobiografice: «și aceste dimpreună cu celelalte compuse de mine, A. Pan, 1828, la Brașov». După o altă indicație se poate constata că A. Pan își prețuia elevii. Astfel, de la paginile 62-69 găsim indicațiuni de acest fel: «aceste compuse de Dimitrie Protopopescu, Iancu Niculescu, Nicolae Andronescu, Mantu Ionescu, Alecu Mirea...». Începînd cu pagina 79, cartea cuprinde «rînduiala înmormîntării mirenilor..., care s-a uitat să se puie la Irmologhiul Catavasier».

În «Paremier», tipărit la 1847, găsim de asemenea indicațiuni care reliefează corectitudinea lui A. Pan. Astfel, la pagina 6: «De tine se bucură, după a lui Serdarul D. Fotino»; la pagina 12 un alt «De tine se bucură, mai grabnic-original», iar la paginile 18-19: «acum puterile cerești... original». Găsim apoi în cuprinsul cărții indicațiuni ca acestea: «după a lui Iacob Protopop»; «prelucrate după ale lui Grigorie Lampadarie»; «după ale lui Petru Lampadarie»; «după ale lui Petru Vizantie».

Prefețele definesc starea de spirit și caracterul lui A. Pan, precum și geneza lucrărilor sale. «Heruvico Chionicarul» din 1847, are pe verso-ul copertei textul paulin: «În biserică voiesc mai bine cînta cîntate care să le înțelegă, decît o mie în limba străină», arătînd prin aceasta dorința autorului de a face, pe cît mai mulți să înțeleagă ce se săvîrșește în biserică. În prefața acestei lucrări, A. Pan mulțumește tuturor celor ce-l înțeleg truda, dar mai ales «Cuvioșii Sale Părintelul Veniamin, ajutorul direcției la clădirea Mînăstirii Bistrița..., căci Cuvioșia Voastră v-ați străduit și mai cu înflăcărată rivnă... și mi-ați întors în bucurie întristarea ce mă cuprinsese pentru puținii abonați ce li făcusem în umbrelele mele într-o lună de zile pe la toate Mînăstirile de peste Olt, cît nici cheltuielile drumului nu scosesem». Acest Veniamin l-a ajutat pe A. Pan «nu cu cuvîntul, ca cei ce obicinuesc a încuraja, numai din gură, făgăduind marea cu sarea și pe urmă dau ceea ce nu curge pe apă, sau își uit și nu dau nimic (de carii am avut mulți la cărțile cele tipărite pînă acum); ...Nu v-au fost cuvîntul decît: Na acest ajutor, fie plata ostenelelor tale, și mie nu-mi da nici o carte...». Mai departe, A. Pan arată că și-a zis în sine: «Omul bun și al lui Dumnezeu, care este născut să facă bunătăți în lume, el nu muncește ca să strîngă și să grămădească sume mari, ci să silește ca să agonisească ca să facă bine altora și să-și folosească neamul și patria, pe cît va putea». Dedicîndu-i cartea, A. Pan vrea ca lumea să știe de această faptă bună, «celor ce iubesc podoaba Sfintei Biserici și doresc a-și folosi patria și neamul». În «Către Cîntători», A. Pan se adresează astfel:

«Cîntă-măi frate romine, pe graiul și limba ta
și lasă cele strălne el de-a și le cînta,
Cîntă să înțelegi și însuși și cînti la tine ascult,
Cîntește cu fleșcare limba și neamu-ți mai mult,
Nu fi în țara-ți ca unul din nemernici, venetici,
Că, cînd nu știi romînește și-n limba care poți, zici,
Mai de mult aveai dreptate să te pocești, vrînd, nevrînd,
Cu pronunția streină, tălmăcite neavînd.
Acum însă — îmbrățișează pe aceste romînești,
Pe limba Tatii și a Mamii, pe care o și vorbești.
Și cînd te slujești cu ele și îți pare că vezi greșeli,
De nu poți face mai bune a hull să nu te-nșeli.
Chiar și să faci nu te-norede la ale tale plăceri,
Ci le dă în judecată a o mic de păreri.
Și vei auzi în doru-ți cum le judecă un prost,
Zicînd: aici, colea, laca: așa și așa să fi fost.
Și cînd te mușcă un șarpe nu-ți este necaz atît,
Și cînd mori de o șopîrlă, înzecit ești amărit.
Vorba mea e dar: de-ți place ca să te descinte alt,
Descîntă și tu pe altul cît poți cu glas mai înalt.
Iar dacă nu ai putere de nici unele să faci,
Te sfătuesc frățioare că e mai bine să taci.

Eu pe cît am putut face și pe cîte le-am făcut,
 Iată le dau la lumină pentru cel ce le-au plăcut.
 Multor, am băgat de seamă, cîntarea cînd o privesc
 Și o văd îngorgonată le place de-nnebunesc,
 Neștiind că meșteșugul nu stă-n scrisul gorgonat,
 Ci în buna potrivire și în stilul luminat.
 Eu dar, de multe gorgoane, am fugit cît am putut,
 Și am urmat cuvîntei, peste reguli n-am trecut.
 Am tălmăcit, însă, astfel, nu luînd toate de rînd,
 Cît să nu scap un Oligon, precum văz alții făcînd.
 Ci am căutat la tonul zicerilor romînești
 Și-am potrivit glăsuirea ca-n vorbiriile firești.
 Căci în alt chip de a face ar fi cu totul prostesc
 Și aproape de nimica, ca lucru copilăresc.
 Aș mai zice dar de surda o să-mi pierz scumpul meu clas,
 Imi prerupu aici cuvîntul și în voe-va vă las,
 Că celui ce înțelege țînjaru-i e trimbițar,
 Iar celui ce nu-nțelege, toabe, surle-s în zadar».

La paginile 128 și 147, A. Pan arăta: «imitație după cel rusesc».

În prefața «Privegherului» de la 1848, A. Pan arată sărăcia de cărți de muzică bisericească în limba romînă. Adresîndu-se Mitropolitului, A. Pan scrie: «Muzica bisericească... nu era tălmăcită, ci se slujește numai cu cele trei cărți tipărite de Părintele Macarie, iar cîntările cele mai multe și de neapărată trebuință erau silite să le învețe în limba grecească, și din pricina acestii greutateți se împuținase cîntăreții cu totul...».

În «Cartea de Liturghie a lui Ioan Gură de Aur», tipărită la 1854, la pagina 2, A. Pan precizează: «Rușii nu zic, Prea Sfîntă Născătoare de Dumnezeu; fiindcă nici în liturghie nu scrie să se zică», iar la pagina 13: «Trebuie știut că toate acestea se cînt cu glas închis și cu dulceață, iar nu zbierînd și răcnînd».

Dacă lucrările bisericești, cît și cele literare, din întreaga operă a lui A. Pan, au unele greșeli, acestea se datoresc greutateților prin care a trecut autorul și neînțelegerii pe care i-au arătat-o factorii cu răspundere. Muncînd din greu pentru culegerea materialului, alergînd pe la mînăstiri pentru abonamente, păstrîndu-și întotdeauna și un loc de cîntăreț la biserică, A. Pan n-a avut condițiile trebuitoare unei activități care să încununeze cu claritate opera sa. Totuși, prin ceea ce a dat la lumină, A. Pan este în literatură un precursor al inspirației din creațiile populare, iar în muzica bisericească un începător al înălțurării — pe cît cunoștințele sale l-au ajutat — a influențelor străine. Cunoșcătorii muzicii de astăzi, — care lucrează în condițiuni cu totul altele decît cele în care a lucrat A. Pan — au datoria să studieze și să îndrepte cîntările bisericești publicate de A. Pan, redîndu-le adevăratul lor farmec. Din prefețele la lucrările publicate, se vede că A. Pan a dorit o muzică bisericească plăcută, care să nu spargă urechile și să nu aducă monotonia în atmosfera de caldă pletate a cultului ortodox.

Preot I. IRIMIA

VIAȚA BISERICESCĂ ÎN CUPRINSUL MITROPOLIEI

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

CONFĂTUIRE INTERCONFESIONALĂ ÎN CADRUL LUPTEI PENTRU PACE

La 5 octombrie 1954, în sala de ședințe a Comitetului de Luptă pentru Pace al regiunii Ploești, s-a ținut o consfătuire a reprezentanților cultelor religioase din orașul și raionul Ploești.

Inițiativa acestei consfătuiri a fost luată de comunitatea catolică din orașul Ploești, prin preotul paroh Emil Haussotter, care a adresat conducătorilor cultelor din orașul și raionul Ploești următorul apel: «Bazându-ne pe realizările concrete obținute în lupta întregii omeniri pentru obținerea și securitatea păcii colective, care se grupează în jurul Conferinței de la Geneva și din care omenirea iubitoare de pace a putut conchide că înțelegerea între popoare este posibilă pe calea tratativilor diplomatice și nu pe cimpurile înășurate ale războiului, noi ne vedem încurajați în continuarea depunerii eforturilor noastre comune pentru a instaura o pace universală, care să răspundă aspirațiilor omenirii.

Pentru a găsi noi mijloace, cât mai eficace, atât pentru a menține și a impune pacea dorită, cât mai ales pentru a face prețiosul schimb de experiență în antrenarea maselor pentru apărarea păcii, comunitatea catolică din Ploești invită pe reprezentanții cultelor din orașul și raionul Ploești la consfătuirea care se va ține marți 5 octombrie 1954, orele 9,30, în sala de ședințe a Comitetului de Luptă pentru Pace al regiunii Ploești».

Au participat la consfătuire reprezentanții cultelor religioase: ortodox, romano-catolic, mozaic, creștini după Evanghelle, adventist, baptist.

Pentru conducerea lucrărilor a fost ales un prezidiu, format din următorii: Pr. Emil Haussotter, Protolereu Al. Vlaiculescu, dl. Leon Bălan, pastor al cultului adventist, David Teodorescu, pastor al cultului creștin după Evanghelle, și împunternicitul Ministerului Cultelor.

Preotul Emil Haussotter arată sensul acestei consfătuiri și își exprimă bucuria pentru faptul că reprezentanții cultelor s-au putut întruni în această consfătuire interconfesională, după care roagă pe Părintele Protolereu Al. Vlaiculescu să conducă lucrările consfătuirii.

Deschizând ședința, P.C. Sa dă cuvîntul preotului Emil Haussotter, care face o amplă expunere a succeselor obținute atât la Conferința de la Berlin, cât și la Conferința de la Geneva, succese care sînt un rezultat al luptei partizanilor păcii din lumea întreagă. C.Sa face o analiză a evenimentelor petrecute pe plan internațional, evenimente al căror rezultat întărește speranțele omenirii în triumful cauzei

păcii. Rezultatele obținute pînă acum demonstrează că opinia publică mondială poate determina tratative pentru destinderea încordării internaționale, că propunerile pentru tratative pot deveni o realitate, cînd este bunăvoință. Aceste rezultate au determinat oamenii cinstiți de pretutindeni să se alătore și mai hotărît Mișcării partizanilor păcii și să pornească cu toată hotărîrea la consolidarea succesorilor obținute pînă acum. «Noi, slujitorii cultelor, să nu preocupăm nici un efort în antrenarea credincioșilor pe care îi păstorum, la sprijinirea tuturor acțiunilor legate de lupta pentru pace».

Se încep discuțiile în jurul referatului.

Se dă cuvîntul pastorului Leon Bălan, din partea cultului adventist, care spune: «Noi ne însușim întru totul referatul prezentat de preotul Emil Haussotter. Voi arăta cum ducem noi lupta pentru pace în rîndurile credincioșilor noștri și în același timp vom trage învățăminte cu privire la îmbunătățirea muncii noastre.

Declar că noi sprijinim din toate puterile orice acțiuni legate de lupta pentru pace. Indrumăm pe cei care îi păstorum să fie supuși legilor statului și să-și îndeplinească obligațiile ce le revin ca cetățeni, să fie harnici și cinstiți. Pe plan cultural sprijinim orice acțiune pentru ridicarea oamenilor și luminarea lor. În cuvîntul nostru de pe amvon, în vizitele pe care le facem credincioșilor noștri, noi le vorbim despre binefacerile păcii. Lucrînd astfel avem conștiința că îndeplinim îndatoririle ce ne revin și ca slujitori ai lui Dumnezeu și ca cetățeni devotați ai Patriei noastre».

Dr. Dr. Menachem Șafran — șef-rabin, spune: «Obligațiile noastre sînt de două feluri: rituale și de îndrumare morală a credincioșilor pe care îi păstorum. Ne rugăm aceluiasi Dumnezeu pentru binele individual și colectiv. Noi dorim progresul și bunăstarea tuturor. Războiul nu poate fi dorit decît de aceia ce vor să se îmbogățescă din suferința semenilor lor. Celor ce nutresc astfel de gînduri nu le convine pacea, după cum celui ce este învățat să fure, nu-i convine preceptul «să nu furi». Dar omenirea nu vrea să se supună dorinței celor interesați, celor ce vor să ne turbure din nou liniștea prin noi măceluri. Ne îndeplinim o datorie sfîntă dacă slujim această nobilă luptă a partizanilor păcii, dacă noi vom îndemna neîncetat pe credincioșii noștri să se alătore cu tot avîntul acțiunilor luptătorilor pentru apărarea păcii».

D-sa se angajează să ducă mai departe, în rîndurile credincioșilor, mesajul păcii.

Pastorul David Teodorescu, din partea cultului creștin după Evanghelie, arată că obligațiile celor ce sînt îndrumători ai credincioșilor sînt de două feluri: De a se preocupa de cele spirituale, și al doilea, ca fiecare credincios să dea Cezarului ce este al Cezarului. Noi avem toată atenția ca credincioșii noștri să fie buni cetățeni ai Patriei. Cine nu-și îndeplinește obligațiile față de Stat, cine nu-și face muncile la timp, cine nu se supune orînduirii de Stat, acela se abate de la însăși poruncile lui Dumnezeu.

Pastorul Emil Haussotter luînd cuvîntul, propune ca aceste consfătuiri ale noastre să fie publicate în reviste teologice, pentru ca astfel credincioșii să la cunoască de felul cum activăm noi pentru pace. Vor avea astfel posibilitatea de a afla că peste deosebirile de credințe, noi sîntem uniți pe aceeași temă: lupta pentru pace. Propune apoi să se organizeze vizionarea de filme la care să participăm cu credincioșii, și cu această ocazie să se facă discuții cu privire la lupta pentru pace.

Preotul Ioan Soare, de la biserica Sf. Ștefan din Ploești, arată cum își desfășoară munca în Comitetul de luptă pentru pace din cartier, cum duce muncă de lămurire de la om la om. Toți trebuie să știe că lupta pentru pace este o luptă pentru libertate și nu este vorba de o pace cerșită, ci de o pace care la nevoie se poate apăra. Arată că la Comitetul de luptă pentru pace de cartier, din care face parte, s-a introdus o nouă metodă. Cutia cu întrebări și răspunsuri în problemele păcii. Zilnic, cetățenii, prin scrisorile pe care le pun în această cutie, fac diferite întrebări. Din aceste întrebări rezultă interesul deosebit pe care populația îl are pentru problemele păcii. P.C. Sa își ia angajamentul de a lupta mai departe pentru apărarea păcii.

Preotul D. Stama, de la parohia Vlădeni, luînd cuvîntul, pune întrebarea: «Cu ce plecăm noi dela această consfătuire? Lupta pentru pace nu se rezolvă cu teorii, ci cu acțiuni practice. Noi sîntem reprezentanți ai diferitelor culte religioase. Din punct de vedere al felului de manifestare a credințelor religioase, noi ne deosebim. Din această deosebire noi nu putem face un punct de dezbinare între credincioșii noștri. Ei trebuie să vadă în noi prietenie, pentru că pentru pace și prietenie se duce lupta aceasta măreață la care participă toți oamenii cinstiți și pentru sprijinirea căreia sîntem chemați și noi. Deci un aspect al succesului nostru este pacea și prietenia între noi».

Preotul D. Mănescu, de la parohia Tăriceni, luând cuvîntul spune: «Întreaga noastră activitate să o împletim zi de zi cu lupta pentru apărarea păcii. Nu este de ajuns să ne rugăm, ci să împletim rugăciunile cu acțiuni practice. Fiecare din noi să-și pună întrebarea dacă s-a alăturat Comitetelor de luptă pentru pace în munca desfășurată pentru lămurirea cetățenilor, dacă a făcut mobilizări în vederea participării credincioșilor la diferite manifestări legate de lupta pentru pace, dacă a ținut un contact permanent cu organele locale, dacă și-a oferit sprijinul pentru îndeplinirea cu succes a acțiunilor de interes obștească, dacă a prelucrat în fața credincioșilor lămuririle și dispozițiunile organelor de Stat menite să creeze noi condiții de viață pentru toți oamenii muncii. Cine înțelege să lucreze în acest mod, este cu adevărat conștient de rostul său în mijlocul credincioșilor și poate fi cu adevărat un luptător pentru pace».

P.C. Protoiereu Al. Vlaiculescu încheind discuțiile, spune: «Ne-am intrunit în această consfătuire pentru a discuta și a afla noi metode pentru antrenarea credincioșilor la acțiuni practice legate de lupta pentru pace. Din discuții a reeșit că toți sintem animați de dorința de a sprijini această luptă. Dacă credințele pe tema păcii nu ne despart, am căutat noi să folosim metode comune pentru ca acțiunile noastre să fie încununuate de succes? Am făcut noi ca credincioșii noștri să știe că sintem uniți în această problemă?»

Datoria noastră este ca credincioșii pe care li păstorum să știe că peste ceea ce ne desparte ca formă de manifestare a cultului, ne unește ideea fundamentală a păcii.

Repet ceea ce am mai spus și altădată. Dacă la baza acțiunii noastre nu stă convingerea, sinceritatea, sintem și rămînem aramă sunătoare și chimval răsunător. Dacă pastorația noastră nu o împletim cu cerințele vieții sociale, dacă vom cultiva o stare de misticism bolnăvicios, dacă vom făgădui credincioșilor noștri numai cerul, desprinzîndu-i astfel de realitățile vieții pămîntești, de năzuințele firești spre o viață mai bună pămîntească, trebuie să recunoaștem că nu ne aflăm pe un drum sănătos.

Prin urmare, datoria noastră este să ne ferim de exagerări care turbură sufletele și le abat de la îndeplinirea îndatoririlor sociale.

Noi știm că Hristos este Domnul păcii, deci al vieții și nu al morții; al luminii, nu al întunericului.

Consecvenți cu ceea ce predicăm, să ne alăturăm năzuințelor, bucuriilor, nădejdiilor tuturor: «pace și înțelegere între oameni».

Ședința s-a încheiat prin citirea unei moțiuni cu următorul cuprins: «Noi, reprezentanții cultelor din orașul și raionul Ploești, ne alăturăm eforturilor depuse de oamenii muncii din Republica Populară Romînă pentru menținerea și consolidarea păcii.

În acest sens ne alăturăm, însușindu-ne cu totul hotărîrile luate de Consiliul Mondial al Păcii de la Berlin.

Cerem să fie primite în O.N.U țările petiționare din lagărul de democrație populară, pentru ca astfel acest for internațional să reprezinte într-adevăr aspirațiile omenirii pentru o pace trainică.

Trăiască lupta activă pentru pace!».

Pusă la vot, moțiunea este votată în unanimitate de cei prezenți la consfătuire.

Protoiereu AL. VLAICULESCU

FESTIVITATEA RELIGIOASĂ DE LA PAROHIA BELCIUGATELE

Duminică 10 oct. 1954, a avut loc la parohia Belciugatele, raionul Brănești, o festivitate religioasă, pentru sfințirea bisericii în urma lucrărilor de reparații exterioare și interioare și de spălare a picturii bisericii parohiale, lucrări efectuate în cursul acestui an, prin contribuții benevole și prin străduința C. Pr. paroh A. Apostolina.

După săvârșirea sfințirii Aghiazmei Mici și a Rugăciunii de curățire, oficiată de un sobor de preoți în frunte cu P.C. Pr. Gh. Dinescu, protoiereu al raionului Brănești și delegat al Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, a urmat Sfânta Liturghie, răspunsurile fiind date de credincioși, sub conducerea cîntărețului Ion Eftimie.

Predica zilei a fost rostită de C. Pr. Stănescu-Brănești.

După sfîrșitul sfintei slujbe, C. Pr. paroh Dumitru Apostolina a făcut o dare de seamă asupra lucrărilor, stăruind asupra dragostei cu care a fost întîmpinat de enoriași și a înțelegerii găsite la organele de stat locale, precum și a îndemmurilor și ajutorului dat de autoritățile bisericești. Termină mărturisind că înfăptuirile din parohia condusă de C. Sa sint un prinos adus Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, cu prilejul celei de a șasea aniversări a înscăunării I.P.S. Sale.

P.C. Protoiereu Gh. Dinescu mulțumește enoriașilor și C. Pr. paroh A. Apostolina, pentru străduințele depuse pentru înfrumusețarea sfintei biserici și frumoasa colaborare dintre organele parohiale și organele comunale, și îndeamnă pe credincioși să fie totdeauna aceiași osîrdiitori pentru lucrul Domnului și aceiași buni cetățeni al scumpei noastre Patrii.

La această festivitate a asistat și dl. Prof. Victor Brătulescu de la Comisiunea de Pictură Bisericească.

FESTIVITATEA RELIGIOASĂ DIN PAROHIA GOSTILELE

În satul Gostilele, comuna Fundulea, raionul Brănești, a avut loc duminică 17 oct. 1954 festivitatea religioasă, prilejuită de sfințirea bisericii, în urmă lucrărilor de reparații interioare și exterioare, precum și a spălării și restaurării picturii bisericii parohiale.

Sumele necesare acestor lucrări efectuate în cursul acestui an, au fost strînse prin contribuții benevole de la enoriași, prin străduința C. Pr. paroh Ion V. Georgescu, a Consiliului și Comitetului Parohial.

Soborul a fost alcătuit din: P.C. Pr. Constantin Hașcău, Secretar Eparhial și delegat al Sf. Arhiepiscopii, P.C. Pr. Gh. Dinescu, protoiereul raionului Brănești, C. Pr. Ilie Sandu-Darvari, C. Pr. Const. Stănescu-Brănești, C. Pr. Tudor Nicolae-Drăgoești, C. Pr. Ion V. Georgescu-Gostilele și C. Diac. A. Iacobeanu de la Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor.

Răspunsurile Sf. Liturghii au fost date de corul condus de cîntăreții Grigore Apostol și Nicolae Ioan, iar predica zilei a fost rostită de P.C. Protoiereu Gh. Dinescu.

La sfîrșitul serviciului divin a vorbit C. Pr. paroh Ioan V. Georgescu, arătînd felul în care s-a desfășurat lucrarea, înțelegerea și ajutorul dat de organele locale și de organele superioare bisericești, precum și rezultatele obținute. C. Sa aduce mulțumiri enoriașilor ce s-au ostenit și organelor de stat locale pentru bunăvoința arătată, și termină încredințînd pe P.C. delegat eparhial de tot devotamentul față de Biserică și de I.P.S. Patriarh Justinian.

P.C. Pr. Const. Hașcău, delegat eparhial, arată bucuria ce o simte Centrul Eparhial și I.P.S. Patriarh Justinian, cînd constată frumoasa activitate bisericească, gospodărească și socială, ce se desfășoară în parohii. Această situație este datorită completei libertăți de care se bucură cultele în patria noastră, înaltului exemplu și îndemn a I.P.S. Patriarh Justinian, precum și activității sociale și pastoral-gospodărești a parohului respectiv.

Termină îndemnînd pe credincioși să-și îndeplinească cu devotament toate îndatoririle cetățenești și bisericești, pentru bunăstarea tuturor, pentru Pace.

SFINȚIREA BISERICII CIMITIRULUI DIN COMUNA CHIRNOGI

În bogata și întinsa comună Chirnovi, de lângă Oltenița, veghează de mai bine de trei sferturi de veac mormintele nenumăraților creștini, care odihnesc în țărina vechiului cimitir de pe deal, un sfânt și dumnezeesc lăcaș cu hramul Sf. Lazăr. Înfiptă ca un sfeșnic împărătesc deasupra Chirnovilor, dalbă ca un nufăr ce se oglindește în aperse revărsate ale lacurilor din jur, bisericuța aceasta se înalță ca o făclie aprinsă în taina serilor de priveghere, străjuind, pînă spre fumuriul zării, mănoasa luncă a Dunării.

Cronica bisericeții spune că dintru început s-a zidit în anul 1876 de către frații Niță și Gheorghe Danielescu, și cu ajutorul dreptcredincioșilor enoriași, săvîrșindu-se într-însa fără zăticnire dumnezeieștile slujbe. Dar, cu vremea măcinîndu-se zidurile, mai ales jos la temelie, și surpîndu-se pe alocurea, a căzut și tencuiala atît pe dinafară cît și pe dinăuntru. Din pricina stricării acoperișului, o parte din tavan ca și timplăria ferestrelor au putrezit și amenințau să se prăbușească. În atari împrejurări, vrednicul și inimosul preot Ilie Gușă, n-a mai stat pe gînduri, ci a ajutat și înțele fiind și de credincioșii săi, a început lucrul. Așa s-a pornit în primăvara acestui an, a ajutat de epitropi și de consiliul parohial, să adune material, să strîngă bani și să tocmească meșteri pentru preînnoirea bisericeții. Strădania sa a fost răsplătită din belug, căci mai grabnic decît se putea aștepta a izbutit să vadă sfîntul lăcaș refăcut în întregime, din temelie pînă la acoperiș. Norocul mare a fost că întreaga lucrare a fost încredințată unui meșter priceput și cinstit, Ioan D. Ene, care a dovedit multă răbdare și s-a străduit să lucreze cît mai conștiincios.

Sfîntirea acestei bisericeții s-a săvîrșit, cu încuviințarea Prea Fericitului Patriarh Justinian, în ziua de 8 noiembrie, la praznicul Sf. Arhanghelii Mihail și Gavriil, de către Prea Sfințitul Episcop Theoctist Boțoșăneanu, Vicar Patriarhal, și un sobor de preoți și diaconi alcătuit din: P.C. Prof. Nicolae M. Popescu, P.C. Prof. Diac. Gh. I. Moisescu, P.C. Protopop Const. Popescu, și preoții: Ilie Gușă și Ioan Manole din Chirnovi, Ioan Mandalac-Cășcioarele; Al. Bădilă-Motreni, Sava Chiriță-Clătești și diaconul Evghenie Dascălu de la Sf. Patriarhie.

Miscătoare și plină de suflu duhovnicesc a fost slujba sfințirii. Cînd soborul preoților în frunte cu Prea Sfințitul Episcop Theoctist a înconjurat biserica, rostind cutremurătoare cuvinte: «Se sfințește lăcașul acesta...», inimile credincioșilor au tresărit, ochii li s-au umezit și o adiere tainică a trecut peste capetele creștinești ca o adiere de vînt peste lanuri, inclinîndu-le în evlavioase închinăciuni.

După rînduiala sfințirii de afară, soborul intră în biserică unde Prea Sfințitul Episcop Theoctist, îmbrăcat după datină cu veșmint alb de pînă, săvîrșește sfințirea Sf. Prestol, în care se așază documentul de tînosire, avînd încheierea: «...Cu negrăită bucurie dăm slavă și mulțămire Milostivului Dumnezeu, care ne-a ajutat să ducem la îndeplinire gîndul cel bun, rugîndu-L să înzlească pe Conducătorii Republicii Populare Romîne, pe Prea Fericitul Patriarh Justinian și pe enoriașii acestei parohii...». Urmează îmbrăcarea Sfintei Mese, după care mulțimea credincioșilor se perindă în liniște pe ușile altarului ca să sărute Sfînta Cruce și Evanghelia, și să primească binecuvîntarea Prea Sfințitului Episcop Theoctist. Se începe apoi slujba Sfintei Liturghii, răspunsurile fiind date de cei doi cîntăreți ai bisericeții din Chirnovi, cu glasuri ca niște trîmbițe de alamă și cu bune cunoștințe de Psaltichie.

Pentru pomenirea ctitorilor sfîntului lăcaș și a nenumăraților creștini care odihnesc în țărina cimitirului din jurul acestei bisericeții, soborul slujitorilor a ieșit în fața pridvorului, unde s-a săvîrșit slujba parastasului. Preotul paroh Ilie Gușă rostește apoi o cuvîntare în care înfățișează pe scurt istoria acestei ctitorii, arătînd starea rea în care ajunsese din vitregia vremii, hotărîrea enoriașilor de a păși la preînnoirea ei și ajutoarele primite pentru ducerea la bun sfîrșit a sarcinei luate pe umerii săi. În acest chip, avînd pururea în minte povăța bătrînilor: «Nu arăta grije și frică începutului, cît mai multă grije și primejdie sfîrșitului», s-a străduit pentru turnarea soclului de beton și a unui pavaj în jurul bisericeții, astuparea intrării unei cripte la altar, înlocuirea ferestrelor în biserică și la turli, repararea acoperișului și vîruirea pereților din afară. Înăuntru s-au înlocuit grinzile și tavanul, s-au tencuit din nou pereții cu tavanul și s-a îndreptat timpla. Zugrăveala bisericeții fiind în mare parte ștersă, aceasta a fost refăcută aproape în întregime. Aducînd laudă lui Dumnezeu, pentru ajutor, spune că se simte dator să mulțumească și enoriașilor

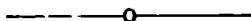
pentru sprijinul neprecupețit și deosebita tragere de inimă dovedită cu prilejul preînnoirii acestei biserițe. Vrednici de preuire sînt în deosebi episcopii Ion Paciagu și Ilie Capră, pe umerii cărora a stat o mare parte din greutatea și răspunderea lucrărilor. După aceea spune: «Ritmul înnoitor cu care se desfășoară azi munca în țara noastră, și climatul de pace creat de regimul democrat popular, a dat posibilitatea credincioșilor din această parohie să facă pe lângă alte lucrări de folos obștească și restaurarea acestui vechi lăcaș de închinăciune. Aduc, în numele acestor credincioși, mulțumiri recunoscătoare autorităților locale care ne-au făcut multe înlesniri și îndemn pe credincioșii mei, și cu acest prilej, să-și dea obolul lor material sau în muncă și pentru alte lucrări de folos obștească, dar mai ales pentru școala nouă ce urmează a se clădi în această comună».

În sfîrșit, preotul Ilie Gușă mulțumește Prea Sfințitului Episcop Theoctist Boțoșăneanu pentru bucuria duhovnicească pe care a hărăzit-o enoriașilor din Chir-nogi, venind în mijlocul lor ca să le sfințească această bisericuță și să le împărtaşească arhieriasca binecuvîntare.

După cuvîntarea preotului (paroh, a vorbit Prea Sfințitul Episcop Theoctist, revărsînd în sufletele credincioșilor prezenți balsamul învățaturii dumnezeiești, grînd despre cereștile și netrupeștile puteri îngerești, care ne ocrotesc și ne feresc de primejdii și ispite.

Sfințirea acestei biserițe în ziua praznicului Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil dobîndește în acest chip un rost deosebit, căci prin rugăciunile lor necurmte și printr-o viață închinată muncii și iubirii de aproapele, creștinii pot să-și apropie de sufletele lor curate pe îngerii ocrotitori, care îi vor ajuta să culeagă binecuvîntatele roade ale credinței adevărate: pacea și dreptatea între oameni și popoare. În încheiere, în numele Prea Fericitului Patriarh Justinian aduce tuturor, preoți și credincioși, urări de bună sporire și sănătate pentru rîvna ce au dovedit întru chiver-nisirea și preînnoirea frumoasei biserițe de la cimitir, rugînd pe Dumnezeu să răsplătească, cu harurile Sale cele bogate, jertfa și osîrdia acelor care au ajutat la plînirea acestui sfințit lucru.

G. I. M.

† PREOTUL MIHAIL HAREA

În ziua de 13 octombrie 1954, a încetat din viață, după o lungă și grea suferință, preotul Mihail Harea, de la parohia Mărcuța, raionul 23 August, București. Tainică coincidență, că chiar în ziua în care împlinea 48 ani de viață, și-a dat obștească sfîrșit!

A fost un preot bun, blînd și trăitor în duhul Evangheliei. A înțeles pastorația în sensul cel bun, cu rîvnă duhovnicească, fără preget, plîmător al milosteniei trupești și sufletești, întregit în duhul dragostei desăvîrșite de la păstor la turmă.

Prohodirea de îngropăciune i s-a făcut în ziua de 16 octombrie 1954, la biserica Sf. Treime-Dudești, de către un sobor de preoți din Capitală, în frunte cu protopopul V. Gregorian de la Circ. II Capitală. După slujbă au cuvîntat: Pr. Al. Măcovei, din partea foștilor colegi de Seminar, remarcînd calitățile sale de bun coleg și vrednic ucenic al Domnului, calități dovedite chiar de pe băncile școlii; Pr. Al. Poțincu, din partea foștilor colegi de Facultate, a subliniat meritele deosebite duhovnicești, de care a dat dovadă defunctul, fiind cunoscut ca un preot desăvîrșit. Din partea parohiei Mărcuța a vorbit preotul D. Drăgan, parohul bisericii, care în cuvinte emoționante a arătat marelui regret ce-l lasă în rîndurile enoriașilor, preotul Harea. Iar din partea Protoleriei respective a vorbit protolereul V. Gregorian, subliniind legătura dintre idealul pastoral, trasat de Biserică și trăirea faptică de către preot a acestui ideal. Defunctul preot Harea trăia intens și faptic acest ideal, căutînd a se identifica, în acțiunile lui de călăuzitor de suflete, cu marelui model al Mîntuitorului, al Apostolilor și al tuturor vrednicilor sacerdoți ai Bisericii noastre.

Plecarea prematură dintre noi a preotului Mihail Harea lasă deosebite regrete în rindurile preoțimii bucureștene și printre enoriașii săi de la parohia Mărcuța, care au participat la slujba înmormintării. Inhumarea s-a făcut la cimitirul Izvorul Nou din Capitală.

Veșnică să-i fie pomenirea!

† PREOTUL IOAN MOIȘESCU

(12 martie 1876—21 octombrie 1954).

În ziua de 24 octombrie din anul Domnului 1954 a fost dus la locul de veșnică odihnă preotul Ioan Moiescu din satul Mîneci-Ungureni, de pe valea de sus a Teleajenului. Trupul bătrînului preot a fost purtat de-a-lungul satului, în car împodobit cu brad și cu velințe, tras de patru boi plăvani. Credincioșii au însoțit tot drumul rămășițele pămîntești ale preotului lor sfințitor, sfătuitor și ajutător, ascultînd cucernici, prohodul preoțesc. I.P.S. Mitropolit Tit, înconjurat de un sobor de preoți, a slujit slujba de înmormintare a preoților. Cîntăreții și călugărițe de la mînăstirea Susana, unde pe vremuri a slujit preotul Ioan Moiescu, au dat răspunsuri și au cîntat tropare. Preoți și mireni au ținut cuvîntări doveditoare de evlavie și tactul răposatului, de silințele lui pentru propășirea satului și a locuitorilor. Publicăm una din aceste cuvîntări:

«Pe elevul Moiescu D. Ioan de la Seminarul «Nifon Mitropolitul» l-am cunoscut acum 61 de ani. Era în clasa a șasea cînd eu intram în clasa I-a. Și cum cei mici țin minte pe cel mai vîrstnic căroră, potrivit obiceiului de atunci, trebuia să le zică Domnule cutare, mi-a rămas în ochi chipul liniștit, blajin al acestui seminarist. Am ținut minte purtarea lui bună și înclinarea lui spre învățătură. Căci fără înclinare spre carte nu putea oricine să urmeze cursurile Seminarului Nifon, unde și se da pregătire și preoțească, și mireană. Patru limbi trebuiau învățate: latina, elina, franceza și germana, pe lingă limba romînă. Și nu cunoștințe de mintuală, nu, pentru că erau profesori aleși și exigenți. Seminaristii de la Nifon ieșeau frunțași la bacalaureat, mirau pe toți cu știința lor de latină, de franțuzește și de elinește. De aceea mulți băieți intrau în clasa I-a la Seminarul Nifon, dar puțini tineri îl sfîrșeau. Cîți vor fi intrat cu Moiescu D. Ioan, nu știu. Dar știu că numai 7 inși au luat diploma în clasa 8-a, în luna iunie din anul 1896.

Înclinarea spre carte a lui Ioan Moiescu s-a arătat și după terminarea Seminarului. Putea, după lege, să intre în cler; dar doritor de mai multă cultură a studiat Teologia la Facultatea de Teologie din București, luîndu-și licența cu mari laude, în anul 1900. Teza lui de licență, *Studiul introductiv asupra cărții Ecclesiastului* (București, 1900, 67 pagini), este bine plănuită și împede scrisă; președintele ei a fost învățatul profesor N. Nitzulescu.

Putea acum, cu pregătirea și titlurile lui, să ajungă preot de oraș sau să intre în învățămînt. Dar tradiția familiei lui, în care preoția se moștenește din tată în fiu, din neam în neam, l-a atras spre preoția de sat, spre satele părinților și moșilor lui, la poalele Carpaților și în văile lor, pe apa Teleajenului cu urme romane, cu amintiri de viteje românească și cu sate îngemănate, de o parte romîni pămînteni ai locului, iar de alta romîni-ungureni, adică veniți de peste munți, din Ardealul cu prisos de popor.

Și a păstorit în satul Mîneci-Ungureni, vecin cu Mîneci-Pămînteni, satul lui de naștere, prinzînd cucernicie și tipic de la mînăstirile apropiate Suzana și Chela, și nedorînd nici strămutare în sat mai bogat sau în oraș, nici dregătorie bisericască. Slujbă de preot de popor sătesc a îndeplinit. A liturghisit, a botezat, a cununat, a prohodit. A ajutat pe neputincioși, a mîngîiat îndurerății. Și-a unit lacrimile cu plînsul păstoritorilor satului său, el, cel ce și-a dus la mormînt pe trei din copiii săi. A fost lumină creștină pusă la iveală, în sfeșnic bisericesc, luminînd mințile și întărînd sufletele.

Preoția lui, pilduitoare a fost, viețuirea lui tot așa. Din tulpina lui a odrăslit vîrstare numeroase și viguroase. În jurul mesei lui, ca niște ramuri tînere de măsline s-au înclinat, cîstîndu-și tatăl mult iubit și mama mult prețuită, băieți mulți și fete multe, nurori și gineri, nepoți și nepoate: un coț de sat.

Și îndemnat este, oricine cunoaște viața și faptele preotului Ioan Moiescu, să întrebe, din ce izvor a sorbit această preot, pilduitor întru toate, apa dătătoare de puteri cuceritoare de suflete, imblinzitoare de inimi aspre și stăpînitoare de dureri personale; toate acestea înfăptuindu-le fără ostentație, fără paradă, ci liniștit, domol ca un riu subpămîntean ce hrănește holdele fără să se vadă.

Cine pune această întrebare, poate primi răspunsul acesta: din predania preoțească, din moștenirea sufletească trecută în fire din neam în neam. După cum mărul domnesc moștenește din sămînța înaintașilor lui fața colorată, gustul plăcut și sănătatea tinerească și o dă mai departe puieților răsăriți din tulpina lui, tot așa preoția moștenită din neam în neam dă preoților însușiri alese.

Un preot de ai noștri, cu darul scrisului și al evlaviei binefăcătoare a ajuns în călătoriile lui pînă pe muntele Garizin de lângă Samaria Palestinei, cunoscînd acolo pe marele preot al sectei samaritene, în ziua cînd acesta jertfea mieii pascalii. Și a fost că preotul nostru a spus marelui preot, în limba ebraică: «Și eu sint preot». Iar marele preot samaritean a răspuns politicoș și rece: «Preoția este ereditară. Ca să fie cineva preot, trebuie să fie fecior, nepot, strănepot de preot». Adevărat era că samariteanul își cunoștea și înșira neamurile lui de preoți pînă la Aaron; iar lângă el stăruia fiul său moștenitor în cinstea de mare preot, avînd alături și pe fiul fiului său, viitorul mare preot peste 30-40 de ani, dar care atunci era numai de trei ani.

Din sicrii unde a aflat multă ușurare, adormitul părinte Ioan ne poate da același răspuns: Și eu am fost moștenitor de preoți din neam în neam, din timpul lui Constantin Brîncoveanu Voevod. Am fii moștenitori ai preoției mele. Am pregătît și alți fii pentru preoție și prevăd preoți pe unii din fiii fiilor mei¹⁾.

Dumnezeu să odihnească la un loc cu dreptii, pe fratele nostru preotul Ioan, cel ce așteaptă trîmbița Învierii în mormîntul de la altarul bisericii unde a slujit 48 de ani.

EPISCOPIA BUZĂULUI

SFINȚIREA BISERICII DIN RUGINEȘTI II RAIONUL ADJUD

Ziua de duminică 26 septembrie 1954 a fost, pentru credincioșii comunei Ruginești, raionul Adjud, o zi de înălțătoare sărbătoare creștină. În această zi a avut loc sfințirea bisericii celei noi din parohia Rîginești II, ridicată din temelie prin osîrda și contribuția benevolă a credincioșilor de aici, sub îndrumarea și călăuzirea vrednicului lor preot Ioan Soare.

Cu deosebită dragoste părintească răspunde P.S. Episcop Antim chemării făcute de cler și credincioși spre a veni personal în mijlocul lor, binecuvîntîndu-le rodul ostenețelor prin săvîrșirea slujbei sfințirii. În amurg de seară, sosește în ajunul sfințirii, venind de la reședința episcopală de la Buzău, P. S. Episcop Antim, care împreună cu colaboratorii săi apropiați de la Centrul Eparhial asistă la slujba privegerii.

Cît de senine și de minunate sînt clipele acestea ale sălășluirii Ierarhului în ceas de rugăciune, în mijlocul păstoriților săi.

1. Dăm, în notă, lista înaintașilor și copiilor preotului Ioan D. Moiescu, sprijiniți pe acte și pe spuse vrednice de crezare:

Dima (1695, † 1775); Șerban preotul (1740, † 1820); Stan preotul (1780, † 1845); Grigorie preotul (1820, 5 1887); Dimitrie preotul (1854, † 1924); Ioan preotul (12 martie 1876, † 21 oct. 1954), ai cărui fii și fiice sînt: Ioan 1902, † 16 iulie 1935); Elena (n. 1904); Gheorghe Diaconul (n. 1906); Virginia (n. 1907); Șerban (1909, † 29 mai 1925); Nicolae (n. 1912); Lucia (n. 1914); Mihail (1918, † 1920) și Emil preotul (n. 1925).

Este o atmosferă de ploasă reculegere. Cît mai mulți credincioși doresc să-și cunoască Arhiepiscopul și să primească înalta binecuvîntare arhierescă. Neuitate vor rămîne în sufletul credincioșilor clipele, cînd fiecare mergînd în fața bunului părinte primește binecuvîntarea, învrednicîndu-se a-l săruta dreapta sfințitoare.

A doua zi, cînd soarele își trimitea razele sale plăcute ale lunii septembrie, a avut loc mărșul act al sfințirii. Slujba a fost oficiată, după rînduială, de P.S. Episcop Antim, înconjurat de un mărș sobor de preoți format din P.C. Vicar M. Bogoiu, PP. CC. Consilierii Ad-tivi Radu Ardeleanu și Teodor Rotaru, P.C. Inșp. Bis. M. Negulescu, P.C. Secretar Eparhial V. Frîculescu, PP. CC. Protopopi Roman Drug-Adjud și Ilie Hiastru-Panciu, fil al satului, și alți preoți, precum și diaconii D. Stoica și F. Jianu de la catedrala episcopală. Răspunsurile la Sf. Liturghie au fost date de corul mixt al parohiei Sf. Dumitru din Adjud, condus de cîntărețul Gh. Dimitriu de la acea parohie. După terminarea Sf. Liturghii, C. Pr. paroh Ioan Soare a prezentat darea de seamă asupra mersului lucrărilor acestei biserici, a cărei temelie s-a pus în locul celei vechi, distrusă de marele cutremur din 1940, în anul mîntuirii 1945. C. S. a aduce, în acest moment solemn, calde mulțumiri enoriașilor cari l-au secundat în acțiunea sa, Pr. D. Trifu de la parohia Ruginești I, P.C. Protopop Roman Drug și tuturor parohiilor din Protopopiat, cari l-au ajutat în munca sa, întrucît această biserică a fost șantier pe Protopopiat. Aduce smerite mulțumiri P.S. Episcop Antim, care și-a luat osteneala de a veni în mijlocul lor și a săvîrși slujba tîrnosirii acestei frumoase biserici. Un cuvînt de mulțumire aduce autorităților locale de stat cari l-au sprijinit, organelor parohiale și pictorului Ad. Cantini-Focșani, care a împodobit cu aleasă pictură noul lăcaș de rugăciune. Își la angajamentul de a sprijini, alături de celălalt preot al satului, împreună cu organele parohiale, lucrările în vederea ridicării noului local de școală în acea comună.

Au luat cuvîntul Pr. Protopop al raionului Adjud, Roman Drug, care, salutînd prezența P.S. Episcop eparhial, însoțit de colaboratorii săi de la Centrul Eparhial în aceste laturi moldovene, rostește o frumoasă cuvîntare în care laudă vrednicia credincioșilor de la Ruginești, în frunte cu preotul lor, buni creștini și luminați cetățeni ai patriei noastre dragi. P.C. Sa exprimă, în numele preoțimii Protopopiatului Adjud, mulțumiri P.S. Episcop, care neobosit li călăuzește în munca lor pe calea slujirii preoțești și a îndeplinirii tuturor îndatoririlor de interes obștesc. Menționează că preoțimea aceluiași raion este activă în lupta pentru apărarea păcii, urmînd exemplul Chiriarhului său.

Luînd cuvîntul, P.S. Episcop își exprimă bucuria de a se afla în mijlocul credincioșilor din aceste părți ale Eparhiei, cari concretizînd credința, și-au înălțat acest lăcaș de rugăciune. «Sufletul credincioșilor din aceste părți, — spune P.S. Sa —, este cald, viu și atașat față de Biserică și față de credința strămoșească. A înălța din temelie o biserică frumoasă ca aceasta, lucrînd așa de frumos cu toții loialtă, așa după cum a arătat Părintele paroh, este o dovadă a credinței și dragostei credincioșilor față de Sfînta noastră Biserică. S-a luat inițiativa de a se declara această biserică șantier al Protopopiatului, primînd ajutorarea tuturor parohiilor, și bine s-a făcut. Spiritul de solidaritate ce v-a călăuzit întru înfăptuirea acestei lucrări, este pilduitor. Aducem pe această cale, mulțumiri cu arhierăști binecuvîntări, tuturor celor ce au contribuit cu banul, materialul și munca lor în vederea terminării acestui frumos lăcaș de rugăciune. Luăm act, cu deosebită satisfacție, de sprijinul acordat de autoritățile locale, în vederea ducerii la bun sfîrșit a acestor lucrări, îndemnîndu-vă, așa după cum și-a luat angajamentul Părintele paroh, să dați concursul convenit pentru construirea noului local de școală».

În continuare, P.S. Sa dă convenitele îndemnuri și sfaturi cu privire la trăirea creștină, respectarea așezămîntelor bisericesti, ascultarea față de conducerea supremă bisericască, Sfîntul Sinod, și de atașare totală în lupta pentru pace și de sprijinire a tuturor acțiunilor de interes obștesc. «Biserica, — spune P.S. Sa, —, n-a fost și nu este străină aspirațiilor poporului. Ea sprijină toate acțiunile cari au la bază dreptatea, binele, adevărul, corectitudinea, buna rînduială și pacea. Biserica Ortodoxă este Biserica păcii și a poporului, de aceea căutăm pacea și luptăm pentru pace». Mai departe, P.S. Sa vorbește despre chemarea preoțească, îndemnînd pe credincioși să respecte pe preoți, deoarece aceștia sînt în slujba lui Dumnezeu și a binelui. Preoția este o chemare sfințită și de aceea dorim să vedem pe preoți atașați rostului misiunii lor.

În încheiere, P.S. Episcop Antim, binecuvîntînd rodul ostanelilor Părintelui paroh Soare, cărui îi acordă rangul de «Sachelar», aduce mulțumiri, cu arhierestii binecuvîntări P.C. Protopop Roman Drug, care conduce în chip atît de strălucit Protopopiatul Adjud.

Binecuvîntînd pe toți cei de față cu binecuvîntarea arhierască, P. S. Episcop Antim se retrage către reședința episcopală de la Buzău.

— 0 —

CONFERINȚA REPREZENTANȚILOR CULTELOR DIN RAIONUL BUZĂU

Intr-o atmosferă de caldă prietenie, a avut loc în ziua de 30 septembrie 1954, în sala sindicatelor comerț și finanțe din orașul Buzău, conferința reprezentanților tuturor cultelor din raionul Buzău, ținută în cadrul Comitetului de luptă pentru pace raional.

Conferința s-a deschis la orele 11, într-un cadru solemn, sub președinția d-lui Ionașcu Gheorghe, președintele Comitetului de luptă pentru pace raional, în prezența împuternicitului Ministerului Cultelor, participînd marea majoritate a preoțimii ortodoxe din raion, precum și reprezentanții cultelor romano-catolic, mozaic, adventist de ziua 7-a, și creștin după Evanghelie.

Deschizînd conferința, dl. președinte Ionașcu salută prezența reprezentanților cultelor din raion la această consfătuire interconfesională, și arată că obiectivul principal urmărit este lupta pentru apărarea păcii.

S-a dat apoi cuvîntul preotului Jugănaru Teodor de la parohia Sf. Gheorghe din orașul Buzău, care dezvoltă pe larg conferința cu tema: «Lupta pentru pace a statului nostru».

Conferențiarul a arătat că după eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist de către glorioasa Armată Sovietică, poporul român luîndu-și soarta în propriile sale mâini, a pornit cu încredere pe calea belșugului, a progresului și a păcii.

Politica internă și externă a statului nostru de democrație populară, este politica păcii.

Mărețele înfăptuiri din patria noastră, realizate în anii puterii populare în toate domeniile de activitate, sînt mărturiile suficiente că poporul nostru iubește, caută și realizează pacea.

În încheiere, Părintele Jugănaru arată contribuția cultelor religioase din patria noastră la întărirea forțelor păcii, prin încadrarea cinstită a clericilor și credincioșilor în rîndurile partizanilor păcii și prin sprijinirea tuturor acțiunilor de interes obștesc.

La discuțiuni au luat parte: Preotul Ioan Manole-Buzău, reprezentantul P.S. Episcop Antim, care aduce un cald salut conferinței din partea P.S. Sale și a Centrului Eparhial Buzău, ai căror reprezentanți sînt plecați în misiuni speciale la alte centre raionale din Eparhie. În continuare, P.C. Sa își exprimă bucuria, în numele clerului ortodox, de a se afla în mijlocul reprezentanților cultelor din raion, realizîndu-se și aici la Buzău înfrățirea tuturor cultelor în cîștigarea binelui suprem — Pacea. P. C. Sa arată, apoi, aportul preoțimii ortodoxe în lupta pentru pace, exemplificînd cu următorii preoți din raionul Buzău: Radu Ardeleanu și Th. Rotaru, consilieri ad-tivi ai Sf. Episcopii a Buzăului, St. Ionescu-Săpoca, C. Băbătie-Costești, C. Vasilescu-Unguriu, L. Teodorescu, Gh. Vicol și M. Dumitrescu din orașul Buzău.

În încheiere, P.C. Sa își la angajamentul, în numele clerului buzoian, de a intensifica acțiunea luptei pentru pace în rîndurile credincioșilor și de a sprijini cu toată sinceritatea toate acțiunile de interes obștesc, spre binele și fericirea celor ce muncesc.

Dl. I. Gheorghisor, consilier al cultului adventist de ziua 7-a, a adus un cald salut din partea acestui cult, arătînd că pacea este bineplăcută lui Dumnezeu, Domnul Păcii.

Tot în numele acestui cult a mai luat cuvîntul și pastorul Grigore Darsoveanu din orașul Buzău, care a arătat adevărată sinceritate a credincioșilor adventiști în frontul păcii.

Preotul Ioan Constantinescu-Banu-Buzău, a scos în evidență însemnătatea acestor conferințe, cari aduc în primul rând pace între culte — în locul luptelor confesionale din trecut, întreținute ca diversivne de regimurile burghize-moșierești. Cere din partea reprezentanților celorlalte culte, colaborare sinceră cu preoțimea ortodoxă în făurirea idealului păcii.

Preotul Gh. Nicol din orașul Buzău, a arătat felul cum înțelege C. Sa să sprijine acțiunea luptei pentru pace în cadrul obligațiilor sacerdotale și în acela al Comitetul de luptă pentru pace din cartierul unde își are enoria.

Imputernicitul Ministerului Cultelor din raionul Buzău, a arătat că lupta pentru pace este o datorie de onoare a oricărui cetățean cinstit al patriei noastre.

Dl. Gh. Ionașcu încheind lucrările conferinței, aduce din partea Comitetului de luptă pentru pace raional un cuvânt de mulțumire tuturor reprezentanților cultelor din raionul Buzău, cari sprijină efectiv această nobilă Mișcare.

«Consfătuirea de astăzi — spune d-sa — va însemna un pas înainte în intensificarea luptei pentru pace, în întărirea forțelor păcii și în mobilizarea tuturor credincioșilor la marea bătălie a însămintărilor de toamnă și a stringerii recoltelor în cele mai bune condițiuni.

Să plecăm de la această consfătuire cu noi forțe, cu un nou elan în muncă».

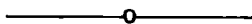
Consfătuirea a luat sfârșit într-o măreață atmosferă sărbătorească, toți reprezentanții cultelor întreținându-se prietenește.

În acest moment apare în sală și P.S. Episcop Antim al Buzăului, membru în Comitetul de luptă pentru pace regional Ploești, care, reținut pînă acum de înalte interese bisericesti, a dorit, totuși, să ia contact personal cu reprezentanții celorlalte culte din raion, cu care s-a întreținut cordial.

Luînd cunoștință de mersul acestei consfătuiri, P. S. Sa a comunicat tuturor că preocuparea de căpetenie a P.S. Sale în îndrumarea clerului Eparhiei și a credincioșilor, este lupta pentru pace și că va îndemna în toate ocaziunile ca preoțimea și credincioșii celui mai numeros cult din Eparhie să fie la înălțimea chemării lor.

Asemenea consfătuiri interconfesionale au avut loc în ultima vreme și în cuprinsul raionului Focșani, Tecuci, R. Sărat și Liești.

CRONICĂR

DESCHIDERA CURSURILOR LA ȘCOALA DE CINTĂREȘI BISERICESTI DIN BUZĂU

În ziua de 4 octombrie a.c. a avut loc, într-un cadru sărbătoreasc, deschiderea cursurilor la Școala medie de cîntăreși bisericesti de pe lângă Sf. Episcopie a Buzăului.

Pe fețele tuturor, profesori și elevi, citeal bucuria revederii și a începerii unui an de muncă rodnică în ogror Sfintei noastre Biserici.

Cu sufletul plin de adîncă emoție, au pășit pragul paraclisului Sf. Episcopii, dăruiț Școlaei pentru practică liturgică și imbisericire, cei 124 elevi ai Școlaei, spre a lua parte la oficierea serviciului divin, rînduit în acest scop.

P.S. Episcop Antim însoțit de colaboratorii săi de la Centrul Eparhial, vicar, consilieri ad-tivi, inspector bisericesc și secretar eparhial, este întîmpinat cu cîntarea arhierescă «Pre Stăpînul și Arhierul nostru». Erau de față, pe lângă elevi, corpul didactic, ad-tiv și de serviciu în frunte cu P.C. Pr. Ioan Constantinescu, directorul Școlaei, și unii părinți ai elevilor.

După oficierea Te Deum-ului și a sfințirii apei, săvîrșit de către PP. CC. Prof. D. Luca și Ipoliț Ciobotaru, P.C. Pr. Director a rostit o frumoasă cuvîntare ocazională, spunînd între altele: «Începem un an nou de muncă în acest așezămînt bisericesc, menit să formeze pe viitorii slujitori ai stranei și ai Altarului, sub semnul înnoitor al reorganizării sale în școală medie cu un curs complet de patru ani, format din două cicluri, pregătînd personal pentru eparhiile Buzăului și a Dunării de Jos. Cu ajutorul și sprijinul neprecupețit al P.S. Episcop Antim, localul școlaei a fost complet renovat de Sf. Episcopie, interior și exterior, și înzestrat cu tot ceea

ce li este de folos în vederea unei bune funcționări a internatului. Simțim din plin dragostea părintească, caldă ocrotire și îndrumare a P.S. Sale în vederea formării în cele mai bune condițiuni a tinerelor vârstare cari vor sluji în Biserica lui Hristos».

În continuare, P.C. Sa vorbind despre răspunderea corpului profesoral, spune: «Profesorii încep o nouă etapă în munca lor educativă, muncă grea și plină de răspundere, căci pe umerii lor apasă formarea noli promoții de slujitori ai Bisericii noastre dreptmăritoare. Ei vor trebui să modeleze tineretea vârstare încredințate Bisericii după dreptarul vechei noastre credințe creștine și după cerințele vremii de astăzi. Profesorii noștri vor trebui să canalizeze nobilele înclinațiuni cari zac în sufletul elevilor, către cele mai înalte idealuri ale ființei umane. Vor trebui să dezvolte, în deosebi, credința creștină, pe care o vor cultiva și adânci prin pilda Mîntuitorului și a Sfinților. Să dăm Bisericii slujitori buni și patriei noastre dragi cetățeni buni și sinceri. Pregătirea lor deosebită, dragostea de care sînt animați și experiența din trecut, sînt cheazășii sigure că întregul corp profesoral va reuși în munca lor în noul an școlar pe care astăzi îl începem. Însă nu e suficientă numai munca corpului didactic, ci ea trebuie secundată și de efortul elevilor, de răspunsul acestora la dragostea și dăruirea profesorilor lor».

În încheiere, P.C. Sa aduce un călduros omagiu de recunoștință Sfîntului Sinod, care în ședința sa din 6 iulie 1954 a aprobat noile modificări ale Regulamentului școlilor de învățămînt teologic, privind Școala de cîntăreți prin ridicarea acesteia la un curs mediu de patru ani, în două cicluri, primul privind pregătirea cîntăreților de strună din mediul rural, iar al doilea privind pregătirea cîntăreților din mediul urban și a viitorilor preoți, cari vor merge la Institutul Teologic. De asemenea aduce smerite mulțumiri I.P.S. Patriarh Justinian, ctitorul noului învățămînt teologic din Biserica noastră, și PP. SS. Episcopi Antim al Buzăului și Chesarie al Dunării de Jos, pentru sprijinul neprecupețit dăruit acestui așezămînt religios, prin acordarea subvențiilor necesare întreținerii elevilor și a bunei funcționări a internatului, precum și Ministerului Cultelor, care acordă subvenția necesară plății personalului didactic, ad-tiv și de serviciu.

Mulțumind în chip deosebit P.S. Episcop Antim pentru grija părintească ce o poartă Școalei ca Episcop al locului, P.C. Sa își la angajamentul, în numele elevilor și corpului didactic, ad-tiv și de serviciu, că își vor face datoria cu prisosință în noul an școlar ce a început.

Luînd cuvîntul, P.S. Episcop Antim mulțumește Părintelui Director pentru cuvintele omagiale adresate Sf. Sinod, Prea Fericitului Patriarh Justinian, P.S. Episcop Chesarie și P.S. Sale, asigurînd pe toți cei de față că va acorda aceeași atențiune, grijă și dragoste părintească acestui însemnat așezămînt teologic.

În continuare, P.S. Sa reamîntește faptul că această Școală, strict bisericească, este produsul libertății religioase acordată de regimul nostru de democrație populară, care prin Legea pentru regimul general al Cultelor din R.P.R. a redat Bisericii dreptul firesc de a-și pregăti pe viitorii slujitori ai stranei și ai Altarului.

«Noua reorganizare a Școlilor de cîntăreți, aprobată de Sfîntul Sinod în vara acestui an — spune P.S. Sa —, înseamnă un pas măreț în vederea unei temeinice pregătiri a viitorilor cîntăreți bisericești și preoți».

Aptitudinile intelectuale și vocația fiecărui elev vor da prilej corpului didactic și comisiunilor celor două examene de diplomă, să rînduiască pe fiecare la locul său în slujba Sfintei noastre Biserici.

Viitorii slujitori ai stranei și ai Sfîntului Altar, trebuie să fie plini de credință, cu dragoste față de slujirea ce și-au ales-o singuri, să fie cu sufletul curat, viața incununată de virtuți creștine, model de trăire creștină și oameni păcii. Dorim să vedem formîndu-se aci elemente cu dragoste față de Biserică și de Patrie, înflăcărați partizani al cuceririlor sociale, ai păcii și progresului».

Mai departe, P.S. Sa adresează corpului didactic și elevilor un cuvînt de povățuire părintească, privind îndeplinirea îndatoririlor în noul an școlar. Cere elevilor să fie disciplinați și silitori la studii, să iubească biserica, participînd cu frică de Dumnezeu la sfintele slujbe și să aibă o purtare frumoasă. Elevii cari se vor distinge la purtare și învățătură, vor fi ajuturați și sprijiniți în vederea terminării în bune condițiuni a studiilor. Părintelui spiritual îi dă cuvenitele sfaturi și îndemnuri cu privire la supravegherea elevilor, fiindu-le cu adevărat părinte și duhovnic.

Cu asigurarea că va acorda și în cursul noului an școlar din partea Eparhiei, tot sprijinul cuvenit pentru funcționarea în condițiuni optime a școlii, P.S. Sa invocînd ajutorul Celui Prea Înalt pentru toți cei ce trudesec în ogorul acestui așez-

zămînt, declară deschise cursurile noului an școlar 1954-1955, împărțînd tuturor arhieresti binecuvîntări și spor la lucru.

După aceasta, corul elevilor a executat Polihroniul, după care întreaga asistență s-a îndreptat către localul Școlii, unde s-a făcut stropirea cu apă sfințită a sălilor de clasă, curate și luminoase, a dormitoarelor și a întregului internat, care a îmbrăcat haină de sărbătoare.

În această înălțătoare atmosferă sărbătorească au început cursurile Școlii Medii de cîntăreți bisericești de la Buzău.

De la 11 la 13 oct. 1954 a avut loc, la Școala de cîntăreți bisericești de la Buzău, examenul de diplomă a absolvenților ciclului I.

Comisia de examinare a fost alcătuită din profesorii Școlii, sub președinția P.C. Prof. Dr. N. Nicolaescu, Prorectorul Institutului Teologic de grad universitar din București.

S-au prezentat la examen 35 de candidați, luînd diploma 33, iar doi au fost declarați corigenți. Din numărul celor reușiți, 18 candidați au fost admiși, în ordinea mediilor obținute, să-și continue studiile în ciclul II, spre a deveni cîntăreți bisericești pentru mediul urban și viitori studenți ai Institutului Teologic.

După terminarea examenului de diplomă, P.C. Prof. Președinte N. Nicolaescu, însoțit de membrii comisiei de examinare, au prezentat P.S. Episcop Antim rezultatul examenului, remarcînd buna pregătire a candidaților, rod al strădaniei corpului didactic și a condițiilor de viață create prin sprijinul celor două eparhii.

P.S. Episcop Antim luînd cuvîntul, a adus mulțumiri, cu arhieresti binecuvîntări P.C. Prof. Președinte, pentru dragostea arătată, răspunzînd invitației P.S. Sale de a prezida acest examen și pentru munca depusă în vederea selecționării celor mai bune elemente pentru viitorii slujitori ai stranei și ai Sf. Altar, prețum și corpului didactic, care și-a dat toată silința să pregătească temeinic aceste tinere cadre puse în slujba Sfintei noastre Biserici. Și de această dată P.S. Sa arată că va acorda tot sprijinul din partea Eparhiei Buzăului în vederea unei bune funcționări a acestui însemnat așezămînt de cultură teologică, spre binele Sfintei noastre Biserici și a Patriei noastre dragi, Republica Populară Romînă.

Preot TH. R.

EPISCOPIA DUNĂRII DE JOS

CONFERINȚE INTERCONFESIONALE

BRĂILA

În ziua de 22 septembrie 1954, s-au întrunît în sala Protoierei raionului Brăila, reprezentanții cultelor din orașul și raionul Brăila, care au ținut o ședință sub președinția P.C. Protoierei Ștefan Cășaru.

Au participat reprezentanții următoarelor culte: ortodox, romano-catolic, mozaic, armean, creștin de rit vechi și baptist.

Biroul a fost format din: P.C. Protoierei Ștefan Cășaru, președinte; P.C. Virgolic, secretar, iar ca membri d-nii: Ionașcu, din partea Sfatului Popular orășenesc, Iosif Gromer din partea Sfatului Popular raional.

P.C. Protoierei Ștefan Cășaru deschizînd ședința, salută prezența reprezentanților cultelor și a delegaților Sfatului Popular, scoțînd în evidență importanța conferințelor interconfesionale.

După ce anunță ordinea de zi, P.C. Sa face o amplă expunere asupra următoarelor evenimente internaționale: Sesiunea Consiliului Mondial al Păcii de la Berlin, Conferința de la Geneva și eșecul «Comunității Defensive Europene».

P.C. Sa arată că sesiunea Consiliului Mondial al Păcii de la Berlin, prin

propunerile și apelurile făcute, a contribuit la netezirea drumului pentru tratative și la întărirea luptei pentru pace.

Conferința de la Geneva a extins rezultatele pozitive ale Conferinței Miniștrilor de Externe de la Berlin. Conferința de la Geneva, prin rezultatul măreț obținut, adică încheierea armistițiului în Indochina, a probat încă odată eficacitatea tratativelor de bună credință, care pot duce la slăbirea încordării internaționale și rezolvarea pe cale pașnică a problemelor litigioase.

Ultimul eșec al lagărului imperialist, prin neratificarea tratatului C.D.E., dovedește că popoarele lumii se fixează tot mai mult și tot mai dîr pe poziția cauzei păcii.

Evenimentele acestea au dat omenirii noi speranțe în lupta pentru biruința păcii în lume. Totuși, forțele păcii sînt prudente și nu se lasă cuprinse de autolinștire și nici nu subestimează primejdiiile care mai există și care pot pune oricînd în situație critică pacea lumii.

«Culte de din întreaga lume — a spus vorbitorul —, au sprijinit și au luat parte la toate întrunirile internaționale pentru cauza păcii, unde și-au spus cuvîntul cinstit, luîndu-și angajamentul de a sprijini necondiționat și nelimitat lupta pentru apărarea păcii».

După acest cuvînt introductiv, s-a expus în fața celor prezenți următorul subiect: «O mare victorie a forțelor păcii» (Conferința de la Geneva).

Din expunerea acestui important subiect s-a putut lua cunoștință despre evenimentele care au premers ținerii Conferinței de la Geneva, despre lucrările îndelungate ale Conferinței și rezultatele ei pozitive.

Dl. Vasile Sasu, reprezentantul cultului baptist, pe marginea subiectului expus, spune: «Lupta lagărului păcii dovedește că unirea și colaborarea popoarelor în acțiunea lor contra războaielor, dă roade». D-sa precizează că contribuția cultului baptist la lupta pentru pace este mare, întrucît atît d-sa cît și credincioșii bapțiști și-au dat concursul în toate campaniile și și-i vor mai da și în campania agricolă din toamna anului 1954.

Pr. B. Falefschi, reprezentantul cultului romano-catolic, spune: «Conferința de astăzi a pus în lumină semnificația evenimentelor internaționale în slujba păcii. Voi lupta alături de credincioșii mei pentru o pace trainică în lumea întreagă».

Dl. Lazăr Ștein, reprezentantul cultului moziac, spune: «Poporul evreu știe ce înseamnă războiul și din cauza aceasta este conștient de valoarea păcii, de libertatea și drepturile cîștigate de el în R.P.R.».

Reprezentantul cultului creștin de rit vechi spune: «Credincioșii cultului meu sînt mereu îndrumați să muncească pentru binele patriei și să se atașeze cu toată sinceritatea de regimul de democrație populară. D-sa își ia angajamentul ca, alături de credincioșii d-sale, să sprijine cu toată puterea și dragostea campania însămințării de toamnă».

Pr. Caribian, reprezentantul armean, printre altele spune: «Lagărul păcii are în frunte pe U.R.S.S., care, prin forța ei constituie, din toate punctele de vedere, o pavăză sigură a păcii».

A mai luat cuvîntul Pr. St. Galea, din partea cultului ortodox, care spune: «Voi susține, alături de toți preoții ortodocși și de credincioșii mei, regimul de democrație populară, și voi lupta cu toată dirzenia pentru cauza păcii».

P.C. Protoiereu Cășaru încheind discuțiile, subliniază următoarele concluzii: «Factorul hotărîtor în succesul Conferinței de la Geneva a fost delegația Uniunii Sovietice susținută de reprezentantul Republicii Populare Chineze și de celelalte delegații ale țărilor de democrație populară».

Alt factor important a fost Mișcarea poporului francez, care s-a ridicat hotărît împotriva războiului din Indochina. Se recomandă ca slujitorii cultelor să păstreze mereu contactul cu problemele internaționale, să cunoască manevrele subtile la care se dedau imperialiștii, prin includerea Germaniei occidentale într-o nouă formă de coaliție militaristă și prin încheierea tratatului agresiv din sud-estul Asiei.

Aceste încercări trebuie să demască în fața credincioșilor noștri, antrenîndu-i în chip serios la o acțiune de stăvilire și înfrîngere a acestei încercări criminale.

Preoțimea ortodoxă romînă va da și mai departe tot concursul ei în lupta pentru apărarea păcii». După aceea, P.C. Protoiereu Ștefan Cășaru face o amplă expunere asupra măsurilor pentru dezvoltarea agriculturii, care au fost preconizate de conducerea statului nostru, și după ce arată importanța lor istorică, recomandă

să fie bine studiate de către slujitorii cultelor, pentru ca să le poată populariza în rîndul credincioşilor. P.C. Sa arată importanţa campaniei agricole de toamnă.

După aceea, R.C. Sa analizează mijloacele cele mai bune pentru a sprijini realizarea planului de stat al colectărilor şi realizarea planului financiar, pentru ca statul nostru să poată face faţă uriaşelor investiţii pentru continua ridicare a nivelului de trai, pe care trebuie să le opereze în diferite ramuri ale economiei naţionale, precum şi realizarea operelor de utilitate obştească, pe calea încasării autoimpunerii.

P.C. Sa încheie: «Slujitorii cultelor din oraşul şi raionul Brălla, colaborînd strîns între ei şi păstrînd legătura cu organele locale ale puterii de stat, au reuşit să dea contribuţii frumoase în toate acţiunile de pînă acum, legate de lupta pentru pace şi întărirea patriei. Această muncă constructivă recomandată de principiile religiunilor noastre, trebuie continuată, îmbunătăţită şi îmbogăţită, dînd tot sprijinul realizării sarcinilor legate de momentul de faţă.

GALAŢI

În ziua de 30 septembrie 1953, din iniţiativa P.C. Protolereu T. Stănescu s-a deschis, în cadrul luptei pentru pace, o consfătuire interconfesională, în sala de şedinţe a Căminului preoţesc. La această consfătuire au participat: P.C. Vicar Arhim. Ieronim Motoc, ca reprezentant al P.S. Episcop Chesarie, Pr. T. Stănescu, Protoiereu raionului Galaţi, preoţii ortodocşi din oraşul şi raionul Galaţi, Iacob Margulles, şef-rabin, din partea cultului mozaic, Pr. Arpanaş, reprezentant al cultului romano-catolic, Pr. Tecov, reprezentantul comunităţii bulgare, reprezentatul cultului adventist şi al cultului musulman.

Conferinţa a fost prezidată de P.C. Vicar Arhim. I. Motoc, care în cuvîntul de deschidere a spus: «Adîncirea tuturor problemelor care privesc apărarea păcii, constituie una din sarcinile principale ale slujitorilor cultelor. Ei aflîndu-se în contact cu organele de stat locale, cu mijloacele de difuzare a uriaşei acţiuni de luptă pentru pace, sînt bine şi just orientaţi în toate problemele şi au deplină posibilitate şi sarcina de a le difuza credincioşilor pe care-i păstoresc. În toate ţările coloniale, semi-coloniale, şi chiar şi în ţările imperialiste, masele largi ale poporului se ridică şi cer dreptul lor la viaţă, aşa cum a lăsat Dumnezeu».

P.C. Sa trece apoi în revistă evenimentele internaţionale mai de seamă, care au avut loc de la ultimă conferinţă interconfesională.

Insistă asupra lucririlor Conferinţei de la Geneva, care s-a încheiat cu succesul încetării războiului din Indochina. Succesul acesta se datoreşte în primul rînd Uniunii Sovietice, poporului francez şi acţiunii Consiliului Mondial al Păcii.

Singurul mijloc de a garanta pacea îl constituie tratatul securităţii colective în Europa — propus de U.R.S.S. —, singura ţară care a utilizat energia atomică în scopuri paşnice, prin punerea în funcţiune a primei uzine cu energie atomică. Vorbeşte apoi despre Conferinţa de la Stockholm, sesiunea Biroului Consiliului Mondial al Păcii de la Viena, evocă momentul aniversării Republicii Populare Chineze, ca uriaşă putere în lume, cu care noi ne aflăm în vizite reciproce prin delegaţiile trimise.

Pe plan intern aminteşte sărbătorirea zilei de 23 august, despre proiectul de directive pentru dezvoltarea agriculturii în vederea ridicării nivelului de trai al oamenilor muncii.

Salută prezenţa reprezentanţilor tuturor cultelor, socotînd-o ca semn al unirii în lupta pentru apărarea păcii.

Transmiţînd salutul şi binecuvîntarea P.S. Episcop Chesarie, în desfăşurarea cu succes a consfăturii de astăzi —, P.C. Sa dă cuvîntul Pr. Lazăr Nicolae, de la biserica Sf. Constantin şi Elena din oraşul Galaţi, care dezvoltă următoarea temă: «Evenimentele cele mai importante în lupta pentru pace în momentul actual».

În partea introductivă, conferenţiarul se ocupă în mod analitic de lucrările Conferinţei de la Stockholm, care a avut loc între 19-23 iulie 1954. Subliniază importanţa Apelului adresat lumii întregi de către reprezentanţii tuturor cultelor cari au participat la acea Conferinţă. Apelul preconizează organizarea cît mai des a conferinţelor interconfesionale, pentru stimularea clerului în lupta pentru pace. Ca

răspuns la acel Apel, și noi astăzi sintem adunați pentru a ne uni forțele, inițiindu-ne asupra sarcinilor ce ne revin, nouă, reprezentanților tuturor cultelor în lupta pentru apărarea păcii. Într-un mod atrăgător și bine documentat, P.C. Sa analizează rezultatele Conferinței de la Geneva, conchizând că țări cu regimuri diferite pot să ducă la bun sfârșit și să rezolve în mod pozitiv problemele litigioase dintre ele, dacă se manifestă spirit de înțelegere și o reală cunoaștere a intereselor reciproce. Apare acum evident că e timpul ca S.U.A. să pună capăt politicii de discriminare oprind intrarea în O.N.U. a țărilor cu democrație populară, căci pacea nu poate rezulta decât din concesii reciproce.

Rezolvarea problemei păcii în Europa este oferită de propunerile istorice ale U.R.S.S. prin formularea tratatului securității colective în Europa, înfăptuit pe baza colaborării legale și suverane a tuturor țărilor din Europa. Pentru acest motiv, toate popoarele Europei sprijină propunerile U.R.S.S. O poziție hotărâtă a adoptat U.R.S.S. și față de Conferința de la Manila, organizată la ordinul americanilor pentru țările din Asia de sud-est.

Noul pact asiatic este alcătuit de state neasiatice, iar țări ca India, Indonezia și Birmania au refuzat să participe la acest tratat.

Organizatorii acestui tratat pregătesc dezlănțuirea unui nou război în Asia de sud-est. Popoarele Asiei însă, cunosc calea spre realizarea păcii, care le-a fost arătată prin declarația Ministrului de Externe al U.R.S.S. Toate acțiunile politice ale imperialismului au suferit o gravă înfringere, recunoscută chiar și de președintele S.U.A., care în prezent se străduiește să găsească alte căi legale pentru remilitarizarea Germaniei.

Între 13-15 septembrie 1954, s-a ținut la Viena sesiunea Biroului Consiliului Mondial al Păcii, care prin Rezoluția adoptată arată succesele luptei pentru pace, obținute până acum. Conferința chiamă popoarele să continue această luptă cu mai multă dârzenie și fixează pentru ziua de 18 noiembrie 1954 o nouă sesiune a Consiliului Mondial al Păcii, stabilind și ordinea de zi.

P.C. Sa arată apoi toate acțiunile dușmănoase ale imperialismului american, care se manifestă prin înflințarea de noi blocuri agresive, atât în Europa cât și în Asia de sud-est.

Pericolul acțiunilor războinice ale imperialismului ne impune tuturor obligația de a fi conștienți și a lupta pentru preîntîmpinarea celui mai groaznic război ce ar putea cuprinde lumea întreagă.

Ca sarcini în această luptă, P.C. Sa subliniază următoarele: popularizarea succeselor forțelor păcii, toate acțiunile de pace ale U.R.S.S., demascarea acțiunilor imperialiste, întărirea convingerii că forțele de pace din lumea întreagă cresc, în timp ce lagărul imperialist slăbește.

Lupta pentru pace este sinonimă cu lupta pentru binele și fericirea patriei. Pentru slujitorii cultelor, a lupta pentru pace este a face voia lui Dumnezeu. Cea mai eficace acțiune se poate duce prin Comitetele de luptă pentru pace. P.C. Sa face apoi o bogată expunere a realizărilor clerului în activitatea de luptă pentru pace, luîndu-și totodată și angajamente solemne.

La discuții iau parte: Pr. Arpanaş din partea cultului catolic, care printre altele spune: «Conferința de azi a decurs atât de natural, încît nu mai am nimic de adăugat. Sintem recunoscători autorităților care ne dau prilejul de a ne reculege și a ne întreba care este rostul nostru, al preoților. Sintem recunoscători P.C. Protopop, care ne-a dat prilejul să facem un exercițiu spiritual, ca să ne trezim din somnolență, și să devenim elemente din ce în ce mai active, la locul unde ne aflăm».

Di. Mîrea, din partea cultului adventist, declară că auzind titlul conferinței și ascultînd expunerea, constată că problema a fost luminată cu un bogat lux de amănunte, care arată că în lupta pentru pace s-au înrolat oameni din toate țările lumii. Ne aflăm în momentul cînd s-au petrecut evenimente mari și însemnate internaționale: Conferința de la Geneva, încetarea focului în Indochina, respingerea comunității defensive europene. Arată de asemenea că lupta pentru pace n-a fost zadarnică. Sintem încrezători în forța popoarelor, atunci cînd ele își iau soarta în propriile lor mîni. Rînd pe rînd, cîngresele ținute au dat la lumină speranța că pacea va fi întronată în lume.

Pacea în lume și în interiorul țării se realizează prin muncă continuă. Credincioșii adventiști și-au îndeplinit îndatoririle în toate campaniile agricole. Au dat, de asemenea, o contribuție importantă la amenajarea parcului «23 August» din orașul Galați.

Dl. șef-rabin Iacob Margulies, din partea cultului mozaic luind cuvîntul, a spus printre altele: «Noi nu trebuie să uităm ororile războiului trecut, în care am fost salvați de către Uniunea Sovietică. Gîndind serios la aceste orori, putem aprecia și mai mult libertățile de care ne bucurăm astăzi în patria noastră».

Din partea cultului ortodox au luat cuvîntul: CC. Preoți C. Tițariu, D. Nicoară, T. Trandafir și N. Grosu, care printre altele au spus: «Ne aflăm în faza cînd ne apropiem de victoria generală. Fiecare victorie obținută pînă acum a adus o grea lovitură lagărului războinic al imperialismului american. De aceea bucuria luptătorilor din frontul mondial al păcii va fi mare în ziua victoriei generale.

La fiecare conferință ne luăm angajamentul pentru a ne ajuta în munca de luptă pentru pace ce o desfășurăm în mijlocul credincioșilor.

Noi, slujitorii cultelor, sîntem soldați ai păcii, căci Dumnezeu ne-a dat ca să zidim pacea. În Deuteronom se spune că Dumnezeu a dat să alegi viața sau moartea. Noi alegem viața. În Noul Testament se spune că Mintuitorul a venit ca lumea viață să aibă și tot mai mult să aibă.

Luptînd pentru pace, ne îndeplinim datoria de a fi apărătorii vieții și nu ai morții. PP. CC. lor își iau angajamentul să popularizeze credincioșilor ultimele evenimente internaționale, așa cum au fost prezentate în bogata conferință a Pr. N. Lazăr.

Luînd cuvîntul, P. C. Prot. T. Stănescu, protoiereul raionului Galați, spune: «După 4 luni ne găsim iarăși la aceeași masă frățească, pentru ca să ne facem analiza muncii depuse și să ne făurim noi planuri de muncă prin schimbul de experiență și sugestiile ce ni le împărtășim. Am socotit necesară reînprospătarea evenimentelor internaționale actuale în cadrul luptei pentru pace, pentru ca ele să constituie un izvor de energie pentru activitatea noastră de fiecare zi, pe teren.

Așa cum le-a desfășurat și C. Pr. Lazăr, aceasta a constituit o metodă pedagogică din care să putem trage concluzii juste pentru dinamizarea inițiativei noastre în acțiunea luptei pentru pace.

Fîindcă a fost vorba de angajamente, îmi revine sarcina de onoare să sprijinim campaniile agricole».

P.C. Sa roagă pe P.C. Vicar să aibă încredințeze pe P.S. Episcop Chesarie de hărăzirea preoțimii din raionul Galați, de a lupta necontenit pentru pace și a-și da tot aportul pentru înflorirea Patriei noastre.

P.C. Vicar Arhim. I. Motoc, în cuvîntul de închidere, arată că această conferință și-a ajuns scopul dorit. Se constată că preoțimea ortodoxă, ca și slujitorii celorlalte culte, muncesc cu elan la opera sfîntă de apărare a păcii.

În ceea ce privește inițiativa organizării acestei conferințe, aceasta se datorește P.C. Protoiereu T. Stănescu, și de aceea i se cuvin mulțumiri din partea noastră.

P.C. Sa menționează atenția deosebită ce trebuie acordată campaniei de în-sămînțări și popularizării Proiectului de Directive, pentru mărirea producției agricole.

Mulțumind tuturor reprezentanților cultelor participanți la conferință, P.C. Vicar Arhim. I. Motoc asigură preoțimea că va transmite P.C. Episcop Chesarie asigurările exprimate și succesul conferinței de azi.

CONSTANȚA

În ziua de 18 octombrie 1954, în sala de ședințe a Muftiatului din orașul Constanța, a avut loc o consfătuire interconfesională, la care a luat parte, în afară de șeful cultelor din regiune, și un număr de deservenți ai cultelor din oraș, precum și R.C. Protoierei și secretari ai cultului ortodox din întreaga regiune.

La consfătuire au mai participat: dl. Voiculescu, secretarul Sfatului Popular al orașului Constanța; imputernicitul regional al Ministerului Cultelor; dl. Bădulescu Ioan, secretarul Comitetului regional de luptă pentru pace.

Conferința a început la ora 10 și a fost deschisă de dl. Iacob Mehmet, șeful cultului musulman din R.P.R.

În cuvîntarea sa, printre altele a spus: «Ne găsim adunați aici pentru a sărbători într-un cadru festiv marea și tradiționala sărbătoare a Lunii Prieteniei Romîno-Sovietice. Sîntem conștienți de marea acestor zile, cînd poporul muncitor

din țara noastră și toți cetățenii cinstiți și devotați își manifestă în mod sincer sentimentele lor de recunoștință și de dragoste față de marea Uniune Sovietică și față de eroicul ei popor. În calitatea noastră de slujitori ai altarelor, stîmem datorii să cunoaștem toate aspirațiile poporului și să participăm la bucuriile lui. Ca oameni legați de popor avem datoria să ne alăturăm acestor entuziaste manifestațiuni, pentru a cunoaște mai bine contribuția adusă de Uniunea Sovietică cauzei sînte a păcii și a le face auzite în masele credincioșilor noștri.

Se dă apoi cuvîntul P.C. Pr. V. Petculescu, protolereul regiunii Constanța, care prezintă conferința cu următorul subiect: «Creșterea forței și prestigiului internațional al Uniunii Sovietice».

Dezvoltînd conferința printre altele s-au desprins următoarele:

Popoarele din lumea întreagă văd în Uniunea Sovietică bastionul păcii și al libertății popoarelor. Primul decret al Statului Sovietic a fost decretul păcii. S-a scos în evidență însemnătatea victoriilor raportate de glorioasa Armată Sovietică asupra hitlerismului, și ca o consecință a acestora, marile libertăți căpătate de țările cu democrație populară.

După cel de al doilea război mondial, Uniunea Sovietică, pe lângă că n-a fost înfrîntă, așa cum plănuseră puterile occidentale, a ieșit cu un prestigiu sporit și nemiîntîlnit în istorie, bucurîndu-se astăzi de dragostea și admirația popoarelor din lumea întreagă.

Uniunea Sovietică este statul cel mai puternic din lume. Realizările sale în toate domeniile sînt mult dezvoltate, ea are cea mai înaintată agricultură, cea mai avansată tehnică și știință, cea mai echilibrată economie și cea mai puternică armată a păcii din lume.

Ajutorul frățesc și multilateral acordat de Uniunea Sovietică, țărilor de democrație populară, pentru a-și reface economia distrusă de război, se simte în toate domeniile și compartimentele vieții sociale.

Relațiunile dintre marea țară a socialismului victorios și țările de democrație populară, sînt relațiuni bazate pe prietenie, egalitate în drepturi, frățietate și ajutor reciproc.

Politica de pace a Uniunii Sovietice se oglindește cu toată puterea în propunerile permanente ale delegațiilor sovietice de la toate conferințele internaționale, unde s-a constatat că nu se poate lua nici o hotărîre fără ea, și cu atît mai puțin împotriva ei.

Această politică de pace și prietenie a Uniunii Sovietice precum și relațiile culturale și economice bazate pe cunoașterea reciprocă și colaborare frățească, a atras simpatia tuturor popoarelor, precum și a poporului nostru, care-și manifestă în aceste zile de sărbătoare, dragostea și recunoștința sa sinceră față de eliberatoarea ei.

Deservenții cultelor din țara noastră cunoscînd aceste relații trăite, iau parte cu tot entuziasmul la manifestațiile ce se desfășoară în aceste mărețe zile în țara noastră.

Cea mai completă formă de sărbătorire a marilor prietenii, este îndeplinirea cu conștiinciozitate a sarcinilor ce revin fiecăruia.

Pe marginea conferinței iau cuvîntul, din partea cultului ortodox, următorii: P.C. Pr. Horațiu Ionescu, Protolereul raionului Babadag; P. C. Pr. Pavel Cobălea, Protolereul raionului Medgidia; P.C. Pr. I. Dragomir, Protolereul raionului Hirșova; P.C. Pr. M. Țiței, Protolereul raionului Fetești; P.C. Pr. M. Buric, de la biserica Sf. Împărați, Constanța. A vorbit apoi C. Pr. I. Popescu de la parohia Corugea, care printre altele a spus: «În aceste consfătuiri ne unim cu toții în aceeași efortare, pentru apărarea păcii. Conferința Pr. Protoiereu, expusă în mod academic, ne-a făcut să vedem și mai bine marea prietenie dintre poporul nostru și marele popor sovietic».

PP. CC. lor își iau angajamentul să popularizeze în mijlocul credincioșilor marile realizări și toate victoriile Uniunii Sovietice, în lupta pentru apărarea păcii, precum și adevărul asupra libertății de conștiință în U.R.S.S., traducînd în fapte toate inițiativele guvernului și organelor administrative locale.

Di. rabin Leon Friedman a spus: «Ca reprezentant al cultului mozaic, care a fost persecutat în trecut de fostele regimuri burgheze, și eliberat de glorioasa Armată Sovietică, sînt bucuros că astăzi religia mozaică a devenit liberă. Religiile propovăduiesc pacea și de aceea ele n-au fost pe placul hitleriștilor. Astăzi în țările capitaliste, cei ce propovăduiesc pacea sînt persecutați. Îmi iau angajamentul să popularizez, în mijlocul credincioșilor mei, toate realizările mărețe din U.R.S.S.».

Di. D. Cureteu, șeful cultului adventist de ziua VII-a, printre altele a spus că numai datorită U.R.S.S. ne putem aduna și discuta la aceste consfătuiri intercon-

fesionale. Cultul adventist manifestă mare simpatie pentru Uniunea Sovietică, eliberatoarea Patriei noastre».

D-sa își ia angajamentul, în numele cultului adventist, să popularizeze toate realizările și politica de pace a Uniunii Sovietice.

Pr. Emil Chendelbacher, reprezentantul cultului catolic, spune: «Religia creștină este religia înfrățirii. Poporul sovietic ne este adevăratul prieten și de aceea ne luăm angajamentul de a populariza în mijlocul maselor de credincioși, toate realizările lui, ajutorul multilateral și dezinteresat care l-a dat pentru refacerea economiei noastre și reconstrucției Patriei noastre».

DI. Dumitru Ștefan, reprezentantul cultului baptist, spune: «De marele popor sovietic ne leagă o prietenie de veacuri». D-sa face apoi un mic istoric din trecutul poporului nostru în legătură cu raportul de prietenie dintre poporul nostru și cel sovietic.

Noi, bapțiștii, sintem recunoscători Partidului și Guvernului, care ne-a dat libertatea de conștiință și libertatea cultului nostru.

În încheiere, dl. Muftiu Iacob Mehmed mulțumește participanților pentru contribuția adusă la reușita acestei consfățuirii.

Toți vorbitorii au vorbit din suflet, deoarece au spus adevărul, și când vorbești adevărul, îl spui cu toată tăria. Să întărim prietenia, care este cheazășia independenței noastre naționale și a păcii în lumea întreagă.

Asemenea consfățuirii intercâmbionale, în cadrul luptei pentru pace, s-au mai ținut și la următoarele Protoierii din eparhie; Insurășel, Adam Clisi, Medgidia, Tulcea, Filimon Sirbu, Bujor, Hirșova, Istria și Măcin.

Preotul M. BLĂNARU

SFINȚIREA BISERICII „IZVORUL MAICII DOMNULUI” DIN GALAȚI

În ziua de 3 octombrie 1954 s-a sfințit biserica Izvorul Maicii Domnului din orașul Galați. Această biserică ajunsese într-o stare de ruină și nu mai putea dăinui în această situație.

La inițiativa PP. CC. Pr. M. Blănaru și Gh. Cărnaru, sprijiniți de credincioși și de organele parohiale, lucrările de reparație începute la 19 mai 1954, s-au terminat la data de 3 octombrie 1954, când, prin actul sfințirii acest sfânt lăcaș a fost redat cultului.

Menționăm că pentru desăvârșirea lucrărilor, parohia a fost subvenționată și de Ministerul Cultelor.

Slujba sfințirii a fost oficiată de către P.S. Episcop Chesarie, înconjurat de un sobor de preoți compus din: Pr. I. Teoharie, consilier ad-tiv, V. Rîmă, secretar eparhial, Gh. Cărnaru, inspector bisericesc, T. Stănescu, protoiereul regiunii Galați, B. Dumănescu, președintele Consistoriului Eparhial, și Arhidiacon N. Piroșcă.

După terminarea Sf. Liturghii, P.C. Pr. I. Teoharie a rostit predica zilei în fața unui impunător număr de credincioși, care au participat la sfânta slujbă.

La sfârșit, P.C. Pr. Mihail Blănaru, parohul bisericii, a făcut o succintă dare de seamă de felul cum au decurs lucrările de reparații, scoțind în evidență concursul dat de organele parohiale și de credincioșii parohiei.

P.C. Sa mulțumește P.S. Episcop Chesarie, clerului slujitor și credincioșilor care au contribuit la desăvârșirea lucrărilor, corului Catedralei, care a dat răspunsurile la sf. slujbă și Ministerului Cultelor, care prin subvenția acordată bisericii, a ajutat ca lucrările să poată fi terminate la timp.

P.S. Episcop Chesarie, prin cuvîntul adresat credincioșilor și-a ardătat mulțumirea și bucuria ce o simte când participă la astfel de acte solemne.

Apoi P.S. Sa a îndemnat pe credincioși să trăiască în bună înțelegere, să frecventeze biserica, să-și iubească patria, să asculte pe Conducători și să-și îndeplinească cu dragoste toate îndatoririle patriotice, să muncească cu sîrg, fiecare la locul unde se găsește, pentru depășirea normelor, pentru înflorirea patriei, pentru construirea socialismului și pentru întărirea păcii în lume.

OFICIALE – ADMINISTRATIVE

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

POSTURI VACANTE

Se publică, spre a fi ocupate de noi titulari, următoarele posturi de preot, cu termen pentru depunerea cererilor și actelor, de 30 zile de la data apariției numărului prezent din «Glasul Bisericii»:

1. Postul de preot II, nebugetar, de la parohia Bușteni, raionul Sinaia; parohie de categoria I-a;

2. Postul de preot paroh, nebugetar, de la parohia Sf. Treime-Ploești, parohie de categoria I-a;

3. Postul I de preot nebugetar, de la parohia Ciolănești Deal I, raionul Vîrtoapele, parohie de categoria I-a;

4. Postul de preot II, nebugetar, de la parohia Palanga, raionul Crevedia, parohie de categoria I-a.

Cererile și actele cerute se vor depune, în termen, la Protoieria respectivă. Cererile depuse pe altă cale sau cu acte lipsă și neconforme dispozițiilor circularei nr. 8512/954, nu vor fi luate în considerare.

EPISCOPIA BUZĂULUI

MIȘCAREA PERSONALULUI

TRANSFERARI

a) Preoți.

Tem. nr. 6.108/1954. Pr. Toma Apreotesel, de la parohia Burcloaia-Adjud, se transferă pe data de 1.VII.1954, cu postul său bugetar, în postul II de preot de la parohia Scurta-Adjud, în locul Preotului Vasile Onica, care trece ca preot paroh extrabugetar la parohia Burcloaia.

Tem. nr. 8.170/1954. Pr. Ilie Danciu de la parohia Florica-Pogoanele, se transferă reciproc, pe data de 1 sept. 1954, cu Pr. Ștefan Geavlete de la parohia Vlad Țepeș-Călărași.

Tem. 7.100/1954. Pr. Stan Iconaru-Banița, raionul Buzău, se transferă reciproc, pe data de 1.VIII.1954, cu Pr. Vasile Dinu-Amara, raionul Filimon Sirbu, regiunea Galați.

b) Cîntăreți.

Tem. nr. 6.936/1954. Cîntărețul bugetar Manea Nicolae se transferă, pe data de 1.VIII.1954, de la parohia Pogoanele-Tîntești, raionul Buzău, la parohia Mihai Viteazul, orașul Buzău.

Tem. nr. 4.165/1954. Cîntărețul Agache Ilie de la parohia Nicorești, raionul Tecuci, se transferă pe data de 1.VIII.1954 la parohia Ionășești-Tecuci.

Tem. nr. 7.769/1954. Cîntărețul Vasile Arghire de la parohia Negrilești, raionul Tecuci, se transferă pe data de 1 sept. 1954 la parohia Nărtești, același raion.

ANGAJARI ȘI INCADRARI

a) Preoți.

Tem. nr. 2.865/1954. Preotul extrabugetar Aurel Postelnicu de la parohia Găiceana-Adjud, se angajează pe data de 1.VII.1954 ca preot bugetar.

Tem. nr. 7.931/1954. Preotul extrabugetar Igor Jechiu de la parohia Ivești, raionul Liești, se angajează pe data de 1 oct. 1954 ca preot bugetar.

Tem. nr. 8.169/1954. Preotul extrabugetar Gheorghe Angelescu de la parohia Cislău, raionul Cislău, se angajează pe data de 15 sept. 1954 ca preot bugetar.

Tem. nr. 6.999/1954. Pr. Ion Giurgea se încadrează pe data de 1.VIII.1954 ca preot paroh extrabugetar la parohia Sperieți-Panciu.

Tem. nr. 7.447/1954. Pr. Ștefan Nicolae se încadrează pe data de 1.VII.1954, ca preot paroh extrabugetar la parohia Valealui Lalu, raionul Beceni.

Tem. nr. 7.929/1954. Pr. Marin Negulescu, Inspector Eparhial, se numește pe data de 1 sept. 1954, în postul III de preot extrabugetar la parohia Cuv. Parascheva din orașul Buzău.

Tem. nr. 8.730/1954. Pr. Ion Sevastre, se încadrează pe data de 1 sept. 1954 în postul de preot paroh extrabugetar la parohia Corod IV-Tecuci.

Tem. 8.644/1954. Ierom. Alexe Parălungă de la minăstirea Ciolanu, raionul Buzău, se numește, pe data de 10 august 1954, ca preot duhovnic extrabugetar la Sf. Minăstire Rătești-Buzău.

b) Cîntăreți.

Tem. nr. 8.647/1954. Cîntărețul Nicolae Sturzu de la parohia Sf. Gheorghe, orașul Buzău, se angajează pe data de 1 octombrie 1954 cu salariu bugetar.

Tem. nr. 4.446/1954. Cîntărețul Manolache Nicolae se angajează, pe data de 1.III.1954, în postul I de cîntăreț la parohia Sarînga II- Buzău, salarizat din fonduri proprii.

Tem. nr. 6.327/1954. Cîntărețul pensionar N. Petculescu se angajează, pe data de 15 VII.1954, ca suplinitor în postul I de cîntăreț la parohia Girlași-Buzău, salarizat din fonduri proprii.

Tem. nr. 6.026/1954. Cîntărețul Stan Ion se angajează, pe data de 1 sept. 1954, în postul I de cîntăreț la parohia Lunca Frumoasă-Cislău, salarizat din fonduri proprii.

Tem. nr. 4.160/1954. Cîntărețul Stratulat Enache se angajează, pe data de 1 ianuarie 1954, în postul II de cîntăreț la parohia Munteni I, Tecuci, salarizat din fonduri proprii.

Tem. nr. 6.272/1954. Cîntărețul Manole Virgil se angajează, pe data de 15.VI.1954, în postul II de cîntăreț la parohia Sf. Gheorghe, orașul Tecuci, salarizat din fonduri proprii.

Tem. nr. 5.990/1954. Cîntărețul Mihai Ion se angajează, pe data de 1 iulie 1954, în postul II de cîntăreț la parohia Boșîrlău-Liești, salarizat din fonduri proprii.

Tem. nr. 7.805/1954. Cîntărețul Alex. Anuțoi se încadrează, pe data de 1 octombrie 1954, în postul II de cîntăreț la parohia Păulești-Vrancea, salarizat din fonduri proprii.

Tem. nr. 6.059/1954. Cîntărețul Rogoz Vasile se numește pe data de 1 iulie 1954, în postul II de cîntăreț onorific la parohia Gologanu-Focșani.

Tem. nr. 6.997/1954. Cîntărețul Militaru Nicolae se numește, pe data de 1 mai 1954, în postul II de cîntăreț onorific la parohia Cîrligele-Focșani.

c) Personal administrativ și de serviciu.

Tem. nr. 6.061/1954. D-na Maria C. Băncilă se angajează, pe data de 15 iulie 1954, în postul de îngrijitoare la Protopopiatul Beceni, salarizată din fonduri proprii.

Tem. nr. 6 280/1954. Dl. I. Diaconescu se angajează, pe data de 1.V.1954, în postul de secretar ajutor la Protopopiatul Adjud.

DECESE

Tem. nr. 4.154/1954. Cîntărețul Lupu Ioniță de la parohia Matca II, Tecuci, a decedat la 14 aprilie 1954.

Tem. nr. 1.235/1954. Cîntărețul Ion Predescu de la parohia Gîrlași, orașul Buzău, a decedat la 17.V.1954.

Tem.nr. 7.499/1954. Cîntărețul Dumitru Dumitrescu, de la parohia Lipănescu-Pogoanele, a decedat la 13.VIII.1954.

CUPRINSUL

Pagina

Pastorala I.P.S. Patriarh Justinian de Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului	555
Pastorala P.S. Episcop Antim al Buzăului de Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului	563
Pastorala P.S. Episcop Chesarie al Dunării de Jos de Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului	568
Pr. Stan Dimancea, Sărbătorirea I.P.S. Patriarh Justinian cu prilejul împlinirii a 30 de ani de la hirotonia în preot	573

INDRUMARI PASTORALE

Pr. Prof. Ene Braniște, La Duminica XXX-a după Rusalii	582
Diac. Prof. Emilian Vasilescu, la Duminica de după Botezul Domnului	586
Preot Gh. Iordăchescu, La Duminica XXXII-a după Rusalii (a lui Zahau)	590
Diac. Prof. N. I. Nicolaescu, Cuvînt despre folosul timpului pentru mîntuire	594
Preot Silvestru Vatrîci, Munca pentru mai binele comun, o datorie religioasă	599

PENTRU APĂRAREA PĂCII

D. V. Sădeanu, Împlinirile păcii în 1954	605
— După Seslunea de la Stockholm a Consiliului Mondial al Păcii	626
Redacția, După Constătuirea de la Moscova a reprezentanților celor opt țări europene	628

STUDII

Preot Ovidiu Constantinescu, Protoevanghelia lui Iacob	630
Preot Ioan G. Coman, Nașterea Domnului în Colinde	639
Prof. Teodor M. Popescu, Predica — o mărturisire a preotului	643
Pr. I. Irimia, O sută de ani de la moartea lui Anton Pan	649

VIAȚA BISERICESCA ÎN CUPRINSUL MITROPOLIEI

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

Protolereu Al. Vlăculescu, Constătuire interconfesională în cadrul luptei pentru pace	659
— Festivitatea religioasă de la parohia Belciugatele	661
— Festivitatea religioasă din parohia Gostilele	662
G. I. M. Sfințirea bisericii din Comuna Chirnogi	663
† Preot Mihail Harea	664
† Preotul Ioan Moisescu	665

EPISCOPIA BUZĂULUI

— Sfințirea bisericii din Ruginești II Raionul Adjud	666
Oronciar, Conferința reprezentanților cultelor din Raionul Buzău	668
Preot Th. R., Deschiderea cursurilor la școala de cîntăreți bisericești din Buzău	669

EPISCOPIA DUNĂRII DE JOS

Preot M. Blănaru, Conferințe interconfesionale	671
— Sfințirea bisericii «Izvorul Maicii Domnului» din Galați	677

OIFCIALE-ADMINISTRATIVE

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

-- Posturi vacante	678
EPISCOPIA BUZĂULUI	
— Mișcarea personalului	678

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MIȘIUNE ORTODOXĂ
1954